

146293

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

50 NUMARALI (H.1253-1254 / M.1837-1839) TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Selda Barbak

Tarih Ana Bilim Dalı

Ortaçağ Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

146293

Danışman
Prof. Dr. Münir Atalar

TOKAT – 2004

50 NUMARALI (H.1253-1254 / M. 1837-1839) TOKAT ŞER'İYE
SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 19 / 07 / 2002

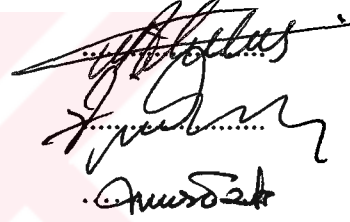
Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Prof. Dr. Münir Atalar

Üye : Prof. Dr. Ali İbrahim Savaş

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mustafa Arslan

İmzası

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 29./09./2004 tarih ve 18.... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Osman Demir

Mühür
İmza

ÖZET

Çalışmamız Tokat'ın 50 numaralı Şer'îye Sicilinin metin transkripsiyonu ve değerlendirilmesinden oluşmaktadır. 50 Numaralı Tokat Şer'îye Sicili H. 1253-1254 / M. 1837-1839 tarihlerini kapsamaktadır. Kapsadığı dönemin kayıtlarını ihtiva eden belgelerin bulunduğu defter 80 sayfadan oluşmaktadır. Bilindiği gibi şer'îye sicillerinin bir tarafına merkezden gelen emirler, diğer tarafına ise normal davaların kayıtları tutulurdu. İncelemesini yaptığımız sicil defteri de buna uygun olarak iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda; fermanlar, buyuruldular, beratlar ve tereke kayıtları; ikinci kısımda ise veraset davaları (miras), vasî tayini, nafaka davaları ile ilgili hüccet kayıtları yer almaktadır.

Çalışmamızın giriş kısmında konunun daha iyi kavranabilmesi için, şer'îye sicillerinin tarifi ve genel özellikleri, önemi, bugünkü durumları, sicillerde bulunan belge çeşitleri ve bu alanda yapılan çalışmalar hakkında genel bilgiler verilmiştir. Yine Tokat'ın tarihi ve coğrafyası, Tokat'ın idarî yapısındaki değişikliklere de kısaca değinilmiştir.

Çalışmada ulaşılmak istenen amaç, sade bir transkripsiyon çalışmasından ziyâde bu belgeleri sosyal ve iktisâdî açıdan da tahlil etmek ve bu şekilde çalışmayı daha yararlı bir hale getirmeyi sağlamaktır. Bu amaca ulaşabilmek için yapılan transkripsiyondaki belgelerin çeşitlerini belirleyip bunların tahlilini yapmaya çalıştık. Tahlil çalışmasında belirtilen unsurları daha iyi açıklayabilmek için defterden ilgili parçalar ile örneklendirilme yolu izlenmiştir.

Yine bu belgelerin ışığında, bu alana yönelik kitap ve makalelerden faydalanılarak 1837-1839 yılları arası Tokat'taki sosyal hayat, ticârî gelişimler, nüfus,

dönemin meslek ve sanat dalları belirtilerek Tokat şehir yaşantısı hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca Tokat'a bağlı kaza, nahiye ve köyler, Tokat'ta bulunan mahalleler de tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmanın transkripsiyon aşamasında; belgelerde boş bırakılan isim yerleri dipnotta "isim belirtilmemiş" şeklinde gösterilmiştir. Yine cümle içerisinde boş bırakılan yerle de dipnot olarak "boş bırakılmış" şeklinde belirtilmiştir. Varaklardaki her bir kayıt "Belge" adı altında numaralandırılmıştır. Belgeler içerisindeki okunamayan kelime veya isimler ise "?" şeklinde gösterilmiştir.

Çalışmamızın orijinal kayıtlarının bulunduğu varaklar numaralandırılmadığı için sonradan numaralandırmak zorunda kalınmıştır. Şer'îye Sicil Defterinde kayıtlar hem baştan hem de sondan yazılıyordu. Sondaki kayıtlar kadıların baktığı davâların kayıtlarını içeriyordu. İki taraftan ayrı ayrı numaralandırılması gerekirken, sicil defterini numaralandıranların bu özelliği göz ardı etmelerinden ötürü böyle bir numaralandırma yoluna gitmek mecbûriyetinde kaldık.

Çalışmanın bir diğer özelliği ise şer'îye sicillerinde sıkça geçen terimlerin ve sterotip kelimelerin belgelerin değerlendirilmesi kısmında italik şekilde gösterilmesidir. Bu şekilde bir bakıma şer'îye sicillerindeki kayıtların yazılış özelliklerini de ana hatlarıyla belirlemiş oluyoruz. Ayrıca çalışmanın içerisinde geçen ve şer'îye sicillerinde sık rastlanan kelimeler bir sözlük hazırlanarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Şer'îye sicilinin yazılışında ise iki ayrı yazım şekli kullanılmıştır.

ABSTRACT

Our study is constituted of the text transcripts and evaluation of Tokat's Şer'iyye register No: 50. The No: 50 Tokat's Şer'iyye register includes the dates between H. 1253-1254 or AC 1837-1839. The book contains documents which includes the registration of the period is formed of 80 pages. As known the orders coming from the administrative center were written on one side and teh records of the normal cases on the ather side of the Şer'iyye register. The judicial report that we are examining is consisting of two parts to be suitable to the expression given above. In the first part; imperial edicts, commands, ranks and inheritance enrolments, at the second part inheritance cases, extensive nominations, alimany cases and evidence registrations are taking place.

In the enterance of our study, general informations about the defination of Şer'iyye register, general perculiarities, importances of them, their todays conditions, the document kinds in the judicial reports and some studies about this area are given to be understood briefly. And also it is mentioned about the chronicle of the Tokat and its geography, the changes in the administrative structure.

The aim of this report is not to writte just a simple transcription but also to analyse these documments from a social and economical point. So that we can create a benefical study, to reach that aim we tried to determine the kinds of the documments and than to analyse them. For this analysis study some examples from the book are given. By that way it be easier for you to understand the aim and the content.

And again with the asistanse of these documments, the books written about this field and articles a sum up about Tokat's social life, commercial developments, and jubs

done by inhabitants is made. Besides townships, villages and streets in Tokat are defined.

In the transcription phase of the study the spaces of the unknown names are shown as “ Names are not panted out “. Every registration is numbered with the name “Document “ and all the names or words. Which can not read are shown as “? “. The pages which includes the original registrations were not numbered. So we had to renumber them.

Another peculiarity of this study is having a dictionary for the words which you come across frequently. We wrote the technical terms and stereotyped words with thick and italic words which are frequently used in Şer'iyye register. So that it will be easier for you to understand the characteristics of registrations with its main lines.

Two different spelling style is used in Şer'iyye register.

ÖN SÖZ

Beşeri bilimlerin konusu, tarihi ve tarihî olguları tahlil ederek insanlığın zaman içinde geçirdiği maceranın özünü ve aslını anlamak ve bu tecrübeyi yorumlayarak gelecek nesiller için yeni fikirler üretmektir. Tarafsız bir süreç olan tarihî akış içinde bu görevi üstlenen de hiç şüphesiz tarihçidir.

Tarihçi; tarih kavramı ifade eden insan faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin sonuçlarını, insan tarafından gerçekleştirilmiş bulunan kültürleri, objektif bir biçimde topluma ifşa etmelidir. Bu anlamda tarihçinin tarihe yapacağı en büyük hizmet onu öğrenmek, öğretmek ve öğretilmesine katkıda bulunmaktır.

Çalışmasını yapmış olduğumuz şer'îye sicilleri, bir toplumun sosyal, iktisadî, kültürel ve içtimaî hayatı hakkında çok önemli ipuçları verdiği halde, bu alanda yeterli sayıda bilimsel çalışma yapılmamıştır. Tarih araştırmalarında üzerinde en çok durulması gereken konular devletlerin tarihlerinden çok toplumların hayat tarzları, gündelik yaşayışları, servet ve gelir yapıları, iktisadi imkân ve potansiyelleri gibi alanlar olmalıdır. Bu düşünceden hareketle 50 numaralı Tokat Şer'îye Sicil kayıtlarının transkribe edilmesi sonucu elde ettiğimiz ipuçlarından yola çıkarak bu alandaki kitap ve makalelerden de faydalanılarak 1837-1839 yılları arasında Tokat halkının yaşayışı, iktisadî imkanları, kültürel ve içtimaî hayatları hakkında bilgi vermeye gayret ettik. Bir takım sonuçlara ulaşmak için tek bir sicilin incelenmesinin yeterli olmayacağını da belirterek ortaya çıkardığımız ip uçlarının düzenli çalışmalara katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Yapmış olduğumuz bu çalışmada, yardımları için tez danışmanım Prof. Dr. Münir Atalar'a, Prof. Dr. Ali İbrahim Savaş'a, bizi yalnız bırakmayarak zamanlarını ve desteklerini esirgemeyen kişilerden başta Yrd. Doç. Dr. Mehmet Mercan, Araşt. Gör.

Dr. Abdurrahman Sağırlı, Yrd. Doç. Dr. Ali Açıkel olmak üzere bütün bölüm hocalarıma ve sonsuz sabır ve yarınlarından dolayı aileme ve eşim Muhammed Bolat'a teőekkür ederim.

Selda BARBAK

Tokat-2004

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
ÖN SÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	X
GİRİŞ.....	1
1. ŞER'İYE SİCİLLERİ.....	2
1.1. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN TANIMI VE GENEL ÖZELLİKLERİ	2
1.1.1 Şer'ıye Sicilleri İle İlgili Kavramlar ve Şer'ıye Sicillerinin Tanımı	2
1.1.2. Şer'ıye Sicillerinin Genel Özellikleri.....	4
1.2. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ.....	6
1.3. ŞER'İYE SİCİLLERİNİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ.....	10
1.3.1. Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler.....	11
1.3.1.1. Hücetler (Senadât-ı Şer'ıye).....	11
1.3.1.2. İ'lâmlar.....	11
1.3.1.3. Ma'ruzlar.....	12
1.3.1.4. Mürâseleler.....	13
1.3.2. Başka Makamlardan Sâdır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler.....	13
1.3.2.1. Padişahıtan Gelen Emir ve Fermanlar.....	13
1.3.2.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyurulduklar.....	13
1.3.2.3. Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar.....	14

1.4. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN BUGÜNKÜ DURUMU.....	14
1.5. ŞER'İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	15
2. TOKAT'IN TARİHİ VE COĞRAFYASI.....	16
2.1. Genel Konumu.....	16
2.2. İlin Tarihi.....	17
2.2.1. Tokat Adı.....	17
2.2.2. Tokat'ın Tarihî ve İdarî Yapısındaki Değişiklikler.....	18
3. XIX. YÜZYILIN İLK YARISINDA TOKAT.....	24
3.1. Nüfus.....	25
3.2. Tokat'ta Ticarî ve Ekonomik Hayat.....	28
4. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ HAKKINDA.....	34
5. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİNDE GEÇEN BELGELERİN TASNİFİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	35
5.1. Terekeler.....	35
5.2. Fermanlar.....	41
5.3. Buyuruldular.....	44
5.4. İ'lâmlar.....	46
5.5. Hücetler.....	48
5.5.1. Bey' Hücetleri.....	49
5.5.2. İbrâ Hücetleri.....	50
5.5.3. Vekâlet Hücetleri.....	51
5.5.4. Sulh Hücetleri.....	51
5.5.5. Vasî-Nafaka ve Kisve Bahâ Hücetleri.....	52
5.5.6. Evlenme-Boşanma Hücetleri.....	55

5.6. Berat Kayıtları.....	56
5.7. Diğer Kayıtlar.....	57
6. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONLU METNİ..	67
7. SONUÇ.....	345
8. SÖZLÜK.....	348
9. KAYNAKLAR.....	356
10. EKLER.....	360
11. ÖZGEÇMİŞ.....	361

KISALTMALAR

Bkz. : Bakınız

c. : Cilt

H. :Hicri

İ.Ü. : İstanbul Üniversitesi

M. : Milâdî

Nu : Numara

s. : Sayfa

S. : Sayı

TAD : Tarih Araştırma Dergisi

TŞS : Tokat Şer'iyeye Sicili

GİRİŞ

Hukuk sistemi olarak İslâm hukukunu kabul eden Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla birlikte, genellikle devletin en önemli yargı organı olan şer'î mahkemeler de tarihe karışmıştır. Bu şer'î mahkemeler yok olup gitmekle beraber devletin muhtelif devirlerdeki hukukî, iktisadî, dinî, askerî ve idarî müesseseler hakkında bize çok değerli tarihi belgeler de bırakmıştır. Bu belgeler dil, din ve renk farkı gözetilmeksizin bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idari düzenlemeleri ihtiva eden şer'îye sicilleridir. XV. yüzyılın ortalarından XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar 572 yıllık Türk tarihinin, Türk kültürünün, Türk hukukunun ve Türk siyasi ve sosyal hayatının birinci elden kaynakları bu sicillerdir¹.

Mahkeme kararları, ait olduğu devletin kültürünü ve tarihini yakından takip eden ve yansıtan önemli tarih belgeleridir. Eski mahkeme kararlarının, yani tutanak defterleri de demek olan şer'îye sicillerinin bu yönüyle önemi ve kapsamı çok fazladır. Çünkü Osmanlı Devleti'nde herhangi bir beylerbeyine, eyalete veya sancak ve kazaya devletin yetkili organları tarafından gönderilen ve hüküm denilen emirlerin sadece bazı askerî kararlar dışında hepsi şer'î mahkemeleri temsil eden kadılara yazılırdı. Kaza birimi olan şehir veya kasabanın en yetkili yöneticisi olan kadının görev ve yetki alanı sadece adli ve şer'î işlerle sınırlı olmayıp, aynı zamanda kadı idarî, malî ve beledî alanlarda da otorite sahibi idi². Bu noktada dönemin hâkimi "kadı" tarafından zabt u rabt altına aldırılan "şer'îye sicilleri" gerek Osmanlı Devleti'nin merkez müesseselerinin iyi anlaşılabilmesi açısından ve gerekse bölge tarihçiliğinin gelişmesinde teferruatlı bilgiler vermelerinden dolayı büyük önem arz ederler. Şu halde Osmanlı Devleti'nin devlet

¹ Ahmed Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, (Komisyon), c.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, s.II.

² Akgündüz, *aynı eser*, s.II.

yapısının ve bunun taşradaki uygulamalarının iyi anlaşılması ve devlet üzerinde herhangi bir şekilde oluşturulmaya çalışılan ideolojik sapmaların ilmî biçimde önlenmesi açısından şer'îye sicillerine daha çok başvurulmalıdır³.

1. ŞER'İYE SİCİLLERİ

1.1. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN TANIMI VE GENEL ÖZELLİKLERİ

1.1.1. Şer'îye Sicilleri ile İlgili Kavramlar ve Şer'îye Sicillerinin Tanımı

Şer'îye sicilleri ile ilgili üç temel kavramın bilinmesi gerekmektedir. Bunlardan ilki "Mahzar" kavramıdır. Mahzar sözlük anlamı itibariyle huzur yeri ve hazır olmak demektir. Terim olarak da iki anlamı vardır. Birincisi; hukukî bir dava ile ilgili kayıtlar; tarafların iddialarını ve delillerini ihtiva eden, ancak hakimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır. İkincisi; Herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin muhtevasının doğruluğunu i'lâm için belgenin altında, mecliste hazır bulunân ve meseleye vakıf olan başta subaşı, çavuş ve muhız gibi şahısların yazılı olarak takrir ettikleri şehâdet beyanlarına ve imzalarına da mahzar denir. Bazen bu yazılı şahitlik beyanlarını içeren belgeye de mahzar denir ve bu halde hüccet ile eş anlamlı olur⁴.

İkinci temel kavram "sicil" tabiridir. Sözlük anlamı okumak, kaydetmek ve karar vermektir. Terim olarak ise: İnsanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere "şer"îye sicilleri (sicillât-ı şer'îyye)", "kadı defterleri", "mahkeme defterleri", "zabt-ı vakâyi sicilleri" veya "Sicillât defteri" denir. Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit i'lâm, hüccet ve şer'î evrak, asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmekteydi. Bu defterler belli bir usule göre uzun boylu, dar ve enli olurlardı.

³ Mehmet Beşirli, "385 Numaralı Harput Şer'îye Sicilinin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi* (Ayrıbasım), S.10, Ankara 2000, s.4.

⁴ A.Akgündüz, *aynı eser*, s.17-18.

Örneğin, 40 cm. boyunda olan bir sicillât defterinin 16-17 cm. eni olurdu. Ancak bütün sicil defterleri aynı ölçüde değildi. Mahkemelere, bazen de hakimlere göre defterlerin boyutları değişebiliyordu. Yazılar genellikle ta'lik kırmısı denilen yazı şekliydi. Kâğıtları çok sağlam, parlak ve mürekkepleri de bugün bile parlaklığını muhafaza edecek kadar sabitti. Çoğu zaman defterlerin üzerlerinde kadıların isimleri yer alırdı. Şer'îye sicillerindeki bilgilere göre, bir kadının göreve başlar başlamaz adını, sanını ve vazifeye başladığı tarihi bu defterlerin ilk sayfasına yazdığı ve vazifesi sona erince de söz konusu defteri bizzat kendisi veya emiri vasıtasıyla yerine geçen hakime devir ve teslim ettiği anlaşılmaktadır⁵.

Şer'îye sicillerine ait defterlere kadılar tarafından kaydedilen her çeşit yazılı kayıtlar belli bir usule göre düzenlenmektedir ki bu usule "sakk-ı şer'î"⁶ denir. Sakk kavramı berat, hüccet, temessük, tapu tezkeresi, kısaca yazılı belge anlamlarını ifade eder. Terim anlamı ise, şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı belgelere sakk-ı şer'î denmektedir. Başta i'lâm ve hüccetler olmak üzere bütün kayıtların tanzim ve tahrîr şekillerini açıklayan numuneler yazılarak sakk kitapları te'lif edilmiş ve şer'îye sicillerindeki kayıtların tanzimi meselesi düzenli ve sağlam bir kaideye oturtulmuştur. İslâm hukukunda yazılı muamelelerde takip edilecek usûl, fıkıh kitaplarında "e's-Şurût", "kitâbü'l-Mahâdır Ve's-Sicillât" başlıkları altında izah edilmiştir. Bu usulü Türkçeleştiren Osmanlı Şer'îye Mahkemeleri, yazılı muameleleri daha standart bir hale getirmiştir. Yazı dili ilk dönemlerde Arapça ve Türkçe karışıktır. Ancak XVII. Yüzyılın sonlarından itibaren dil tamamen Türkçeleşmiş ve şer'îye sicillerindeki kullanılan kelimelere varıncaya kadar bir üslûb birliği

⁵ A.Akgündüz, *aynı eser*, s.17-18.

⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı*, Ankara 1995, s. 109.

sağlanmıştır⁷.

1.1.2. Şer'îye Sicillerinin Genel Özellikleri

Şer'î mahkemelerde yapılan yazılı muamelelerin hepsi sicile kaydedilmemiştir. Kaydedilen şer'îye sicilleri de bugünkü mahkeme zabıtlarına benzememektedir. Eski tarihli sicil defterlerinde vakıf tescili (vakfiye) dışındaki bütün kayıtların genellikle bir sayfanın yarısını geçmediği, çoğu zaman bir sayfaya sekiz hukukî belgenin bile kaydedildiği görülmektedir. Eski defterler, kadının cübbesinin cebine girecek ölçüde küçük, dar ve uzuncadır. Meselâ, 1076 Hicri yılına ait ilâm ve hüccetleri ihtiva eden Bâb Mahkemesi 2 / 1 numaralı sicil defteri, 41x15 ebadında, 146 varaktır. Yazı ta'lik, kâğıt aharlı, su yolu fligranlı ve ebrû ile kaplanmış karton ciltlidir. İlk dönemlere ait şer'îye sicil defterleri genelde pek az farkla aynı özelliğe sahiptirler. Ancak Tanzimat'tan sonraki sicil defterlerinde, şahitleri ibrâ eden (aklayan) kişilerin isim ve adresleri de yazıldığı ve verilen kararların gerekçeleri daha geniş tutulduğu için i'lâm ve hüccetler daha çok yer kaplamış ve bu dönemdeki şer'î sicil defterleri eskilerinden daha büyük ve hacimli olmuştur⁸.

Şer'îye sicilleri Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve gelişme dönemlerinden XV.yüzyılın ilk çeyreğine kadar genellikle Arapça olarak tutulmuştur.⁹

Bütün sicil defterlerinin başında genellikle dili Arapça olan "dibace" yani giriş kısmı vardır. Giriş kısmında şer'î hükümlere ve bunları koyan Allah ve Peygamberine saygı arz edilmektedir. Daha sonra sicili tutan hakimin ismi ve vazife ünvanı kaydedilmektedir. Çoğu zaman sicili tutan kadının tayin berat veya buyuruldusu da defterin başına yazılmaktadır. Muayyen bir üslubun kullanıldığı bu dibacelerde her kadı

⁷ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.18.

⁸ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.18.

⁹ Halil Sahillioğlu, "Kitabü'l-Kadı ve Süfteciler", *Türkiye İktisat Tarihi Semineri*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara 1974, s. 106.

değişikliğinde dibacenin de değiştiği görülmektedir. Bütün şer'î sicillerde kadıların kullandığı imza ve mühürler de bir birlik arz etmektedir¹⁰.

Büyük şehirlerin kadı sicilleri iki kısımdan oluşur: Mahallî konulara ilişkin olarak kadıların veya naiblerin verdiği kararlar sicillerin bir tarafına, merkezden gelen her türlü resmi yazılar diğer tarafa yazılırdı. İlki, Arap yazısıyla yazılan kitapların normalde başladığı yerden, yani bize göre kitabın son sayfasından başlar. İkinci kısım da kâtiplere göre sicilin son kısmı olan yerden başlar. Sicilin sonundan başlayacak olursak, önce satış, borç verme, boşanma anlaşmaları, kölelerin azadı gibi yerel mahkemenin noterliğiyle yapılan işlemlerin belgeleri bulunmaktadır. Bu işlemler, taraflar arasında anlaşmazlık olduğu için mahkemeye gelmiş degillerdir. Mahallî konuların yazıldığı bölüme “Sicil-i Mahfuz” denirken, merkezden gelen her türlü emrin yazıldığı bölüme ise “Sicil-i Mahfuz Defterlü” adı verilirdi.¹¹

Şer'îye sicillerinin mahkemece tutulup muhafaza edilmesi hukukî bir ihtiyaçtan doğmuştur. Bir nüshası da hak sahiplerine verilen i'lâm ve hüccetler üzerinde sahtekarlık yapılması ihtimalini ortadan kaldırmak için bu i'lâm, hüccet ve bunlarla ilgili resmi yazılar deftere kaydedilerek koruma altına alınmış ve ihtiyaç olduğu zaman onlara müracaat edilmiştir. Şer'îye sicillerinin korunmasına dikkat edilmiş olmasına rağmen zamanla bunların önemli bir kısmı kaybolmuştur¹².

Şer'îye sicillerindeki resmi kayıtların konu esas alınarak tasnife gidilmesi yönünde çeşitli görüşler ileri sürülse de Osmanlı ülkesinde bu konuda karışık metod uygulanmıştır ve kronolojik sıra esas alınmıştır.

¹⁰ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.19.

¹¹ Yücel Özkaya, “Sofya Milli Kütüphanesi National Biblioteque'deki Şer'îye Sicilleri”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, c.XIII., S.24 Ankara 1980, s.22.

¹² Suraiya Faroqhi, *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir? Kaynaklara Giriş*, Çev. Zeynep Altak, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2001, s.55-57; A.Akgündüz, *aynı eser*, s.19.

Tanzimattan sonra Şer'îye mahkemelerinde dolayısıyla Şer'îye sicillerinde de çeşitli değişiklikler meydana gelmiştir. 1859 tarihli "bilumum Mahâkim-i Şer'îyye hakkındaki nizamnâme"de şer'î sicillere dolaylı olarak değinilmiş ve sadece alınacak harçlar tesbit edilmiştir. Şer'îye sicilleri ile ilgili asıl hukukî düzenleme 1874 yılında "Sicillât-ı Şer'îyye ve Zabt-ı Deâvî Cerideleri Hakkında Talimat"la yapılmıştır. Bu talimata göre, İstanbul ve taşradaki şer'î mahkemelerde bulunân bütün sicillerin ilk sayfadan başlanarak sonuna kadar sayfa numaraları konacaktır. Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit yazılı belgenin aslı mutlaka sicile kaydedilecek ve kaydedenin (Mukayyid) özel mührü basılacaktır. İhtiyaç duyulduğunda bu kayıtlara müracaat edileceğinden yazılar okunaklı yazılacaktır. Sicil defterlerinde silinti ve kazıntı bulunmayacak, satır aralarına hiçbir şey ilave edilmeyecek, edilecekse kadı tasdik edip mühürleyecektir. Kayıtlar arasında aralık fazla olmayacak ve şahıslara verilen asılları ile sicildeki kayıtlar mutlaka karşılaştırılacaktır. Asılda veya sicilde eksiklik veya fazlalık söz konusu olursa suçlular cezalandırılacaktır. Çürümüş olan siciller tamir ettirilecektir. Sicillerin korunması için bütün şer'î mahkemelerde bir sandık bulunacaktır. Kadıların görev süreleri bitince sicil hususî mührüyle tasdik edilecek ve durum tespit olunacaktır¹³.

1879 yılında ise, mahkemelerde kesin delil olacak şekilde şer'îye mahkemeleri tarafından i'lâm ve hüccetlerin nasıl düzenleneceğine dair bir talimat yayınlanmıştır¹⁴.

1.2. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında Şer'îye sicilleri, tarihi, hukukî, iktisadî, sosyal, idarî ve askerî hayat açısından birinci derecede önemli kaynaklardır.

Şer'îye sicillerinin genel tarih açısından önemini şöyle belirtebiliriz: Kadıların

¹³ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.20.

¹⁴ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.20.

devlet merkeziyle yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahallî idârelere ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller sayesinde Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî ve sosyal tarihinin gerektiği gibi ortaya konulabileceğini görürüz. Yine şehir tarihleri ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahallî hayata ait ilmî araştırmaların birinci derecede kaynağı Şer'îye sicilleridir. Sicillerin genel tarihe katkıları, önemli tarihî olayların, tarihî şahsiyetlerin, mahallî yer adlarının ve önemli tarihi müesseselerin bütün ayrıntıları ile tespit edilmesinde de birinci derecede önem arz etmektedir. Ayrıca şeyhülislâmlar, kazaskerler ve sadrazamlar gibi büyük devlet adamlarının hayat hikayelerini bütün yönleri ile ortaya çıkarabilmek bu sicillerle mümkündür. Şer'îye sicillerinin, bütün Osmanlı ülkesinin yer isimlerini tespit ve hatta mahalle isimlerinin bile tayininde önemli rol oynadığı görülmektedir¹⁵.

Şer'îye sicillerinin önemini hukuk tarihi açısından değerlendirecek olursak, bu sicillerin özel hukuk ve kamu hukuku açısından büyük öneme sahip olduğunu görürüz. Şer'îye sicillerinin incelenmesiyle, Osmanlı hukukunun kaynakları, "Şer'-i Şerif" denilen İslâm hukukunu ne derece uyguladıklarını, padişahların ve "ülü'l-emr" denilen devlet yetkililerinin yasama yetkilerinin sınırlarını, örfî hukukun uygulama alanları açıklıkla ortaya çıkacaktır. Özel hukuk alanında şahıs hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin (vakıflar) bilindiği; ehliyet, gaiplik, şahsî haklar v.b. konulara dair şer'î hükümlerin aynen uygulandığı anlaşılmaktadır. Aile hukuku ile ilgili kararlar ve sicil kayıtlarında eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme vb. müesseselerin nasıl işlediğini, boşanma hakkının nasıl kullanıldığı, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve

¹⁵ A. Akgündüz, *aym eser*, s.12-13.

vazifelerini, mehir olarak nelerin verildiği ve eski dönemlerde Türk ailesi için nelerin önem arz ettiğini ve en önemlisi de evlenme akdinin sicile kaydedildiğini öğrenebiliriz. Miras hukukuna ilişkin kayıtların çoğunluğunu miras sözleşmeleri (tehârüc), devletin mirasçılığı ve tereke taksimlerinin teşkil ettiği görülmektedir. Hem tereke taksimi hem de vasiyetle ilgili kayıtlardan, muhtelif devirlerdeki Türk ailesinin refah seviyeleri, kullandıkları eşyaları ve fertlerin sahip olduğu mal varlıklarını öğrenmek mümkündür. Eşya hukuku ile ilgili kararlardan mülkiyet hakkının, din, dil ve ırk farkı gözetilmeksizin bütün fertlere belli şartlar altında tanındığını, bu hakkın bazı âmme ve hususî diye kayda geçirildiğini, sınırlı aynı hakların bütün çeşitleriyle bilindiğini, tapu sicil sistemi yerine hüccetli şer'î sicil sisteminin kullanıldığını öğrenebiliriz. Yine borçlar hukuku ile ilgili kararlar da tarihimizde akdin bütün çeşitlerinin bilindiğini, vakıf paralar dışında faiz muamelesine benzer muamelelerin bile kabul edilmediğini ve akitlerde karşılıklı rıza beyanının kabul edildiğini göstermektedir. Ticaret hukukunun ve özellikle şirketler hukukunun satım akdi ve şirket akdi içinde mütalaa edildiğini ve muhtelif devirlerde değişik ticari örf ve adetlerin yerleştiğini yine Şer'îye sicilleri sayesinde öğrenebiliyoruz. Yine devletler hususi hukuku alanında ahval-i şahsiye ve ibadet konuları dışında zimmîlere de kendi rızalarıyla İslâm hukukunun esaslarının uygulandığını, aile ve miras hukuku olmak üzere kendi dinleri gereği olan konularda kendi hukuklarının tatbik edildiğini de Şer'îye sicilleri açıkça göstermektedir¹⁶.

Şer'îye sicillerinin hukuk tarihi açısından asıl önemi, kamu hukuku alanında kendini göstermektedir. Ceza hukuku alanındaki kararlardan Osmanlı Devleti'nin bu konuda İslam hukukunun hükümlerini uyguladığını anlıyoruz. Usul hukuku ile ilgili kararlar ve sicil kayıtları, Osmanlı Devleti'nin bu konuda da şer'î hükümleri

¹⁶ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.13-14.

uyguladığını ancak içtihat hukuku veya örfî hukuk denen hukukî hükümleri de yeri geldikçe uyguladığını göstermektedir. Şer'îye sicillerinin tetkikinden icra ve iflas hukukunun temel esaslarının Osmanlı döneminde de bilindiğini, çavuşlar ve subaşılardan bir görevinin de icra memurluğu olduğunu öğreniyoruz. Şer'îye sicillerindeki kayıtların önemli bir kısmını da mali hukuka dair mahkeme kararları ve hüccetleriyle, idâre hukukuna ait fermânlar, buyuruldular, tezkereler vb. kayıtlar teşkil etmektedir. Bunlar Osmanlı Devleti'ndeki vergi çeşitleri, vergi tarhı ve tahsili, çeşitli idari müesseseler ve bunların fonksiyonları ile ilgili önemli bilgiler ihtiva etmektedir¹⁷.

Şer'îye Sicilleri iktisat tarihi açısından da büyük öneme sahiptir. Her Şer'îye sicili, bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal bir vesikadır. XV. – XX. yüzyıllar arasında Türk halkının ve özellikle de Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, ithalat ve ihracat malları, yetiştirilen tarım ürünleri, imal ettiği sanayi ürünleri, mevcut olan san'at ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği ödenekler, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, para arzı ve çeşitleri, para enflasyon ve devalüasyonunun tarihi seyri, kısacası iktisada dair bütün konular Şer'îye sicillerindeki kayıtlardan öğrenilebilir¹⁸.

Sosyal yapı ve idarî teşkilat açısından da Şer'îye sicillerini değerlendirince bu sicillerin eski idari teşkilatımızın birçok alanını aydınlatması açısından incelenmeye değer vesikalar olduğunu görürüz. Özellikle kaza, sancak ve eyalet taksîmatı, beylerbeyilik, sancak beyliği, kethüdalık ve voyvodalık gibi idarî; kadılık, naiblik, muhızırlık, mübaşirlik, bostancıbaşılık, çavuşluk, ve subaşılık gibi adlî müesseselerin hem idarî yapısını, hem de ifa ettikleri fonksiyonları Şer'îye sicillerindeki kayıtlardan

¹⁷ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.14-15.

¹⁸ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.15.

elde edebiliriz¹⁹

Şer'îye Sicillerinin büyük öneme sahip olduğu diğer bir alan da askerî konular ve harp tarihi ile ilgili hususlardır. Menzillerin kurulması, sefer halinde mîrî develerin iâşesi, savaş için gerekli mühimmatın yollanması, askerî iâşesi ve sefer için alınân diğer tedbirler, bununla ilgili mahalli faaliyetler Şer'îye sicillerince kayıtlıdır. Bu kayıtlar, seferler hakkında o zamana kadar bilinen bilgileri çoğu kez çürüttüğü gibi, bazen de teyit eder. Bu yönüyle harp tarihi açısından da bu vesikaların önemi göz ardı edilemez²⁰.

Şer'îye Sicillerinin dil ve folklor yönlerinden de önemine değinmek gerekir. Şöyle ki: Kadı defterlerinde geçen Türkçe terimlerle, imla özellikleri anlatım ve üslûb şekilleri, tereke zabıtlarında ve râ'ic listelerinde görülen eşyâ ve yiyecek maddelerinin isimleri dil ve folklor açısından ayrı ayrı inceleme ve karşılaştırma konularıdır²¹.

Sonuç olarak, Şer'îye sicilleri Osmanlı tarihinin, daha geniş anlamda Türk tarihinin siyasî, içtimâî, idârî, iktisâdî, ticarî, askerî, demografik, kültürel vb. pek çok bakımlardan bilinmeyen veya eksik kalan yönlerinin aydınlatılması ve geçmiş devirlerdeki hayat şartlarımızın ortaya çıkarılması bakımından birer hazine niteliği taşıyan çok önemli kaynaklardır.²²

1. 3. ŞER'İYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ*

Şer'îye Sicil defterlerinde bulunân yazılı kayıtları iki ana grupta değerlendirebiliriz:

¹⁹ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.16.

²⁰ Nuri Köstüklü, *1820-1836 Yıllarında Hamid Sancağı ve Türkiye (182 Numaralı Isparta Şer'îye Siciline Göre)*, Selçuk Üniversitesi yayınları, No:115, Konya 1993, s.8.

²¹ Münir Atalar, "Şer'îye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", *İslami İlimler Enstitüsü Dergisi*, c.IV, Ankara 1976, s.310.

²² Hüseyin Özdeğer, *1463-1640 Bursa Tereke Defterleri*, İ.Ü. Yay., İstanbul 1988, s. 1.

* Bu bölüm ileride; "50 no'lu Şer'îye Sicilinde Geçen Belgelerin Özellikleri" şeklinde ele alınacaktır.

1.3.1. Kadı Tarafından Kaleme Alınân Belgeler

Şer'îye Sicillerindeki kayıtların % 90'ını bu gruba giren belgeler oluşturur. Bu belgeler de kendi aralarında hüccetler, i'lâmlar, ma'rûzlar, mürâseleler ve diğer kayıtlar diye beşe ayrılır. Sırasıyla bunlar hakkında şu kısa bilgileri verebiliriz:

1.3.1.1. Hüccetler (*Senedât-ı Şer'îye*)

“Hüccet”, kelime manası olarak delil, vesika, senet manalarına gelir²³. Şer'îye Sicillerindeki anlamı ise şer'î mahkemeler tarafından verilen, fakat i'lâmdan farklı olarak hüküm ihtiva etmeyen; sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadı'nın tasdikini ihtiva eden bir belgedir. Hüccetler, çok çeşitli hususların tesbiti için tertib edilmiş olup kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir²⁴.

Hüccetler, kadı huzurunda tesbiti yaptıran şahsın eline verildikten başka Şer'îye sicillerine de işlenirdi. Bunlarda yapılan tesbitlere göre, alım-satım, kira, nafaka, vekalet, vasiyet, kefalet, şehadet, ferağ (kat'î veya şartlı), borç, hibe, rüşdün isbatı, nezir, keşif, sulh, irsaliye, vs. konularda hüccetler bulunmaktadır. Bu yönüyle Şer'îye sicillerindeki kayıtlı hüccetler Osmanlı Tarihi kaynakları olarak büyük önem arz ederler²⁵.

1.3.1.2. İ'lâmlar

“İ'lâm”ın kelime manası, “bildirme, anlatma” demektir²⁶. Terim olarak ise, şer'î bir hükmü ve altına kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye i'lâm

²³ Ferid Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara 1999, s.388.

²⁴ Mübahat S.Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1998, s.350. (Hüccetler hakkında geniş bilgi için bkz. M. Kütükoğlu, *aynı eser*, s.350-359 ; A.Akgündüz, *aynı eser*, s.21-29 ; Mustafa Oğuz, Ahmed Akgündüz, “Hüccet”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, XVIII, s.447-457.)

²⁵ M. Kütükoğlu, *aynı eser*, s.350.

²⁶F. Devellioğlu, *aynı eser*, s. 426.

denmektedir. Her i'lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva ettiği için mahkeme kararları hakkında bilgileri öğrenebilmemizi sağlayan önemli tarihi kaynaklardır. İ'lâm belgelerini diğer Şer'îye sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hakimin verdiği kararı ihtiva etmesidir.²⁷

1.3.1.3. Ma'rûzlar

“Ma'rûz” kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir²⁸. Asıl manası ise, kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumun tesbiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını ihtiva eden yazılı belge ve kayıtlardır²⁹.

Ma'rûzlarda kadı tarafından şu konular ilgili makamlara arz edilir: Vezirler, çevredeki kadılar veya müftülerin hüsn-i hâlini arz ederek bunların taltifini talep edebilir; şakî ve benzeri kimselerin su-i halini arz ederek gereğinin yapılmasını talep eder; boşalan görevleri icra makamına bildirir, kaldırılan görevleri bildiri tutukluların salıverilmesi, vali ve kadıların vefatı veya berat talebi gibi muhtelif konuların arzını ihtiva edebilir. Ma'rûzlar da içerdiği bilgilerin çok yönlü olmasıyla araştırmalarda kaynak olarak müracaat edilebilecek son derece önemli vesikalardır³⁰.

²⁷ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.29-36. (İ'lâmlar hakkında geniş bilgi için bkz. M.Küttükoğlu, *aynı eser*, s.345-349).

²⁸ F.Devellioğlu, *aynı eser*, s.582.

²⁹ A.Akgündüz, *aynı eser*, 36-38.

³⁰ A.Akgündüz, *aynı eser*, 36-38.

1.3.1.4. Mürâseleler

Mürâsele, Şer'îye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere denir. Mürâseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini içerir veya daha değişik konuları içerir³¹.

1.3.2. Başka Makamlardan Sâdır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Buldukları bölgelerde yürütme gücünü de üzerlerine alan kadılar, kendisine çeşitli makamlardan gelen yazılı belgeleri Şer'îye sicillerine kaydederlerdi. Kadıların sicillere kaydettiği bu belgeler şunlardır:

1.3.2.1. Padişah'tan Gelen Emir ve Fermânlar

Padişah'tan gelen emir ve fermânlar iki ana gruba ayrılır:

Birincisi: Padişahın kendisine İslam Hukuku tarafından tanınan yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve Şer'îye sicillerinde "evâmir ve ferâmin" diye geçen hükümlerdir. Padişah ya ihtilâflı olan bir şer'î meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya da şer'î hükümlerin icrası için yazılı emir gönderir. Şer'îye sicillerinde bulunân ve bazen kendileri için hususi defterler tutulan bu kayıtlar, Osmanlı hukukunun da başta gelen kaynaklarından. İkincisi ise yine padişah tarafından sâdır olan ancak umumi değil hususî şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı v.b. konulara ilişkin olarak kaleme alınân fermân, berat ve nişanlardır³².

1.3.2.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyurulduklar

Şer'îye sicillerinde bulunân kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri

³¹ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.38.

³² A. Akgündüz, *aynı eser*, s.39-44.

demek olan buyurulduklardır.

1.3.2.3. Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar

Osmanlı diplomatikasında, daha çok üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelere tezkere denmektedir. Şer'îye sicillerinde yer alan tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınır³³.

Temessük ise Şer'îye sicillerinde miri arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir³⁴.

Şer'îye sicillerinde yukarıda zikredilen belgelerin dışında daha çok çeşitli kayıtlar mevcuttur. Bütün bu vesikalar Osmanlı Tarihi kaynakları açısından büyük önem arz eden kayıtlardır.

1.4. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN BUGÜNKÜ DURUMU

Şer'îye sicillerinin sayıları İslâm hukukunun doğuşundan ve bunun uygulama yeri olan şer'îye mahkemelerinin kuruluşundan beri geçen on üç buçuk yüzyılı aşkın bir zamana oranla pek azdır. Toplam olarak bugün için 7493'ü bulan bu siciller Osmanlı Devleti'nin yalnız son dördüncü-beşinci yüzyıllarına aittir. Daha önceki siciller ise elde edilememiştir.³⁵ Bu durumun sebebi ise savaşlar, yangınlar, sel baskınları, ehil olmayan ellere teslim edilme gibi muhtelif nedenlerden dolayı iyi korunamamış olmalarıdır.³⁶

Osmanlı Devleti'nin tarihe karışmasıyla birlikte 55 eyalet ve 600 kûsur livâ ve kazâ merkezlerindeki Şer'îye sicilleri de harabelere ve bodrum katlarına hapsedilmiştir. Eskiden Osmanlı İmparatorluğu'nun parçası olan ülkelerde bulunânların akıbeti kesin

³³ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.46. (Geniş bilgi için bkz. M.Küttükoğlu, *aynı eser*, s.245-275).

³⁴ A. Akgündüz, *aynı eser*, s.48. (Geniş bilgi için bkz. M.Küttükoğlu, *aynı eser*, 281-289).

³⁵ M.Atalar, *aynı makale*, s.315-316.

³⁶ Ahmed Akgündüz, Halil Cin, *Türk İslâm Hukuku Tarihi*, c.1, İstanbul 1990, s. 274.

olarak bilinmemektedir. Fakat konu ile ilgili araştırmalardan Sofya Milli Kütüphanesi'nde, Üsküp'te Makedonya Tarihi Enstitüsü'nde, Yunânistan'da Selânik'teki Makedonya Enstitüsü'nde, Kıbrıs'ta, Kahire'de, Şam'da ve Basra'da Osmanlı devrinden kalma şer'îye sicillerinin varlığı bilinmektedir³⁷.

Türkiye Cumhuriyet'inin sınırları içindekiler İstanbul kadı sicilleri ve bir takım görece önemsiz başka siciller dışında Ankara'da Milli Kütüphane'de yer almaktadır. İstanbul sicilleri, İstanbul'un Süleymaniye semtinde bulunân müftülükte bulunmaktadır. Yayınlanmış bir rehber mevcuttur. Bu çalışmanın en yeni halinde, her sicilin kütüphane numarası ve kapsadığı yıllar da yazılıdır. Bu rehberde aynı zamanda bazı belgelerin reproduksiyonları yer almaktadır³⁸.

1. 5. ŞER'İYE SİCİLLERİ İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR

Son yıllarda Şer'îye sicilleri hakkında yapılan araştırmalar gittikçe artış göstermektedir. Bu çalışmalar mâhiyetleri itibâriyle 1 – Katalog çalışmaları, 2- Herhangi bir sicil defterini tanıtan veya değerlendiren çalışmalar, 3 –Şer'îye sicillerinin mahiyeti ve önemine işaret eden makale bazındaki çalışmalar, 4- Kaynak olarak daha ziyade Şer'îye sicillerini esas alan tetkikler, olarak dört grupta mütâlâa edilmektedir. Katalog çalışmalarının geçmişi 1960'lı yıllara kadar gitmektedir. 1963 yılında Osman Ersoy "Şer'îye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru" adıyla bir katalog yayınlamıştır. Bunu diğer katalog çalışmaları takip etmiştir. İkinci gruptaki çalışmaların ilklerinden olarak Halit Organ'ın 1958 yılında yayınladığı "Ankara'nın 1 Numaralı Şer'îye Sicili" ve ardından "Ankara'nın 2 Numaralı Şer'îye Sicili"ni gösterebiliriz. Üçüncü gruba dahil edebileceğimiz çalışmalara örnek olarak Halil İncelik'in "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak" adlı makalesini verebiliriz. Daha sonra Şer'îye sicillerinin değişik

³⁷ A.Akgündüz, *aynı eser*, s.61.

³⁸ S.Faroqı, *aynı eser*, s.55.

açılardan önemini açıklayan yayınlar çoğalmaya başlamıştır. Bunlara örnek olarak Yusuf Oğuzoğlu'nun, "Sicillerdeki Tereke Kayıtlarının Kültürel Malzeme Olarak Değeri" adlı makalesini ve Cahit Baltacı'nın "Şer'ye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi" adlı makalesini, Mehmed Kayıran'ın, "Şer'ye Sicillerinin Askeri Tarih Bakımından Önemi" isimli makalesini gösterebiliriz. Dördüncü grupta ele alınan, kaynak olarak daha ziyade Şer'ye sicillerini esas alan tetkiklerde son yıllarda önemli ölçü de artış göstermiştir. Özellikle, Halil İnalçık, Ö.Lütfi Barkan, Halil Sahillioğlu, Mustafa Akdağ, Nejat Göyünç, Musa Çadircı, Özer Ergenç, Mustafa Öztürk, Feridun Emecan, Rifat Özdemir, Ömer Demirel, Haim Gerger, Süreyya Faruki, Jennings, Yuzo Nagata gibi daha pek çok yerli ve yabancı araştırmacılar bu kaynaklara sıkça mürâaat etmişlerdir³⁹.

Yukarıdaki çalışmalardan başka, çok yeterli olmasa da Şer'ye Sicilleri esas alınarak yapılan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır.

2. TOKAT'IN TARİHİ VE COĞRAFYASI

2. 1.Genel Konumu

Tokat ili Orta Karadeniz Bölgesinin iç kesiminde yer alır.35° 27' ve 37° 39' doğu boylamları ile 39°52' ve 40° 55' kuzey enlemleri arasında kalan il 9.958 km² lik yüzölçümüyle ülke topraklarının %1.3'ünü kaplar. Batı ve kuzeybatıdan Amasya, kuzeyden Samsun , kuzey ve kuzeydoğudan Ordu, doğu ve güneydoğudan Sivas ve güney, güneybatıdan Yozgat illeriyle çevrilmiştir.⁴⁰

Bulunduğu yer itibariyle Tokat; Karadeniz , İç Anadolu, Doğu Anadolu Bölgeleri arasında bir geçit alanı niteliği taşır. Karadeniz kıyılarının dar ve nemli, İç

³⁹ N.Köstüklü, *aynı eser*, s.9-10.

⁴⁰ "Tokat" , *Yurt Ansiklopedisi*, X, Anadolu Yayıncılık,(Basım yeri yok) 1984, s.7065.

Anadolu'nun geniş ve kuru alanlarından dağ sıralarıyla ayrılan geniş ve sulak vadiler ile, bunlar arasında geçitlerden oluşan verimli alanların orta yerinde bulunmaktadır.

Tokat ilinde ovalar oldukça geniş yer kaplamaktadır. Kazova, Omala, Dazyra, Niksar, Artova ve Zile gibi bir çok ovanın bulunduğu Tokat'ın büyük bir bölümünde sulu tarım yapılabilmektedir.⁴¹

Akarsu ve gölleri bakımından da Tokat oldukça zengin illerimizden biridir. Başta Yeşilirmak olmak üzere bu nehrin kolları olan Tozanlı Çayı, Kelkit Çayı ve Çekerek Suyu ildeki başlıca akarsuları oluşturmaktadır. Başlıca gölleri ise Çukurgöl, Güllüköy Gölü ve Almus baraj Gölüdür.⁴²

2.2. İlin Tarihi

2. 2.1. Tokat Adı

M.Ö. 3000 yıllarından başlayarak, bir çok devlet ve beyliğin hüküm sürdüğü Tokat'ın adının menşei kesin olarak bilinmemektedir. Bununla beraber bu konuda çeşitli rivayetler vardır. Bu rivayetlerden bazıları şunlardır: Hüseyin Hüsameddin'in, Amasya Tarihi adlı yapıtına göre Tokat şehri Togayit Türkleri tarafından kurulmuş ve Tokat ismi de buradan gelmiştir.⁴³ Diğer bir rivayete göre ise, Bizans'ın önemli şehirlerinden biri olan Comana Pontica (Tokat), Selçuklu ordusu tarafından kuşatılır. Tokat ve çevresinin ordu komutanı Melik Danişmend Gazi, bir askerini bilgi almak için gizlice kaleye gönderir. Kaleye silahsız olarak tırmanan Türk askerinin etrafını onlarca Bizans askeri çevirir. Silahsız Türk askeri "sille tokat" düşmanlarla olağanüstü bir mücadele yapar. Kısa sürede kaleden kaçıp kurtulur. Bu olayı seyreden kale komutanı "Türk'ün tokadı bu ise, silahı nasıl olur? Ölmektense teslim olmak daha iyidir!"

⁴¹ "Tokat" , *Yurt Ansiklopedisi*, s.7065.

⁴² "Tokat" , *Yurt Ansiklopedisi*, s.7065.

⁴³ M. Tayyip Gökbilgin, " Tokat", *İslâm Ansiklopedisi*, XII/1, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul 1979, s.401-402.

diyerek, kale kapılarını açar. Böylece Bizans komutanı, Melik Danişmend Gazi'ye kalenin anahtarlarını istemeyerek teslim eder. Bizanslılar için çok önemli bir kalenin "bir tokada" alınmasının hatırasına, şehrin adı da bundan sonra "Tokat" adıyla anılmaya başlamıştır.⁴⁴

Diğer bir rivayete göre de, Tokat adı "toh-kat = surlu kent" ten gelmektedir. Yine aynı kelime tok-at = besili at" manasında da kullanılmış ve ismin buradan geldiği rivayetleri de vardır.⁴⁵

2.2.2. Tokat'ın Tarihi ve İdarî Yapısındaki Değişiklikler

Tokat eski çağlardan beri zaman zaman ehemmiyet kazanmış önemli bir şehirdir. Tokat'ın yazılı tarihi ise Anadolu'da ilk siyasî birliğin kurucusu olarak bilinen ve tarih devrini açan Hititlerle başlar. M.Ö. 1600'lerde yöreye yerleştiği sanılan Hititler'in M.Ö. 1770'lerde yıkılmasından sonra ,Tokat yöresinde Fırigler etkinlik kazanmıştır. Bu dönemde Anadolu'ya giren Kimmerler Tokat'ı ele geçirdilerse de, sağlam bir devlet yapısı oluşturamamışlardır. M.Ö. 633'te Med Devleti Anadolu'yu işgale başlamış ve kısa sürede Tokat'ı da topraklarına katmıştır. M.Ö. 550'de Med ordusunu yok eden Persler döneminde Tokat ve çevresi Kapadokya alanına bağlı bir satraplık olarak yönetilmiştir.⁴⁶M.Ö. IV. yüzyılda Makedonya Kralı İskender'in hakimiyeti altına girmiştir. İskender'in M.Ö. 323 yılında ölmesi üzerine bölge Kapadokya Krallığı ile Pontus Krallığı arasında devamlı çekişme sahası olmuştur. M.Ö. 1.yüzyılda Tokat ve çevresi Roma İmparatorluğunun hakimiyetine girmiştir. M.S. 395

⁴⁴ Mehmet Mercan, M.Emin Ulu, *Tokat Kitabeleri*, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara 2003, s. XXIII ; Mehmet Önder, *Şehirlerden Şehire Anadolu*, Ankara 1997, s. 417.

⁴⁵ Mehmet Mercan, M.Emin Ulu, *aynı eser*, s.XXIV ; Tokat ismi hakkında bkz. *Tokat İl Yıllığı*, 1998, s.21. ; Sargon Erdem, "Tokat Kelimesi Üzerine Düşünceler", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s.11-16 ; Kazım Yaşar Kopraman, "Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'ne Göre Tokat Şehri", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s.40.

⁴⁶ "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, s.7093.

yılında Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasıyla Tokat Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun hakimiyetinde kaldı.⁴⁷

1071'de Malazgirt Savaşı ile Bizans ordusunu bozguna uğratan Selçuklular, hızla Anadolu'ya yayılarak Tokat'ı da aldılar. 1075'ten sonra Anadolu Selçukluları'na bağımlı bir devlet oluşturan Danişmendliler, Tokat'ı da içeren bölgede üstünlük sağladılar 1078 yılında Anadolu Selçuklu Devleti, Danişmendli Devleti'ni ortadan kaldırarak Tokat ve çevresini hakimiyeti altına almıştır.⁴⁸

Tokat ve çevresi XIV.yüzyılın başlarında İlhanlılar'ın yönetimine girmiştir. Ancak 1335 yılında İlhanlı hükümdarı Ebu Said Bahadır Han'ın vefatı üzerine bölgeye, Eretna Bey hakim olmuştur.⁴⁹ Eretna Bey'in ölümünden sonra, Tokat ve yöresini de içeren Eretna Beyliği çıkan taht kavgalarıyla giderek zayıflamıştır. Vezir Kadı Burhaneddin son sultan Alaaddin Ali bey'in ölümüyle sultanın oğlu II. Mehmed'i öldürerek tahtı ele geçirdi. Bu sırada Tokat'ta bulunân bazı emirlerin buna karşı çıkması üzerine, uzun süren bir kuşatma sonucu kenti almayı başaran Kadı Burhaneddin, 1381 yılında bu devlete son vererek kendi adıyla anılan devleti kurmuştur.⁵⁰ 1387'de Niksar'ı, 1388'de de Turhal'ı işgal ederek sınırlarını genişleten Kadı Burhaneddin Beyliği, Burhaneddin'in 1398'de Akkoyunlular'a yenilip öldürülmesiyle tarihten silinmiştir. Kısa süren bir iktidar boşluğundan sonra, 1399'da Sivas'la birlikte Osmanlı denetimine geçen Tokat, 1420'de bir süre Timur'un işgaline uğradıysa da, Moğollar'ın çekilmesiyle birliği sağlayan Çelebi Mehmed'çe 1413'te kesin olarak Osmanlı topraklarına

⁴⁷ M.Mercan, M.Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXIV ; "Tokat" *Yurt Ansiklopedisi*, s.7093.

⁴⁸ "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, s. 7093 ; Abdulkерim Özaydın, "Danişmendliler", *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, c. II, İstanbul 1998, s. 122-123.

⁴⁹ M.Mercan, M.Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXIV.

⁵⁰ "Tokat" *Yurt Ansiklopedisi*, s. 7093 ; Kemel Göde, "Eretnaogulları", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, XI, İstanbul 1995, s. 295-296 ; Aynı müellif, "XIV. Yüzyılda Tokat / Eretnalılar Hâkimiyetinde Tokat", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s. 17-22 ; Hüsamettin Hüseyin, *Amasya Tarihi*, c.III, Ankara 1986, s. 70.

katılmıştır.⁵¹

Tokat Osmanlı Devleti zamanında farklı dönemlerde beylerbeylik merkezi (Amasya, Sivas ve Tokat sancaklarından oluşan Rumiyye-i Suğra eyâleti), sancak ve kaza statüsünde Osmanlı taşra teşkilâtının idarî bir birimi olmuştur.⁵²

Osmanlı Devleti'ne iltihâk ettikten sonra Tokat Amasya'ya bağlı olarak idâre edilmiş ve Tokat'a Torumtay oğlu Kaya Paşa tayin edilmiştir. Kaya Paşa'dan sonra Bicaroglu Nurettin Hamza Bey atanmıştır.

II. Murat zamanında Tokat, beylerbeyi halinde idâre edilmiş ve Tokat'a sıra ile Bâlâban Paşa, Alâaddin Ali Bey, Hamza Bey, Mehmed Paşazade Ali Bey gelmişlerdir. Tokat bir müddet sancak olarak beyler vasıtası ile idâre edildikten sonra isyanların bastırılması için birçok yerin idâresi değiştirilmiş, Rumiyye vilâyetinin merkezi Sivas olmuş, Amasya ise liva merkezi haline getirilmiş ve Sivas'tan ayrılmıştır. Tokat'da voyvodalık olmuştur. Malî teşkilât itibariyle ise Amasya ve Sivas Tokat emanetine alınmıştır.(1538)⁵³Daha sonraki dönemlerde Tokat, valide sultanlara "has" kabul edildi. Bundan sonraki idâre hakkında Evliya Çelebi, Seyahatnâmesinde şu izâhatı vermektedir:

"Eyaleti Sivas'ta Süleyman Han temriri üzere başkaca bir Sancak Beyliği idi. 1614 senesinde Valide Sultanlara Hassıhumayun olub hâlâ beher sene (1500) akça iltizam olunur: ve bir voyvoda 500 atlı ile hükûmet edip malı padişahîyi tahsil ile bunları devlete gönderir. Hâkimi Şer'î 500 akça payesiyle müvellâdır. Tahtı hükümetindeki kur'adan senevî birçok hâsılat alınır. Ayrıca müftüsü de vardır.

⁵¹ "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, s. 7093 ; Tokat'ın tarihî gelişimi hakkında geniş bilgi için bkz. Tayyib Gökbilgin,*aynı madde*, s. 401-410 ; *Tokat İl Yıllığı*, s. 21-28.

⁵² M. Mercan, M. Emin Ulu, *aynı eser*,s.XXVI.

⁵³ Ferit Acunsel, *Gerçeklerin Diliyle Tokat*, Tanin Basımevi, İstanbul 1947 ; Vahit Çubuk, *Solakzade Tarihi*, c.II, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1989, s.226.

Nakibüleşraf, yeniçeri serdari, kal'a dizdari ve neferâtı, şehir naibi, şehir kethüdası, gümrük emini, darphane emini vardır.”⁵⁴

Tokat kazası 1839-1864 arasında “muhasıllık” ve “müdürlük”, 1864-1880 yılları arasında ise “kaymakamlık” olarak idâre edilmiştir.1839’da başlayan Tanzimat döneminin ilk yıllarından itibaren Osmanlı Devleti’nin taşra mülkî taksîmat ve idarî teşkilatında, kademeli olarak önemli değişiklikler yapılmıştır. İdarî taksîmatı değiştirilen eyaletler arasında, Tokat kazasının içinde bulunduğu Sivas eyaleti de yer almaktaydı. Tanzimat’a kadar 7 sancaktan oluşan Sivas eyaleti, 1850 doğru 4’e 1856’da 3 sancağa düşürüldü. Sivas eyaletinin sancak sayısında görülen bu azalma sancağı oluşturan kazaların sayısını da etkiledi. Tokat kazasına bağlı nahiye ve köylerin sayısında bazı değişiklikler görüldü. Transkripsiyonunu yaptığımız 50 no’lu Tokat Şer’iye Sicili (1837-1839) nin tarihlerini de kapsayan 1840 yılına kadarki dönemde Tokat kazası, merkezle birlikte 6 nahiye (Merkez, Kafirni, Komanat, Tozanlu, Yıldız, Döneksebad) den müteşekkil bulunuyordu. Kaza merkezi 80 mahalle ([32 /2] numaralı belgede de 80 mahalle saptanmıştır), 5 nahiye ise toplam 148 köyden* oluşmaktaydı. 1840- 1860 yılları arasında ise Tokat kazası sadece merkez, Komanat ve

Kafirni nahiyelerinden oluşmaktaydı. Kaza merkezi 73 mahalle, 2 nahiye ise toplam 67 köyden meydana gelmekteydi.⁵⁵

Tanzimat döneminde 1840 yılında iltizam usulünün kaldırılmasıyla yeni vergi sisteminin uygulanabilmesi amacıyla, Tanzimat’ın uygulandığı tüm bölgelere “muhasıl” adı verilen geniş yetkilerle donatılmış ve merkezden sancak ve kazalara atanân maaşlı kamu görevlileri gönderildi. Bu idarî düzenlemenin ardından, Tokat

⁵⁴ Evliya Çelebi, *Seyahatnâme*, c.V, istanbul 1986, s.402.

* TSS 50 numaralı sicilde toplam 149 köy saptanmıştır.

⁵⁵ Ali Açikel, “Tanzimat Döneminde Tokat Kazasının İdarî ve Nüfus Yapısındaki Değişiklikler (1839-1880)”, *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, c.27, No:2 Aralık 2003 s. 299-303.

kazası ile birlike Artukabad, Kazabad, Ipsile-Şarkıpare kazaları bir muhassıllık kabul edilerek Hacegan-ı Divân-ı Hümayundan Hilmi Efendi 1840 Ocak başlarında muhassıl tayin oldu.Hilmi Efendi bir süre görev yapmış ancak 1840 Temmuz ayı içinde görevden alınarak yerine Bâkîr Emîni Hüseyin Efendi vekaleten atanmıştır.ardından sırasıyla Kapıcıbaşı Hasan Ağa , Mehmet Ağa Tokat'ında içinde bulunduğu kazalara muhassıl olmuşlardır.⁵⁶

1842 yılında her bakımdan olumsuz sonuçları görülen muhassıllık kaldırılmış ve eyaletlerde kazaların yönetimi “müdür” adı verilen kimselere bırakılmış.bu yeni idarî düzenlemeyle Tokat kazasına da Mehmet Ağa müdür tayin edilmiştir.⁵⁷

1864 yılında yayınlanın Vilayet Nizamnâmesi'nin etkisi ile 1867'de gerçekleştirilen idarî taksîmat sonucu Sivas Eyaleti “Sivas vilayeti” oldu. Sancak sayısı ise 3'den (Sivas, Amasya ve Çorum, Divriği) 4'e (Sivas, Amasya, Aziziye, Koçgiri) çıkarıldı. Bu gelişmeler sonucunda, Tokat kazasının bağlı olduğu Sivas sancağının 1856'da 23 olan kaza sayısı, 1867'de 16'ya düşürüldü. 1773 yılında sancak sayısı 4'ten 3'e indirildi.1867 idarî taksîmatı ile Tokat kazası eskiden olduğu gibi Sivas sancağına bağlı kalmakla birlikte nahiye ve köylerinin sayısı değişmedi. Yapılan idarî düzenlemeler çerçevesinde, Tokat kazası 1880 yılına kadar bir kaymakamın başkanlığında Kaza İdare Meclisi tarafından idâre edilmeye başlamıştır. 1870 yılında Şarkıpare, Artukabad ve Kazabad nahiyelerinin ilavesiyle Tokat kazasının nahiye sayısı 6'ya çıkarıldı. Kaza merkezi 57 mahalle, 5 nahiye ise toplam 195 köyden oluşmaktaydı. Tokat aynı yıl içinde de belediye teşkilatına kavuşmuştur.1878'de ise Şarkıpare nahiyesi yerine Turhal nahiyesi Tokat kazasına bağlanmıştır. Tokat kazasına bağlı Kafirni,

⁵⁶ Ali Açikel, *aynı makale*, s. 303 ; Halis Turgut Cinlioğlu, *Osmanlılar Zamanında Tokat*, 4. Kısım, Barış Matbaası, Tokat 1973, s. 8-11.

⁵⁷ Ali Açikel, *aynı makale*, s.303.

Komanat, Turhal, Artukâbâd ve Kazâbad nahiyeleri, 1864 sonrası dönemde birer müdürün başkanlığı altında nahiye meclisleri tarafından yönetildiler.⁵⁸

12 Ocak 1880 tarihinde Canik (Samsun) Sancağına bağlı Niksar ve Amasya Sancağına bağlı Erbaa ile Zile kazaları da Tokat'a bağlanarak Sivas vilayetine bağlı bir Mutasarrıflık haline getirilmiştir. Aynı yıl Mehmet Rauf Bey'de ilk Tokat mutasarrıfı olarak tayin edilmiştir. Son Tokat kaymakamı ise Hüsnü Efendi'dir. Rauf Bey'den sonra Tokat'ta sırayla Memduh Sermed Bey, Nakipzade Ahmed Cemal Bey, Mustafa Cevdet Bey, İsmail Kemal Bey ve Mehmed Kadri Bey mutasarrıflık görevinde bulunmuşlardır.⁵⁹

XIX. yüzyılın sonlarında Tokat Sancağı'nın 4 kazası (Merkez, Erbaa, Zile ve Niksar), 45 nahiyesi ve 654 köyü vardı.

Tokat, 31 Mayıs 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin aldığı karar ile bağlı olduğu Sivas Vilayetinden ayrılarak müstakil vilayet haline gelmiştir. Cumhuriyet döneminin ilk valisi ise Said Bey'dir. Said Bey'den sonra Mustafa Rami Gökçe (1924-1926), Kadri Üçok (1926-1930), Ali Rıza Ceylan (1930-1933), Recai Güreli (1933-1936), Faiz Ergun (1936-1939), Selâhattin Üner (1939-1940) ve İzzettin Çağpar (1940-1945) vali olarak görev yapmışlardır.⁶⁰

Cumhuriyet'ten sonra Tokat'ın ilçe sayısında artış gerçekleşmiştir. 1923'te Merkez, Erbaa, Zile, Niksar ve Reşadiye olmak üzere beş ilçesi olan Tokat'ın 1944'te Turhal ve Artova'nın , 1954'te Almus'un, 1987'de Pazar ve Yeşilyurt'un 1990'da da Sulusaray ve Başçiftlik'in ilçe teşkil edilmesiyle ilçe sayısı 12'ye yükselmiştir. Ayrıca

⁵⁸ Ali Açıkel, *aynı makale*, s. 304-306.

⁵⁹ M.Mercan, M.Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXVII ; Mehmet Ülkü, " Milli Mücadele Yıllarında Tokat'ta Görev Yapan Mutasarrıfların Milli Mücadele İle İlgili Tutumları", *Söylem Gazetesi*, Sayı. 66, 26 Haziran 2002 Tokat, s. 8.

⁶⁰ Ferit Acunsel, *aynı eser*, s.18-26.

1943 yılında Erbaa'nın Yemişenbükü Köyü Taşova adı altında ilçe merkezi yapılarak Erbaa'dan ayrılmış ancak burası 1952 yılında Amasya'ya bağlanmıştır. Günümüzde ise Tokat'ın, merkez dahil 12 ilçesi, 77 beldesi ve 611 köyü bulunmaktadır.⁶¹

3. XIX. YÜZYILIN İLK YARISINDA TOKAT

XIX. yüzyıla gelinceye kadar gittikçe zayıflayan Osmanlı Devleti tekrar eski gücüne kavuşması için gerek Tanzimat öncesinde ve gerekse sonrasında bir dizi ıslahat hareketlerine sahne olmuştur. Osmanlı Devleti XIX. Yüzyıla III. Selim idâresinde büyük bir modernleşme ve ıslahat atılımı ile girmiştir. Bu modernleşme ve ıslahat süreci 1808 yılında tahta çıkan II. Mahmud döneminde de daha kapsamlı ve şuurlu bir şekilde devam etmiştir. II. Mahmud reform programını tatbik etmeye çalışmış, özellikle ıslahatların önünde büyük engel teşkil eden, idâreyi baskı altında tutan Yeniçeri Ocağını ortadan kaldırmış, ulema kontrol altına alınmış ve ayanlar halledilmiştir. Bu dönemde Osmanlı Devleti bir taraftan Rusya ve Avrupa devletleri ile uğraşırken diğer taraftan da Kavalalı Mehmet Ali Paşa ve ülke içinde müstakilmış gibi davranan ayanlarla uğraşıyordu. Ayanların keyfi davranışları ülke içindeki kervan ticaretini baltalıyordu. Bu dönemde Osmanlı Devleti'nin mali durumu da bir hayli bozulmuştu. Devlet ülke içindeki para ihtiyacına cevap verebilmek için sık sık, Tecdid-i sikke, Tashih-i sikke ve Sikke tağyirine başvuruyordu. Yine de bütün bunlara rağmen halkın gözünde Osmanlı Devleti büyük devlet, padişah büyük padişah, dini lider de halife idi. XIX. yüzyılın ilk yarısı Osmanlı Devleti'nin kısa bir değerlendirmesini yaptıktan sonra asıl konumuz olan Tokat'ı ve Tokat'ın Osmanlı Devleti içindeki nüfus açısından ve ticari ve ekonomik açıdan önemini ele alalım:

⁶¹ M.Mercan, M.Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXVIII:

3.1. Nüfus

Tokat, dört ayrı milletin (Türk, Ermeni, Rum ve Yahudi) asırlardır yan yana yaşadığı zengin tarih ve kültür dokusuna sahip büyük bir kasabadır. Tokat'ta Türkler'den başka Gürcü ve Çerkezler de mevcuttur. Bölgedeki gayrimüslim halk ise Ermeni ve Yahudilerden oluşmaktadır. Bölgede bulunân Yahudiler XV. yüzyılda İspanya'dan kaçan ve Fatih Sultan Mehmet tarafından kabul edilen Yahudilerdir.⁶² Tokat'ta bulunân Ermeniler ise XI. yüzyıl başlarına kadar Van Yedi Kilise Köyü'ne yakın bulunân Vangok Manastırı Etrafında derebeyler tarafından idâre ediliyorlardı. Bu yüzyılın başlarında Selçuklu akınlarından rahatsız olan derebeyi ilişkilerinin iyi olduğu Bizans imparatorundan kendisine yeni bir yerin verilmesinin istedi. İmparator bu istek üzerine Ermeniler'e Sivas-Tokat bölgesine yerleşme izni verdi. İşte Selçuklu, Danişmend ve Osmanlı Devleti hakimiyetleri döneminde Tokat'ta bulunân Ermeniler XI. yüzyılda Van'dan gelen Ermenilerdir. Bölgeye yerleşen Ermeni ve Yahudiler bütün sosyal haklara sahip olarak ticaretle uğraşmaları sayesinde kısa sürede zenginleşmişlerdir. Dinî açıdan da her türlü hakka sahip olan gayr-i müslim tebaanın kendilerine ait kilise ve havraları vardı. Bu konu ile ilgili olarak transkripsiyonunu yapmış olduğumuz [52 / 1] numaralı fermânda Tokat'ta Ardala mahallesinde katolik milletine ait bir mabedin zamanla yıkılmaya yüz tuttuğu ve buranın tamiri hususunda Katolik Patriği Karabet isimli Rahibin istekte bulunduğu ve bu isteğinin yerine getirilmesi konusunda ilgili yerlerden bir fermân gönderildiği anlaşılmaktadır.

Tokat XVI. yüzyılın başlarında 7-8 000 nüfusu ile bir kasaba görünümünde iken, hızlı bir artışla, yüzyılın 3. çeyreğinde 13 000'i aşarak şehir denilebilecek bir büyüklüğe ulaşmıştır. Tokat, Türkiye'de nüfusun genel bir durgunluk dönemine girdiği

⁶² Bayram Kodaman, "XX. Yüzyılın Başında Sivas Vilâyeti(1901)", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s. 179.

XVII. yüzyılda da büyümeye devam etmiştir. XVII.yüzyılın başlarında, bütün Anadolu ile birlikte, Celâli ayaklanmalarından hissesine düşeni aldıktan sonra büyümesini sürdüren Tokat, 1640'larda, 15 000-20 000 civarında bir nüfusa sahip bir şehir haline gelmiştir. Tokat'ın Anadolu'da önemli bir ticaret merkezi haline gelmesi buna paralel olarak nüfus artışının XVII.yüzyılın ikinci yarısında da devam ettiğini göstermektedir. Ancak bu tarihte yapılmış şümüllü bir sayıma rastlanmamıştır. Kesin rakamları söylenemese de bilinen bütün gözlem ve belirtilerin birbirini destekler şekilde, Tokat'ı, XVI. Yüzyılın başlarından XVII. yüzyılın sonlarına kadar geçen 200 yıllık süre boyunca, arada durgunluk, hatta geçici gerilemeler olsa bile trend olarak büyüyen ve gelişen bir şehir görüntüsünde olduğu söylenebilir.1760' lardan itibaren Tokat'a sanayi ve ticaret merkezi olarak ününü kazandıran pamuklu ve basma imalatının daralma ve gerileme dönemine girmesi tersine işleyen bir mekanizma olarak Tokat'ı nüfusu azalan bir şehir haline getirmesi beklenirdi. Bazı batılı seyyahların yaptıkları tahminlere göre Tokat'ın nüfusu 1805-1838 dönemi için hesaplanan ortalaması 50-60 000 arasında olduğuna göre, herhangi bir azalmanın olduğu söylenemez.Bu gerilemeye rağmen, Tokat'ın nüfus büyüklüğünü koruyabilmesinin, diğer bir önemli sınaî kolu olan bakırın tam bu gerilemenin başladığı yıllarda hızla gelişerek devreye girmiş olmasının rolü büyük olmuştur.⁶³

1844 yılına gelindiğinde Tokat'ta 3927 hane bulunduğu, bunun 2137'sinin Müslüman, kalan 1760'ının da gayrimüslim olduğu görülmektedir. Hane sayısını nüfus rakamlarına çevirmek için genel olarak kabul edilen hane başına 5 kişi yerine 4.73 kişi düşündüğümüzde, Tokat'ın tahmini nüfusu 18 575 kişi olmaktadır.1846 yılında ise Tokat'ta toplam 4227 hane bulunmaktadır. Bunun 2440'ını Müslümanlar, kalan

⁶³ Mehmet Genç, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yay., İstanbul 2002, s. 273-286.

1787'sini de gayrimüslimler oluşturmaktadır. Hane sayısına göre Tokat'ın tahmini nüfusu 19 994 kişi olmaktadır. 1851 yılında ise Tokat'ta 3956 hane bulunmaktadır. Bu toplamın 2271'ini Müslümanlar, kalan 1685'ini gayrimüslimler oluşturmaktaydı. Tokat'ın tahmini nüfusu 18712 kişi olmaktadır. 1870 yılı Sivas vilâyet salnâmesi, 57 mahalleye taksîm olunân Tokat'ta toplam 4378 haneye karşılık 5730 Müslüman erkek, 4630 gayrimüslim erkek nüfus kaydetmektedir. Bu dönemde Tokat'ın tahmini nüfusu ise 20720 kişiyi bulmaktadır. Bu verilere göre 1844-1870 yılları arasındaki 26 yıllık süreçte % 11.55 oranında bir nüfus artışı gerçekleşmiştir. bu orana göre bu dönemde nüfus artışı normalin oldukça altındadır. Bu gelişmenin gerisinde 1853-1856 Kırım Savaşının olumsuz etkilerini aramak gerekir. Bu savaş sonrasında Kırım ve Kafkasya'dan gelen Anadolu'ya özelde Tokat kazasına yapılan göç hareketleri vuku bulmuştur. 1870 yılı salnâmesine göre, toplam 8786 Müslüman muhacir nüfus Tokat kazasına iskan edilmiştir.⁶⁴

1844- 1845 yıllarında hazırlanân Temettüat defterlerine göre, üç nahiyeli Tokat kazasının tahmini nüfusu 28244 kişi olup bu toplamın büyük bir kısmını 1853-1856 Kırım Savaşı sonrasında Kırım ve Kafkasya'dan gelen Müslüman muhacirler oluşturmaktadır. Göçmen nüfus , kazadaki Müslim-gayr-i müslim oranını Müslüman Türkler lehine artırmıştır.⁶⁵

1890 yılına gelindiğinde Tokat merkezde 29 800, Zile'de 20 000, Niksar'da 4 000 ve Erbaa'da 3 500 nüfus mevcut idi.

Tokat'ın nüfusunda Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında bir düşme görülmektedir. Bunun sebebi uzun süren savaşlar ve dışarıya verilen göç olabilir. Çünkü Cumhuriyet'ten önce Tokat'ta Ermeni ve Rumlar yaşamaktaysa da Cumhuriyet'in

⁶⁴ Ali Açikel, *aynı makale*, s.306-310.

⁶⁵ Ali Açikel, *aynı makale*, s. 310.

ilanından sonra yapılan sayımda gayrimüslim nüfus görülmemektedir.

28 Ekim 1927 tarihinde yapılan nüfus sayımında Tokat'ın nüfusu 20 430 olarak tespit edilmiştir.1945 yılında Tokat nüfusu 20 078'e gerilemiştir. Ancak 1950'lerden sonra hızla artmaya başlamıştır. 1950 yılı sayımında Tokat'ın toplam nüfusu 387 456'dır. aynı sayımda Tokat merkezin nüfusu ise 21 700'dür.⁶⁶

1980'de Tokat ilinde toplam 624 508 kişi yaşamaktaydı.⁶⁷ 2000 yılı genel nüfus sayımına göre Tokat'ın toplam nüfusu 922 655'tir. Aynı nüfus sayımına göre Tokat merkezinin nüfusu ise 113 100'dür.⁶⁸

3.2. Tokat'ta Ticarî ve Ekonomik Hayat

Tokat, günümüzde Türkiye'nin iktisadi bakımdan önemli şehirleri arasında olmasa da XIX. yüzyılın ortalarına kadar, uzunca bir süre, sanayi ve üretiminin çeşitliliği, kalitesi, hacmi ve sahne olduğu ticari faaliyetlerin canlılığı itibariyle Anadolu'da, uluslar arası üne sahip büyük merkezlerden biri olmuştur. Biz de XVII.yüzyıldan başlamak üzere konumuz dahilinde bulunân XIX.yüzyılın ilk yarısına kadar, transkripsiyonunu yaptığımız 50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinden de faydalanarak Tokat'ta bulunân sanayi ve işletmeler hakkında kısaca bilgi vermeyi uygun gördük.

XVIII. yüzyılda en yüksek düzeyine ulaşmış görünen Tokat'ın sanayi ve ticaret canlılığının engin tarihine ait başlıca unsurları kısaca özetlemeye çalışalım:

Tokat, İran kervanlarının, diğer yollara nazaran, daha uzun ve ulaştırma maliyeti daha yüksek olmasına rağmen, XVII.yüzyıldan itibaren, daha emniyetli olduğu için büyük ölçüde tercih etmeye başladıkları Erzurum-İzmir yolu üzerinde önemli bir

⁶⁶ M.Mercan, M. Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXVIII.

⁶⁷ "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, s. 7076.

⁶⁸ M.Mercan, M. Emin Ulu, *aynı eser*, s. XXIX..

mevkide bulunuyordu. Zirai bakımdan verimli bir alanla çevrili olan bu mevkiin, Doğu'dan gelen kervanların İstanbul ve İzmir'e gidecek olanların noktası, aynı şehirden gelenlerin de buluşma yeri olmaktan ibaret kalmayan önemi, aynı zamanda, Anadolu kıtasını, Sinop, Samsun ve Ünye gibi Karadeniz'in başlıca limanlarına bağlayan ulaşım yolları üzerinde bulunmasından ileri geliyordu. Ayrıca Tokat, transit ticareti yanında, bölgelerarası mübadele ve dağıtım merkezi olma potansiyeline de sahip bulunuyordu.

Tokat'ın bu derece önemli bir mübadele kavşağı seviyesine ulaşmış bulunduğunu destekleyen bir olgu da, 1708'de iç gümrük merkezlerinden biri haline getirilmesidir. Divân'ın iç gümrük teşkilatını kurmak için verdiği emrin gerekçesinde, Tokat'ın önemli bir ticari kavşak ve bütün Anadolu ile bağlantısı bulunân bir mübadele merkezi haline gelmiş bulunduğu açıkça ifade edilmiştir.

Tokat uluslararası transit yolu üzerinde bulunması ve giderek artan bölgelerarası ticaret akışına sahne olarak büyümüş ve değişik sanayi faaliyet dallarının gelişme imkanı bulduğu ve bu sanayi üretiminin etrafında aktif bir ticari faaliyetin organize edildiği bir merkez olmuştur.

Özellikle XVIII. yüzyılın başlarında, gelişen sanayi dallarının başında, ham ipeğin işlenmesi gelmektedir. Büyük çoğunluğunun İran'dan getirildiği bilinen ham ipek işlenerek iplik haline getirildikten sonra, dikiş ipliği, kazzaziye, düğme ve dokuma imalatında kullanılır, kalanı tekrar ihraç edilirdi. XVIII. yüzyıl boyunca Tokat'ta ipek işlemeciliği bu denli önem kazanınca Erzurum gümrüğünden ipek geçiren tüccarlar arasında Tokatlılar gittikçe büyüyen paylarla hep birinci sırada yer almışlardır.⁶⁹ Bu yüzyılda ham ipeğin işlenmesinin öneminin gittikçe artmasının bir diğer faydası da bu alana paralel olarak Gazzazân, Çıkrıkçı, İpekçiyân ve Duhancıyân gibi esnaf

⁶⁹ Mehmet Genç, *aynı eser*, s.274-276.

teşekküllerinin daha da kuvvetlenerek, varlıklarını uzun bir süre devam ettirmenin yanında usta-çırak ilişkisi ile bu meslekleri ileriki nesillere aktarmış olmasıdır.

Tokat'ta gelişme imkânı bulmuş olan diğer bir sanayi dalı, XV. yüzyıldan beri devam ettiği bilinen deri imalâtıdır. XVIII. yüzyılın başlarında kara yolu ile Samsun'a indirilerek oradan Rumeli'de Eflak'a kadar uzanân geniş bir bölgede sürümü olan sarı va mavi sathiyaları meşhurdur. Tokat'lı tüccarlar, bu sathiyaları Anadolu'da diğer renklerde sathiyanın yapımında uzmanlaşmış olan Karaman ve Diyarbakır gibi imalât merkezlerinden aldıkları mamullerle karıştırarak geniş bir bölgede pazarlıyorlardı. Deri imalâtı, sanayi sektörünün bütün Türkiye ile birlikte Tokat'ta da gerileme içine girdiği XIX.yüzyılda bile varlığını sürdürmüş, hatta belirli bir ölçüde gelişme kaydetmiş nadir alanlardan biridir. 1869 yılında Sivas'da valinin öncülüğü ile kurulan "Debbağlar Şirketi" şehirdeki bir debbağhaneyi modernleştirmek için gerekli kaliteli ustaları yalnızca Tokat'ta bulabilmiştir.⁷⁰

Tokat'ta gelişme gösteren sanayi dallarından biri de şöhreti Türkiye'nin sınırları dışına kadar ulaşmış olan pamuklu ve basma imalatıdır. Pamuklu dokuma ve basma imalâtçıları XVI. yüzyıldan itibaren bölgede üretilmeye başlanân pamuğu ve Batı Anadolu'dan ve Adana'dan getirilen pamuğu kullanmışlardır. Bu imalât şubesi iplik ve dokuma safhalarında imalâtın önemli bölümünü çevredeki kasabâlarda ve muhtemelen köylerde gerçekleştirmiş, buna karşılık boyama ve basma gibi nispeten daha büyük sabit sermaye yatırımlarını ve iş bölümü gerektiren kısımlarını ise Tokat'ın içinde gerçekleştirmiş bir faaliyet alanı idi. Mamullerinin kalitesi bakımından XVII. yüzyılın ortalarında mükemmeliyete ulaşmış olan bu imalât sektörü hacim itibariyle XVIII. yüzyılın ortalarına kadar hızlanarak büyümesini devam ettirmiş daha sonraki

⁷⁰ Mehmet Genç, *aynı eser*, s.276.

dönemlerde uzun süreli bir gerileme ve daralma dönemine girmiştir.

Pamuklu dokuma, boya ve basma imalâtında gayrimüslimler Müslümanlara oranla daha fazla etkili olmuşlardır.

Kırım ve Rusya'ya kadar uzanân çok geniş bir pazara sahip olan Tokat dokuma ve basmaları aynı zamanda Avrupa'ya da ihraç ediliyordu. Batı Avrupa'da "Yakın Doğu basmaları" diye şöhret yapmış olan bu mamullerin yarısından fazlası Tokat ve ona bağlı olan Amasya'daki imalâthanelerden çıkıyordu. Tokat'ta bu sektör o kadar gelişme göstermişti ki mevcut boyahane yeterli görülmemiş ve önemli miktarda sermaye tahsisi ile 1726 yılında yeni ve büyük bir boyahane inşa edilmişti.

Yüksek bir üretim kapasitesine ve kalabalık bir istihdam kadrosuna sahip olan pamuklu ve basma imalatı ilk darbeye Avrupa'da 7 yıl savaşının başlamasından kısa bir süre sonra, 1757-1758 yılında maruz kaldı. Rusya'nın korumacı politikasına rağmen bu pazara 1820'lere kadar girmeye devam etmekle birlikte 1750'lerdeki yüksek üretim hacmine hiçbir zaman ulaşamamış ve gerileyen bir sektör olarak kalmıştır. Batı Avrupa'nın bu sektörde gerçekleştirdiği devrimci değişmelerle 1830'larda karşılaşmış ve daralan bir imalât şubesi olarak rekabet etmesi mümkün olmamış, 1840'lardan itibaren de mahalli pazarlarda da gerileyerek yerini büyük ölçüde ithal mallarına bırakmıştır.⁷¹

Sanayi ve ticaret merkezi olarak Tokat'a ününü kazandıran pamuklu dokuma ve basma imalatı, şehir dışından getirdiği misafir işçilerle birlikte, harekete geçirmiş olduğu çeşitli yan hizmetleri ile binlerce insana geçim kaynağı sağlamış ve Tokat'ın şehir olarak büyümesinin de başlıca faktörlerinden biri olmuştur. Günümüzde Tokat'ta dokuma sektörü az gelişmiş bir durumda olmasına rağmen Tokat yazmaları ve sofr

⁷¹ Mehmet Genç, "XVII.-XVIII. Yüzyıllarda Sanayi ve Ticaret Merkezi Olarak Tokat", *Türk Tarihinde ve Türk Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s.154-156.

bezleri oldukça meşhurdur. Ayı zamanda yazma sektörü halen devam etmekte olup Tokat'ta bir "Yazmacılar Sitesi" bulunmaktadır.

Tokat'ın adını dünyaya bir kere daha duyuran sanayi kollarından biri de bakırdır. Ne zaman başladığı bilinmeyen bu faaliyet kolu XVII.yüzyılın ortalarında, mamulleri ile dikkati çekecek bir konuma gelmiş bulunmaktaydı.Tokat'ın bakır eşya imalâtında gelişmekte olduğunu 1701 yılında Tournefort şu gözlemleri ile desteklemektedir: "Tokat'ın asıl büyük ticareti bakır eşya alanındadır. Tencere, tas, fener ve şamdanları çok güzeldir. Gümüşhane ve Kastamonu'dan getirilen bakırdan imal ettikleri bu eşyayı İstanbul'a ve Mısır'a ihraç ederler." Anadolu'da XVII.yüzyılda sadece Gümüşhane ile Kastamonu'da bakır madeni çıkarılıyordu. Tokatlılar da bakır eşya imalâtı için gerekli olan bakırı aynı merkezlerden elde ediyorlardı. Bununla birlikte XVII. yüzyılın ikinci yarısından sonra Tokat'ta bir bakır tasfiye tesisinin bulunduğunu gösteren "kalhane mukataası" kayıtları dikkati çekmektedir.XVIII. yüzyıla gelindiğinde Ergani'de bakır madeni işletilmeye başlamış. Burada ham bakır haline getirilen cevherin Tokat'taki kalhaneye gönderilmesine karar verilmiş. Tokat kalhanesinin gelişmesi o kadar büyük olmuş ki eski üretim merkezi Küre'deki kalhaneyi korumak üzere devlet, Kastamonu ve çevresinde Tokat bakırının satılmasını yasaklamıştır. Bu tarihten sonra Tokat bakır metalürjisinde Türkiye'nin en büyük merkezi haline gelmiştir. Ergani'den çok büyük kervanlarla getirilen ham bakır tasfiye edilerek çıkarılan saf bakırın bir bölümü yine kervanlarla Samsun'a, oradan da deniz yoluyla İstanbul'a gönderilmiş, bir bölümü de şehirde bakır eşya imalâtında kullanılmış geriye kalanı ise diğer bölgelere gönderilmek üzere tüccara verilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak transkripsiyonunu yaparak çalışmamızın sonuna eklediğimiz [11 / 2] "*Nuhâs Nakline Dair Şeref-Vürûd Eden Fermân-ı Celilü's-şan'ın Sûretidir*" başlıklı Tokat Kalhanesi nazırına gönderilen

belgede de Ergani'den her sene Tokat Kalhanesi'ne gelen ham bakırın Samsun İskelesine nakli ve oradan da İstanbul'a ulaştırılması ile ilgili mevzuat yer almaktadır. Yine bu belgede "*Tokat kalhanesi*" tabirinin geçmesi Tokat'ta bir kalhanenin bulunduğunu göstermektedir.

Dönemin koşullarına göre önemli bir yere sahip olan demir o dönemde ev ve mutfak eşyası yapımında, silah sanayiinde, top ve tüfek yapımında kullanılan tunç ve pirinç dökümünde, savaş gemilerini kaplamak üzere levha imalinde ve daha bir çok yan alanlarda kullanılmıştır. Tokat yalnız metalürji ve bakır eşya üretiminde değil, aynı zamanda bakır ticaretinde de önemli bir merkez haline gelmiştir.1808 yılına gelindiğinde Tokat'ta bakır eşya yapımı ile ilgili olarak faaliyette bulunân 300 imalâthanenin, bütün Türkiye'de satılan mamulleri ile şehre ününü veren yegane sanayi dalı olduğu kaydedilmektedir.

Türkiye'de bir çok sanayi dalında genel bir daralma ve gerilemenin olduğu XIX. yüzyılda da Tokat'ta bakır eşya yapımı 1880'lere kadar canlılığını korumuş, hatta uluslar arası sergilerde kazandırdığı ödüllerle Tokat'ın adını yaşatan bir imalât şubesi olarak kalmıştır.Tokat'ın iktisadî hayatında çok önemli bir yere sahip olan kalhane Ergani'de maden istihsali artıkça faaliyetini genişlemiştir. XIX. yüzyılın ilk yarısında yıllık 5 000 ton kömür kullanarak 1 000 ton civarında bakır üretiyor, 1 000 kadar da işçi çalıştırıyordu.⁷²

XIX. yüzyılda, dış ticaret ilk defa açık vermeye başlayınca devlet üretilen bakırı dış pazarların talebine uygun hale getirmek için 1830'larda Tokat kalhanesini ıslah etmek için çalışmalara başlandı. Bulunân çareler ücretleri yükseltmiş ve kömür tüketimini artırmış olduğu için mevcut teknoloji değiştirilerek 1840-1841 yılında

⁷² Mehmet Genç, *aynı eser*, s. 289-290.

1.000.000 kr. harcanarak su kuvveti ile çalışan yeni bir metalürji tesisi kuruldu. İşte bu yıllarda Tokat'ta işlenen bakır, Avrupa pazarlarında “*Tokat bakırı*” diye ün kazanmıştır.⁷³

Tokat kalhanesi, iktisadî ve teknolojik değişimlerin hızlandığı XIX. yüzyılın ikinci yarısında vasıflarını koruyamadı ve 1880'lerin sonuna doğru kapatıldı.

Sonuç olarak uluslar arası ticaret yollarının, bölgelerarası ulaşım şebekesinin önemli bir kavşak noktası olması, sanayi imalâtının çeşitliliği ve buna paralel olarak ticaret hayatının zenginliği ile Türkiye'nin büyük merkezlerinden biri olan Tokat, bakırla alakalı faaliyetlerin de son bulmasıyla şöhretini kaybederek Anadolu'nun küçülen şehirleri arasında XX. yüzyıla girmiştir.

4. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ HAKKINDA

Çalışmamızda ele aldığımız Tokat Şer'îye Sicili 50. defterdir. Bu defter H. 1253 / 1254 – M. 1837 / 1839 yıllarının kayıtlarını ihtiva etmektedir. Bilindiği gibi şer'îye sicillerinin bir tarafına merkezden gelen emirler diğer tarafına ise normal davaların kayıtları tutulurdu. Bizim çalıştığımız defterin birinci kısmında da merkezden gelen buyuruldu, fermân, berât, idâreye yönelik tanzimler gibi kayıtlar; ikinci kısımda ise Tokat ve çevresinde görülen adlî olayların tutulduğu kayıtlar bulunmaktadır.

Defter 78 sayfa olup, birinci kısımda 141 adet sicil kaydı, ikinci kısımda ise 34 adet sicil kaydı, toplam 175 adet sicil kaydı bulunmaktadır. Sicillerin yazılışında iki çeşit yazı tarzı kullanılmıştır.

50 numaralı Tokat Şer'îye sicili defterindeki orijinal kayıtların bulunduğu sayfalarda sonradan numaralandırılma yapılmıştır. Defter iki bölüm olduğu halde numaralar baştan başlanıp defterin sonuna kadar gitmiştir. Defterin ikinci kısmı son

⁷³ Mehmet Genç, *aynı eser*, s. 290.

sayfadan başlayıp ortaya doğru tersten gelmiştir. Bizde belgelerde karışıklığa meydan vermemek için ikinci kısmı, verilen sayfa numaralarını da belirterek sondan itibaren birinci kısmın bittiği yere kadar getirmeyi uygun bulduk.

Sicilde bazı sayfalardaki yazılar silindiğinden bu kısımların okunmasında zorluklar yaşanmıştır. [S-8 / 1] numaralı belge ise tamamen silinmiş olduğundan hiç okunmamıştır. Okunamayan kısımlar “?” ile gösterilmiştir. Ayrıca defterin 4., 61., 76., 77., 78., sayfalar boş bırakılmıştır. Belgelerin numaraları, sayfa numaraları ile birlikte[S-no / belge no] şeklinde verilmiştir.

İncelediğimiz sicil gerek bölge tarihçiliğinin gelişmesinde teferruatlı bilgiler veren, gerekse Osmanlı devlet yapısının taşrada ki uygulamalarının anlaşılmasına olanak sağlayan bir çok belge ihtiva etmektedir.

5. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİNDE GEÇEN BELGELERİN TASNİFİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Daha önceki bölümlerde şer'îye sicillerinde geçen belge çeşitlerine kısaca değinmiştik. Bu bölümde ise transkripsiyonunu yapmış olduğumuz 50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinde geçen belgeleri ele alarak bu belgelerin genel şablonlarını ve içeriklerini değerlendirmeye çalışacağız.

5.1.TEREKELER

Vefat eden kişilerin mal varlıklarının tespit ve tescil edildiği kayıtlara tereke veya muhalefat defterleri adı verilmektedir. Tereke kayıtları tarihin bir kesitini alarak bu dönemde yaşayan insanların iktisadî imkânlarının ne düzeyde olduğuna açıklık getirmesi açısından oldukça önemli belgelerdir.⁷⁴

⁷⁴ Said Öztürk, *Askerî Kassâma Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo Ekonomik Tahlil)*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı yayınları, No:7, İstanbul 1995, s.11-16.

Bizim de transkripsiyonunu yapmış olduğumuz 50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinde 47 adet tereke kaydı bulunmaktadır. Bu kayıtlardan 11 adedi gayr-i müslimlere ait 36 adedi ise Müslüman halka ait terekelerdir.

Tereke defterlerinin en büyük özelliklerinden biri kişisel servet analizlerine imkân tanınmasıdır. Bu bağlamda; fertlerin refah düzeyini yansıtan servetin paylaşımında toplumu oluşturan kişiler arasında aşırı farkların olmaması sosyal refah devletine giden bir yoldur. Transkripsiyonunu yapmış olduğumuz H.1253-1254 / M. 1837-1839 yıllarını kapsayan 50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinde de elde ettiğimiz verilere göre Tokat'ta toplumsal refah düzeyinde aşırı farklılıkların olmadığını söyleyebiliriz. Bu değerlendirme Müslüman ve gayrimüslim halk içinde geçerli bir değerlendirmedir.

Vefat eden kişinin hayatta iken sahip olduğu bütün menkul ve gayr-i menkul mallar tereke defterlerine kayıt edilirdi. Devlet hazinesine intikal edecek terekelerde de hak sahiplerine haklarının iadesinin temini için Osmanlı mahkemesinden bu iş için tahsil edilmiş görevliler, vefat eden kişinin muhtelif menkul mallarını, ev bağ, bahçe, değirmen, dükkân, çiftlik, arsa, yalı vb. taşınmazlarının, köle ve cariyelerini, ev eşyası, giyecek, mutfak eşyası vb. eşyalarını, nakit parasını alacaklarını, ticarî mallarını, küçük ve büyük baş hayvanlarını tek tek kaydederek takdir edilen fiyatları da yazılan malların altlarına kaydederlerdi. Bununla ilgili [10 / 1] Sonusa ahalisinden olup Tokat'a ticaret amacıyla bulunân ve gelip giderken Sonusa'da öldüğü duyulan İbrahim oğlu Hüseyin'e ait terekede şahsın Tokat'ta varisi olmadığı için terekesi ve borçları beyt-ül-mâlde kalmış fakat daha sonra [10 / 2] numaralı kayıta şahsın Sonusa'da Emine ve Fatıma isimli iki eşi, Zeynep, Ayşe, Dudu ve Ahmed isimli çocukları olduğu anlaşılmış. Varisleri de vefat eden kişinin Tokat'ta bulunân mallarının kendilerine iadesi için dava açmışlardır. Sonunda Salih ve İbrâhim isimli kişilerin şahitlikleriyle beyt-ül-mâlde olan borç defteri

ve 2332,5 duhan kıymeti tamamen varislere teslim edilmiştir. Yine [53 / 1] Muş ahalilerinden olan ve Tokat'ta Meydan Camiî şeriflerinde misafir bulunân Hacı Baba isimli şahsın terekesinde de merhumun varisi olmadığı için mirasının beyt-ül-mâle kaldığı kaydı yer almaktadır.

Tereke kayıtlarında vefat eden kişinin geride bıraktığı servet envanterlerinin sayısına geçilmeden önce görevli memur tarafından tereke sahibinin bulunduğu yer, adı, mesleği ve ünvanının belirlenmesinin yanında mirasta hakkı olan hak sahipleri de ilk bölümde birer birer sayılırdı. [13 / 3] H. 9 Muharrem 1254 tarihli tereke kaydı Soğukpınar-ı Zımmî mahallesinde oturan Muallimü'l-Sıbyanü'l-Hac Ebubekir Efendi isimli kişinin olup mirası da isimleri Abide binti-i İbrâhim ve Raziye binti-i Hüseyin olan iki eşine ve büyük kızı Şerife ve küçük kızları Rukiye ve Emine'ye ve küçük oğlu Salih'e kalmıştır. [7 / 3] Muharrem 1254 tarihli terekede de Değirmenci Abdullah bin Abdullah nâm ibaresiyle tereke sahibinin mesleği hakkında bilgi verilmektedir.

Tereke kayıtları ailelerin nüfusu hakkında da güvenilir bilgiler ihtiva etmektedir. Özellikle eşler, çocuklar ve anne baba hakkında önemli bilgiler verir. Demografik yapının nicelik ve niteliğinin analizine ışık tutan bu verilerle, Tokat'ın aile yapısı 1837-1839 yıllarını içine alan dönem çerçevesinde izaha kavuşmaktadır. Bu dönem demografik yapısı hakkında fikir yürütmek için tek bir sicilin yeterli olmayacağını da belirterek bu tarihlerde Tokat'ta genelde çekirdek aile yapısının hakim olduğunu, incelediğimiz birkaç tereke hariç tek eşli bir aile yapısının olduğunu ve çocuk sayısının ise 2-5 arasında değiştiğini söyleyebiliriz.[11 / 1] numaralı, Yazıcık mahallesinde bulunân Bacacı Gülüm Mehmed bin İbrâhim isimli kişiye ait terekede merhumun Raziye ve Şerife adlı iki çocuğu bulunmaktadır. Yine [12 / 1] numaralı, Ağcauş oğlu Hasan 'a ait tereke kaydında şahsın Ümmühan, Fatıma, İsmail, Mustafa

ve Hüseyin isimli beş çocuğu bulunmaktadır.

Terekelerde hak sahiplerinin hakkının paylaşılması İslâm miras hukuku esaslarına bağlı olarak yapıldığından mirasa hak sahibi birinci dereceden kişiler bulunmadığı durumlarda diğer yakın akrabâlar belirtilmektedir. [31 / 2] numaralı tereke kaydında Musluhiddin mahallesinden olup vefat eden İbrâhim oğlu Mehemmed'in mirası anası Ebubekir kızı Nazife'ye ve erkek kardeşi Ebubekir'e kalmıştır. [31 / 3] Merhumun annesi Nazife'de ölünce miras kocası Mehemmed'e ve kız kardeşi Hanife'ye kalmıştır.

Tereke defterleri kapsadıkları dönemin sosyal yapısı hakkında da önemli bilgiler içermektedirler. İncelediğimiz tereke kayıtlarında Müslüman ve gayrimüslimleri birbirinden ayırt edici birtakım şekli özellikler bulunmaktadır.[62 / 1] Tokat'ta Müslüman bir kişi olan El-Hac Süleyman bin Hüseyin' ait terekede kişinin hangi mahallede oturduğu ifade edilecekken Semerkand mahallesinde "*sâkin*" tabiri kullanılırken, [55 / 1] gayrimüslim olan Karamanlı oğlu ? Tukas veled Bagos'a ait terekede Deraz-ı müslim mahallesinde "*mütemekkin*" tabiri kullanılmıştır. Müslüman bir kişinin adı yazılırken oğlu manasında "*ibn-bin*" tabiri kullanılırken gayrimüslimler için "*veled*" tabiri kullanılmıştır. Adı geçen manasında müslümanlar için "*mezbûr-mezbûre*" veya "*merkûm-merkûme*" kelimesi kullanılırken gayrimüslimler için "*mersûm-mersûme*" tabiri kullanılmıştır. Tereke kayıtlarında rastladığımız diğer bir farklılık ise ölen bir müslüman için "*müteveffâ-müteveffîye*" tabiri kullanılırken, gayrimüslimler için "*hâlik-hâlike*" tabirleri kullanılmıştır.Yine çalışmasını yaparak transkripsiyonunu verdiğimiz [51 / 1] Ohannes veled Vesus 'a ait terekede ve [40 / 3] Berus veled Bagos'a ait terekede şahısların cenaze masrafı için "*lâşesine masraf*" ibaresi kullanılırken; [40 / 2] Raziye binti-i Mahmud isimli müslüman bir şahsa ait

terekede “*techiz ve tekfinine*” ibaresi kullanılmıştır.

Buraya kadar değindiğimiz noktalardan farklı bir nüans olarak da [9 / 3] eğer kâfîp yanılmadıysa, Veli bin Abdullah’a ait tereke kaydında ve [47 / 1] Vesten veled Ohannes’e ait terekede ölen kişinin varisleri arasında *haml-ı mevkufe* ibaresi geçmektedir. Yine bu ibare [7 / 1] ve [7 / 3] numaralı belgelerde de geçmektedir. Bu ibare çağlar boyu süregelen ve sosyo-politik yönü ağır basan bölüşüm probleminin defterin bulunduğu dönem içindeki aldığı vaziyeti izah etmeye yardımcı olması açısından önemlidir.

H.1253-1254 / M. 1837-1839 Tarihli Tokat Şer’iye Sicilindeki Terekelerde

Görülen Bağ ve Bahçe Fıatları

Köprübaşı’nda bir bağ	35	guruş
Cingen Deresi’nde bir bağ	2000	“
Biskene’de bir bağ	200	“
Çağa Gölü’nde bir bağ	500	“
Keçeciler mahallesinde bir bağ		
Soğukpınar-ı Zimmî mahallesinde bir bağ	2000	“
Doğancı mevkiinde bir bağ	100	“
Ağbayır’da bir bağ	300	“

Ev,Ahır vs. Fıatları

Geyras mahallesinde bir menzil (ev)	150	guruş
Zincirlikapu’da bir menzil	1200	“
Mihmad-ı Hacıp mahallesinde bir ahur	300	“
Çay Müslim mahallesinde bir menzil	850	“

Musluhıddın mahallesinde bir menzil	2000	“
Güzel Aşçı mahallesinde bir menzil	600	“
Soğukpınar-1 Zımmî mahallesinde bir menzil	1000	“
Yaş meydan mahallesinde bir menzil	6500	“
Yaş meydan mahallesinde bir menzil viranesi	3000	“
Samyeli mahallesinde bir menzil	150	“
Çiftlik mahallesinde bir menzil	250	“
Çay Zımmî mahallesinde reb' (arazi, ev) hissesi	200	“
Dere mahallesinde bir menzil	1500	“
Geyras mahallesinde harem ve misafir odaları ahır ve samanlık	300	“

[9 / 3]M. 31.03.1838 Tarihli Tereke Kaydında Geçen Hayvan Fıatları

Bir çift camuş öküzü	650	guruş
Bir çift kara sığır öküzü	400	“
6 kara sığır ineği, 2 dana	750	“
Bir at	150	“
Bir merkeb	120	“
12 davar	300	“

Terekelerde geçen *techiz ve tekfin masrafları* da [12 / 3] 60 guruş ile [13 / 3] 400 guruş arasında değişmektedir.

Yine terekelerde geçen yatak, giyim eşyası, mutfak eşyası, süs eşyası fıatları ise çok fazla çeşitlilik arz etmektedir.

Yukarıdaki sonuçlara ulaşmak için tek bir sicilin ele alınmasının yeterli

olmayacağını da belirterek incelemiş olduğumuz sicilde geçen tereke kayıtlarını sınırlı da olsa değerlendirmeye çalıştık.

5.2. FERMÂNLAR

Fermân, Dîvân-ı Hümâyûn veya Paşakapısı'ndaki dîvânlarda alınân kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunân padişah emirlerine verilen addır⁷⁵. Fermânlarda siyasî, sosyal, ekonomik alanların yanısıra görev değişiklikleri gibi konulardaki yenilikler ve uygulanması gereken kurallar yer alırdı. Çalıştığımız sicildeki fermânlarda genellikle “*Fermân-ı Celilü's-şân'ın suretidir*” ibaresi kullanılmaktadır. Bu sebepten bu fermânlarda fermânın aslı değil sûret olduğundan tuğra bulunmamaktadır.

Fermânlarda öncelikle gönderilen kişinin elkâbı yazılır. [11 / 2] *Nuhâs nakline dair şeref vürûd iden fermân-ı celilü's-şân'ın sûretidir* başlıklı fermânın elkâbından biz bunun vezir rütbesindeki müşîre (mareşal) gönderildiğini anlıyoruz. “*Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûfi avâtifi'l-meliki'l-a'lâ ---- müşîri vezîrim--*”

Fermânların elkâbında doğrudan gönderilenler hariç elkâbı takiben isim konmamıştır. Bu, ya fermânı yazan kâtibin makam sahibinin ismini bilmediğinden ya da yazılmasına gerek duyulmadığındandır⁷⁶.

Elkabdan sonra ise sırasıyla;

Du'â: [“edâma'llahû te'âlâ iclâlehû”, “dâme ikbâlühû”, “dâme izzühû”, “dâme ulüvvühû”, “zîde mecdühû”, “zîde kadruhû”, “edâma'llahû te'âlâ fezâilühû”, zîde

⁷⁵ M. Kütükoğlu, *aynı eser*, s. 99.

⁷⁶ M. Kütükoğlu, *aynı eser*, s.101.

ilmuhû”, “zide takvâhû”, “hutimet avâkibuhû bi'l-hayr”, zide't-sadakâtühûm”.....gibi..]

Nakil / İblâğ: [Tevki'î refi'î hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki...]

Emir / Hüküm: [gerekdir ki..., İmdi gerekdir ki..., Buyurdum ki...]

Te'kid / Tahdîd: [Şöyle bilesiz....., Ana göre amel edesiz...]

Tuğranın varlığını te'kid eden ve belgelerin sıhhatini onaylayan cümleler:

[Alâmet-i şerîfe i'timad kılasız..,]

Tarih: [tahrîren fi....., Hurrîre fi...]

Mahall-i Tahrîr: [bi makam..., bi medine-î ...]bölümleri bulunmaktadır

Çalıştığımız 50 numaralı Tokat şer'îye sicilinde 14 adet fermân bulunmaktadır.

Bu fermânlar genellikle bakır, asker, mühimmat, top vs. nakli ile ilgili fermânlardır.

Yine bunların yanında değişik konuları ihtiva eden fermânlar da bulunmaktadır. Bu

fermânların içerikleri kısaca şöyledir: [11 / 2] “*Nuhâs Nakline Dair Şeref Vürûd İden*

Fermân-ı Celilü's-şân'ın Sûretidir” başlıklı belge Ergani'den Tokat'a gelen bakırı

burada tasfiye olunduktan sonra Samsun İskelesine gönderilmesi oradan da deniz

yoluyla İstanbul'a gönderilmesi için gerekli hazırlığın yapılması hususunda Sivas

müşirine, Tokat kazasıyla Sivas Eyaletindeki kazaların kadıları, naibleri, Tokat

kalhanesi nazırı, ayanlar, zabıtlar ve bütün iş erlerine gönderilmiştir.

[24 1] “*Redife-i Mansurede Eyalet-i Sivas Müşiri Devletlû Hafız Paşa*

Hazretlerine Vechle Taht-ı Livâda Olan Kuzzât ve Nüvvâba Hitaben” başlıklı belge de

Asâkir-i mansure-i Şahaneden ihraç ve malulen emekli olanların maaşlarının devamı

için halen yaşadıklarını, askerliği sırasında hangi alayın kaçınıcı taburunda

bulduğunu, hangi muharebede yaralandığını ve buldukları yeri bildirmelerini ve bu

bilgilerin Asâkir-i Mansuredeki bilgilerle karşılaştırılarak emekliliklerinin ve

maaşlarının devamının sağlanmasını eğer bilgileri tutmuyorsa maaşlarının kesilmesi hususunu konu almaktadır.

[27 / 3], [30 / 1], [37 / 1], [45 / 1], [50 / 3], [51 / 2] numaralı fermân kayıtları İstanbul'dan Samsun'a gönderilmiş asker, top, mühimmat vesairenin Samsun'dan Sivas'a nakilleri ile ilgili olarak yol üzerinde bulunân bütün kazaların kadılarına, naiblerine, voyvoda ve ayanlarına gönderilmiştir. Bu fermânlarda gönderilen asker veya mühimmatın nakli için gerekli olan araba ve hayvanların ve gerekli bütün ihtiyaçların sağlanması ilgili yerlere bildirilmiştir.

[52 / 1) Sivas müşiri ve Tokat naibine gönderilen fermân da ise Tokat'ta Ardala mahallesinde katolik milletine ait bir ibadethanenin harap olduğu ve katolik patriği karabet isimli rahibin arzuhali üzerine buranın tamir edilmesi hususunda gerekli işlemin yapılması konu edilmiştir.

[63 / 1] “Anadolu'nun Sol Kolun.....Nihayetine Varıncaya Kadar Vüzera-i A'zam ve Ferikler ve Kuzzât ve Nüvvâb ve Cümle me'mûrine Hitaben” başlıklı diğer bir fermân ise adı geçen yerlerdeki kalpazanlık olaylarının engellenmesine dair gerekli önlemlerin alınmasını içermektedir. Bu fermâna göre memduhiye altını ve beyaz akçenin azaltma ve kesilmesini önlemek için kenarı tırtıklı imal edildiğini buna rağmen bazı kişilerin memduhiye altınının kenarını kesip sonra sahte tırtıl çektiklerini bunların çarşı pazarda ele geçirilirse çarşı memurlarına bildirilmesi ve bu kalpazanlık olaylarının engellenmesi için gayret sarfedilmesi gerekli yerlere bildirilmiştir. [64 / 1] “Anadolu'nun sol KolununNihayetine Varınca Cümleye Hitaben” başlıklı diğer bir fermân ise men'i mürur nizâmının uygulanmasına dair bir fermândır. Bu fermânda da Anadolu ve Rumeli'de bulunân kasaba ve köylerin ahalilerinden bazılarının tezkeresiz İstanbul'a ve istedikleri yerlere gidip geldikleri ihbarı üzerine bu keyfiyetin

önlenmesi için gereğinin yapılması hususuna değinilmiştir.

5.3. BUYURULDULAR

Buyuruldu Türkçe “Buyurmak” mastarından yapılmış bir kelime olup, Osmanlı diplomatiğinde Sadrazam, Vezir, Defterdar, Kazasker, Beylerbeyi gibi yüksek rütbelilerin kendilerinden aşağı mevkilere gönderdikleri emirler için kullanılan tabirdir⁷⁷.

İncelediğimiz defterde voyvoda tayini, firari askerler, timar ve zeametlerle ve daha değişik konularla ilgili çok çeşitli buyuruldu kayıtları bulunmaktadır. Bunlardan bir kaçının içerikleri şu şekildedir:

[7 / 1] “Ser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlf’den Tokat Voyvodası Mehemmed Ağanın Voyvodalık Buyuruldısı Hafız Paşa Tarafından Vürûd İtmıştır” başlıklı kayıttan anlaşıldığına göre Mehemmed Ağa’ya Tokat voyvodalığı ve cizye, ihtisâb, tahmiş gibi gümrük vergilerinin ve gümrük idâresinin zabt ve idâresi verilmiştir. Diğer bir buyuruldu [7 / 2] ile de bu görevlendirme Tokat ve çevresinde bulunân bütün görevlilere bildirilmiştir. Bu buyuruldular da bize o dönemde tayin ve atamaların ne şekilde yapıldığını ve o döneme ait gümrük vergileri hakkında bilgiler vermektedir.

İncelediğimiz buyuruldular Tokat ve civardaki idâreciler ve yüksek dereceli görevliler hakkında da bilgiler vermektedir. Örneğin; [7 / 1] Tokat voyvodası Mehemmed Ağa, [9 / 1] Sivas Müşiri Hafız Mehemmed Paşa Hazretleri , Darphane-i Amire Mübaşiri Süleyman Ağa, Kalhane Nazırı Hüseyin Efendi gibi ifadeler o dönemde bu kişilerin görevlerini belirtmektedir.

[9 / 1] “Rıfatlû gayret-mendim Ağa Mühimmatın vürûdundan Akdem Araba ve Hayvanat Tedarik olunmak üzere Mektub-ı Samî Kaydı” başlıklı kayıтта Samsun’a

⁷⁷M. Kütükoğlu, *aynı eser*, s.197.

gelen top ve mühimmatın Amasya'ya oradan da Tokat ve Sivas'a ve Harput ve Diyarbakır taraflarına nakli için gerekli araba ve hayvanların tedariki konusunda ilgili yerlere gönderilen bir buyuruldudur.

[9 / 2] 5 Muharrem sene 1254 tarihli belge de Niksar'dan Sivas'a tezkeresiz gelen Tımarlı süvariden bir askerin men' mürur maddesini ihlal etmiş olduğunu ve bu konuyla ilgili ayrıntıları içermektedir.

Buyuruldularla ilgili birkaç belgeye değindikten sonra buyurulduların genel şablonlarını da bir buyuruldu üzerinde gösterelim: (7 / 3) numaralı belge;

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyun-ı şahâne kapucubaşlarından Tokat voyvodası atûfetlü Ağa dâme mecdühû ve şeriat-şar kadısı faziletlü efendi zide fazlühû ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki. Memâlik-i mahrusetü'l-mesâlik saltânat-ı seniyyenin her bir mahalline ihtisâb-ı cedide-i muhdeseden maksad asâkir-i muntazâma-i şahânenin bahr gibi cereyân iden mesârifine bir katre medar olmakdan ibâret ve cânib-i mîriyye menâfi-i mucib bu makule mesâlih-i hayriyyenin merkez-i layıkında tesviye ve idâresine her bir tarafta tekâyyüdü-i taam ve gayret olunmakda olduğu cümlelerin ma'lumi keyfiyetten ise de iş bu mevadd-dı lâzımü'l-ihitimam Tokat kazâsında lâyıkıyla bakılmadığı reside-i mertebe-i tahakkuk olmuş ve bu makule varidât-ı mîriyyeye kesr-ü noksan ve tari olması evvela zabıtânın ve ba'dehu ol mahalde ileri gelenlerin haklarında mes'uliyeti müstelzim olacağı derkâr bulunmuş işte diyâr-ı ahardan Tokat'a tevârüd iden ve oradan taşraya giden emti'a-i mütenevvia ve eşya ve erzâk-ı sa'irenin ta'rife defteri mucibince rüsûm-ı ihtisâbının muhtesib me'muri tarafından tamamen *ahz u kabz* olunmasına müttefikân ve mücerreden gayret ve infaz ve icra-i emr ü irâde-i seniyyeye kemâl-i dikkatle ihtisâb hâsılâtının tezeyüd ve teksiri vesa'ilinin istihsâline *mübâderet ve hilâfından mübâadet* eylemenüz için tenbihen ?

makâm-ı kaim-i-makâmiden iş bu buyruldu *tahrîr* ve ile *tesyir* olunmuştur. *Bi mennihi te'âlâ* vusulünde ber-mucib-i-i buyruldu *amel u hâreket* ve hilâfından *hazer u mücânebet* eyleyesiz.

Fî 27 rebî'il-âhir sene 1253.

Mir Ali an ser bevâbin-i dergâh-ı Âlî kaim-i makâm -ı eyâlet-i Sivas .

5.4. İ'LÂMLAR

İ'lam hakimin bir davada şeriata göre verdiği hükmünü ve üstünde imza ve mührünü taşıyan bir vesikadır. İ'lâmlar da şu unsurlar bulunur:

Hakimin İmza ve Mührü: Hakimin imza ve mührü i'lâmın üstünde yer alır. İmza, hakimin kendi eliyle yazmış olduğu ismi ile künyesinden oluşur. Mühürde aynı imza gibi kendi ismini, babasının ismini ve bazen de kısa bir dua cümlesini ihtiva eder. Eski sicillerde i'lâmın bu kısmı deftere kaydedilmemektedir.

Davacının Adı ve Adresi: İ'lâmda evvela sırayla davacının adresi, adı, babasının adı yazılır. Örneğin; [73 / 1] “Medîne-i Tokat'ta Seyyid Necmeddin Mahallesinde

Davalının Adı: Davalının adı varsa şöhreti ve babasının adı yazılır. Adrese pek temas edilmez. [73 / 1] Hafız Salih bin * nâm kimesne mahzarında üzerine de'âvi ve takrîr-i kelâm idüb...”

Dava Konusu: İ'lâmın bu kısmında eksiksiz ve fazlasız olarak davacının iddiası yer alır. [73 / 1] numaralı belgede dava konusu şöyle açıklanmaktadır: “Saliha binti-i Emin Veli akrabam olmak hasebiyle hala ---- Saliha'nın sagir oğlu Abdullaha beş yüz gurûş mihr-i müccel ve muaccele tesmiyesiyle tezevvüc eylediğimize merkûm Hafız Salih dahî vekil-i sagir-i merkûm velâyete tezevvüc ve nikah eylemediği iyali olduğum

* isim belirtilmemiş

zamandan tezavvücün vakt-ı buluşumda nefsimi ihtiyâr ile fesh mûlâ-minhâsında iken tarih ve sabıkadan bir gün akdem mahalle-i mezbûrede sâkin olduğum menzide baliğ olduğum anda nefsimi ihtiyâr ve akd-ı mezbûrun a'râz ve eşhâd etmişidim merkûm Hafız Salih Efendi sual olunub akd-ı murad fesihle müsellemlen olumak matlûbumdur”.

Davacının Cevabı: Davalı davacının iddiasını kabul veya reddeder. Yahut bu iddiayı hükümsüz bırakacak şekilde karşı tarafa dava (def) açar. Bu üç şekilden her biri i'lâmlarda belirtilir.

Davalı iddiaya kökten kabul etmemişse bu i'lâmda kısaca belirtilir.

İncelediğimiz [73 /1] numaralı sicilde de olduğu gibi davalı iddianın bir kısmını kabul ve bir kısmını da reddetmiş olabilir. Bu durumda i'lâmda şöyle belirtilmiştir: “...gıbbu's-su'al merkûm Hafız Salih Efendi müddeiye-i mezbûre-i ber-vech-i muharrer sagir-i merkûm Abdullah velâyet-i tezevvüc ittdiği ikrâr lakin ve min meşruh üzere olan ----- ma'lûmum değildir deyü inkâr idib...”

Davacı davalının iddiasını aynen kabûl etmiş olabilir. Bu takdirde ikrârın aynen yazılması gerekir.

Davalı, davacının iddiasını kabul veya reddetmek yerine karşı dava açmış olabilir. Bu takdirde açılan karşı dava (def) i'lâma aynen kaydolur.

Beyyine Talebi: Beyyine iddiayı ispat edecek delil demektir. Davalının iddiayı kabul etmemesi halinde halim davacıdan davayı ispat etmesini ister. Bu durum yukarıda belirttiğimiz i'lâmda; “...müdde-i mezbûre Muniseden müddeasını mübeyyin beyyine talep olundukda...” şeklinde yer almıştır.

İspat veya Yemin: İ'lâmın bu bölümünde davacının getirdiği şahitler yer alır. Bu durumda yine aynı belgede şu şekildedir; “...udul-ı emrâr-ı sâl-ı müsliminden ve medine-î mezkûr ahâlisinden Hacı Bekir bin Hafız Mehemmed ve Seyyid Molla

Mehemmed bin Hasan nâmân kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'î hazıran olub istîshâd olundukda mine'l-vakı'a müddeiye-i mezbûre Munise tarihinden bir gün akdem bizleri sâkin oldığı menzile çağırub ben bu anda baliğa olmamla nefsimi ihtiyâr idüb --- sagir Abdullahın akdından a'râz eyledim deyü bizi eşhâd eyledi bizler bu hususa bu vech üzere şahitleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri şehâdet-i şer'îye itmeleriyle..."

Şahitler Hakkında Güvenlik Soruşturması (Ta'dil ve tezkiye): İ'lâmda şâhitlerin tezkiye edildiklerinin belirtilmesi gerekir. Bu da incelediğimiz kayıтта "...gıbbu't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olub..." şeklinde ifade edilmiştir.

Hüküm: İlamda daha önce verilen bilgiler hükmün gerekçesi kabul olunmakta ve ayrıca bir gerekçe yazılmamaktadır. ".....müddeiye-i mezbûre Munise sabiye bulûğunda ihtiyâr ile fûruht idüb ba'de hû kavlen ve fiilen akd-ı mezbûre mucize olmadığına ba'de't-tehalifü's-şer'î mucibince akd-ı mezbûrun nesh le ba'de'l-hakim ma --- el-vak'a bi't-taleb ketb olundı...."

Tarih: Tarih ya arapça olarak yazı ile yazılır yada bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir şekilde yapılırdı. Örneğin; "...Hurrire fi'l-yevmi's sabi' aşere min şehri zi'l-hiceti's-şerife li-sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf."

Şuhûdü'l-Hal: Bu kısma muhâkeme sırasında dinleyici olarak hazır bulunân kimselerin adı yazılır.

Yaptığımız çalışmada "Şuhûdü'l-Hal" ibâresi koyulmamış direk olarak şâhitlerin isimleri yazılmıştır.

5.5.HÜCCETLER

Hüccet bir davayı isbat eden şahitlik, yemin veya yeminden imtina' (nükül) anlamına gelir. Şeriye sicillerindeki anlamıyla hüccet; hâkimin hükmünü ihtivâ etmeyen, taraflardan birinin ikrârıyla diğerinin tasdîkini hâvî bulunân ve üzerinde bunu

düzenleyen hâkimin mühür ve imzâsını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir⁷⁸. Bu hüccetler çeşitli isimler altında belirtilmiştir bunlara bakacak olursak:

5.5.1. Bey' Hüccetleri:

Satım akdinin kesin olarak yapıldığını belirten hüccet anlamına gelir. Herhangi bir sûretle bir malı satmak veya değişmek isteyen kişiler olayı resmiyete dökmek isterlerse mahkemeye “mahzar” adı verilen bir dilekçe ile başvururlardı. Alıcı satıcı arasında belirlenen şartlar ve mahkemenin onayı ile satış gerçekleşir ve bey' hücceti denilen belge hazırlanırdı. Kişiler arasında gerçekleşen bu alışveriş anlaşması özel şartlar da içerebilmekteydi. Satış sonrasında satın alan kişinin tasarrufuna geçen bir şeyden de kullanma hakkı istenilebilirdi. [65 / 1] Odabaşı Serkiz'e Müteallık Hüccet Kaydı başlıklı kayıta “mâî mezkûrun yollarını tamir ve termim idüb cereyan ittirmek kavliyle nısfını bana fariğ olmalarıyla” ifadesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir. İncelediğimiz sicilde de çok sayıda bey' hücceti bulunmaktadır.

Bey' hüccetleri şu unsurları içerir:

Satıcının adı ve adresi.

Alıcının adı.

Satılan malın özellikleri.

Satış akdi. Burada tarafların icap ve kabulleri açıkça belirtilir.

Satış bedeli.

Malın teslim ve tesellümü.

Satış bedelini satıcı tarafından teslim alındığı belirtilir.

Satıcının mal ile alakasının kalmadığı belirtilerek hüccet bitirilir.

⁷⁸ A. Akgündüz, *aynı eser*, s-21.

Tarih atılması.

Şahidlerin yazımı.

5.5.2. İbrâ Hücçetleri

İbra; kelime manası olarak berî kılma, berâet etme, temize çıkarılma, aklanma⁷⁹ demektir. Diğer bir ifade ile de alacak verecek kalmadığını gösteren kâğıt demektir.

Şer'îye sicillerinde ibrâ kayıtları genel olarak ticari bir ortaklık veya miras olayları ile ilgili davalar sonucunda ortaya çıkan anlaşmazlıklardan dolayı hak iddia edilen kişiye düzenlenirdi. Açılan davalarda hak iddia edilen kişi ve hak iddia eden kişi yüzleştirilerek şahitlerin şهادeti ve mahkeme görevlilerinin onayı sonunda kişi borçlu ise borcunu verir , değil ise bunu ispatlardı. Hazırlanân ibrâ hücçeti, hiçbir alacak verecek kalmadığını bildiren kadının hükmü ile birlikte kişiye verilirdi. Bu resmi belge ileride çıkabilecek bir anlaşmazlık halinde kullanılmak üzere davalılar tarafından saklanırdı.

İncelediğimiz sicilde 1 adet ibrâ hücçeti [75 / 2] bulunmaktadır. ibrâ hücçetlerinin genel şablonlarını ve sıkca geçen ibarelerini bu kayıt üzerinde gösterelim:

Bekçi oğlu Ömer'e Müteallık İbra Hücçet Kaydı

Medine-î Tokat'da kazasına muzâf Komanat nahiyesine tabi' Gevele karyesi ahalilerinden Emir oğlu Mahmud bin Mustafa nâm kimesne *meclis-i şer'î şerif* iş bu *bâ'isü'l-kitâb* Bekçi oğlu Ömer bin Ömer muvacehesinde matvi'en *ikrâr-ı tam* ve *takrir-i kelâm* idüb bundan akdem iş bu merkûm zimmetinde ahz ve i'ta ve mu'amele-i şer'îyyeden dolayı iki bin gurûş alacağım olub meblağ-ı merkûmun adem-i kudretinden naşı beyinlerimizde münazaat-ı kesire ve muhasemat-ı vefire vüku'una binaen

⁷⁹ F. Devellioğlu, *aynı eser*, s,403.

meyanlarımıza *müslümûn müslihûn tavassut* idüb kat'a'n-niz'a sekiz yüz gurûşluk eşya ve bir sene va'de ile iki yüz seksen gurûşun bir kıt'adan tahvili virmek üzere ol- mukabeleden bi'l-rıza sulh ve ibrâ olmalarıyla bedel-i sulh olan bade'z-zikr inşâ-i merkûm ile tahvil-i mezkûrı merkûm Ömer yedine i'ta ben dahî *ahz u kabz* idüb husus- ı mezkûra müteallık merkûm Ömerin amme-i de'âviden ---- ibrâ-yı âmm'le ibrâ ve *iskât ve istifayı hakk* eyledim fi-mâ ba'd husûs-ı mezkûre müteallık -- habbe-i vahide ve alacak hakkım yokdur didükde müdde-i mezbûrun kelimat-ı şer vasi-i merkûm Ömer dahî tasdik ve kabul itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. *Hurrire* fi'l- yevmi's-sabi' min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

5.5.3. Vekâlet Hücceti:

Birisine yazılı olarak vekâlet verildiği takdirde bu yazıya vekâlet hücceti denir. Genel olarak bulunması gerekenler:

Müvekkilin ismi ve adresi.

Vekilin ismi.

Vekâletin konusu.

Vekilin yetkili olduğu hususlar.

Müvekkil ile vekilin vekâlet konusunda anlaşmaları ve vekilin görevi kabul ettiği

Bu muamelenin yapıldığı tarih

Şâhitlerin isimleri şeklinde yedi kısımda incelenebilir⁸⁰.

5.5.4. Sulh Hücceti:

Taraflar aralarındaki anlaşmazlıkları sulh yolu ile çözüme hakkına sahip olduklarından şer'îye sicillerinde çok sayıda sulh hücceti vardır. Bilhassa ceza

⁸⁰ Abdülaziz Bayındır, *İslâm Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul 1986, s.16.

davalarında çok görülür. Bulunân unsurlar:

Davacının adı ve adresi.

Davalının adı.

Anlaşmazlık Konusu.

Sulh için anlaştıkları meblağ.

Sulh bedelinin peşin olarak ödendiği.

Taraflar arasında artık anlaşmazlık kalmadığı.

Tarafların bu anlaşmayı kabul ve itiraf ettikleri.

Muamelenin yapıldığı tarih.

Şahitler olmak üzere dokuz kısımda incelenebilir⁸¹

5.5.5. *Vasî-Nafaka ve Kisve Bahâ Hüccetleri:*

Nafaka kelime manası olarak; çıkmak, gitmek, sarf etmek manalarını taşıırken, terim olarak ise, yeme, giyinme, barınma ve bunlara tabi' olan şeylere denmektedir⁸².

Osmanlı Devleti hukuk sistemi, toplumun huzur ve refahını sağlamak için toplum hayatını düzenleyen bir dizi kurallar koymuştur. Her iki insanın evlilikte olduğu kadar evliliğini bitirdiği takdirde de haklarını düzenleyen kurallar vardır. Osmanlı mahkemeleri de insanların evlilik sonrasında da haklarını alabilmeleri için çok hızlı davranmış ve meselelere çok çabuk çözümler getirmiştir. Şer'î hukuka göre, kocasından ayrılan bir kadın "*iddet süresi*" denen dört aya yakın bir süre zarfında hiç kimse ile evlenemezdi. Osmanlı Devleti boşanma sonrası kadının hayatını idame ettirebilmesini şer'î hukukun öngördüğü ("*mihr-i mu'accele*" ve "*mihr-i mü'eccele*") mehir

⁸¹ A. Bayındır, *aynı eser*, s.17.

⁸² Rifat Özdemir, "Tokat 'ta Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısı (1771-1810)", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, Ankara 1987, s.112.

mefhumuyla garantiye almıştır. Yine boşanma sonucunda ortada kalan ve reşit olmayan çocuklara ebeveynlerinden birisi vasî tayin edilirdi. Vasî baba olursa kadına özgü olan nafaka belirlenmezdi. Ancak vesayeti genel olarak annelerin üstlendiği görülmektedir. Mahkemece çocukların her birine günlük olmak üzere makul miktarda nafaka bağlanırdı. Çocukların beslenme ve yetiştirme ücreti olan nafakanın yanında onların giyim kuşama için “*Kisve Baha*”⁸³ adı altında belli dönemlerde düzenli olarak ödenmesi kararlaştırılan ayrıca bir para daha bağlanırdı. Eğer çocukların anne ve babâları ölmüş veya ortadan kaybolmuşlar ise, onların bakımını üstlenebilecek bir akrabası çocuklar üzerine “*Nazır*”⁸⁴ tayin edilirdi. Bu kişi çocuklar reşit oluncaya kadar onların yerbiyesi ve onlar adına mallarının idâresini üstlenirdi. Çocuklar reşit olunca da mahkeme yolu ile kendilerine kalan malların idâresini geri alabilirdi.

Osmanlı mahkemelerinin nafaka ve kisve baha, vasî-nazır tayini türünden dava ve olayları çok çabuk sonuçlandığı ve toplum hayatını büyük ölçüde koruduğu görülür. İncelemiş olduğumuz dönemde ve genel olarak bütün şer’iye sicillerinde bu durum açıkça görülmektedir.

Transkripsiyonunu yaptığımız sicilde de bu konularla ilgili 14 adet hüccet kaydı bulunmaktadır. Bu hüccetlerde genel olarak şu unsurlar bulunmaktadır;

Şehir-mahalle, boşanân veya ölen kişinin adı

Üzerine vasî tayin edilecek kişinin adı

Vasî olacak kişinin adı ve vesayete dair ehliyeti

Kadı veya naibin onayı

Tayin edilecek ücretin miktarı ve cinsi

⁸³ R. Özdemir, *aynı makale*, s.128.

⁸⁴ R. Özdemir, *aynı makale*, s.123.

Davayı neticelendiren ve hükmü tam olarak bildiren ifade

Tarih

Şahitlerin ismi

Vasi-nafaka hüccetlerinde sıkça geçen ifadeleri de [72 / 2] “Fatıma Hatuna Müteallık Vasî Hüccet Kaydı” başlıklı belge üzerinde gösterelim.

Medine-î Tokat'da Çay-ı Müslim sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hacı Osman bin Hacı Ahmed nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlu Halil babası müteveffâ-i mezbûrın terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden *emvâl-i mevrusesin* zabt u hıfza bâ-hüccet-i şer'îyye mensub vasisi Hasan bin merkûm Hacı Mehemed nâm bundan akdem firâr-ı gaib-i ani'd-diyâr olduğundan müceddiden bir vasî *nasb u ta'yin* olunmak lazım ve mühim olmağla sagir-i mezbûrun ceddesi iş bu *ba'isü'l-kitâb* Fatıma bintii * nâm hatun vesâyete ehil sagir-i merkûmun hakkında her vechle *evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî* kimesneler *taraf-ı şer'e* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb bi't-tevkî'-ü'l-refî'-ü'l-müstetâb tûbâ-lehû* ve *hüsne meâb* efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun üzerine ceddesi mezbûrun Fatıma hatunu vasiyye-i *nasb u ta'yin* idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrı kabul ve hizmet-i lazimesi *ke-mâ-yenbaği edâya müte'ahhid* ve iltizâm eyledikten sonra vasî-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide taktırir-i kelâm idüb hala vasisi olduğum sagir-i mezbûrın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtaç olduğum *zeyl-i vesikada* mektubü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber virmesiyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl ve eşyâsı bahâsından *ra'yic-i fi'l-vakt* beher-yevm on pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı târîh-i kitâbdan harc u sarf ve hin-i zaruretde istidâneye ve vakt-ı zuhurda rucû'a* ve vasiye-i

* boş bırakılmış

mezbûre Fatıma hatun izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı. *Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis* şehri muharrem-ül-haram li-sene erbaa hamsin ve mieteyn ve elf

Keçeci Beşir bin Osman, Mahzaran Ali bin Ali, Mahzar Mehemmed bin Mehemmed, Ve gayrihum

Bu hüccet kaydına göre Hacı Ahmed oğlu Hacı Osman ölünce oğlu Halil'e vasî olarak Hacı Mehemmed isimli bir şahıs tayin edilmiş. Fakat bir süre sonra kayıp olan bu kişinin yerine Halil 'in babaannesi vasî tayin edilmiş. Günlük on para nafaka da takdir olunmuş. Bu hüccetten de anlaşıldığı üzere Osmanlı mahkemeleri toplum hayatında aksaklıklara meydan vermemek için meseleleri seri bir şekilde hallederek çözüme kavuşturmaktadır.

5.5.6. Evlenme Boşanma Hüccetleri

Osmanlı Devleti sistemli bir devlet anlayışı ile evlenme ve boşanma olaylarını da bir dizi kurallar etrafında şekillendirmiş ve çiftlerin haklarını koruma yoluna gitmiştir.

İncelediğimiz sicilden de anlaşıldığı üzere evlenme akdi sadece kişiler arasında bir anlaşma hükmünde olmayıp devlet nezdinde de bilinmekteydi. Bundan dolayı eşler arasında bir anlaşmazlık olduğunda mahkemenin kararı ile boşanmalar gerçekleşiyordu.

[71 / 3] numaralı belgede Rukiye hatunun kocası Arap Hacı Bekir isimli şahıs başka bir diyara giderek yirmi iki ay olduğu halde gelmemiş. Giderken de on gün içerisinde gelmez isem benden boş ol dediği için Rukiye'de mahkemeye başvurarak boşanmak istediğini beyan etmiş ve şahitlerin şahadetiyle boşanmalarına karar verilmiştir. Yine [75 / 1] numaralı belgede de Ömer kızı Rukiye isimli hatunun kocası askere yazılıp gelmemiş ve o da mehir ve nafaka iddetinden vazgeçerek boşanma talebinde bulunmuştur. Şahitlerin şahadetleriyle de mahkemece boşanmasına karar

verilmiştir.

İncelediğimiz kayıtlardan da anlaşılacağı üzere kişiler arasındaki evlilik akdi devlet tarafından da bilinmekte ve yine boşanmaları da devletin mahkemelerinde gerçekleşmekte idi. Ayrıca kayıtlardan da anladığımızı göre neden belirtmeden kimsenin boşandığı da görülmemiştir. Yine eşlerin sadece sözlü bir şekilde birbirinden ayrıldığı da görülmemiştir. Eğer öyle olsa idi bu kayıtların mahkemede bulunmaması gerekirdi.

5.6. BERAT KAYITLARI

Berat, kelime olarak; rütbe, nişan ve imtiyaz verildiğini bildiren fermân demektir.⁸⁵ Yaptığımız çalışmada bir adet berat kaydı [44 / 2) bulunmaktadır. İncelediğimiz berat Tokat'ın Beybağı mahallesinde Esseyid Ahmed Ağa vakfından olmak üzere mescit-i şerifte imam olan Mehemmed oğlu Halil Halife ölünce yerine Ali oğlu Esseyid Hafız Halil'in geçmesine dair bir görev değişikliği kayıdır.

Berat kayıtları; genel olarak gönderilen beratın nereden gönderildiğini secili bir anlatımla belirten giriş bölümüyle başlamaktadır. Daha sonra, şehir, görev yeri, boşalan makamın eski sahibinin adı, yeni atanacak kişinin adı ve güvenilirliğine dair heyetin görüşleri, kadı veya naibin onayı, görevin sınırları ile devam edip, belgenin yazılış ve tevcih tarihi, gönderildiği makam yazılarak son bulur. Beratlarda sıkça geçen ifadeleri de transkripsiyonunu yaptığımız berat kaydını aşağıya aynen yazarak belge üzerinde göstermek yerinde olacaktır.

“Berat-ı Şerîf-i Âlişân-ı Sâmi Mekân-i Sultan ve Tuğra-yı Garra-yı İhsân Sitân-ı Hâkânî Hükmi Odur ki

Seyyid Hafız Halil ibn Ali'ye Müteallik Esâmi Berâtı Kaydı

⁸⁵ F. Devellioğlu, *aym eser*, s. 85.

Nezâret-i Efkâf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâneme mülhâk Tokat'ta Beybağı mahallesinde vâki' Essyyid Ahmed Ağa vakfından olmak üzere yevm-i bir akçe vazife ile mescid-i şerifde evkât-ı selâsede imâmet cihetine mutasarrıf olan Halil Halife ibn Mehmed Veledeş bilâ veled fevt olub yeri halî ve hizmeti lazimesi mevkûfen nakle mahlûlünden erbabı istihkâkdan iş bu râfi' tevki'-î refi'-iş-şân-ı hâkânî Esseyyid Hafız Halil ibn Ali zide selâmet ber-vechle mahal ve müstehâk olmağın cihet-i mezkûre müteveffâ-i mezbûrun malûlünden merkûme tevcîh olunmak ricasına Tokat na'ibi Mevlânâ Esseyyid Mehmed nâm *zide ilmuhû* arz ve vech-i meşrûh üzere rûznâmçe defterinde mukayyed bulunduğı derkenâr olunmağın bu suretde ber-mucib-i nizâm-ı bi'n-nefs bilâ kusur edâ-i hizmet itmek ve terk ve tekâsül ider ise ? ahza virilmek şartıyla hizmet-i mezkûre müteveffâ-i mezbûrun mahlûlünden merkûme tevcîh ve yedine berât-ı şerif-i a'lîşânım virilmek babında ricâl-i devlet-i a'liyyemden evkâf-ı hümâyûn nazırı ? ve'l-ekâbir ve'l-ekârem Ahmed Zive zide ? itmeleriyle mucibince tevcîh ve berât-ı i'ta olunmak fermânım olmağın ? inâyet bi'l-şahânem zuhûra getürüb bin iki yüz elli üç senesi zi'l-hiccesinin yigirmi yedinci günü tarihiyle müverrih virilen dest-i hümâyûnum mucibince ba berât-ı hümâyûn didim ve *buyurdum ki* merkûm Esseyyid Hafız Halil ibn Ali zide ? varub müteveffâ-i merkûmun mahlûlünden şart-ı mezkûr üzere imâmet-i mezkûre mutasarrıf olub edâ-i hizmet eylediğinde ta'yîn olunân yevm-i bir akçe vazifeyle vakt-ı mezbûr vusûlünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola *şöyle bilesiz alâmet-i şerifeme i'timât kulasız tahrîre'l-* yevmi'l-hamis şehri muharremü'l-haram li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. *Kostantiniyye-i Mahrûse*

5.7. DİĞER KAYITLAR

50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinde değişik konuları içeren çok çeşitli belgeler

yer almaktadır. Bu belgelerden Tokat idari taksîmatı, o dönemdeki iş kolları ve daha değişik konular hakkında bize önemli bilgiler veren bazı belgeleri aşağıda değerlendirmeye çalışacağız.

Tokat'ta Bulunân Sanat ve İşler

İncelediğimiz 50 numaralı Tokat Şer'îye sicilinin de kapsadığı tarihler olan Tanzimat dönemi Tokat için çok belirgin değişikliklere sebep olmamıştır. Fakat bu dönemde Tokat'a mahsus sanatlar yavaş yavaş değerini kaybetmiştir. Bunda da Avrupa'da endüstrinin ilerleyişi ve Osmanlı Devleti'ndeki kapitülasyonların büyük etkisi olmuştur. Yine de bu dönemde bir çok iş kolu faaliyetlerini sürdürmekteydi. Aşağıdaki tabloda 1838-1839 tarihleri arasında Tokat'ta bulunân sanat ve iş kolları verilmektedir.

Tablo 7.1. 1838-1839 Yılları Arasında Tokat'ta Bulunân Sanat ve İş Kolları [19 / 1] Numaralı Sicildeki Sıraya Göre

Penbeciyan (pamukcu)	Semerci ve keçeci
Seracıyan	?
Etmekciyan	Duzban
Kirişciyan	Dabağhan
Karayağcı ve şarabcı	Nalçacıyan
Kassaban	Gönciyan
Neccâran (marangoz)keresteci	Bezzâzan (bezci) ve
Kundakciyan	Kiremidciyan
Halacıyan	Tarakcı ve çıkırcı
Berberan	Kirecciyan
Hamamcıyan	Attârân
Urbacıyan	Kazzazan
Nalbantıyan	Duhancı ve çarkcı
Urgancıyan	Teymurcıyan
?	Abacıyan
Bakkalan	Bakırcı ve kalaycı
Eskiciyan	Kürkci ve hurdacı

(30 / A-1) numaralı belge de Tokat'ta bulunân sanatlarla ilgilidir.

50 Numaralı Tokat Şer'ıye Siciline Göre Tokat'a Bağlı Nahiyeler

Daha önce Tokat'ın tarihi Gelişimi ve İdari Yapısındaki Değişiklikler başlığı altında da değindiğimiz üzere; 1840 yılına kadar Tokat kazası, merkezle birlikte 6 nahiyeden müteşekkil bulunuyordu. Bu nahiyeler Kafirni (bugünkü Almus ilçesi), Komanat (bugünkü Kiliçli köyü), Tozanlu, Yıldız ve Dönekse (Dönekseabad) nahiyeleriydi. Kaza merkezi 80 mahalle, 5 nahiyeye ise toplam 148 köyden oluşmaktaydı.

Bizde incelediğimiz kadarıyla sicil kayıtlarında geçen nahiyeleri ve bunlara bağlı köyleri (bugünkü isimleriyle) ve yine sicil kayıtlarında çeşitli belgelerde geçen mahalle isimlerini aşağıda vermeye çalışacağız.

Tablo 7.2.Komanat Nahiyesine Bağlı Köyler [33 / 1] Sicildeki Sıraya Göre

Eski	Kozan Zımmi
Cincife Kebir (Çamağzı)	Gireni (Gereni)
Daylıhacı	Yelpe
Cincife-i Sagir	Mamu ve Tutı
Çördük	Difye
Kızıl	Gevrek
Bayram	İzbisti (İblisti)
Hulvar	Kızıl Dere
Beşören	Eski
?	Mülk
Kızılöz	Saltuk
Bizeri (Akbelen)	Acıpınar Kışla
Beğli	Ahmet Alan
Zazara (Şenköy)	Omala (Gözova)
Fenk (Çat)	Gevele
Boyalı	Armus
Aluç	Nebi
Bula	Sideni (Yakacık)
Martosoba	Kadıvakfi
Kozan Müslim	Çilkuru
Firedökse (Ormandibi)	Kirkoros

Tablo 7.3.Kafırni Nahiyesine Bağlı Köyler

Alemdar	Çakmak
Oyhan	Tiyeri
Muhaf (Çevreli)	Kızılcasu
Karadere	Çeğçek(Cacek)
Tomarza	Varzıllar (Varzıl)
?	Beyalan
Filtise	Çeğerler(Çeğetler,Çeğet)
Tomara	Gök
Gölgeci	Şik
Toğarım	Ekseri
Sideni	Daduhda
Pirhasan (Hasan Şeyh)	Ömerli (Dip-Ömer)
Eftelit	Çiftlik(Çamlıbel)
Mineğir	Şihlar
Teknecik	Topalak
Buldacı	Çat
Meğülü(Meğelli)	Matus
İbavlı	Hanzara (Hanzar)
Gezgi	Yaycı
Leveke	İlpit(Elpit) (Armutalan)

Tablo 7. 4.Tozanlı nahiyesine Bağlı Köyler

Fıcek	?
Alan ve Karkın	Kozağacı
Rumcuk	Öykürü
Zore (Zora)	Pusat
Sarıyük	Müseyle
Tumanit (Domanit)	Buhye
Sarsı	Tavze (Tavza)
Smail (İsmail)	Alan ?
Eyyub	Hisarcık (Asarcık)
Tığms	Gövekse
Çalica(Çalıcı)	İpsile
Bozkuş	Ermenis
Karadiz	Gevrek
?	Gölcük
Çirmiş	Divriğin
Kol	Değeryeri
Şık	Yavşancık
Ohturum	Eski
Tanrıkulu(Darıkal)	Gibis
Kızkapanı	Boyalı

Tablo 7.6.Dönekse Nahiyesine Bağlı Köyler

Ohtab(Yağmurlu)	İfede (Efe)
Esdığın	Kemkez
Üçgöl	Yenice
Tazılar (Tazı)	Eze
Kereni	

Tablo 7. 7.Yıldız Nahiyesine Bağlı Köyler

Ya'kub(Yağkub)	Nefer Yıldız
Geçten Hacı	Ya'kub Oğlanı
Beduhtun	Çiftlik ma'a Karkın
Sarıyar	Arslandoğmuş
Şeyh Çobanı	Yusuf Oğlanı
Hargele	Killik ve Kurban

Tablo 7.8. 50 Numaralı Tokat Şer'îye Siciline Göre Tokat Mahalleleri

([32 / 2] 25 muharrem 1254 tarihli sicildeki sıraya göre)]

Yazıcık	Veled-i Ayni
Melik Danişmend	Ankara
Vartan	Keçeciler
Kirkor	Hacı İbrâhim
Baba Oseb	Seyyid Necmeddin
Ovanis	Soffyon
Secaaddin	Gaybi
Çaşnigir	Acebşir
Semer kand	Taşcı Mahmud

Simavn	İplik Pazarı
Meydan-ı Müslim	İsa Fakih
Zincirli Kuyu	Rüstem Çelebi
Çehkenli	Alaca Mescid
Mihmad-ı Hacib-i Müslim	Molla Bekdaş
Mihmad-ı Hacib-i Zımmi	Kaya
Hacı Hasan Bölüğü	Sarı Kezek
Müslim Bölüğü	Çilfek
Samyeli	Cami-i Kebir
Musluhiddin	Za'im
Mehemmed Paşa	Hoca İbrâhim
Çay-ı Müslim	Tanberiyân(Taş merdiven)
Çay-ı zımmi	Halid
Soğuk Pınar-ı Zımmi	Yahudiyan
Akdeğirmen-i Müslim	Kabe Mescidi
Akdeğirmen-i Zımmi	Yaş Meydan
Beybağı	Dabağhane-i Atik
Paskal	Cerid (cedit)
Aleksan	Menice

Dere	Çilhane
Hoca Ahmed	Veled-i Ayas
Suiçmez	Zilli Hacı
İçmesu	Dabağhane-i Cedid
Seyfeddin	Siyah Puş
Terbiye-i Kebir	Yar Ahmed
Terbiye-i Sagir	Dıraz giran
Sabunhane	Dıraz Müslim
Güzel Aşçı	Soğuk Pınar-ı Müslim
Cemaleddin	Horuş
Tatar Hacı	Mahmud Paşa
İvaz Paşa	Geyras

* Tokat'ta bulunân mahalleler ile ilgili olarak [17 / 2], [28 / 3],[47 / 2], [49 / 2), [53 / 3], [55 / 2] kayıtlara bakmanız yeterli olacaktır.

İncelediğimiz sicilde 80 adet mahalle saptanmıştır. Tokat'ta bulunân mahallelerin bir kısmı Müslüman mahallesi olup bir kısmı da gayrimüslim mahalleleridir. Bu mahalleler "Müslim" ve "zımmî" şeklinde belirtilmiştir. Ancak Müslüman ve gayrimüslimlerin bu mahallelerde ayrı ayrı yaşadıklarına dair bir bilgiye rastlanmamıştır.

Yukarıda incelemiş olduğumuz kayıtların dışında şer'îye sicillerinde : Vakfiyelerin tanzim ve tescili, memurlara izin verilmesi ve yerlerine vekil tayini, vergi ve cizyelerin toplanması, müderris tayini, resmi yapıların keşif ve tamiri, ihtida

işlemleri, esnaf teftişi ile ilgili kayıtlar, yiğitbaşı tayini, kethüda tayini ve mukataa teftişi gibi kayıtlar bulunmaktadır⁸⁶ İncelemesini yapmadığımız belgeler açık bir anlatıma sahip olup okunarak anlaşılacağı için onları tek tek incelemeye almadık.

⁸⁶A. Bayındır, *aynı eser*, s. 26-27.

6. 50 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONLU METNİ

1. BÖLÜM

[S-1 / 1]

Medine-î Tokat'ta mevcut cümle millet-i re'âyâ tarafından umûr-ı husûsları rü'yet kocabaşı nasb u ta'yîn olunân ? kocabaşı sâbık mutemet Mıgırdıç Veled-i Agok Hoca Ahmed mahallesinde Babik oğlu Avedik bin ? kocabaşı nasb olundu.

Fî 25 Muharrem sene 1254 (M.20.04.1838)

[S-1 / 1]

Medine-î Tokat'ta miyâne-i memlekette idâre ve ru'yet itmek üzere medine-î mezkûr mahallâtından Horuş mahallesi ahalilerinden Mehemmed Ağa nâm kimesne ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakıyla sandık emini nasb u ta'yîn olunup ve maiyyetinde dahi sandık hazine emini Hasan Efendi bulunarak müte'ahhid olduğu bu mahale kayd olmuştur

Fî 25 muharrem sene 1254 (20.04.1838)

[S-1 / 2]

Medine-î Tokat'ta Çay-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden Hâtîce binti Halil nâm hatunun bundan akdem zevce ve ehli Der-saâdet'de sâkin Hasan bin Ahmed nâm kimesne iş bu zevce-i mezbûreye mektup ile tatlıka eyleyüb ve mektup gönderdiğine Der-saâdet de iki aded şahid ile takrir eylemiş olduğundan mezbûre huzur-ı şer'de şahidan-ı merkûman-ı takrir itdirmiş ve ber minval-i muharrer beyinlerinin tefrikine hükm-i şer'î müdahil olmuş idüğü bu mahale kayd şod.

Fî 25 Muharrem sene 1254 (20.04.1838)

Şahidân-ı merkûman müderris-i kirâmdan semahetlû Hüseyin Efendi Bin Bekir Mustafa Ağa

[S-1 / 3]

Medine-î Tokat'ta kazasına muzâfe Komanat nahiyesine tabi' nâm karye*
sâkinlerinden Altı Barmak oğlu nâm medine-î mezbûr mahallâtundan Taşcı Mammud
mahallesi sâkinlerinden zevcesi Fatıma hatunu şari' üzere tatlık idüb da'vası olmamak
içün iş bu mahalle kayd şod.

Fî gurre-i muharrem sene 1254 (01-10.04. 1838)

[S-1 / 4]

PARA	GURUŞ	
00	001250	Elli iki senesi rûz-i hızır itibariyle Tokat'tan matlûb olunân imdâd-ı hazeriyenin taksit-i ulâsı ma'a hıdmeti
13	004967	Elli iki senesi martı i'tibariyle aded-i ağnâm bedelinden Tokat hissesi
01	006891	Elli iki senesi rûz-ı hızır i'tibariyle ref'i menzil bedelinden taksit-i ulâsı Tokat hissesi ma'a hıdmeti
00	001800	Elli iki senesi rûz-ı hızır i'tibariyle Tokat'tan matlûb buyurulan güherçile bedeli
14	014908	
20	025875	Elli iki senesi rûz-ı hızır i'tibariyle matlûb buyurulan i'ane-i cihâdiyyeden Tokat hissesi

* karye ismi belirtilmemiş

	028000	Elli iki senesi martı i'tibariyle hâzine-i hazret-i veliyyün-niama için Tokat'tan matlûb buyurulan avâid-i kaza
	003000	Harcıyyât
	002000	Tahsildâriyyesi
34	073783	
	018056	Elli iki senesi rûz-ı hızır i'tibariyle ba pusula-i mahkeme-i Sivas sancak mesarifinden Tokat hissesi
	001250	Elli üç senesine mahsû ben rûz-ı kasım i'tibariyle Tokat'tan matlûb buyurulan imdâd-ı hâzeriyye ma'a hıdmeti
01	007531	Elli üç senesine mahsuben rûz-ı kasım i'tibariyle matlûb buyurulan ref'i menzil bedelinin taksit-i sanisi
20	025875	Elli üç senesi rûz-ı kasım i'tibariyle i'ane-i cihâdiyye taksit-i sani Tokat hissesi
15	126496	
	001920	Elli bir ve elli iki senelerine mahsuben Tokat'tan matlûb buyurulan ref'i-menzil üzre bâkî
10	000356	Ber mu'tad-ı kâdim sûrre-i hümâyûn ümenâsına

		mahsus Tokat'tan matlûb buyurulan
	015476	Beray-ı cib-i hümâyûn Tokat'tan matlûb buyurulan
12	006307	Ma'aş ve ziraat-ı canib-i hazine-i mansure deyü matlûb buyurulan
	000906	Mal-i kefile der-eyâlet-i Sivas deyü matlûb buyurulan
	028800	Elli üç senesi rûz-ı kasım itibariyle Sivas mahkemesinden muhreç pusula mucibince sancak mesarifinden Tokat hissesi
	002000	Tahsildariyyesi
5	182272	

Badi-i nemika odur ki

Elli iki ve elli üç senelerine mahsuben ba pusula veya buyuruldı-ı sâmi veya emirnâme-i hazret-i kaim-makâm-ı eyâlet-i Sivas ber-vech-i bâlâ Tokat'tan matlûb buyurulan on dokuz kalem yalnız bir yük seksen iki bin iki yüz yetmiş iki guruş beş pareyi ma'rifet-i şer' ve cümle ittifak ve ma'rifetleriyle el'an Tokat ve nevahilerinin hal ve mahallerine göre tevzi' u taksîm olunmuş ve mebâliğ-i mezbûr ma'rifetimiz ve sanduk eminleri ma'rifetleriyle mahallerinden tamamen tahsil ve ahz ü kabz olunub tarafımızdan dahi ceste ceste eyâlet-i Sivas kaim-makamı devletlü Ali Beğ Efendi hazretlerinin hazine-i devletlerine bi't-temam teslim olunub zikr olunân on dokuz kalem matlûbattan gerek sandık eminleri ve gerek ahali-i Tokat zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe kalmayub salifü'z-zikr mebâliğ-i mezbûr bi't-temam ma'rifetimizle tahsil

ve hazine-i mir-i mûmâ-ileyhe teslim eylediğimi mübeyyin ve ahali-i memleket ve sandık eminleri zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe kalmadığını mübeyyin iş bu memhûr sened tahrîr ve imla' ve sandık eminleri yedlerine i'ta olundu. Vakt-i hacette li-ecli's-sened ibrâz oluna.

Fî 29 Muharrem sene 1253 (24.04.1838)

Ba mühri Mehemed İzzet Voyvoda-i Tokat-ı sâbika voyvodası

[S-2 / 1]

Medine-î Tokat'tan ba-ı fermân-ı âlî matlûb-ı hazret-i cihândâr-î buyurulan dokuz nefer temürcü ustaların ber-vech-i âtî esâmîleri defteridir ki zikr olunur.

Fî gurre-i muharrem sene 1254. (01-10.04.1838)

- Mehemed Paşa mahallesinden orta boylı ter bıyıklı hoca mehemed usta bin Süleyman.

- Soğuk Pınar-ı zimmi mahallesinden orta boylı ter bıyıklı Halil Usta bin Mustafa

- Yaş Meydan mahallesinden orta boylı az kara bıyıklı Abdulkerim Usta bin İsmail

- Molla Mihmad-ı Hacib-i müslim mahallesinden ter bıyıklı Süleyman Usta bin Süleyman

- Çay-ı müslim mahallesinden orta boylı kumral bıyıklı Ebubekir Usta bin Ömer

- İçmesu mahallesinden mütemekkin uzunca boylı kumral bıyıklı Mardıros veled-İstefan Usta

- Molla Bektaş mahallesinden orta boylı kumral bıyıklı

Ze'ar veled-i Mandik Usta

- İçmesu mahallesi mütemekkinlerinden uzunca boyalı ter bıyıklı Karabet veled-i Kirkor Usta
- Su İçmez mahallesinden mütemekkin orta boyalı sarı bıyıklı Ohan veled Serkiz Usta

Bâlâda muharrer-ül eşkâl ve'l-esamî beş nefer müslim ve dört nefer re'âyâ temürcü ustaları cem'ann dokuz nefer tersâne-i a'mirede istihdam olunmak bâ fermân-ı âlî der-aliyye matlûb buyurulmuş ve zikr olunân dokuz neferin esâmileri defter-i tadattan terkim olunarak Der-saâdet'e mürur ettiklerine mebni bu mahale şerh verilmiştir.

Fî 25 rebî-ül-evvel sene1254 (18.07.1838)

[S-2 / 2]

Mülhkâtıyla hala asâkir-i redife müşiri devletlü Hafız Paşa Efendimizin maiyyet-i müşîrânelerinde mevcut asâkir-i muntazama-i şâhânenin irade-i mesarifatı için ba emr-i âlî bu def'a der-i aliyyeden irsâl olunân ve üç bin kise akçe hazine aminen ve salimen Tokat'a vusûl ve ? başı karhanesine indirülüb ferdası muktezi olan hayvanat tedarik ve i'ta ve mahal-i maksûdesine azimet ettirildiği kayd şod.

Vürûd-ı Tarihi fi 6 muharremü'l -harâm sene1254 (01.04.1838)

[S-2 / 3]

Devletlü Haydar Paşa Hazretleri ?dokuzuncu yevm-i hamisin Zil-hiccetü's-şerif buyuracakları nümayân ve irade bir gice beytütetleri yevm-i beş Tokat'da vuslat buyuracakları âşîkâr ve ayân ve ? birinci yevm-i Salı Sivas'dan hareketle li-ecl ? Zile'ye kadar azimet eyleyeceği vareste-i kayd-ı beyan olmağla müşârü'l-ileyh

hazretlerinin ? ma'iyyeti olan mühimmât vesa'ire için dört yüz guruş ile yüz elli mekkâri bargir muktezî olduğundan ? tehiyye ve tanzîm iderken ta'yînât hususuna ve husûsât-ı lazime sa'irede ve konaklarında ? itmeyerek icrâ-i iktizâsı mihmândariye hıdmet ve tahsîl rızâ-yı âlfiye inâyet buyurulmaları ? efendim.

Fî 6 saferü'l hayr sene 1254. (01.05 1838)

[S-2 / 4]

Medine-î Tokat muhassılasından Mahmud Paşa mahallesi ? muhtarları ba'de'l-yevm inhâ olunur ki . Mahalle-i mezkûrde vâkî vakt-ı beşerlere carî Kara Suyun yolları Tokat mütemekkînlerinden Benu oğlu nâm mersûmun bağçesine ? mürûr ittiğinden mersûmun bağçe-i mezkûresinde ka'în eşcarının kökleri mezbûr suyun ötesine geçüp mai mezbûre ve yollarını yarub vakt-ı şerif-i mezuresi ta'til ve ahâlî mahall suya muhtaç ve ezher cihet-i keşide suretleri huzur-ı şer'e ihtiyâr ve inhâ eylediklerine binâ'en bezl-i şer'-i enverde ba'de'l keşf mezkûr cüz-i eşhârının mai-i mezbûreye hazret-i külliyesini nümâyân olub miyâne-i ? şerife eşhâr ? kat' maî mezkûr semt-i sermetine çıkararak beraya-i ahâlî mahallenin su meşekkâtından ? lazım gelmiş ve mersûm Sefer oğlu dahî (matlû') olarak şecer-i mezkûrın (kalya) kıt'a ve kaldırılmasına mersûm dahî huzûr-ı şer'ede razı olmağla şecer-i mezkûr ber-vech-i muharrer kökünden kat' itdürmenüz için savb-ı şer'iden bi'l-ittihâs iş bu mürasele ketb ve i'tâ olunmuşdur. Bi mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-vech-i meşrûh şecer-i mezkûr kökünden kat' ve kaldırub mai mezkûrın ale'd-devam cereyanına dikkat ve ber-mucib-i mürâsele amel u hareket eyleyesiz.

Fî 25 Saferü'l-hayr sene 1254. (20.05.1838)

[S-3 / 1]

Medine-i Tokat'ta * mahallesinden Ermeni milletinden Sirkoz binti-i Mıgırdıç ve Takoke binti-i Karabet nâman nasraniyeler bir def'a fil-i şeniada buldukları için huzur-ı şer' de naib-i müstağfir oldukları bu mahale şerh verilmiştir.

Fî 21 muharremü'l-harâm sene1254 (16.04.1838)

[S-3 / 2]

ZÂBİTÂN ve NEFERÂT	
92	Beşinci bölük
91	Altıncı bölük zâbitân ve neferât
79	Yedinci bölük zâbitân ve neferât
79	Sekizinci bölük zâbitân ve neferât
Toplam=341	

Yevmiye yigirmişer parden üç günün üç yüz kırk bir nefere beş yüz on bir buçuk guruş.

Liva Bahri Paşa Alay-ı Sani Tabur-ı Evvel

		Dirhem	Nân-ı aziz
611	Yevm-i pazartesi	100	458
611	Yevm-i Salı	100	458
	Toplam	200	916

Piyadegân-ı Asâkir-i Mansure-i Hazret-i Şahane ikinci alayın birinci taburunun

* mahalle ismi belirtilmemiş

Medine-î Tokat'a vürudunda iki gece beytütet idüb iki gün zarfında be her nüfusa üç yüz dirhem olmak üzere bin iki yüz yirmi iki nüfusa dokuz yüz on altı kıyye iki yüz dirhem nân-ı aziz medine-î mezbûre memurı tarafından ahz olunmuş olduğını mübeyyin iş bu memhûr sened memurı tarafına i'ta olunmuştur.

Fî 14 Muharremü'l-harâm sene 1254 (09.04.1838)

Mir Hasan Bektaş

Tabur-1 Evvel

Amasya

[S-3 / 3]

	Nân-ı aziz	Alay-ı tabur
300	6752 kıyye	15
		9073

		Guruş	
16	2194	4503	Bâlâda mastûr tabur maiyyetinde olan topçuyana yolda verilmesi için kıyye esâme 5
		0105,5	Yevm-i çarşamba Tokat'tan Sivas tarafına azimet iden def'aten topçuları esâme 3
		0616,5	
TOPLAM		5227	

	Para	Guruş	
	16	2194	Nân behası
	10	5227	Yevmiye verilen mandeleri
Toplam	26	7421	Yalnız yedi bin dört yüz yirmi bir guruş altı pare

Tokat'ta mevcut bulunduğu Redif-i Asâkir-i Mansure ve ma'iyetinde olan Redif-i Mansure topçulara iktizası vech üzere icab iden nân -ı aziz mutatları beher nefere yirmişer pare mandeleri virilmek üzere Tokat-ı mezbûrun sandık emini Hasan Efendi tarafından tarafımıza teslim olunân gerek nân-ı aziz ve gerek mandelerin fiyatları Tokat mahkemesinde kat' olunub ber-mucib-i kanunnâme-i hümâyûn mucibince balâ da mastur ber-vech-i bâlâ yalnız yedi bin dört yüz yirmi bir guruş yirmi altı pareye balığ olduğundan tarafımızdan mûmâ-ileyh yedine iş bu ilm-ü-haber virilmiştir ki hin-i hacette sened ve ibrâz edinelere deyü.

Fî 15 muharremü'l-harâm sene 1254 (10.04.1838)

[S-3 / 4]

	?			?	?
	14			15	4
Dirhem	Nân-ı aziz	Nefer		Şa'r,yem	Saman
300	54 kıyye	725	Yevm-i Cuma	17	68
300	543 kıyye	725	Yevm-i cumartesi	17	68
=600	=1087 kıyye	=1450		=34	=136

380 guruş 18 pare			36 guruş	12 guruş
----------------------	--	--	----------	----------

Cem'an yekûn 429 guruş
Yalnız dört yüz yirmi dokuz guruşdur.

Medine-î Amasya sancağından müretteb Redif-i Asâkir-i Mansure-i Hazret-i Şahâne ikinci alayın ikinci taburun havi olduğu zabitân-ı neferât askeriyesinden ber-vech-i balâ bin dört yüz elli nüfusa bin seksen yedi kıyye üç yüz dirhem nân-ı aziz ile be her yevm on yedi yem ve saman Medine-î Tokat ahalisinden ahz olunmuş olduğundan iş bu memhûr ilm-ü-haber virildi.

Fî 18 muharremü'l-harâm sene 1254 (13.04.1838)

Bende kul-ı yemin Ahmed İzzet Asâkir-i Merkûme

[S-4] Boş bırakılmış.

[S-5 / 1]

Adana penbesi bâzergâna narh

Kantar	Batman	Kıyyesi
1	1	1
1392 guruş	46 guruş	7 guruş
	16 pare	29 pare

Fî gurre-i-i rebîü'l-evvel sene 1254 (25.05-03.06-1838)

Hallacânâ narh

Cerik

1/48

Kâr ücret ve müsaade cümlesi bir hesâb olunub kırk sekiz pare narh virilmiştir.

Kıt'aat	Kıyye	Batman	
12576		65529	Ezine Bazar kazası ser arabacı Elmacı oğlu İbrâhim
12999	1	65428	Kavak kazasının ser arabacı Alaveli oğlu İbrahim'e
=25575	=1	=130977	

Der-i devlet-i sekine arz-ı da'î-yi keminelidir ki Ergani ma'den-i hümâyûnundan hâsıl ve Tokat kalhânesinde tab've tasfiye olunân nuhâsın dirhem ve ihdası geriye kalmayarak mecmûunun Samsun iskelesine nakl ve tenzîli ve kabza-i me'mura tamamen teslîmi bâbında şerefrîz-i sudûr buyurulan fermân-ı celil'îş-şân mucibince tophane-i a'mire tarafından ta'yîn olunân mübaşiri saâdetlü Süleyman Ağa ve kalhâne-i mezkûr nazırı atûfetlü Hüseyin Efendi kulları ma'rifetiyle Ezine Bazar kazası arabacıbaşı Elmacı oğlu İbrâhim'e sahihü'l-ayar mizan ile on iki bin beş yüz yetmiş altı kıt'a altmış beş bin beş yüz yirmi dokuz batman ve Kavak kazası ser arabacı Alaveli oğlu İbrahim'e dahi kezalik sahihü'l-a'yâr mizan ile on iki bin dokuz yüz doksan dokuz kıt'a altmış beş bin dört yüz vukıyye sekiz batman bir kıyye ki nuhâs-ı ? cem'ann yirmi beş bin beş yüz yetmiş beş kıt'a yüz otuz bin dokuz yüz yetmiş yedi batman bir kıyye nuhâs arabâlâra tahmilen iskele-i merkûmeye irsâl olunub nakliyeleri tamâmen tabur nazırı mûmâ-ileyh yedinden ahz u kabz eylediklerini ser arabacı merkûmân huzûr-ı şer'de bi't-tavihim-i ikrar ve itiraf eyledikleri vaki'ül-hal bi'l-iltimâs pâye-i serfir-i a'lâya arz u i'lâm bâkî emr-ü fermân hazret-i men lehü'l emrindir.

Hurrire fî gurre-i min şehri rebî'il-âhir sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

(24.06.1838)

[S-6 / 1]

Kirkor'un Defteri Kaydı

Medine-i Tokat'ta ? mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem halik olan Kirkor veled Maya nam halikin veraseti zevc-i metrukesi Berus binti Kirkor ile sulbiye-i sagire kızı Suyuke ve haml-i mevkuf munhasira oldigi ser'an zahir u numayan olduktan sonra ba- ma'rifet-i ser' tahrir ve beyne'l-verese bi'l-farizati's-ser'fyye tevzi' u taksim olunan terekesinin defter-i mufredatidarki ber-vech-i atfi zikr olunur.

Hurrire fi'l hadi ve'l isrin sheri zil-hiccetü'l-sherif sene salis ve hamsin ve mieteyn ve elf. (18.03.1838)

Bağ der-mevzi' ?	400
Köhne döşek ve yorgan ve yasduk	130
Köhne kilim ve kefere minderi / 4	50
Köhne giyim esvabı	10
Evânî-i nuhâsiyye / 12 kıyye	150
Hırdavat -ı menzil	20
YEKÛN	20
MİNHA'L-IHRACÂT	
Halik-ı mersûmun leşesine mesarif	60
Resm-i kısmet	19
Mesarif-i müteferrika	6
YEKÛN	85
SAHHU'L-BÂKÎ	

Li't-taksîm beyn-el-verese	675
Hisse-i zevc / 45 meblağ	84
Hisse-i binti / 105 meblağ	196
Hisse-i haml-ı mevkufl / 90 meblağ	393

[S-6 / 2]

Medine-î Tokat'ta Soğuk Pınar-ı müslim mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Kaderne binti-i Babus nâm hâlikenin verâseti sadre-i kebire kızı gâibetün ani'd-diyâr Seybene ve li-ebeveyn kız karındaşı Sofya ve Güldane'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer'tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş şer'iyye tevzi' u taksîm olunân halık-ı mersûmenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfi zikr olunur.

Hurrire fi'l yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri zilhiccetî'ş-şerife sene selâse hamsîn ve mieteyn ve elf.(20.03.1838)

	Guruş
Yüzsüz döşek	25
Çit yüzlü yorgan	140
Çit yüzlü yasdık	60
Kefere minderi / 2	25
Köhne kilim / 3	40
Bürük / 2	30
Hurda bez parçaları	35

Peşkir ve ayak takımı	40
İşlemeli peşkir / 8	25
Hamam takımı	10
Def'aten bez parçaları / 8	25
? ber vech-i tahmin ? / 35	35
Bez-i sulbi / 6	10
Kutu veya kum sim yüzük	10
Mes çit	2
Kale şişe	10
Kakey ve kara sabun / 3	15
Köhne minder	15
Çiçekli entari / 1	50
Mücessem çiti değirmi ve çevre	5
? ber vech-i tahmin	8
Sandık ve merat	30
Çamaşur leğeni / 7	100
Nuhâs sebni	100
Çamaşur kazganı	90
Evânî-i nuhâsiyye / 30 kıyye	360
Hırdavat-ı menzil	20
YEKÛN	1290
MİNHA'L İHRACÂT	
Halık-ı mersûmun techiz ve tekfinine mesarif	200

Resm-i kısmet	32
Mesarif-i müteferrika	11
YEKÛN	243
SAHHÛ'L BÂKÎ	
Li't –taksîm beyne'l-verese	1047
Hisse-i binti / 60 meblağ	523
Hisse-i uht'ül-ebeveyn / 90 meblağ	261
Hisse-i uht'ül-ebeveyn / 90 meblağ	261

[S-6 / 3]

Değirmenci Abdullah Defteri Kaydı

Medine-î Tokat'ta Geyras mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Değirmenci Abdullah bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerife binti-iAbdullah ile haml-ı mevkûf münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra ba-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi've taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi gurre-i muharremü'l-harâm li sene erba've hamsîn ve mieteyn ve elf.(27.03.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	150
Merkeb res'	150

Çuval-ı çift	20
Yarımlağı	1
Bargir bukası	10
Halbur ve gözer	5
Giyim esvabı	25
Der dest-i Değirmenci Hüseyin	131
Duhan kisesi	2
YEKÛN	494
MİNHA'L İHRACÂT	
Müteveffa-i mezbûrun techiz vetekfinine	25,5
Resm-i kısmet	12,5
Mesarif-i müteferrika	4
YEKÛN	42
SAHHÛ'L BÂKİ	
Li't-taksîm-beyne'l-verese	452
Hisse-i zevce	113
Hisse-i haml-ı mevkûf	339

[S-7 / 1]

Ser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî'den Tokat Voyvodası Mehemed Ağa'nın

Voyvodalık Buyuruldusu Hafız Paşa Tarafından Vürud İtmiştir.

Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Sivas eyâleti kaim-i-makâmı saâdetlü beğ* naibiyle Tokat naibi faziletlü efendiler ve Tokat vücûh-ı ağa bi'l cümle iş erleri ve umûmen ahâlileri inhâ olunur ki. İki yüz elli üç martı ve elli dört muharremi senelerine mahsuben Tokat voyvodalığı cizye ve ihtisâb ve tahmiş vesa'ir rüsûmât ve ber-mucib-i-i defter-i iltizâmâtın münasib ve dirayetkâr birine ihâlesiyle idâresi lâzım gelmiş ve rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucubaşlarından dârende-i buyuruldı saâdetlü Mehemmed Ağa umur-dide ve kâr-güzâr ve mücerreb ve müstakîm-ül-etvar olarak voyvodalık -ı mezbûr ile cizye ve ihtisab tahmiş vesa'ir rüsûmâtın ve ber-mucib-i-i defter-i iltizâmâtın emaneten zabt ve idâresi ağa-ı mûmâ-ileyh uhdesine ihale olunmuş ve hususât-ı vak'a hüsn-ü temşiyet ve idâresi ve tanzimi dahi kendüsüne tefviz kılınmış olduğu imdi ma'lumunuz oldukda ağa-ı mûmâ-ileyhi voyvodanız bilüb ve şükrü şikâyeti nezd ve halisanemize müessir ve müsmir olduğunu anlayub her halde tarafeyne müracaat ve rey'i müstasvebi üzere hareket ve iltizâmât-ı mezkûrenin zabt ve idâresi ve hususât-ı sa'irenin hüsnî tanzim ve tesviyesi emrinde bi'l-vücûh muâvenet her bir emirde merâsim-i ittihad ve ittifaka riâyet ve sen ki voyvoda-ı mûmâ-ileyh sen dahi iktizâ-i hâmiyyet ve reviiyyetin ve muktezâ-i gayret ve sadakatın üzere voyvodalık-ı mezkûrî cizye tahmiş ve ihtisâb tahmiş vesa'ir rüsûmâtı ve tarafınıza i'ta olunân defter mucibince voyvodalık-ı mezbûra merbut iltizâmâtı tarafımızdan bi'l-emane zabtb ve idâre ve hasılât verüsûmât-ı vakasını kadimî vechle ahz ve istihsâle dikkat ve hasılât-ı vak'a-i sa'ireyi hüsnü tesviye ve ru'yyet ve ahali ve fukara ile güzelce muaşeret ve her bir emirde ba'is-i necat-ı dariyn olan şeriat-ı mutahhara-i hazret-i seyyidü'l-mürseline ve istirahat-ı bâl-ı fukarayı mucib olur vesail ve mergubenin istihsâliyle cümleden

* İsim belirtilmemiş

cânib-i seniyyül cevânib-i hazret-i şehriyâri için daavât-ı hayriye isticlabına gayret eylemeniz babında makâm-u alay müşiri ve divân-ı eyâlet-i Sivas ve Diyarbekir ve Rakka ve Elviye-i Amasya ve Divriği ve Malatya ve emânet-i neadim-i hümâyûndan iş bu buyruldu tahrîr ve ısdar ile ba's ü tisyar olunmuştur. Bi mennihi teala vusulünde ber-mucib-i buyruldu amel ü hareket ve hilafından ittika ve mubaadet eylesiz deyi.

Fî 24 Rebî'ül-âhir sene 1253. (28.07.1837)

[S-7 / 2]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbirim rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucubaşlarından Tokat voyvodası atûfetlü ağa zide mecdühû ve şeriat-şar Tokat kadısı faziletlü efendi* zide fazlühû ve fahrü'l-akrân-ı ayan-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket ve bi'l-umum iş erleri izzetli ağalar zide kadrühûm inhâ olunur ki iki yüz elli üç martı ve elli dört muharremi senelerine mahsuben Tokat vovodalığı cizye ihtisâb ve tahmiş ve rüsumât-ı sa'ire ve ber-mucib-i-i defter-i iltizâmâtın kâr-güzâr ve hamiyet-şar birine ihâle ve idâresi lazım gelmiş idüğüne ve mûmâ-ileyh Mehemed Ağa evsaf-ı mezkûresince mevsuf bulunduğuna binaen voyvodalık-ı mezbûr ile cizye ve ihtisâb vesa'ir rüsûmât ve ber-mucib-i-i defter-i iltizâmâtın sene-i merkûme mahsuben bi'l-emânet zabt ve idâresi taraf-ı bahirrü's-şeref-i ? Ağa-ı mûmâ-ileyh uhdesine ihâle ve tefviz buyurulmuş ve ol babda tarafımıza ve taraflarına hitâben bir kıta buyruldu-ı sâmi şerefiz-i sudûr-vürud itmiş olduğu imdi siz ki muhatabunu mûmâ-ileyhim keyfiyet-i meal-i münifinden ma'lumlarınız oldukda ber-muktezâ-i irâde-i veliyy-ün-niam ağa-ı mûmâ-ileyhi voyvoda bilüb her halde ve her emirde tarafına mürâcaât ve rey-i mustasvebi üzre hareket ve iltizâmât-ı mezkûrun zabt ve idâresi ve her bir hususâtın hüsn ü tanzim ve tesviyesi emrinde bi'l-vücûh muavenet bezl-i-kuvvet eylemeniz için ber-mucib-i -i

* isim belirtilmemiş

buyruldu-ı hazret-i veliyy-ün-niami makâm-ı kaim-i-makâm iş bu buyruldu tahrîr ve • ile tesyir olunmuştur. Bi mennihi te'ala vusulünde mucibince amel u hareket ve hilâfından tevakki ve mübaadet eyleyesiz.

Fî 27 Rebî'îl-âhir sene 1253. (31.07.1837)

Mir Ali an ser bevvâbîn-i dergâh-ı Âlî kaim-i-makâm -ı eyâlet-i Sivas

[S-7 / 3] BELGE-3

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucibaşlarından Tokat voyvodası atûfetlü Ağa dâme mecdühû ve şariat-şar kadısı faziletlü efendi zide fazlühû ve bi'l-cümle iş erleri inhâolunur ki.Memâlik-i mahrusetü'l-mesâlik saltânat-ı seniyyenin her bir mahalline ihtisâb-ı cedide-i muhdeseden maksad asâkir-i muntazâma-i şahânenin bahr gibi cereyân iden mesârifine bir katre medar olmakdan ibâret ve cânib-i mîriyye menâfi-i mucib bu makule mesâlih-i hayriyyenin merkez-i layıkında tesviye ve idâresine her bir tarafta tekâyyüdü-i taam ve gayret olunmakda olduğı cümlelerin ma'lumı keyfiyetten ise de iş bu mevadd-ı lâzımü'l-ihitimam Tokat kazâsında lâyıkiyle bakılmadığı reside-i mertebe-i tahakkuk olmuş ve bu makule varidât-ı mîriyyeye kesr-ü noksan ve tari olması evvela zabıtânın ve ba'dehu ol mahalde ileri gelenlerin haklarında mes'uliyeti müstelzim olacağı derkâr bulunmuş işte diyâr-ı ahardan Tokat'a tevârüd iden ve oradan taşraya giden emti'a-i mütenevvia ve eşya ve erzâk-ı sa'irenin ta'rife defteri mucibince rüsûm-ı ihtisâbının muhtesib me'murı tarafından tamamen ahz u kabz olunmasına müttefikân ve mücerreden gayret ve infaz ve icra-i emr ü irâde-i seniyyeye kemâl-i dikkatle ihtisâb hâsılatının tezeyüd ve teksiri vesa'ilinin istihsâline mübâderet ve hilâfından mübâadet eylemenüz için tenbihen ?

• boş bırakılmış

makâm-ı kaim-i-makâmiden iş bu buyruldu tahrîr ve* ile tesyir olunmuşdur.Bi mennihi te'âlâ vusulünde ber-mucib-i-i buyruldu amel u hâreket ve hilâfindan hazer u mücânebet eylesiz.

Fi 27 rebî'il-âhir sene 1253. (31.07.1837)

Mir Ali an ser bevvâbin-i dergâh-ı Âlî kaim-makam -ı eyâlet-i Sivas hala

[S-8 / 1]*

	guruş
?	300
? bağ der mevzi' Ağce mahallesi	600
Sagir şamdan	5
Evâni-i nuhâsiyye / 24 kıyye	300
Hırdavat-ı menzil	20
YEKÛN	1225
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekfinine masraf	50
Resm-i kısmet	30
Mesârif-i müteferrika	10
Mihr-i muacceletü'l zevceletü'l mezbûre Şerife ba kararı'l verese	100
Mihr-i muacceletü'l zevcetü'l mezbûre Fatıma ba kararı'l verese	100

* boş bırakılmış

* Belge bir terekedir baş kısmı tamamen silinmiş olduğundan okunamamıştır.

? anası mezbûre Raziye'ye ba kararü'l verese	100
YEKÛN	390
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-Taksîm Beyne'l-Verese	830
Hisse-i zevce / 7,5 meblağ	52
Hisse-i zevce / 7,5 meblağ	52+52=104
Hisse-i binti / 18 meblağ	197
Hisse-i ibn / 36 meblağ	394
Hisse-i üm / 20 meblağ	139
Meblağ-ül bâkî / 1	

[S-8 / 2]

Simun'un Tereke Defteri Kaydı

Medine-î Tokat'ta Yaş Meydan mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem Çarşamba'da mütemekkin iken hâlik olan Simun veled-i Balus nâm hâlikin verâseti Çarşamba-i mezkûrede mütemekkinine zevce-i metrûkesi *veled-i mütevellî ile sûlb-i sagir oğlı Panayut ve sagire kızı Bezumire'ye münhasıra oldığı şer'an zâhir u nümâyan oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne's-şer'tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

* isim belirtilmemiş

Hurrire fi'l yevm'il-hâdî ve'l-işrîn şehri zilhicce'ti's-şerife sene selâse hamsîn ve mieteyn ve elf. (18.03.1838)

	Guruş
Aluyan minderi / 2 ve döşek / 2	300
Çit yüzli sagir kefere minderi	70
Yüzli ve yüzüz yasduk / 19	200
Çit yüzli yorgan	100
Dimi yüzli döşek	120
Cedid kilim	80
? / 3	20
? / 2	200
Kutu derununda ine ve hırdavat	10
Torba içinde kefen / 3	30
Hırdavat biz parçaları	20
Şişe takımı	10
Çuval / 3	25
Ayna / 1	50
Kemer kehribar / 6 çubuk takımı	1000
Sim tarak / 14 ber-vech-i tahmin / 100 dirhem	300

Sim takı kaşığı ? ve bıçak	20
Sarı zarf / 9	25
Beyaz incilü tarak	10
Çit makad ? ve?	14
Sahan / 3 ve şişe / 5	110
Sarı tas	10
? derununda yağ çubuk takımı ve lüle ?hırdavat	30
Sagir ve kebir Kütahya tabağı	80
Araki billuri ve şişe	40
Hırdavat ı menzil ber vech-i tahmin	150
Evânî-i nuhâsiyye / 120	18
YEKÛN	4950
MİNHA'L İHRÂCÂT	
Resm-i kısmet-i a'dî	123
Mesarif-i müteferrika	41
YEKÛN	164
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	4786
Hisse-i zevce / 30 meblağ	598

Hisse-i ibn / 100 meblağ	2791
Hisse-i binti / 110 meblağ	1395

[S-8 / 3]

Enasrasiye'nin Defter-i kaydı

Medine-î Tokat'ta Yaş Meydan mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Enasrasiye binti-i Babus nâm hâlikenin verâseti li-ebeveyn er karındaşı Dimar ve kız karındaşı Ulkiye münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyan oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer'î tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân hâlike-i mersûmenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l işrîn şehri zilhiceti'ş-şerife li-sene selâse ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (18.03.1838)

	Guruş
Bağ der mevzi' köprü başı	35
Kıvrımalı gömlek / 5 ve?	100
Havlu ve peşkir	30
Çitari entari ve şalvar	100
İşlemeli peşgir / 8 ve yaşmak	80
Mücessem çiti değirmi / 5	10
Def'aten gömlek veşalvar	30

Sırmalı depelik / 1	30
Hamam takımı barça / 9	40
Har cübbe / 1	25
Çiçekli çit ve alaca entari	165
Bürtük ve keteni gömlek	30
Keteni ve kıvırtma omuz peşkiri / 25	50
Cübbe iliği	15
Nuhâs kebab takımı	30
Nuhâs arak kazganı	200
Kara sabun / 2 kıyye	10
Mercan ber-vech-i tahmin	10
Kırmızı bez / 2 top	40
YEKÛN	4505
MÎNHÂ'L İHRACÂT	
Resm-i kısmet-i â'dî	112,5
Mesarif-i müteferrika	37,5
YEKÛN	150
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	4355

Hisse-i eh-li-ebeveyn / 4 meblağ	2903
Hisse-i uhtü'l -ebeveyn / 80 meblağ	1451

[S-9 / 1]

Rıf'atlü gayret mendim Ağa

Mühimmâtın Vürudundan Akdem Araba ve Hayvânat Tedarik Olunmak Üzere
Mektub-ı Sâmi Kaydı

Sivas müşiri atûfetlü Hâfız Paşa Hazretleri ma'iyetinde olan topların mühimmât-ı lazimesinden birazı Ekrad Muharebesinde vesa'îrede eksilmiş ve mevcut olan asâkir-i muntazama-i şahânenin dahi bazı levazımâtına noksan gelmiş olduğundan ikmâl olunması hususı müşarü'l-ileyh hazretleri tarafından inhâ ve iş'âr olunmuş ve talep olunân mühimmât-ı tophâne-i harbiye vesa'ir levâzımâtın saye-i şevket-vaye-i hazret-i şahânedede tertib ve suhuleti mucib olmak için bu taraftan sūfun donânma-i hümâyûndan münasib sefinelere vaz' ve teslim ve tahmil ile bahren Samsun'a irsâl ve tesrib olunarak bi- selameti'llâhi-teâlâ vürudunda tamamen sefineden ihrâç ve camî ve bazı evler tahliye itdirilerek vaz' ve hıfzıyla bir ucdan arası kesilmeyerek araba ve bârgir vesa'ir hayvânat ile Amasya'ya ve oradan Tokat ve Sivas'a ve oradan Haprut ve Diyarbekir taraflarına irsâl olunması ve şu kadar ki iş bu mühimmâtın tahmiline muktezi-i araba ve hayvânat ana göre tehiyye ve tedârik olunmak üzere cins ve miktarı ve kaç yüke bâliğ olacağı bilinmek için keyfiyetin şimdiden atûfetlü Tırabzon valisi hazretleriyle tarafınıza ve Amasya mütesellimiyle Sivas kaim-i-makâmına tahrîr ve iş'ârı hususuna irâde-i seniyye-i mülükâne müteallık buyrulmuş ve mucibince bin beş yüz kırk yük mühimmât-ı harbiye ve bin dört yüz kırk yük mühimmât-ı tophâne ve bin

iki yüz elli denk fes ve zabıtân elbisesi ve çanta ve palaska tertib olunarak tophâne-i â'mire miralaylarından atûfetlü Ahmed Beğ ile bahren heman irsâl tesrib olunmakta bulunmuş olduğundan sevk ve irsâline muktezi olan araba ve hayvânatın şimdiden tedarik ve tehliyesiyle mühimmât-ı merkûmenin vusulünde ol vechle i'sali hususı tarafından müşâr-ün-mûmâ-ileyhime başka başka tavsiye ve iş'ar kılınmış olmağla siz dahi ber-minvâl-i muharrer icâb iden araba ve hayvânatın heman şimdiden tertib ve istihzârıyla bi mennihi teâlâ mühimmât-ı mezkûrenin Tokat'a vürudunda arası kesilmeyerek tehiyye olunân araba ve bârgir vesa'ir hayvânata tahmilen peyderpey Sivas'a irsâliyle arkası alınması vesa'iline istihsâle mübâderet ve Tokat ile Sivas'ın mikdar-ı mesafesi ma'lumunuz olduğundan saâtine göre tarafınızdan kat've tensib olunacak ücret-i nakliyelerinin dahi defâtîr-i lâzimesini irsâl ile keyfiyeti bu tarafa tahrîr ve işâret eylemeniz için kâ'ime tahrîr ve irsâl olunmuştur. İnşâ'allâhu-teâlâ vusulünde ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz.

Fî 11 zi-l-hicce sene 1253. (08.03.1838)

Bâ mühr-ü sadr-ı âzâm ? Paşa

[S-9 / 2]

Men'mürûr maddesine ne derecelerde dikkat olunmak şöyle ki tezkeresiz bir ferd bir köyden bir köye salıverilmemek irâde-i seniyye ve fermude-i cenâb-ı veliyy-ün-niami iktizâsından olduğundan işte bu men'mürûr maddesine dair mufassal ve meşrûh-u şeref sadır olan buyruldu-ı sâmi hazret-i veliyy-ün-niamiyi nefsi Tokat ve nevâhilerinde ba'del kırae bu babda olan tenbihat ve vesayayı lazime kura be-kura ilâm ve işae birle herkesin guş ve huşlarına ilka itmiş olacağınız derkâr ise de bu gün Niksar'dan timarlu süvariden Sivas'a bir nefer zuhûr idüb yedinde mürûr tezkeresi zuhûr eylememiş olmadığından süvarilerimizde güya mahallesinin imamı ve

muhtarlarından tezkere almış ve kibel-i şer' den dahi ruhsat birle mürûr tezkeresi virilmiş olmasıyla Niksar ırmağında gemi başında tezkeresini suya gitmiş olduğunu haber virüb merkûmun takririnde sıdk-u kizbine ihtimali olduğundan bu keyfiyet Niksar voyvodasından istihlam birle muhtarların tezkere virmediği tebeyyün ider ise te'dib ve terbiye olunacakları derkâr ise de halbu ki merkûm oradan Kafirni nahiiyesine tabi' Muhat karyesine gelüb yedinde tezkeresi olma-dığına mebni irâde-i veliyy-ün-niamiye imtisâlen mahallinden tezkere almak üzere Nik-sar'a i'ade itmeleri icâb ider iken tezkeremi gemi başında zayi' etdim Sivas'da Binbaşı Osman Ağa'ya kâğıdım var lakırdısıyla bu tarafa emr imrarına irae-i ruhsat etmeleri doğrusı karye-i mezbûr ahâlisine büyük töhmet ve bu makulelerin birezi te'dib ve te'dir olunmadığı halde önü kesdirilüb öyle tezkeresiz çok kimesneler şuraya buraya gidüb gelecekleri reside-i mertebe-i behadet olarak bu tezkere maddesinde zuhûra gelen uygunsuzluk ise vasıl-ı sem-i veliyy-ün-niami olan senaverinize ve me'murin-i sa'ireye kabahat olunub cümlemiz müateb olacağımız akreb-i melhuz olduğundan işte sa'ire mucib-i ibret olmak üzere zikr olunân Muhat karyesinin muhtârı ile imâmının te'dib ve terbiyesi lâzım gelmiş olduğına binaen vusul-ü şukka-ı senâ-veride karye-i mezbûrun imâmıyla muhtârının yanlarına savb-ı alilerinden me'mur terfikîyle bu tarafa sür'at-i irsâ-line himmet buyurulmak ifadesini şukka-i senâ-veri terkîmine ibtidar kılındı.

Fî 5 Muharrem sene 1254. (31.03.1838)

[S-9 / 3]

Medine-î Tokat'ta Zincirli-Kapu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Veli bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti-i Mehemed ile sulb-i kebir oğulları Ali ve Hüseyin'e münhasıra olub kable't-kısmet merkûm Ali dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi diğeri Fatıma binti-i Abdulkâdir

ile anası mezbûre Fatıma ve sulbiye-i kebire kızı Abide ve kebir oğlu Ahmed ve sagir oğlu Mehemmed'e ve haml-ı mevkûfe münhasıra oldığı şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer'tahrîr ve beyne'l-verese bi'l münâsahâtî'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunân müteveffâ-ı merkûmânın terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l yevm'il hamis min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaave hamsîn ve mieteyn ve elf. (31.03.1838)

	Guruş
Kelâm-ı kadim kisesi cild	15
Menzil der mahal-i mezbûre / 1	1200
Bağ-der mevzi'-i Çingen deresi / 1 kıt'a	2000
Def'a bağ-der mevzi' Biskene / 1 kıt'a	200
Yan minderi / 2 ma'a ve çit mak'ad / 2	100
Çit yasdık / 7	100
Müsta'mel döşek / 1 ve yorgan / 1	80
Çul ve köhne seccade / 1	70
Karada tüfenk / 1	40
Tabanca çift / 1	60
Fîrenge ? ve tabanca tek	20
Gümüş kabzalı bıçak / 1	20

Yağmurluk aba	50
Köhne giyim esvabı	30
Füruht olunân giyim esvabı	46
[S-10] Bârgir re's / 1	150
Merkeb re's / 1	120
Camiş öküzleri / 1 çift	650
Kara sığır öküzleri	400
Kara sığır inekleri tanala beşer / 2	750
Yelpe gurbunda tavarlar	300
Mevcud hinta / 6 kıyl	600
Mezruh hinta / 6 kıyl	600
Mezruh şa'ir / 2 kıyl	90
Def'a mezruh şa'ir / 1 kıyl	55
Lahm koyun	100
Mezruh ? der ? kırması	1500
Şamdan / 1	30
Nuhâs ber-vech-i tahmin / 3 kıyye	300
Araba / 1 düğen / 3	60
Çamaşur leğeni / 1	100

Sim kuşak / 1	80
Hırdavât-ı menzil	126
Der-zimmet-i Fermâncı Hüseyin bâ temessük	1026
Der-zimmet-i Kasab İsmail bâ temessük	120
Der-zimmet-i Omca ? Hasbi Ali bâ temessük	124
Der-zimmet-i ? Mehemmed bâ temessük	700
Der-zimmet-i Gülek oğlu Hüseyin bâ temessük	118
Der-zimmet-i İnce Kara oğlu Hüseyin bâ temessük	340
Def'a İnce Kara oğlu Hüseyin bâ temessük	214
Der-zimmet-i Karayağcı Mehemmed bâ temessük	33
Der-zimmet-i Bekçi Emrullah bâ temessük	124
Der-zimmet-i Hacı Ahmed oğlu Osman bâ temessük	360
Der-zimmet-i Resul oğlu bâ temessük	20
Der-zimmet-i Odacı oğlu Mehemmed bâ temessük	85
Der-zimmet-i Yelpeli Palaz oğlu Salih bâ temessük	480
Der-zimmet-i Palaz oğlu Ahmed bâ temessük	278
YEKÛN	14083
MİNHA'L-İHRÂCÂT	
Techiz ve tekfin mesarifi	90

Resm-i kısmet	352
Mesarif-i müteferrika	117
Mihr-i müeccel zevcetü'l-mezbûre Fatıma binti-i Abdulkâdir	250
Beş şahadet-i Berber İbrâhim ve Şerif Mehemmed bin Süleyman iş bu mebâliğ-i meyyid-i müteveffânın terekesinden ifrâz olunduktan sonra bâkî terekesi vereselerine taksîm olunmuştur	
YEKÛN	559
SAHHU'L-BÂKÎ	
Li't-tasim beyne'l-verese	13524
Hisse-i zevce-i mezbûre Fatıma / 41 meblağ	701
Hisse-i ümm Fatıma bin nasihâtü'ş-şer'iyye / 115 meblağ	2634
Hisse-i ibn Hüseyin / 90 meblağ	5916
Hisse-i binti / 50 meblağ	573
Hisse-i ibn / 100 meblağ	1146
Hisse-i ibn / 100 meblağ	1146
Hisse-i haml-ı mevkûf / 100 meblağ	1146
Meblağü'l bâkî / 4	

[S-10 / 1]

Fî'l-asl Sonusa ahâlisinden olub li-ecli't-ticare Medine-î Tokat'ta kâ'in handa

gelüb giderken bundan akdem Sonusa'da vefat-ı mesmu' olmağla ve hâlik olunân Hüseyin bin İbrâhim nâm müteveffânın zâhir ve varise-i ma'rufesi olmayub Tokat'ta mevcut tereke ve zimemâtı cânib-i beyt'ül-male aide râci' olmağla hala medine-i merkûm voyvodası olub vâki' olunân beyt'ül-mâl âmme ve hazinesinin bi'l-emane kabzına mâ'mûr atûfetlü Mehemmed Ağa ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkim olunân müteveffâ-i merkûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevm'il-sâbi' şehr muharremü'l-harâm sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (02.04.1838)

	guruş
Asdar-ı cebâbir hanında mevcut dühan / 3 ber-vech-i tahmin / 24 kantar	360
De-zimmet-i Temürcü Tatar	308
Der-zimmet-i Temürcü Hacı Ali	83
Der-zimmet-i Bakkal Hacı Mustafa Ağa	11,5
Der-zimmet-i Temürcü Salih Usta	159
Bâ defter-i müfredât zimmet-i nasda olan alacak	1748
YEKÛN	2669,5
MİNHA'L-İHRÂCÂT	
Resm-i beyt'ül-mâl	267
Kâtfbiyye	20
Eminiyye ve huddemiye	20

Eminiyye-i beyt'ül-mâl ademine	20
İhzâriye kaydiyye	10
YEKÛN	337
SAHHU'L-BAKÎ	
Der yed-i emin-i mûmâ-ileyh	2332,5

[S-10 / 2]

Tereke-i müteveffâ-i merkûm ber-vech-i balî tahrîr ve terkîm ve Emin-i mûmâ-ileyhe teslim olunduktan sonra müteveffâ-i merkûmun Sonusa kazasında sâkin verâseti zevceteyn-i metrûketeyn-i Emine binti-i Ahmed ve Fatıma binti-i Hüseyin ile sulbiye-i kebire kızları Zeynep ve Ayşe ve Dudu ve sagir oğlu Ahmed'e münhasıra olub tereke-i müteveffâ-i mezbûrî vazi'ıl-yed olanlardan taleb ve da'va ahz ve kabzı ve kendülere isal ve teslime ve mütevakkıf olduğu emvalin küllisine verese-i mezbûrun taraflarından vekili olub Emin-i mûmâ-ileyh muvacehesinde nech-i şer-i üzere Salih bin İbrâhim ve Osman bin diğer İbrahim nâman kimesneler şehâdetleriyle vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Sonusa'lı Es-seyyid Mustafa ibn-i Molla Ahmed nâm kimesneye ber-vech-i muharrer Emin-i mûmâ-ileyh yedinde olan zimemât defteri duhan kıymeti iki bin üç yüz otuz iki buçuk guruş huzur-ı şer'de tamamen teslim olunduğu iş bu mahale şerh virildi.

[S-11 / 1]

Medine-î Tokat'ta Yazıcık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bacacı Gülüm Mehemed bin İbrâhim nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti-i İbrâhim ile sulbiye-i sagire kızları Eziye ve Şerife'ye münhâsıra olduğu

şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyn'el-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (02.04.1838)

	guruş
Bağçe der-mevzi'Çağa Gölü	500
Köhne yan minderi / 2	60
Köhne kilim	3
Şamdan	6
Köhne yasduk	8
Evani-i nuhâsiyye / 18 kıyye	200
Hırdavat-ı menzil	30
YEKÛN	807
MİNHA'L-İHRÂCÂT	
Müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesarfât	100
Resm-i kısmet	20
Mesarif-i müteferrika	7
Mihr-i müeccel'il ma' ruf'ül mezbûre beş-şahadet-i	400
Süleyman bin İbrâhim ve Mehemed bin Ali ??	

YEKÛN	427
SAHHU'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyn-el-verese	380
Hisse-i zevce / 60 meblağ	47
Hisse-i binti / 30 meblağ	166
Hisse-i binti / 30 meblağ	166

[S-11 / 2]

Nuhâs Nakline Dair Şeref-Vürud İden Fermân-ı Celil'üş-şanın Suretidir

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mûfahham nizâm'ül-âlem müdebbirü ûmûri'l-cumhuri bi'l-fikri's-sakıb mütemmimü'l mehâmmi'l enâm-bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyâni'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdet-i ve'l-iclâl el-mahfuf bi-sünûfi-avâtîfi'l-melikü'l-a'lâ hâlâ mülhâkâtıyla Sivas eyâleti müşiri vezirim Hâfız Mehmed Paşa edâmallahû-te'ala iclâlehu ve mefâhirü'l-kûzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâi'l ve'l-keâm Tokat kazasıyla Sivas eyâletinde vâki' kazaların kaduları ve naibleri zide fazluhûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan Tokat kalhânesi nazırı zide mecduhû ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yan ve zabıtân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve darphane-i amirem tarafından mahsus mübâşir ta'yîn kılınân Süleyman zide kadrûhum tevkî'-i refi-i hümâyûn vâsil olacak ma'lum ola ki Ma'den-i Hümâyûn-ı Şahânemden Ergani Ma'deni Hümâyûnundan beher sene hâsıl olan bi'l-cümle nuhâs-ı ham nakline me'mur iki voyvodalığına merbut aşayir develeriyle Tokat kalhânesine ba'del nakl kâl tasfiye olunduktan sonra ? nuhâsın Samsun İskelesine tenzili için Canik

sancağında vâki' kazalar ile Canik ve muzâfatı olan Kavak ve Ezine Bazarı vesair müretteb olan mahallerden ma'rifet-i şer'-i şerif ve darphane-i a'mireden ta'yîn kılınân mübâşir ma'rifeti ve cümle ma'rifetleriyle ücret-i nakliye-i mu'tadasıyla nuhâs-ı mevcudenin bir vukiyyesi geriye kalmamak üzere kâmilen nakline vafi mekkâri ve arabanın beher sene tenziliyle kalhâne-i mezkûreye tesyiri bi mu'tad olduğuna binaen kahâne-i mezbûrede mevcut matbuh nuhâsın ve bu sene-i mübareke hâsılâtının bir vukiyyesi gerüye kalmayarak ve te'hir ve tevkif olunmayarak derye mevsimine kadar iskele-i mezbûreye nakl u tenziliyle kabzına me'mur Mehemed zide kadruhuya teslimi hususuna mezid i'tina ve dikkat olunmak üzere lüzum mikdar araba ve mekkâri şütürân ve hayvanat-ı sâ'ire sen ki müşir-i müşârü'l-ileyhsin inzimam-ı re'yî ve ma'rifet-i ma'rifet -i şer ve mübâşir-i merkûm-ı müfti ve cümle ittifakıyla Tokat kazasıyla Sivas eyâletinde vakî' kazalar ile sa'ir müretteb olan mahaller serian ve acilen ihrac ve Tokat'a sevk ve i'ta olunarak nuhâs-ı mezbûrun esna-i rahda tevkif olunmayarak tamamen ve kâmilen iskele-i mezbûre nakl ve tenzili için sana vesa'ire hitâben başka ve ber minvâl-i muharrer nuhâs-ı mevcude-i mezkûrenin iskele-i mezbûreye vusulünde irsâliye defteri mucibince ber vech-i dikkat veznü taadet ve vaz'ı mahzen kılındıktan sonra iskele-i mezbûre dahi bir an tevkif olunmayarak iktiza iden navl-u sefain bu tarafada verilmek üzere rüesasına kemâl-i i'timad ve emniye olunacak sefâine ma'rifet-i şer'-i şerif ve mübâşir ve kabzı nuhâs me'muru mu'ma-ileyhima ma'rifetleriyle kâfi mikdar nuhâs vaz ve siril ile sebt doğrı dersaadetime irsâl ve yalı-yı kasr-ı hümâyûnum pişgâhına i'saline mübaderet ve dikkat olunmak ve zikr olunân nuhâsın tamamen arkası alınımadıkca mübâşir-i merkûm avdet itmemek üzere ber sâbık lazımu's-sıdk olan evâmir-i şerifemin ısdar ve darphâne-i a'mireme ilm ü haberlerinin i'tasıyla tesviyesi icab-ı maslahatdandır emr-i alışanıma manut mevaddan

idiğü darphane-i a'mirem müşiri düstûr-ı mükerrerrem müşir-i müfehham nizâmü'l-a'lem Esseyyid Mehemmed Hasib Efendi edâmallahû te'ala-ı iclâlehû tarafından ba takrir lede't-telhis mucibince tanzimi hususuna irâde-i aliyem teallûk idüb ber minvâl-i muharrer ilm ü haberi tahrîr ve lâzımü's-sıdk olan iş bu emr-i şerifem tasdir ve i'ta olunmuş olmağla ber vech-i meşrûh amel u harekete bezl-i celli himmet eylemeniz fermânım olmağın iş bu emr-i a'lişanım ısdar ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdır.İmdi vusûlünde keyfiyet-i irâde-i a'liyyem mastur emr-i şerifimden ma'lumum oldukda fermânım oldığı ve bi'l ve bâlâda beyan kılındığı vechle dersaadetinde külliyyetlü nuhâsın ve vücud-ı lâzımeden olmak mülâsebesiyle kalhâne-i mezbûrede mevcut olan bu sene-i mübareke hasılâtı bulunân nuhâs-ı matbuhun tamamen ve serian dersaadetime celb ve nakli matlûb-u mülükânem olduğundan sabk-uz zikr livâ-i mezbûr kazalarıyla Tokat kazasında inzimâm-ı rey' ve ma'rifetin ma'rifet-i şer'i şerif ve mübâşir-i mu'ma-ileyh ma'rifeti ile cümle ma'rifet ve ittihâdı icab iden nakliyeleri usûl-ı cariyesi vechle i'ta olunmak üzere müstevfa araba ve şütûrân ve hayvanat-ı sa'irenin serian acilen ihrâc olmasını ve kalhâne-i mezbûreye sevk ve idracıyla nuhâs-ı mevcude-i mezbûrenin bi't-tahmil esna-i rahda tevkif olunmayarak tamamen ve kâmilen ve salimen iskele-i mezkûreye nakl u tenzili ile kabzı nuhâse me'murı mu'ma-ileyhe teslimi emrinde sarf-ı külli ? edesin ve siz ki kuzzât ve nüvvâb ve mübâşir ve nazır ve a'yan ve zabıtân-ı memâlik vesa'ir mu'ma-ileyhimsiz siz dahi hayvânat-ı mezkûrenin mahal-i mezbûreden serian ve acilen ihracında ve kalhâne-i mezbûr tarafına idracıyla nuhâs-ı mezbûrenin ber-mivâl-i muharrer sür'ad-ı nakl-ı tamamıyla ihtimam ve dikkat ? rıza ve mügayir emrim hareket ile mesul ve muateb olmakdan be gayet tehaşi ve mücanebet eylemeniz babında fermân-ı âlişân-ıım sâdır olmuşdır.Buyurdum ki emr-i şerifemle vardukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-

yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i âlişân-ına vacibü'l-ittiba' ve lazîmü'l-imtisalının mazmûn-ı münifi birle amil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-samin şehri zilhicce sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (22.02.1839)

Mahrûse-i Kostantiniyye

[S-12/ 1]

Medine-î Tokat'ta Aleksan mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ağcakuş oğlu Hasan bin Mustafa nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Şerife binti-i Ayşe ile sulbiye-i kebire kızı Ümmihan ve sagire kızı Fatıma ve sulbi kebir oğlu İsmail ve sagir oğulları Mustafa ve Hüseyin münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer'î tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffâyı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l yevmi'l-sabî' şehri muharremü'l-harâm sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (02.04.1838)

	Guruş
Kelâm-ı Kadim / cild	15
Menzil der mahalle-i mezbûre bağçe hissesi ve Oğlu merkûm İsmail ile mahlud	600
Bağ der mevzi' hamal / 1 kıt'a	350
Müsta'mel çul	7
Müsta'mel döşek ve yorgan ve mitil	8

Tüfenk	30
Çamaşur leğeni	60
Divân sinisi	100
Tahta sandık	10
Kahve takımı	17
Kara sagir ineği	250
Evânî-i nuhâsiyye / 24 kıyye	240
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmin	48
YEKÛN	1800
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Techiz ve tekfinine mesârif	100
Resm-i kismet	45
Mesârif-i müteferrika	15
YEKÛN	160
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-tasim beyne'l-verese	1640
Hisse-i zevc / meblağ *	205
Hisse-i binti / 45 meblağ	179

* Meblağ belirtilmemiş

Hisse-i binti / 45 meblağ	179
Hisse-i ibn / 90 meblağ	358
Hisse-i ibn / 90 meblağ	358
Hisse-i ibn / 90 meblağ	358

[S-12 / 2]

Medine-î Tokat'ta Güzel Aşçı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem Ahmed bin Yahya nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rabia binti-i Ali ile sulb-i sagir oğulları Mehemmed ve Emin ve sulbiye-i sagire kızları Abide ve Hâtîce'ye münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer'î tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'îyye tevzi' ve taksîm olunân müteveffâyı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrîre fi'lyevmi's-sâlis aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (08.04.1838)

Kelâm-ı Kadim / 1 cild	200
Menzil der mahal-i mezbûre / 1	600
Müsta'mel döşek yorgan yasduk	120
Yan minderi ve çit mak'ad	30
Köhne kilim / 2	20
Köhne giyim esvabı	70
Şamdan ? / 2	15

? tûfenk	15
Evâni-i nuhâsiyye / 33 kıyye	380
Hırdavât-ı menzil	65
YEKÛN	1515
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Techiz ve tekfinine mesârif	165
Resm-i kısmet	37,5
Mesârif-i müteferrika	12,5
YEKÛN	215
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1300
Hisse-i zevce / 60 meblağ	162
Hisse-i binti / 70 meblağ	189
Hisse-i binti / 70 meblağ	189
Hisse-i ibn / 27 meblağ	378
Hisse-i ibn / 20 meblağ	378

[S-12 / 3]

Medine-î Karahisar kazasına tabi' Ağ karyesi sâkinlerinden olub Medine-î Tokat'ta ? oğlı zımmî ? müsafereye sâkin iken bundan akdem fevt olan ? Süleyman nâm

müteveffânın Medine-i Tokat'ta yanında sâkin Minnet oğlu Halil'den gayri zâhir ma'rif ve ma'rufesi olmayub vâris-imerkûm ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sukk u sultanide fûruht olunub vâris-i merkûma teslim olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

13 Muharremü'l harâm sene 1254. (08.04.1838)

	guruş
Biştovcuk ve tüfenk	40
Tuluk ve maşlah ve ? ve sini Torba bistan bezi	80
Teymur ve kerpeteni ve ?	6
Der-zimmet-i ?	20
Der-zimmet-i Bekci Koca	20
YEKÛN	166
MİNĦÂ'L-İHRACÂT	
Techiz ve tekfînine mesârif	60
Resm-i kısmet	4
Mesârif-i müteferrika	1,5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	100,5
Sahhü'l-bâkî vâris-i merkûm oğlu Halil'e teslim olunân Yalnız yüz buçuk guruşdur.	

[S-13 / 1]

Asâkir-i Redife Mûteallık Buyuruldu Kaydı

Sivas ve Amasya ve Divriği sancaklarından müretteb Asâkir-i Redif-i ikinci alayın mirâlayı necâbetlü Ahmed Beğ ve Sivas eyâleti kaim-makamı saâdetlü ali Beğ ve naibiyle eyâlet-i mezkûrun havi olduğu kazaların nüvvâbı fütüvvetlü efendiler voyvoda ve a'yan ve zabitleri izzetlü beğler ve ağalar ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki Memâlik-i mahrusetü'l-mesâlik-i hazret-i şehriyaride kâ'in olupta müretteb asâkir-i redifenin buldukları eyâletlerde senede bir def'a kürsiyi livaya celb ile büyük ta'limlerinin icrası iktizâ-i nizâmından ve Sivas eyâletinden müretteb asâkir-i redifenin Diyarbekir ve bi'l-ictima' büyük ta'limlerinin icrası muktezâ-i emr-ü fermude seniyye-i hazret-i mülükânedden olarak ol babda sahife-i pirayı sudûr ve vürud olan bir kıta emr-i celilü's-şan bu def'a tarafımıza irsâl olunmuş ve bir kıt'a emr-ü irâde-i seniyye asâkir-i merkûmenin serian Diyarbekir'e celbleriyle bir büyücek ta'lim ve ta'limlerinin icrası lazımeden bulunmuş olduğu imdi ma'lumunuz oldukda eyâlei mezkûrdan müretteb asâkir-i merkûmeye celb ve istihzâr ve tolllarda tab-ı meşakkât çekmemeleri ve refah-ı hal ve istirahat-ı bâl ile imrarları mültezem olduğundan meşakkâtden vareste olmak üzere tabur tabur ya'ni birer tabur ve tisyara mübaderet ve bu maddede cüz-i rehavet-i badî-i mes'uliyet ve nedâmet olacağından ona göre hareketle asâkir-i merkûmeye bi'l-ictima yollarda zahmed çekmemeleri için peya pey birer tabur irsâline mübaşeret ve ol vechle infaz-ı emr-i irade-i seniyyeye bezl-i kadri eylemeniz babında makâm-ı vala-yı müşiri ve divan-ı eyâlet-i Sivas ve Rakka ve Elviye-i Amasya ve Divriği ve Malatya ve emanet-i ma'den-i hümâyûndan iş bu buyuruldu tahrîr ve ısdar ile ba'sü tisyâr olunmuşdur.Bi mennihi te'ala vusulünde gerekdir ki ber-mucib-i buyuruldu amel ü hareket ve hilafından hazer u mücânebet eylesiz deyü.

14 Muharremü'l harâm sene 1253. (20.04.1837)

[S-13 / 2]

Sivas sancagında ve nahiyesinde Yenice nâm karye ve gayriden yedi bin dörtyüz doksan bir akce timara mutasarrıfa mülâzım-ı sani vekili Seyyid Hasan'ın bila veled vefatına mebni karargir olan şurut-u nizâmı mucibince elli iki senesi hasılâtının mansure hazinesi için zabt-ı irade-i seniyyeden olduğundan lede't-tahkik hasılât-ı mezkûrun habbe-i vahidesi ketm olunmayarak zâhire-i ihraç ve esmanını müteveffa-i merkûmun hemşire-zadesi Hüseyin nâm kimesneye teslimen canib-i alilerine irsâli babında şeref-vürud iden buyruldu-ı samilerine imtisalen müteveffa-i merkûmun bade't-tahkik Tokat nahiyesi kurrallarından zikr-i âfî karyelerden sene-i merkûma mahsuben husule gelen hissesi defteridir ki zikr olunur.

Karye-i Muhat tabi Nahiyeye-i Tokat			Karye-i Nebi tabi Nahiyeye-i Tokat
Hinta	Şa'yir	Nohut	Hinta
21 rub'	11 rub'	1,5 rub'	3 rub'
105 guruş	33 guruş	10 guruş	15 guruş
YEKÛN 163 guruş			
Yalnız yüz altmış üç guruştur			

Ber mantuk buyruldu-ı sâmi mebâliğ-i mezkûr me'mur-ı merkûm Hüseyin'e teslimen canib-i ulya-i kaim-makam-ı Eyâlet-i Sivas'a irsâl olunmuştur.

[S-13 / 3]

Esseyyid El-Hac Ebubekir Efendinin Defter-i Kaydı

Medine-î Tokat'ta Soğuk Pınar-ı Zımmi mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Muallimü'l-Sıbyanü'l-Hac Ebubekir Efendi İbn Abdurrahman nâm

müteveffanın verâseti zevceteyn-i metrûketeyn Abide binti-i İbrâhim ile ve Raziye binti-i Hüseyin ile sulbiye-i kebire kızları Zahide ve Şerife ve sagire kızları Rukiye ve ? Emine ve sagir oğlu Salih'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra bâ ma'rifet-işer'î tahrîr ve beyne'l-veresetü'l-verese bi'l-fârizâtî's-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunân müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi't-tasi şehri muharremü'l-haram sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.(04.04.1838)

	Guruş
Kelâm-ı Kâdim / 1 cild	30
Delail-i şerif / 1 cild ve enâm-ı şerif / 2 cild	35
Kitab-ı siyer / 1 cild	5
Mültekâ-i İbrâhimü'l-Halebi	5
?	5
Müteaddid kitab-ı ism-i na ma'lum / 1 cild	8
Menzil der mahal-i mezbûre / 1 bab	1000
Bağ der mevzi'mahal-i mezbûre / 1 kıt'a	2000
Çuval / 5	25
Sagir çit yüzlü müsta'mel döşek / 2	60
Çit yüzlü yorgan / 3	100
Sagir minder / 3	10

Haleb alacası / top	50
Kıvırtma gömlek / 2	30
Kıvırtma don / 3	20
Şabta hazi ayıntabi	7
Tesbih / 2 ve tarak / 2 ve peşgir	6
El legeni / 1 ve ibrik / 1	30
Kebir / 1 ve sagir / 2 şamdan ve ?	40
Mangal / 1	30
Havan / 1 ? / 1	15
Sarı zarf / 5 ve fincan / 10 ve tepsi / 1	20
Köhne giyim esvabı	2,5
Müsta'mel çuka biniş ve abdestlik	6
Bulgur ve yarma ve hinta ? tahmin	100
Evânî-i nuhâsiyye / 52	612
Kara sığır ineği ma'a dana	120
Def'a evânî-i nuhâsiyye / 24 kıyl	549
Hırdavat-ı menzil tahmini	69
Sa'at / 1	300
Der zimmet-i veled-i Salih ba temessük	100

Der zimmet-i Karabaş oğlı ba temessük	50
Der zimmet-i Kerbi veled oğlı Ömer ba temessük	200
Der zimmet-i Otuz Bir Hasan ? ba temessük	217
Der zimmet-i ? ba temessük	100
Der zimmet-i Madaslı ? Ömer oğlı ba temessük	630
Der zimmet-i Yazıtmış zimmi ba temessük	150
Der zimmet-i Bedirkaleli Yazıcık oğlı ba temessük	105
Der zimmet-i Belek Ali ba temessük	45
Der zimmet-i Orta Viranlı İbrahim Ağa ba temessük	160
Der zimmet –i Keleş oğlı ba temessük	330
Der zimmet-i Kara Gelin oğlı ba temessük	120
Der zimmet-i Akça Mehemmed ba temessük	150
Der zimmet-i Veled Mehemmed oğlı ba temessük	30
Der zimmet-i ? oğlı ba temessük	25
Der zimmet-i ? oğlı Halil ve oğlı Ömer ba temessük	860
Mevcud kereste	100
Yirmilik altun / 25 ve beşlik / 5	533
Beyaz beşlik	532
İşlemeli peşgir / 3 ve ?	20

[S-14] Ucuz beşlik	400
Ufak pare	257
YEKÛN	11250
MİNĤÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffa-i mezbûrun techiz ve tekfinine ber-mucib-i-i vasiyyet	400
Resm-i kısmet	281
Mesarif-i müteferrika	94
Mihr-i mü'eccel zevcetü'l-mezbûre Abide Beşşahadet-i Hasan bin Halil ibn-i İbrâhim Abdu'l-Halit	150
Def'a mihr-i mü'ecceller zevcetü'l mezbûr Abdurrahman beşşahadet Derviş Abdu'l-Halit ve Esseyid Mehemmed	200
YEKÛN	1125
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	10125
Hisse-i zevce / 97 meblağ	632
Hisse-i zevce / 97 meblağ	632
Hisse-i binti / 75 meblağ	1265
Hisse-i binti / 75 meblağ	1265
Hisse-i binti / 75 meblağ	1265

Hisse-i binti / 75 meblağ	1265
Hisse-i binti / 75 meblağ	1265
Hisse-i ibn / 30 meblağ	2531

[S-14 / 1]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucubaşlarından Tokat voyvodası atûfetlü ağa zide mecdûhu ve Tokat ve Yıldızili ve Kazabad ve Turhal kazalarının kuzzât ve nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlûhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran u a'yânları atûfetlü beğ ve izzetlü ağalar zide kadrûhum ve muhtâran-ı kaza ve umum iş erleri inhâ olunur ki mârrîn ve âbirîne mevsim-i şitada müstelzim-i yüsr-ü suhûlet ve kar ve furtuna günleri kendileri itlafdan vikâya ile azimet ve mevsim-i seyfda dahi yeşillik ve gölgelik ile imrar ve ferâhiyet olmak niyyet-i halisasıyla İstanbul caddesi olarak Dikili Taştan ta Sivas eyâletinin ser-i hududu Merzifon'a kadar güdük söğüt ve gürgen meyvedârel hasıl bulunduğuna göre ne cins ağaç olur ise olsun caddeye sırasınca ve araları yakınca karşuluklu ve boylı ve köklü ağaçlar dikdirilmesi bu def'a sâniha-ârâ-i zuhur iden emr-i irâde-i merâhimade-i hazret-i veliyyü'n-ni'meti iktizâsından bulunmuş ve Delikli Taşdan berü bu havalide icra olunmağa başeret olunmuş olduğundan ve ağaç dikmenin tamam mevsimi olub vakti geçürülse dikilen kök tutmayacağı ve çekilen emeğin hebaya gideceği ve bu hizmetiniz nezd-i hazret-i veliyyü'n-niamiyede pek makbule geçeceği vazihatdan bulunduğundan bu irade-i samiyenin çarçabuk icrası zımmında tarafımızdan dârende-i buyurıldı kavvas me'muren tevdian taraflarınıza gönderilmiş ve sür'at icrâsına dikkat ve fâriza-i zimmetleriniz bulunmuş olmağla keyfiyet-i ma'lumı himem melzûm ve dirâyet-melsumlarınız

oldukda bâlâda beyan olunduğı üzere kazalarının bu taraf hududundan öte taraf nihâyet-i hududuna varıncaya kadar ağaç dikmenin ehli ve erbâbı olan renç-berlerin eliyle me'mur kavvâsın ta'rifiyle caddenin iki tarafına sırasıyla karşuluklu ağaçlar dikdirilmesine ve şu kadar ki kış günü karın ve furtunânın kesretiyle yolların kabarığı mevsimi o ebna-i sebil bu ağaçları yakın yakın görerek işaretiyle aminen ve salimen imrarları vesâilinin istihsâline ziyâde gayret ve biraz mahâllerini yapup kusurını terk idecek olur iseniz itmamında bu maddeye bir cüzice me'mur ta'yîniyle tahkik olunub neresi kalmış ise ol kazanın zâbit ve hükkâmı hakkında mucib-i-i mes'uliyet olunacağı bila iştibah olmağın ana göre gayret ve serian ve amilen itmam hususuna dikkat ve mübâderet eylemeniz için makâm-ı kaim-makamiden iş bu buyurıldı tahrîr ve ile tesyir olunmuşdur Bi mennihi te'ala' vusulünde ber-mucib-i buyurıldı amel-u hareket ve hilâfından tevakki ve mübaadet eyleyesiz.

Fî 12 muharrem sene 1254 (07.04.1838)

Mir Ali Ser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makamı Eyâlet-i Sivas hala

[S-14 / 2]

HİSSE-İ TOKAT MA'AN NEVAHÎ	Guruş	
	31000	53 mart ber-mu'tad-ı kaza
	01250	54 muharrem mal-i hazeriyye zimmet-i taksit-i evvel
	07580	53 mart ref-i menzil ma'a hıdmet ondalık taksit-i evvel
13	04967	54 muharrem bedel-i ağnâm
	01800	53 bedel-i güherçile
20	25875	53 rûz-i hızır iane-i cihâdiyye taksit-i sani
33	72472	
10	00306	Surre-i hümâyûn esasi hıdmeti
	15476	Beray-ı hisse-i cib-i hümâyûn

20	06307	Beray-ı ma'aş-ı vüzera
	00906	Mal-i kefliyye
	02000	Tahsildariyye
23	97518	
Yalnız doksan yedi bin beşyüz on sekiz guruş yigirmi üç paredir		

Hisse-i Tokat ma'an nevahi 67404 guruş

İki yüz elli üç senesi recebü'l-ferdi gurru-isinden zil-hiccesi nihayetine kadar Sivas sancağının vuku' bulan mürûr ü ubûr mesârif-i sahihasıyla mal-i müşir-i müşteri tedbir-i devletlü merhametlü Hafız Mehmed Paşa Efendimiz hazretlerinin mesârif vefiresine medar-ı sancakdan cümle ittifağıyla tertib kılınân ikramiye ma'a harç-ı imza' cem'ann iki yüz yedi bin seksen iki buçuk guruşa baliğ olub mebâliğ-i mezkûre olugeldiği vech ile liva-i mezkûrenin havi olduğu ez gayri ??? mebni sa'ir kazalarına hala eyâlet-i mezkûre kaim-makamı alî makâm ser bevvâbin-i dergâh-ı Âlîden atûfetlü Ali Beğ Efendimiz Hazretlerinin inzimâm rei alileri vechle vücûh-u belde ma'rifet ve ma'rifetiyle mahkeme ve de ber-vech-i ta'dil tevzi' u taksîm olundukda ber-vech-i bâlâ kaza-i mezbûre isabet iden otuz yedi bin otuz dört guruşun pusulasıdır.

Fî 11 muharrem sene 1254. (06.04.1838)

[S-15 / 1]

İki kıt'a sened mucibince Canib kazanızdan virilmiş olan ta'yinat beha mahsuben minhâ

37404	Nakl-ı yekûn-ı pusula
04668,5	Kazanızdan mürûr ü ubûr iden asâkir-i hassa-i şahane alaylarına
32705,5	

İş bu iki yüz elli üç senesi martı ve elli dört senesi muharremi itibariyle Sivas eyâletinin mal-i hazeriyye ve mal-i muhassılan ve bedel-i ağnâm ve cihâdîyye ve ref-i menzil vesairenin vakt-ı tahsili hulul itmiş ve zikr olunân emvâl ve ta'yînatdan ez kadim-i evvel olageldiği vechle Tokat ma'an nevâhi ve Şarkıpare kazalarından dahi müretteb ve tahsili lazım gelen mebâliğin hazine defterlerimizden pusulası ihraç ve derun-ı şukka-i hulus-perveriyye matviyen gönderilmiş ve mezkûr emvâlin müdde-i tevziği ve maiyyet-i cenâb-ı veliyyü'n-nüamide bulunân asâkir-i muntazama-i şahânenin ma'aş ve mesârif-i vak'alarına virilmek üzere taraf-ı şeref cenâb-ı veliyyü'n-nüamiye irsâli lazım gelmiş olduğu ma'lum-u atufileri buyuruldukda mersul pusulanın üzerine zinhâr kaza mesârifî ve nâm-ı ahâr ile bir akçe ve bir habbe zam ve ilave olunmayarak heman pusula mucibince ma'rifet-i şer' ve cümlelerin ma'rifet ve ittifakıyla ber-vech-i ta'dil tevzi' u taksîm ve yerlû yerinden der akab ma'rifetiniz ve tahsildarımız ma'rifetiyle cem' ve tahsil ve bu tarafa irsâl ve hazine-i veliyyü'n-nüamiye teslim ile nihayet on ve on beş gün zarfında kat'-ı rişte-i muhasebeye gayret ve bezl-i himmet eylemeniz ve kazanızın geçen recebü'ş-şerif tevziinden iş bu muharreme kadar altı ay zarfında vuku' bulan mesarfâtın dahi fahişten ârfi olarak defter-i sıhhat eserini der-akab tanzim ve der-aliyye takdim ile balâlarına ber-mucib-i şurut-ı seniyye sahh-ı samî keşide ve tevzi' ve tahsil ve yerlû yerine verilmek için ruhsat-ı havi lazımlu's-sudûr olan emr-i şerifin bi't-tasdir icra-i iktizasına bakılmamak üzere bir saat evvel müzmi defteri mezkûrun dahi bu tarafa irsâline mübâşeret eylemeniz üzere şukka-i muhalasat terkimine ibtidar olunmuşdur.

Gurre-i muharrem sene 1254. (27.03.1838)

İş bu emvâlin tahsiline hamil-i şukka-Mustafa Ağa tarafımızdan tahsiliyye rızasıyla gönderildiği işaret olunmuşdur.

Mastûr mahkeme pusulası mucibince sancak mesârifinden kaza-i mezbûre tebeyyin hisseleri olan mebâlig-i ma'lumeyi dahi tebeyyin şukkada tahrîr-i emvâl-i saireler ile beraber tevzi' iderek yerlü yerinden tahsil ve serian buraya tesyir birle teslim-i hazine olmasına ikdam ve hizmetleri matlûbdur.

Bundan akdem Tokat kazasından mürûr-u ubûr iden asâkir hassa-i şahâne alaylarına canib-i kazadan virilmiş olan ta'yînat behası olarak matlûb-ı kaza olan mebâlig-i matviyyen pusula-i şer'iyede tahrîr ve işâret olunduğu üzere sancak mesârifî borçlarından aşağı varılarak mahsub olunmağla makbuzları mübeyyin bir kıt'a i'lâm-ı şer'i tanzim ve tarafınıza irsâline himmetleri.

[S-15 / 2]

Dergâh-ı Âlî kapucibaşlarından olub Sivas eyâleti kaim-makamlığı bu def'a uhdesinde ikba ve Amasya ve Tokat ve Zile ve Divriği nezâreti kendüsüne ihâle olunân saâdetlü Ali Beğ ve Sivas ve Amasya ve Tokat ve Zile ve Divriği naibleri faziletlü efendiler ve eyâlet-i mezkûrun hâvî olduğu kazâların nüvvâbı faziletlü efendiler ve a'yan ve mütesellim ve voyvodaları izzetlü beğler ve ağalar ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki el hâlet-ü hâzihi eyâlet-i mezkûr kaim-makamına olan mir mu'ma-ileyhin hüsn-ü ve istikâmet ve hıdmeti ve lâzımü't-tanzim olan mevâddın hüsn-ü tesfiyede gayret ve ru'iyeti fukâra ve zûafayı daima himâyet ve sianeti müteahid olmakdan naşi iki yüz elli üç senesi martına mahsuben dahi eyâlet-i mezkûr kaim-makamlığı mir mu'ma-ileyhin uhdesinde ikba olunmuş ve Amasya sancağıyla Tokat ve Zile ve Divriği'nin dahi hisse ve idâresine nezâret itmek üzere mir mu'ma-ileyh ihale kılınmış olığı siz ki muhatabdan mu'ma-ileyhsiz [S-16] ma'lumunuz oldukda mir mu'ma-ileyhe kaim-makam buyurub her halde tarafına mürâca'at ve rey'-i müstasvebi üzere amel-ü hareket ve siz ki kaim-makamın mir mu'ma-ileyh sen dahi

muktezâ-i reviiyyet ve gayretin ve sadakat ve istikâmetin üzere sene-i merkûma mahsuben dahi eyâlet-i mezkûrun zabt ve idâre ve salifü'l-beyân Amasya ve Tokat Divriği kazalarının dahi nezâreti ile umur ve hususa tını hüsn-ü tesviyeye dikkat ve her bir emirde ? şeri'at-ı mutahharayı hazret-i seyyidü'l-mürseline mutabaat ve vedâ-i cenâb-ı barî olan fukara ve acezeninistirâhat-ı hal ve aramiş-i ba'llerini mucib olan vesâil-i mergubenib istihsâline sarf-ı reviiyyet ile cümleden cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i şehriyâri için da'avet-i hayriye isticlâbına bezl-ü gayret eylemeniz babında makâm-ı valâyı müşiri divân-ı eyâlei Sivas ve Diyarbakır ve Rakka ve Elviye-i Amasya ve Divriği ve Malatya ve emânet-i ma'deni hümâyûndan iş bu buyuruldu tahrîr ve ısdar ve * ile ba'sü tisyâr olunmuşdur. Bi mennihi te'ala vusulünde ber-mucib-i buyuruldu amel-u hareket ve hilafından ittika ve mubaadet eyleyesiz.

Fî 27 rebî-ül-evvel sene 1253. (01.07.1837)

[S-16/ 1]

İftihârü'l-emâhir ve'l-ekâbir-i rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucıbaşlarından Tokat voyvodası atûfetlü ağa zide mecduhû ve şeri'at-şar kadısı faziletlü * efendi zide fazluhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran-ı ayân vilâyet-i vücûh-u memleket ve umum iş erleri izzetlü ağalar zide kadruhûm inhâ olunur ki. Amasya ve Tokat ve Zile ve Divriği nezaretiyle Sivas eyâleti kaim-makamlığı iş bu sene-i mübarekeye mahsuben kemâ-kân uhde-i acizanemde ibkâ ve tahrir buyurulmuş olduğımı mübeyyin bir kıt'a buyuruldu-ı samî hazret-i veliyyü'n-niama şeref-vürûd itmiş ve lazımü'l-huzur muvâcehelerinde bi'l-kiraet mazmun-ı münüfi eyâlet-i merkûmun havi olduğu elviye ve kazalara i'lan ve iş'ar olunmuş olduğu misüllü buyuruldu-ı samî hazret-i veliyyü'n-nüaminin bir kıt'a

* Boş bırakılmış

* İsim belirtilmemiş

müzmi suret-i ihrâc ve tarafınıza ba's ve ibhâc kılınmış olmağla işte siz dahi lâzımü'l-huzur muvacehelerinde kiraet ve kazanıza i'lan ve işaat birle bi'l-cümle me'murine farizâ-i zimmet olduğu üzere vedia-i cenâb-ı barî olan aceze-i fukara ve berayanın kaffe-i mezâlim ve taaddiatden vikayisiyle saye-i merhim-i vaye-i saltanat-ı seniyyede arayış-i hal ve aramış-i balleri vesailinin istihsaline bi'l-ittifak say-ü gayret ve kaffe-i hususatda şeriat-ı mutahhara-i hazret-i peygamberiye tevessül iderek cümleden canib-i hazret-i şehriyari ve taraf-ı eşref-i veliyyü'n-nüami hayır dua celbine kaim-makamiden iş bu buyuruldu tahrîr ve mir efendimiz Süleyman Ağa ile tesyir olunmuştur. Bi mennihi te'ala vusulündeber-mucib-i buyuruldu amel-u hareket eyleyesiz.

Fî 15 muharrem sene 1254. (10.04.1838)

Mir Ali Anser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makamı Eyâlet-i Sivas

[S-16 / 2]

Medine-î Tokat'ta Yaş Meydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Münife binti Ali Efendi nâm müteveffiyenin münhasıra varisi gaib-i ani'd-diyar Sadri Oğlu Hasan münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra müteveffiyeye-i mezbûre hal-i hayatında vasî-i muhtâr-ı nasb u ta'yîn eylediği İmam Osman Efendi ma'rifeti ma'rifet-i şer'le terekesi tahrîr ve beyne'l-verese ve suk-u sultanide esman-ı misilleriyle bey' olunân müteveffiyeye-i mezbûrenin fûrûht olunân eşyasının defteridir ki zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmü'l-samin aşere min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (13.04.1838)

	guruş
Köhne yorgan / 1	15

Köhne kilim minder ve yasdık	16
Köhne entari ve bürük ve kürk	30
Çizme ve mest	8
Nuhâs-ı evaniyye ve ibrik	5
YEKÛN	74
MİNHA'L-İHRACAT	
Müteveffıye-i mezbûrenin techiz ve tekfinine mesarif / 10 pare	49
YEKÛN	49
SAHHÛ'L-BÂKÎ / 30 pare	24
Varis-i merkûm zuhurunda teslim olunmak üzere vasî-i Merkûm Osman Efendiye teslim olunân yalnız yığirmi Dört guruş otuz paredir.	

[S-16 / 3]

Medine-î Tokat'ta Mihmad-ı Hacib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrâhim Emin nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe binti Mehemed ile sulb-i sagire oğlu İbrâhim ve sulbiye-i kebire kızı Ayşe'ye münhâsıra olub kable'l-kısme mezbûr İbrâhim dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Ayşe ile kız karındaşı Ayşe ve emmisi Ahned bin Amine münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizti's-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî

zıkr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-samin aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (13.04.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre / 11	200
Köhne döşek ve yorgan ve yasduk	20
Çuval / 1 harar / 1	15
Def'a çuval çift	10
Merkeb res' / 2	200
Evânî-i nuhâsiyye / 4	40
Hırdavat-ı menzil	20
YEKÛN	565
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffıyan-ı mezbûrenin techiz ve tekfinine mesarif	136
Resm-i kısmet	14
Mesarif-i müteferrika	5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	155
Li't-taksîm beyne'l-verese	410
Hisse-i zevce / 116 meblağ	130
Hisse-i binti / 2 meblağ	239

Hisse-i ümmü'l-mezbûr / 103 meblağ	39
------------------------------------	----

[S-17 / 1]

İftihârü'l-emâhir ve'l-ekâbir rikâb-ı hümayûn-ı şahâne kapucibaşularından Tokat voyvodası atûfetlü * Ağa dame mecduhû şerayi-şa'r Tokat ve Zile kaziyeleriyle Niksar ve Karaguş Kaza-i Erbaa ve Şarkpare ve Turhal ve Ballu kazalarının naibleri faziletlü efendiler zide falûhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran voyvoda ve a'yanlar saâdetlü ağalar zide kadrûhum ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki bu sene-i mübarekede ve Tokat kalhanesinde tab' ve tesfiye olunmuş olan nuhâsın Samsun iskelesine nakl ve tenzili iktiza-i irade-i seniyyeden olarak ol babda sadır olan bir kıt'a fermân-ı celil-i alişân Mezbehane-i A'mire Defterdarı müşir-i müfehham devletlü veliyyü'n-nüami efendimiz hazretlerinin* ve hancıbaşuları saâdetlü Süleyman Ağa mübaşiriyle şeref vürud itmiş ve nuhâs-ı mezbûrun ücret-i nakliye ve hıdmet-i mübaşiriyesinden emsali vechle kazalarınıza ber-vech-i ta'dil musib meblağ ma'lumenin mahkeme pusulaları me'mur mûmâ-ileyh ile tarafınıza gönderilmiş olmağla Tokat kalhanesinde mevcut nuhâsın iskele-i merkûmeye serian nakli irade-i aliyye iktizâsından ve işte kazalarınızdan sâbık-ı misüllü müretteb ve matlûb mebalığın bir an tehiri gayr-i ca'iz olduğundan vusul-ı buyurdumuzda ber-mucib-i pusula kazalarınızdan matlûb olunân ücret-i nakliye vezâret-i mübaşirinin serian ve acilen me'mur mûmâ-ileyhe i'ta ve teslimiyle nuhâs-ı mezbûrun iskele-imerkûmeye çarçabuk nakli vesailinin ikmaline mübaderet ve gayret eylemeniz için makâm-ı kaim-makamiden iş bu buyuruldu tahrîr ve me'mur mûmâ-ileyhe i'taen ba'sü-tisyar olunmuşdur.

* isim belirtilmemiş

Fî 19 Muharrem sene 1254. (14.04.1838)

Mir Ali Anser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makamıEyâlet-i Sivas

[S-17 / 2]

MAHALLÂT-I DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT

MAHALLE	AKCE	GURUŞ	PARA
Soğuk Pınar-ı Müslim	41	660	20
Yaş Meydan	10,5	144	15
Yar Ahmed	16,5	226	35
Cerid	11	151	10
Dabağhâne-i Âfîk	20,5	281	35
Hoca Ahmed	34	467	20
Cami-i Kebir ve Halid	12	165	
Rüstem Çelebi Molla Bekdaş ve Alaca Mescid	12	165	
Kaya, İblik Pazarı	6	82,5	
Za'im	1,5	18	25
Kâbe- Mescid	8	110	
Geyras	43,5	598	5
Beybağı	88	1210	
Mahmud Paşa	31,5	433	5

Akdeğirmen-i Müslim	26,5	364	15
Akdeğirmen-i Zımmi	2	27,5	
Soğukpınar-ı Zımmi	19,5	269	5
Horuş	8	110	
Hariciciyan	3	41	10
Çay-ı Müslim	54	741,5	
Çay-ı Zımmi	36,5	501	30
Mehemmed Paşa	21,5	433	5
Muslıhiddin	18	247,5	
Samyeli	10,5	144	15
Aleksan	8	110	
Dere	6,5	89	15
Suiçmez ve İçmesu Zilli Hacı	19	261	10
Cemaledin ve Terbiye-i Kebir	13,5	185,5	
[S-18] Güzel Aşçı ve Sabunhane	3,5	48	5
Tatar Hacı	4,5	61	25
Hacı İbrâhim	12	165	
Seyyid Necmeddin	23	316	10

Gaybi	36	495	
Acebşir	9	123	50
Ivaz Paşa	4	55	
Sofiyon	19	261	10
Acıcılar Ankara	11	151	10
Taşcı Mahmud	13,5	185,5	
Sarı Güllük, Gaybi, (İsa Fakih)	12,5	171	75
Menice, Veled Ayas	9,5	131	25
Çilhane	4,5	61	25
Şucaaddin	13	?178	30
Meydan-ı Müslim	32	440	
Dabağhane-i Cedid	5	18	30
Semer kand	28	385	
Çaşnigir	19,5	269	5
Simavn	4	55	
Melik Danişmend	7	96	10
Baba Oseb	4	55	
Yazıcık	30	413,5	
Zincirli Kuyu	19	261	?

Çehkenli	10,5	144	15
Mihmad-ı Hacıb-i Müslim	34,5	474	15
Mihmad-ı Hacıb-i Zımmi	29,5	406	15
Meydan-ı Müslim Bölüğü	17	133	30
Hacı Hasan Bölüğü	56,5	776	25
YEKÛN	1069	14698	

Bâlâda Mastûr Mahallât Ahalileri

İnhâ olunur ki İş bu elli üç senesi martı ve elli dört senesi muharremi i'tibariyle hazine-i veliyyü'n-nüamiye te'diye olunduğı sancak mesârifî ve i'ane-i cihâdiyye ve matlûbât-ı sa'ireden iki kıt'a mürâsele ile Medine-î Tokat ve nevâhilerinden bi'l-emir-nâme-i hazret-i kaim-makam matlûb buyurulan bir yük otuz bin iki yüz buçuk guruşun üzerine gelecek ? tevziine kadar miyâne-i memleket-i idâre etmek için sandık emirlerine sermaye olmak üzere yigirmi dört bin yedi yüz yetmiş altı guruş dahi zam olunarak cem'an bir yük elli beş bin guruşa baliğ olub iş bu mebâliğ-i mezbûrun tiz elden tevzi' ve tahsil ve yerlü yerine te'diye ve teslimi idâre-i veliyyü'n-nüamî iktizâsından bulunmuş olunduğuna mebni mebâliğ-i mezbûr salyanenize mahsûb olmak üzere şimdilik âlfiyyü'l-hesab olarak ma'rifet-i şer' ve atûfetlü voyvoda Ağa-i Müffî ve cümle ittifâkıyla tevzi' u taksîm olundukda ber mu'tad nevâhi hisseleriyle re'âyâ hissesi ifrâz olundukdan sonra her mahallenin tahkiminde terkîm olunduğı vech üzere her akçeye on üçer guruş otuz pare mahallât-ı mezbûrun hisselerine yalnız on dört bin üç yüz doksan sekiz otuz pare isâbet itmiştir. Mebâliğ-i mezbûrı beynlerinizde cem've tahsil ve kabza-i me'mura teslim eyleyesiz.

Fî 25 Muharrem sene 1254. (20.04.1838)

[S-18 / 1]

Medine-i Tokat'ta Mihmad-ı Hacib-i Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ayşe binti Hasan nâm müteveffiyenin ? verâseti sulb-i kebir oğlu Mehemmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese müteveffîye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire muhârremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

(?04.1838)

	Guruş
Döşek / 2 yorgan / 2 ve yasduk / 2	200
Atlas seccade	20
İşlemeli makreme	25
İşlemeli peşkir / 5	25
Köhne gömlek	8
Harir bürük	50
Çit ?	15
İşlemeli maşrab	25
Dolama peşkiri	25
Sade maşrab	10
Boğça ve dülbent örtüsü	25

Suluk	5
Kuşak ?	15
Altun yüzük ve ?	15
Evânî-i nuhâsiyye	30
Müsta'mel kilim / 1	50
İne / 1 ve tahta sandık / 1	7
Altun kuşak	250
YEKÛN	100
MİNHA'L-İHRACÂT	
Resm-i kısmet	20
Mesârif-i müteferrika	7
SAHHÛ'L-BÂKÎ	27
YEKÛN	773

[S-19 / 1]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT	
?	GURUŞ
Penbeciyan	212
Seracıyan	303

Etmekciyan	2567
Kirişciyan	648
Karayağcı ve şarabcı	192
Kassaban	823
Neccâran keresteci	755
Kundakciyan	131
Halacıyan	2217
Berberan	333
Hamamciyan	259
Urbacıyan	520
Nalbantyan	1201
Urgancıyan	1298
? ve dikici	3208
Bakkalan	3423
Eskiciyan	606
Semerci ve keçeci	1732
?	758
Duzban	865
Dabağhan	1040

Nalçacıyan	77
Gönciyan	83
Bezzâzan ve ?	1732
Kiremidciyan	431
Tarakcı ve çıkırcı	162
Kirecciyan	158
Attârân	81
Kazzazan	103
Duhancı ve çarkcı	398
Teymurcıyan	1287
Abacıyan	129
Bakırcı ve kalaycı	1475
Kürkci ve hurdacı	65
YEKÛN	28278

Bâlâda Mastûr Mürfet Ahalileri

İnhâ olunur ki iş bu elli üç senesi martı ve elli dört senesi muharremi i'tibariyle hazret-i veliyyü'n-nüamiye te'diye olunacak sancak mesârif ve i'ane-i cihâdiyye ve matlûbât-ı sa'ireden iki kıt'a mürâsele ile Medine-î Tokat ve nevâhilerinden bi'l-emir-nâme-i hazret-i kaim-makam-ı matlûb buyurulan bir yük otuz bin iki yüz yigirmi dört guruşun üzerine gelecek ? tevzi'ne kadar miyâne-i memleket-i idâre eylemek için

sandık eminlerine sermaye olmak üzere yigirmi dört bin yedi yüz yetmiş altı gurus dahi zam olunarak cem'ann bir yük elli beş bin gurus a baliğ olub iş bu mebâlig-i mezbûrun tiz elden tevzi' ve tahsil ve yerlü yerine te'diye ve teslimi idâre-i veliyyü'n-nüami iktizâsından bulunmuş olduğına mebni mebâlig-i mezbûr âfî ? mahsub olmak üzere şimdilik aliyyü'l-hesâb olarak ma'rifet-i şer' ve atûfetlü voyvoda ağa cümle muvaffatıyla tevzi' u taksim oldukda ber mu'tad nevâhi hisseleriyle re'âyâ hissesi ifrâz olunduktan sonra beher ?? terkîm olunduğı vech üzere hizmet-i mezbûrun hissesine ber-vech-i bâlâ yalnız yigirmi dokuz bin iki yüz beş bin gurus isabet itmişdir. Mebâlig-i mezbûru yerlü yerinden cem' ve tahsil ve kabza-i me'mura teslim eylesiniz.

Fî 25 Muharrem sene 1254. (20.04.1838)

[S-19 / 2]

KOMANAT-I TABİ'İ TOKAT			
NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ
Geksi	154	Eze	666
İlbisti	120	Kemkez	333
Difye	359	Esdığın	333
Yelpe	144	Ohtab	720
Gevele	155	Dönekse	564
Nebi	100	Armus	720
Aluç	162	Üçgöl	511
Bula	26	Kadıvakfi	397

Kızıl	190	Acıpınar Kışla	375
Zazara	120	Gevrek	490
Cincife	138	Mülk	25
Hulvar	155	Beşören, Saltuk	505
Omala	703	Bayram	131
Bizeri	770	Teknecik	142
Boyalı	378	Zuğrı	68
Sideni	378	Çöreği Büyük	68
Serkez	57	Ahmed Alan	42
Köseli ?	180	Kirkoros	1347
YEKÛN	=	11625	

Nahiyye-i mezbûrun şerhi esnaf şerhi gibi olub nahiyye-i mezbûr hissesine on bir bin altı yüz yirmi guruş isabet itmiştir.

[S-20 / 1]

KÂFİRİNİ-İ TABİ'İ TOKAT			
Nahiye	Guruş	Nahiye	Guruş
Almus	1484	Tomara	85
Gözeksi	62	Eftelit	138
Daduhta, Kuruseki	140	Beyalan	68

Zuğrı	675	Leveke	416
Elbit	90	Eğri	104
Meğülü	700	Varzıllar	230
Bizi?	275	Karadere, Sideni	605
Münkerfelet?	257	Fenk	126
Gök	837	Muhat	470
Çiftlik	149	Teknecik	85
Alan	76	Çat	167
Çıkrık	503		
YEKÛN	=	7750	

Nahiyye-i mezbûrun şerhi esnaf şerhi gibi olub nahiyye-i mezbûr hissesine yalnız yedi yüz yetmiş beş* guruş isabet itmiştir.

HİSSE-İ NAHİYE-İ TOZANLI =25833 guruş

HİSSE-İ RE'ÂYÂ = 65876 guruş

[S-20 /2]

Bekci Abdussamet Defteri Kaydı

Medine-î Tokat'ta ? sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ömer bin Abdussamet nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Zeynep binti İbrâhim ile sulb-i kebir oğlu Abdussamet ve sagir oğulları Ömer ve Veli ve sulbiye-i kebir kızı Hamide ve anası Şerife binti münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra

* yekûn yanlış yazılmış

ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyn ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbû-run terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (06.04.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	400
Nısf-ı bağ der mevzi' Ağbayır	300
Şilte ve döşek mitil ve yasduk	60
Köhne minder	3
Köhne ? / 3	20
?	600
Kara sığır öküzü	150
Kara sığır ineği	150
Bargir res'	300
?	40
Ezbisti karyesinde ref' olunân hınta ? / 30	200
Ref' olunân şa'r	50
Karye-i mezbûrda ahur	50
Evânî-i nuhâsiyye / 27 kıyye	275

Hırdavât-ı menzil	20
Tüfenk / 1	160
Def'a tüfenk / 1	150
Nakd-ı mevcûd	270
YEKÛN	3198
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffıye-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesârif	100
Resm-i kısmet	80
Mesârif-i müteferrika	26
SAHHÛ'L-BÂKÎ	206
Li't-taksîm beyne'l-verese	2992
Hisse-i zevc	374
Hisse-i ibn meblağ / 62	605
Hisse-i ibn meblağ / 62	605
Hisse-i ibn meblağ / 62	605
Hisse-i binti meblağ / 91	302
Hisse-i Emin meblağ / 62	497
Esami meblağ / 3	
Sonradan beş yüz bin guruşluk tereke cem' olunmağla yekûnler	

bozulup altına yazılmış	
-------------------------	--

[S-20 / 3]

Medine-î Tokat'ta Yaş Meydan mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlikin ? Karabet veled Ohannes nâm hâlikîn verâseti zevce-i metrûkesi Nazlı binti Berus ile sulbiye-i kebire kızı Marim ve sulb-i şagir oğlu Akub münhâsıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehri zilhiccetü'ş-şerif li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.(03.03.1839)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	6500
Bağ der mevzi' Ağbayır kıt'a	2000
Menzil viranesi der mahal-i mezbûre	3000
Kutni yüzlü yasaduk, yan minderi / 3 Köşe mak'ad, kilim ?	600
Kalice seccade	20
[S-21] Dimi yüzlü döşek / 3	300
Kalice seccade ?	80
Sağir ? yorgan	40

Müsta'mel çit yüzlü yorgan / 6	300
Kara değirmeni	25
Çuka yüzlü ?? kürk / 2 ve ? kürk	200
Müsta'mel mücessem şal	40
Çuka köhne ?	70
Köhne yüzlü şalvar ??	60
Tül köhne gömlek entari ve fes ve bağlık	50
? bıçak ?ve kaşık / 3	50
?	40
Kütahya tabak ve kaşık / 22	100
Çini tepsi / 2	50
Kahve takımı fincan ve tepsi	20
Havlu gömlek ? çuka ?	100
İşlemeli / 11 ve sade peşkir ???	160
Saplıca kılıç kabza / 1	150
Çerkes tabağı / 2	50
Simli tabanca / 1 kıyye	150
Kehribar çubuk takımı / 3	100
?? / 1	5

Altun yüzük ma'a sim ?	50
Akçe kisesi ve kabdan	40
Ser'at kıt'a / 1	230
Cemşir kaşık deste / 9	25
Sim tarak ve kelbeten / 375 dirhem	750
Müsta'mel döşek / 4 ve yogan / 4	250
Müsta'mel ? minder / 3 kilim kalice / 2	250
Muştu yasdık / 8	100
Döşek / 1 yorgan / 2 boyalı kilim kalice /	250
Katır res' / 1	500
Mevcud şa'r kösele / 5	300
Mezruh hasıla kiyl / 4	400
Birinci meskan / 5	50
Evânî-i nuhâsiyye / 190 kıyye	2500
Hırdât-ı menzil	517
Devletlü Celaleddin Beğ Efendi zimmetlerinde Çiftlik akçesinden bağ	1500
Mir mûmâ-ileyh efendimiz hayvanât ??	2200
Der zimmet-i Kal'alı oğlu ? Gürci ba defter	2150

Der zimmet-i İbin oğlu ? ba temessük	2300
Der zimmet-i güzelce ahur ba temessük	1270
Der zimmet-i bazergân başı ? ba temessük	1150
Der zimmet-i sagir oğlu Estefan ve Asan	4000
Der zimmet-i Müştatı Oğlu Ohannes ba temessük	1000
Der zimmet-i Acem oğlu Ohannes ba temessük	2270
Der zimmet-i Babus oğlu Simon ba temessük	3000
Der zimmet-i Terbaku zimmi ba temessük	3000
Der zimmet-i Babus oğlu İngilus ba temessük	1000
Der zimmet-i Nezar oğlu Bodos ba temessük	2000
Der zimmet-i Katırcı Kuru Köse oğlu ?? ba temessük	1298
Der zimmet-i Koç Hasan An karye Taşlıçiftlik	30
Der zimmet-i Sığırıcı Mehemed Ag karye-i mezbûr ba temessük	120
Der zimmet-i veled Mehemed oğulları ba temessük	2085
Der zimmet-i Kara Ahmed oğlu Veli ba temessük	124
Der zimmet-i Çiftlik Hasan An karye Taşlıçiftlik ba temessük	336
Der zimmet-i Çilveli oğlu Mustafa Ağ karye Çiftlik ba temessük	151
Der zimmet-i ? Mustafa ba temessük	320
Der zimmet-i Manuk Çorbacı harir akcesinde zimmetinden bağı	3547

ba temessük	
Der zimmet-i Kayacı Evakim ba temessük	896
Der zimmet-i Kazgancı Evakim ba temessük	100
Nakd-ı mevcûd	242
Ba defter-i müfredât zimem nasda olan alacağı peymanda olan sekat	2700
YEKÛN	60000
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Halîk-ı merûmun leşesine mesârif	1000
Resm-i kısmet	1500
Mesârif-i müteferrika	500
YEKÛN	3000
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	57000
Hisse-i zevcetü'l-mersûme	7124
Hisse-i bintiü'l-mersûme	16625
Hisse-i ibnü'l-mersûme	33250

[S-21 / 1]

Medine-î Tokat'ta Akdeğirmen-i Müslim mahallesi sükkânından iken bundan

akdem fevt olan Adan oğlu Ömer bin Süleyman nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Abide binti Er İbrahim ile sulb-i sagir oğlu Ömer ve sulbiye-i kebire kızları Rakibe ve Fatıma ve Amine ve ? ve Atike'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'îyye tevzi' u taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.(08.04.1838)

	Guruş
Nısf-ı menzil der mahâl-i mezbûre	500
Köhne yorgan	20
?	30
Köhne çul / 2 ve çuval	15
Bayram karyesi ?rağında vaki' bir kıt'a ağıl ? hissesi	80
Saltuk karyesinde vaki' bir kıt'a köhne tam	20
Ref' olunân hınta / 23 rub'	150
Ref' olunân şa'r / 8 rub'	30
Katır res' / 1	600
Kara sığır öktüzü / 1 çift	250
Tosun / 1 çift	100
Kara sığır ineği ?	130

İri ve ufak tavar / 21	470
Merkeb res' / 2	200
Kurada ?	20
Kurada araba ?	35
Evâni-i nuhâsiyye / 10,5 kıyye	110
Def'a nuhâs kazgan ve nuhâs sini ve ? / 9	110
Hırdavât menzil	50
YEKÛN	2920
[S-22] müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekfinine masraf	81,5
Resm-i kısmet	73
Mesarif-i müteferrika	24,5
?	50
Beşşehadet ? ihracât ?	
YEKÛN	229
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	2691
Hisse-i zevce meblağ / 5	336
Hisse-i binti meblağ / 90	672
Hisse-i binti meblağ / 45	336

Hisse-i binti	meblağ / 45	336
Hisse-i binti	meblağ / 45	336
Hisse-i binti	meblağ / 45	336
Hisse-i binti	meblağ / 45	336

[S-22 / 1]

Medine-î Tokat'ta Taşcı Mahmud mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ayşe binti Halil nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkı Ömer ibn Osman ile sulbiye-i sagire kızı Fatıma ve sadr-ı kebir oğlu Halil'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffıye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zıkr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-râbi'-i aşere min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsiyn ve mieteyn ve elf. (09.04.1838)

Döşek / 1 yorgan / 1 ve yasduk	50
Evânî-i nuhâsiyye / 24 kıyye	250
YEKÛN	300
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Resm-i kısmet	7,5
Mesârif-i müteferrika	2,5
YEKÛN	10
SAHHÛ'L-BÂKÎ	

Li't-taksîm beyne'l-verese	290
Hisse-i zevc meblağ / 60	72
Hisse-i ibn	140
Hisse-i binti meblağ / 60	76

[S-22 / 2]

Ba'de sadra-i kebir oğlı Halil ibn Ömer dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Hamide binti Mehemmed ile sulb-i sagir oğlı Osman ve babası mezbûr Ömer bin Osman münhâsıra olduğı şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şeriyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî tahrîr-el mezbûr (09.04.1838)

	Guruş
Müteveffa-i mezbûrun ? olunân validesinden hisse-i irsiyesi	145
Yatağan yumağı / 1	3
Giyim esvabı köhne	40
Çuval ve balta	15
Hırdavât-menzil	5
YEKÛN	208
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffa-i mezbûrun mihr ve hisse-i mesârif	66

Resm-i kısmet	1,5
Mesârif-i müteferrika	0,5
YEKÛN	68
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	140
Hisse-i zevce meblağ / 60	17
Hisse-i ibn meblağ / 20	49
Hisse-i ibn meblağ / 40	23

[S-22 / 3]

Medine-î Tokat'ta Suiçmez mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Ahseberte binti ohannes nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûkı teret veled Akub ile sadr-ı oğulları Verek ve Evmiya ve Ohannes ve sadraye-i kebire kızları bete ve Marim ve Sulukeye münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân hâlike-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis-aşere min şehri muharremü'l-harâm sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (10.04.1838)

	Guruş
Yorgan / 2 ve yasduk / 2	100
Köhne keten entari	40

Def'a köhne entari	20
Köhne şal cib	15
Köhne gön	15
Zenne şalvarı	8
Def'a şalvar	5
Hamam takımı	75
Bürük ve boğça	10
Mücessem değermi	6
Sim ? ve altun yüzük	30
Bez barça	1
İlik ber-vech-i tahmin	10
?	30
İne / 1	20
Tahta sandık	30
Evâni-i nuhâsiyye / 7 kıyye	70
YEKÛN	440
MİN HÂ'L-İHRACÂT	
Hâlik-i mersûmun leşesine mesârif	80
Resm-i kısmet	11

Mesârif-i müteferrika		4
YEKÛN		95
[S-23] SAHHÛ'L-BÂKÎ		
Li't-taksîm beyne'l-verese		345
Hisse-i zevc	meblağ / 30	86
Hisse-i ibn	meblağ / 60	57
Hisse-i ibn	meblağ / 60	57
Hisse-i ibn	meblağ / 60	57
Hise-i binti	meblağ / 90	28
Hise-i binti	meblağ / 90	28
Hise-i binti	meblağ / 90	28

[S-23 / 1]

Tokat ma'-el nevâhilerinden tertib ve tanzim olunân Redif-i Mansureden ? ? firari hanelerinde haste olub gelmiş neferâtın yerinden muharrer esâmilerini mübeyyin bir kıt'a defteridir.

- Fîrar Komanat nahiyesinde Oktap karyesinde Uzun Mustafa oğlu ? Veled Mustafa
- ? Komanat nahiyesinde Gevrek karyesinde ? Ali oğlu Mehmed veled Halil

- ? Komanat nahiyesinde Bizeri karyesinde Derviş oğlu
Mehemmed veled Bekir

- Fîrar

Tokat'ta Çay-1 Müslim mahallesinde Köse Oğlu Halil veled Mustafa

- ? karyesi oradan askerliğe ? ?ihrâç olunmuş yerine oradan ??

Tokat'ta Mihmad-1 Hacib mahallesinde sâkin Sıraçlı oğlu Hüseyin veled
Halil

- Fîrar

Kafirni nahiyesinde Çeğer karyesinde Kamber oğlu Yakub veled Beram

- Fîrar

Tokat Mehmed Paşa mahallesinden ? oğlu Mehmed veled Hüseyin

- Hanesinde hasta olarak kalmıştır.

Komanat nahiyesinde Vire karyesinde Kara Hüseyin oğlu Mehmat veled oğlu
Hüseyin

- Tokat'ta hasta olarak orada kalmıştır

Kafirni nahiyesinde Almus karyesinden Kadir oğlu Osman veled Emin.

- Fîrar

Komanat nahiyesinde Ohtab karyesinde İmam oğlu Ali veled Ahmed

- ? haste

Tokat'ta Horuş mahallesinden Hod Cedid Ağa oğlu Bekir Ağa

- Hanesinde hasta

Tozanlı kazasında Alan karyesinden Hasan Oğlu Abdullah veled Ahmed

- Tokat'ta hasta kalmış

Tozanlı kazasında ? karyesinde ? oğlu Mehemed ve Er Mustafa

- Hanesinde hasta

Tozanlı nahiyesinde İpsile karyesinden Angut oğlu Osman veled Mustafa

- Fîrar

Tozanlı nahiyesinde Kula karyesind Hasan oğlu Ali veled Hasan

- Fîrar

Tozanlı nahiyesinde ? karyesinde ? oğlu Hüseyin veled Mehemed

- Fîrar

Tozanlı nahiyesinde Boyalı karyesinden Baltacı oğlu Osman veled Emin

- Tokat'ta hasta kalmıştır

Tozanlı nahiyesinde İyle karyesinden Kara Gön oğlu Mehemed veled
Osman

- ?

Tozanlı nahiyesinde karye-i mezbûrda Kul Yusuf oğlu Hüseyin veled ?

- firar

Tozanlı nahiyesinde karye-i mezbûrda Kel Hacı oğlu Hüseyin veled
İbrâhim

- Hanesinde hasta

Tokat'ta Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesinden ? oğlu Emin veled Emin

- Askerliğe ?? ihraç olunmuşdur yerine oradan ?göderile

Tokat'ta Mehemed Paşa mahallesinden Amasyalı oğlu Halil

- Mülâzım hanesinde hasta ?

Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesinden Otabaşı oğlu Yakub İbrahim Ağa

- Fîrar

Tokat'ta Çay-ı Müslim mahallesinden balcı oğlu Mehemmed veled
Mehemmed

- Fîrar

Tozanlı nahiyesinde İpsile karyesinde ? oğlu Hasan veled Ahmed

- Tozanlı nahiyesinde İpsile karyesinden Mahmud oğlu Mahmud

- Akdemce gönderilen defter ? mebni kayd olunmuş ise de iş bu

nefer matlûb

Tokat'ta Horuş mahallesinden Tahtacı Ali oğlu Ahmed veled Ali

YEKÛN = 28

[S-23 / 2]

Tokat'ta neferden firar itmiş ve hasta olarak hanesinde kalmış olanları gönderilmesini havi kaim-makam tarafından buyuruldu kaydır.

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucibaşlarından Tokat voyvodası atûfetlû Ağa * zide mecdûhû ve şeriat-şiar kadısı faziletlû Efendi * zide fazlûhû inhâ olunur ki Mirliva farz ihtida redif-i âsakir-i mansurede devletlû Bahri Paşa hazretleri livâlarından olarak Tokat ve nevâhisinden müretteb redir-i mansure bu def'a bi'l-vürud ve cümleye ma'lum olduğu üzere li ecli't-ta'lim taburuna biraz Malatya'ya gönderilmiş ve Tokat [S-24] ve nevâhisi ve redifeden firar iden yirmi sekiz nefer kazanın livası tarafından verilmiş olan bir kıt'a defteri matlûban tarafınıza gönderilmiş

* İsim belirtilmemiş

ve bu firari asker maddesine ? ? ayni ? mesabesinde olduğundan ta'tir ve ihtimam üzere olan me'murine mültezim hayr ve selâmet ve ihmâl tutan ve aramayub kulak ardına atan zabitan hakkında açıktan açığa mütaveccibe ? ve ayni nedamet olacağı zâhir ve hüveyda olmakdan naşi vûsul buyuruldukda defter-i mersûle ? olduğu hastalarından ifagat bulunduğu ? mahallerinden yerlerine diğerlerini serian irsâle ihtimam ve ? ve firarilerin dahi hanelerine muhaffer olan mahallerini layıkıyla arayub aynen buyurularak irsâllerine fevk-el-faye gayret ve dikkat ? gayrim ala mekar olundu tam ala aza ve tüvana ve ? askerliği ? olarak ve oraya karındaşını ? akrabasını ve karındaşı ve akrabâlarından layığı yok ise yerlerine mahallerinden ahırlarını çarçabuk tedarik ve ve bir kaçkun tanzim ve taburlarına ulaştırılmak üzere bu tarafa irsâle ve ba'de firari-i merkûmlar yerlerinde diğerleri kendi diyerek açık çıktıklarında asker-i mansureye virdiği üzere bir neferi gerüye kalmayarak tarafımıza irsâle nihayetü'l-faye sırf ? hilâfından tevâkki ve mücânebet eylemeniz için makâm-ı kaim-makamiden iş bu buyuruldu tahrîr ve * ile tesyir kılınmıştır.

Fî 23 Muharrem sene 1254. (18.04.1838)

Mir Ai An Ser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makam -ı Eyâlet-i Sivas

[S-24 / 1]

Redife-i Mansûrede Eyâlet-i Sivas Müşiri Devletlû Hafız Paşa Hazretlerine
Vechle Taht-ı Livada Olan Kuzzat ve Nüvvâba Hitaben

Mansûre tekatüdlere yoklanmak ve isbat-ı vücûd itmek üzere ?

Tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lum ola ki Asâkir-i Mansûre-i Şahânedan hasbe'l-alel ihrâç ile tekâüd vazifeleri ihsân-ı hümâyûnum olan mütekâüdün hakkında ? verilen nizâm-ı müttehasına muktezâsı üzere bu tarafdandan isbat-ı vücûd iden

* boş bırakılmış

ve gerek taşrada bulunubda sâkin oldukları mahalden i'lâm ve ma'ruzât ahz ve takdim eyleyenlerin muayyen olan maaş ve mahiyyeleri i'ta olunmakda ise de bunların içlerinden aralıkda ecel-i ilâhi vukuu ile mahlul zuhur ideceği derkâr ve bu müekâüdenin isim ve şöhet ve lâzimen hangi alayın kaçınıcı taburunda bulunmuş ve nire muharabesinde mecruh olub illete mebni tekâüd olmuş olduğu keyfiyeti ve el-yevm sâkin oldukları mahal ve san'atı ber-vech-i izâh künyesiyle Asâkir-i Mansûre lâyhâsından ihrâç olunân defter-i sıhhat-ı eserden ma'lum bididar olduğuna mebni bunlardan Der-saâdetim ve Bilad-ı Selâseye mütevattın olanlar ve semt ve be semt ayrılıb başka başka defter-i tanzim ve Anadolu ve Rumeli de bulunânlar dahi hangi eyâlet ve elviye dâhilinde ise kurâve nevâhi ve kaza ve kasabası tasrihiyle eyâlet be eyâlet diğer defter tanzim olunarak bu tarafda bulunânlar inzimam-ı re'y-i seraskeri ve İstanbul ve Bilâd-ı Selâse kadıları merkûm ve taşrada olanlar dahi gönderilecek defterlere tatbikân mahallerinde mişirân-ı a'zam-ı inzimam raiyyeleri ile bi't-tehari ısbat-ı vücûd etdirilerek yerlerinden bulunân berat-ı şerife nazaran mevcûd olan ve ısbat-ı vücûd etmeyerek mefkud hükmünde bulunân ve mahlul olduğu ihbar olunânların defâtîr-i merkûmeye işaret ve mahlulât-ı mazkûrenin tarihleri tasrihiyle ol defterlere mahallerinden kayd olunduktan sonra bu tarafa lede'l-i'ade tanzim olunân asıl defterle karşılaştırlarak muhavelât bi't-terkîm ve meftudı şerh verilerek o makûlelerin vezâife-i müterâkimelerine defâtîriyle beraber mansûre-i hazine-i celilesine teslim kılınmak ve ba'de -ezin bu tarafda bulunânların İstanbul ve Bilâd-ı Selâse kadıları taraflarından ve taşrada olanların ma'ifet-i şer'-i şerif ve zabıtân ve ahâli ma'rifetleriyle bi't-tahkik tarihimize altı mahda bir def'a mahzı defter-i sıhhatan eserinin zir-i irâdelerinde bulunâneyâlet müşirleri caniblerinden Bab-ı Aliye takdim ile canib-i seraskeriye havale olunarak Asâkir-i Mansûre kâtîbi bulunânların ? ba buyruldu-ı seraskeri dar-ı şura ve

zurnal ve yoklama taraflarına kayd itdirilüb tarihiyle vukuatı yürüdüülerek mansûre-i hazine-i celilesine ilm-ü habeleri verilmek üzere icrası sureti bi't-tensib ol babda Anadolu be Rumeliye evâmir-i aliyem ihzâr ve bu tarafa icab idende mahsus buyruldu-
 ı tastir ve tisyariyle bab-ı serâskerî ve mansurda hazine-i celilesine ve baş muhasebeye ilm-ü haberlerinin i'tası mansûresi hala bilâ ? Asâkir-i Mansûre-i serâskerî Damat şehriyarim ve düstur-u mükerrem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem vezirim Halil Rıfat Paşa ademâllahû-te'âli-i iclâlehû tarafından ba takrir-i ifade ve i'na olunmuş ve vakaen bu maddenin bir taht-ı zabitiye edhali lâzımeden olduğuna mebni ikdizâsının icrası hususuna irâde-i seniyye-i mülükânem teallük iderek ol babda şeref efzâ-i şerh ve sûdur olan emr-i hümâyûn şevket-mekrûn mülükânem mantuk-ı münifi üzere diğer lüzûm gelenlere irâde-i şerifem tasdir ve İstanbul'a ve Bilâd-ı Selâse içün buyruldu tasdiriyile zikr olunân mahallere ilm-ü haberi müşir kılınmış olmakla senki müşir-i hemişim müşarü'l-ileyh ki vûsul fermân-ı celilü'l-ünvanım keyfiyeti Eyâlet-i Sivas müşirliği dahilinde lâzım gelenlere ifade ve tefhim birle balâda beyan ve tafsil olunân ahvâle mûhân-şümûl şimdilik ol vechle icrasıyla hiçbir vakitte hilâfi vaz' ve halat-ı vakdi gelmesi esbabını istihsale ihtimam ve sarf-ı rûiyyet eylemek fermânım olmağla [S-25] tenbiha ve ihtimama Divân-ı Hümâyûndan mahsusa iş bu emr-i celil-i ünvanım ısdar ve hıdmet mübaşirin mesârifi teklif olmak üzere birer mübaşir tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lum ve raiyyetimiz mamurı oldukda bir makale muharrer hareket ve bu maddeye be gayet i'tina olunacak mevâddan olduğuna mebni ana göre infâz-ı emr-ü fermân mülükânemle icra-i levâzım ? sarf ve ruiyyet eyleyen ve siz ki kuzzât ve nüvvâb mu'ma-ileyhımasın mazmun-ı emr-i şerifimizle dahi muharrer zikr oldukda mucib-i ve muktezası icraya cümleniz bila takat ihtimam ve dikkat ve hilaf vaz' ve salat vukuundan tevki' ve mübaadet eylemeniz babında fermân-ı alışanım sadır

olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı ita'at makrûniyle amel-u hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâsıt şehri cemaziyel-âhir sene selâse hamsîn ve mieteyn ve elf.
(11.09-21.09-1837)

Kostantıniyye-i Mahrûse

[S-25 / 1]

Mucibince Kaim-makam Tarafından Buyruldu Kaydır

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir Rikâb-ı Hümâyûn-ı Şahâne kapucibaşlarından Tokat voyvodası atüfetlü * Ağa dame mecdûhu ve şerayi'-şiar Tokat ve Zile ve Kaza-i Erbaa ve Nıksar ve Turhal ve Mecidözü ve Artukabat ve yıldızili kadıları faziletlü efendiler zide falûhum ve mefâhirü'l- emâsil ve'l-akrân voyvoda ve ayandan saâdetlü ağalar zide kadrûhum inhâ olunur ki hasbe'l-alel Asâkir-i Mansûre-i Şahânedan mahreç birle tekâüd vazifesi ihsân-ı hümâyûn buyurulmuş olan mütekâüdenin yerlerinde mevcut berât-ı şerifleri yoklanmak ve şöyle ki ısbat-ı vücud idemeyen ve mevkuf hükmünde bulunân olur ise tarihleri tasrîhiyle ol emri defterleri mahallinde mahkemeye tescil ve kayd olunduktan sonra Der-saâdet'e takdim birle asıl defterleriyle karşılaştırılmak ve mahlûlatı bi't-terkîm mefkûd bulunânlar ? şerh verilmek ve altı mahda bir kere defter sıhhat-ı eseri Der-saâdet'e gönderilmek karargir olan şurut ve nizâmı iktizâsından olarak i'lâmı hamî ? Rumeli ve Anadolu 'nun her bir mahalline evâmir-i a'liye neşriyle tenbiye buyurulmuş olduğu misüllü Sivas eyâletinde dahi bu hususda lazı? aliyyü'l-devam ? ve icrasına dair sahife-i beray sudûr olan emr-i âli ile bu makûle bir mütekâüdenin Asâkir-i Mansûrede yoklamasında mahreç bir kıt'a defteri

* isim belirtilmemiş

şeref-vürud mümzî suret-i emr-i şerif kazalarınızda bulunân yirmi iki nefer mütekâüdenin alayları künye ve asâmi ve mahâlleri tasrîhiyle bir kıt'a defteri tarafınıza gönderilmiş olmakla işte suret-i emr-i âlî lâzımü'l-? muvâcehelerine ?? emr-i defter-i mezkûr kazalarınız muhâkemesine tescil olarak defter-i mezkûrde müfid-i mütekâüdinden mefkûd hükmüne girmiş varmış ve ecel-i ilâhi vukuuyla vazifesi mahlûl olmuş müberrer ve mevcûdî ne kadardır el-hâsıl kaffesini yegân yegân yoklanub beratları zuhuruna işaret ve bundan ısbat-ı vücud idenleri ve ecel-i ilâhi zuhur itmiş veyâhut mefkûd hükmünde bulunmuş olanları bi'l-etraf tahkîm ve terkîm birle taraf-ı eşref veliyyü'n-nüamiden Der-saâdet'e takdim olunmak üzere tarihleri tasrîhiyle mahz-ı defteri sıhhat-ı eserinin bu tarafa sür'at irsâline ve ba'de'l-eyvm tarihiyle vuku'atı ? vechle altı mahda bir kere ?? mahz-ı defter-i sıhhat-ı eserinin isbâline mübâderet ve ol vechle müteallik buyurulan irâde-i seniyyenin ale'd-devam infâz ve icrâsına gayret eylemeniz için ber mantuk emr-i âlî makâm-ı kaim-makamiden i'sal buyuruldu.Tahrîr ... ile ba'sü tisyar olunmuşdur. Bi mennihi te'ali vusulünde ber-mucib-i buyuruldu amel u hareket ve hilâfindan hâzer ve mecânebet eyleyesiz.

Fî 26 Muharrem sene 1254. (21.04.1838)

Mir Ali Anser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makam-ı Eyâlet-i Sivas

[S-25 / 2]

Medine-î Tokat ahalilerinden olub bu def'a şeref-sadır buyurulan bir kıt'a emr-i aliye ? medine-î mezbûr mahallesinde huzur-ı şer'ada ısbat-ı vücud iden Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye mütekâüdelerinin esâmileri defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî 27 Muharrem sene 1254. (22.04.1838)

Eşne muharebesinde alil olub kırk beş tarihiyle müverrih bir kıt'a berat-ı

şerif-i alişan ile mahiyye-i elli guruş tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buyurulan dördüncü taburun sağdan dördüncü bölüğünde Tokadi Sancakdar Mustafa Ağa

Merkûm medine-î mezkûrda Hacı İbrâhim mahallesinden olup el-yevm hayratta ve eskici sınıfında mevcut olduğu.

Kumtepe Muharebesinde alil olup kırk beş tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile mâhiyye-i kırk guruşluk tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buyurulan altıncı alayın ve yedinci taburunun ikinci bölüğünde dördüncü çavuş Tokadi İbrâhim Veled İsmail

Merkûm medine-î mezkûrda Çay mahallesinden ve mahalle-i Kalhaneden olup el-yevm hayratta mevcut olduğu

Karlofça Muharebesinde alil olup kırk altı tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile mâhiyye-i otuz guruşluk tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buyurulan ? taburun birinci bölüğün sekizinci onbaşının dördüncü neferi Tokadi Mehmed veled Hasan

Merkûm medine-î mezkûrda ? mahallesinden ve eskici sınıfında olup el-yevm hayratta mevcut olduğu

Aybasan Muharebesinde alil olup elli iki senesi tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile mâhiyye-i elli guruşluk tekâüdlük vazifesi ihsân buyurulan Ahmed Paşa livasından birinci alayın birinci taburunun üçüncü bölüğün üçüncü onbaşının birinci neferi Tokadi Ahmed veled Osman

Merkûm medine-î mezkûrda Dabağhane-i Âtık mahallesinde ? sınıfında olup el-yevm hayratta olduğu

[S-26]? Muharebesinde alil olup kırk altı tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı

şerif-i alişân ile mâhiyye-i on beş guruşlu tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buyurulan birinci alayın birinci taburunun evci bölüğünde ikinci onbaşının dokuzuncu neferi Tokadi ? ?

Merkûm medine-î mezkûrda Mihmad-ı Hacib mahallesinden ? sınıfında olup el-yevm hayratta olduğu

Bire vadide vaki' olan muharebede alil olup kırk beş tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile mâhiyye-i otuz guruş vazife inâyet ve ihsân buyurulan üçüncü alayın birinci taburun neferâtından Tokadi Ömer veled Osman

Merkûm medine-î mezkûrda Acebşir mahallesinden urgancı sınıfından olup el-yevm hayratta olduğu

Bire vadi Muharebesinde alil olup elli iki tarihiyle müverrih mâhiyye-i yirmi guruş tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buurulan ikinci alayın ikinci taburunun beşinci bölüğünde sekizinci ombaşının neferi Tokadi Ahmed veled Körtüklü Oğlı Hasan

Merkûm tarih-i mezkûrdan Medine-î Tokat'ta vürud itmeyüb halen mefkûd olduğundan hayratı ve mematı na ma'lum olduğu

? olunmuş olup kırk altı tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile on beş guruş tekâüd vazifesi inayet ve ihsan buyurulan üçüncü alayın dördüncü taburunun birinci onbaşısı Tokadi Ahmed veled ?

Merkûm medine-î mezkûrde Mihmad-ı Hacib mahallesinden ve eskici sınıfında olup el-yevm hayratta mevcut olduğu

Konya Muharebesinde alil olup kırk dokuz tarihiyle müverrih bir kıt'a berât-ı şerif-i alişân ile mâhiyye-i yirmi guruş tekâüdlük vazifesi ihsân buyurulan Hayri Paşa livasının birinci alayın birinci taburunun ? beşinci onbaşının beşinci neferi Tokadi

Hüseyin veled ? oğlu

Merkûm medine-î mezkûrda Mihmad-ı Hacib mahallesinden olub ve berberlik sınıfında olub el-yevm hayratta mevcud olduğu

Asâkir-i Muntazama-i Şahânedan Kalbur –ı Hümâyûn yüzbaşı bölüğünde bir seneden mütecâviz hastahanede olarak ifâkat bulacağı mümkün olmadığından ? mâhiyye-i kırk guruş tekâüdlük vazifesi inâyet ve ihsân buyurulan Tokadi Mustafa veled Ali

Merkûm medine-î mezkûrda mihmad-ı hacib mahallesinde ve kahveci sınıfında olub el-yevm hayratta mevcud olduğu

YEKÛN=10

Bâlâ-i defterde muharrer mütekâüdenin sekiz neferi ba berât-ı şerif-i alişân a mevcud ve sicil-i mahfuzda ? olub ve mersule-i defterde muharrer bir nefer Ahmed veled Kürklü Oğlu Hasan tarih-i mezkûrdan berü medine-î mezbûreye vürud itmeyüb mefkûd olduğundan alat-ı meydan ve mematı na ma'lum olduğu ve kalyon-ı Hümâyûn neferinden bir nefer Mustafa veled Ali'nin dahi yerinde berâtı olmayub fakat bir kıt'a tezkere ile mâhiyye-i kırk guruş tekâüdlük vazifesine vukuf olmuş olduğundan zeyl-i deftere şerh verilmiştir.

[S-26 / 1]

Medine-î Tokat'ta Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Fatma binti Sami Mehemed Efendi nâm müteveffiyenin verâseti zevce-i metrûkı Ahz Ahmed Efendi ibn İbrâhim ile anası Zahide ve sulbi sagire oğlu Hasan'a münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' muharrer ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis ışrin şehri muharrem-ül-hâram sene erbaa ve hamsîn
ve mieteyn ve elf. (20.04.1838)

	Guruş
Müsta'mel kadife yüzlü döşek / 3 ve sade döşek / 1	200
Çit ve çiçekli yüzlü yorgan / 4 ve buka	180
Kadife yüzlü yasduk / 3 ve kadife yüzlü minder / 4	210
Müsta'mel kilim / 2	80
Yan minderi / 2 ve çit mak'ad / 2 ve ? peşgir ve koltuk yasdığı	120
İne / 1	10
Hasse üzerinde hasır altuni / 15 ve ? ? / 8	400
Beyaz dülbent üzerinde ? ? / 60	510
İngiliz şalı / 1	40
Müsta'mel ? entari	80
Kekûm kürk	50
Müsta'mel bini entari	140
? havlu	50
Altı barmak entari	60
Gömlek zenne şalvarı ve ayak takımı	60
Engüri ?	50

Kıvırtma gömlek / 3	40
Sade peşgir / 7	15
Müsta'mel bürük / 2	20
Cerid bürük / 1	50
Müsta'mel çiti / 8	24
Uçkur ve keteni gömlek parçaları	20
Beyaz dülbent / 4 baş çevresi / 4	30
Havlu ve ? / 2	10
Hamam takımı ve boğça	60
Beyaz çarşab	20
İşlemeli çarşab	40
İşlemeli uçkur ve çevre	54
Def'a peşgir ve ? / 2	12
Cerid ve müsta'mel boğça	40
İşlemeli yağlık ve yarım şal kuşak ahmediye	40
? altı barmak barçası ve ?	20
? küp / 1 kıyl	100
Altun ? / 15	90
Sim tarak ve ? / 60	60

Zahan ve tebsi ve ibrik	25
? / 5	250
Gümüş tarak ve sim ve ?	15
İşlemeli peşgir / 5	40
? / 110	40
Hakik üzerine ? altuni	120
Sim ? / 20	25
Fildişi tarak	12
? / 2	6
Giyim esvabı	25
Müsta'mel gömlek ve sulu ayak takımı ve yasduk ve ?	40
İplik ber-vech-i techiz	10
? sandık ve ?	62
Mihr der zimmet-i ? mezbûr	500
YEKÛN	4170
MİN HÂL-İHRACÂT	
[S-27] Resm-i kısmet a'dî	104
Mesârif-i müteferrika	30(5)
YEKÛN	139

SAHHÜ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	4031
Hisse-i zevc / 90 meblağ	1007
Hisse-i ibn / 100 meblağ	671
Hisse-i ibn / 50 meblağ	2351

[S-27 / 1]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne dergâh-ı Âlî kapucibaşlarından Tokay voyvodası* ve Amasya mütesellimi* atûfetlû ağalar dame mecdûhuma ve şerayı şa'r medine-î Sivas'dan Samsun' varıncaya kadar yol üzerinde vakîkazaların kuzzât ve nüvvâbı faziletlû efendiler zide fazlûhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve a'yanları saâdetlûağalar zide kadrûhum ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki bi'l-irâde-i seniyye ve fakat veliyyü'n- müamiye ma'mur asâkir-i mansûrede ferik ? refiklerinden devletlû veliyyü'n-nüam Hayred Paşa Efendimiz hazretleri ? olan ? muntazama-i şahâne ile Samsun iskelesine ? teşrifleri tahkîk eylediğine binaen tarafından dârende-i buyruldu Ömer Ağa mihmândar ta'yîn olunmuş ve Asâkir-i mezkûreye konak ve ta'yînât ve mekkâri hayvanattan şimdiden tedarik ve tehiyyesi cümlemize elzem ve bi-mennihi te'ala kazalarınıza teşriflerinde aslâ ve kat'a hiçbir şeyde mazarat çekdirmeyerek ve ma'ilenin istihsalinizde hazret-i veliyyü'n-nüamiye be gayet mültezim bulunmuş olduğundan işte ferik-i müşârü'l-ileyhin ve maiyyetinde bulunân asâkir-i mansure-î şahânenin me'kûlât ve meşrubâtlarını ? muktezi mekârî hayvânatı ma'rifet-i şer' vechle ittifâkı mihmândar ma'rifetiyle tiz elden tanzim

* İsim belirtilmemiş

birle kazalarınızda beytutet olacak mahallere celb ve amade iderek? Teşriflerinde hakkı mesafereilerine mehmalıyla hürmet ve kanunnâme-i hümâyûn mucibince ta'yînât-ı lazımlerine bilâ kusur i'ta idüb müdiri tarafından ? ahzına mübâderet ve zinhâr ve zinhâr ferik müşârü'l-ileyhi birinide gücendirmemek esbabının istihsâline gayret ve müsterihân ve ? bu tarafa imrarlarına ve istikbâl ve teşbi' ve tevkir ve ta'zimin mehmâl i'fâsına müttefikân dikkat eylemeniz için makâm-ı kaim-makamiden iş bu buyruldu tahrîr ve imlâ' ve mihmândar-i merkûm ile ba's ve isrâ' kılınmıştır.

Fî 29 Muharrem sene 1254. (24.04.1838)

Mir Ali Anser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âli Kaim-makam-ı Eyâlet-i Sivas

[S-27 / 2] BELGE-2

Medine-î Sivas'dan Samsun'a kadar vakî' mütesellim voyvoda kuzzât ve nûvvâba hitâben

Kâtib-i divân hazret-i veliyyü'n-nüam devletlû efendinin bahren Der-saâdet'e giden haremeleri mihamdâr ta'yîn olunân Mustafa Ağa ve bir nefer mucib-iyle harem-i mezbûrelerin hakkı mesafereilerine hürmet olunmak ve mirliva devletlû Bahri Paşa hazretlerinin ve kethüda-i kaim-makam-ı Hasan Efendinin bu günlerde Samsun iskelesine çıkmış olan harem-i mahdumeleri mu'ma-ileyh Mustafa Ağa beraber mihamdar olarak Sivas'a kadar azimetlerinde haklarında hürmet ve riayette ve münasib mahalleri konaklarını tertib iderek ol vechle imrarları babında kaim-makam-ı hazret-i veliyyü'n-nüam efendimiz tarafından vürud iden buyruldu ma'ilidir.

Fî 28 Muharrem sene 1254. (23.04.1838)

[S-27 / 3]

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâiluhûm ve'l-keâm Samsun'dan

Sivas'a varınca yol üzerinde vakı' kazaların kuzzât ve nüvvâbı zide fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhûm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki ? ? ? Sivas canibinden ? yüzbaşı on nefer topcı ve beş nefer ? Samsun iskelesine ahz olunmuş olduğundan cümle mevât-ı merkûmenin savb-ı me'murlarına varıncaya kadar iktiza iden ta'yînâtlar ? ve eşgalleri için lüzumu olan kara hayvanatının beha ve ücretleri yüzbaşı mûmâ-ileyhin ? sened mucibince ba'de mezbûre-i hazine-i celilesinden tedarik ve i'tası zımmında emr-i şerifim sudûrî tehirân ? hane-i a'mirem nazırı iftihârü'l-ekâbir ve'l-akrân kaç ? ziri ilave tarafından bi't-takrir inhâde ve inhâ olunmakdan naşı siz ki kuzzât ve nüvvâb vesa'ir mu'ma-ileyhimsiz vech-i meşrûh üzere amel-ü hareket bi'l-ittifâk ve ihtirâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdar ve i'ya olunmuştur.İmdi neferât-ı mezkûre samsun'dan Sivas'a varınca her hanginizin taht-ı hükümet ve kazasına azl olur ise bir gicelik iktiza' iden ta'yînâtlarıyla ihâle ve eşgâlleri için lazım gelen kara hayvanatının beha ve ücretleri yüzbaşı mu'ma-ileyhimde ve ?sinde mucibince ba'de hazine-i mezkûreden ahz olunmak üzere serian ve kamilen tedarik ve icrasıyla taht-ı me'murlarına ? mansuresine bi'l-ittifak ihtimam ve gayret ve neferât-ı merkûmenin bir mahalde gerek ta'yînât ve gerek hayvanat ? tevki'-i müba'adet eylemeniz babında fermân-ı alişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan ve vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrunıyla amel-u hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lamet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâhir-i şehri zilhiccetü'ş-şerife sene selâse hamsîn ve mieteyn ve elf. (17.03-26.03-1838)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-28 / 1]

Medine-i Tokat'ta Keçeciler mahallesi sâkimlerinden iken bundan akdem fevt olan Baran oğlu mehemmed bin Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi amine binti Ayşe ile sulb-i sagir oğlu Salih ve samiye kızı ? münhâsıra olduğı şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtîş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-hâdî şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

(26.04.1838)

	Guruş
Bağ der mevzi' ? kî't'a	800
Dimi döşek ve mitil yorgan	40
Bargir res' ?	195
Evâvi-i nuhâsiyye / 18 kıyye	180
Çamaşur leğeni ve kazgan / 14 kıyye	200
Çul barçası	5
Hırdavat menzil	30
YEKÛN	145
MİHHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekffinine mesârif	233
Ber- mucib-i ve ?	

Resm-i kısmet	36
Mesârif-i müteferrika	12
Mihr-i müeccel kazae'l-mezbûr beşşahadet Ahmed bin Mustafa ? Ebubekir hasbe'l-Halid	125
SAHHÛL-BÂKÎ	
YEKÛN	405
Li't-taksîm beyne'l-verese	1045
Hisse-i zevc / 75 meblağ	130
Hisse-i binti / 95 meblağ	304
Hisse-i ibn / 70 meblağ	209

[S-28 / 2]

GURUŞ	Fî gurru-i saferü'l-hayr sene 1254
47000	Mekâmece başı Cellad Mustafa Ağa'ya verilecek mebâliğ miktarıdır
01175	Hakim Efendi Hazretlerine guruş başına birer paredir cüz-i imza'
01175	Voyvoda Ağa hazretlerine tahsildâriye
00100	Kaim-makam nakîbü'l-eşref beğ efendiye tahsildâriye
00375	Kâtîbiyye ihzâriye kaydiyye

49825	
-------	--

[S-28/ 3]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT

MAHALLÂT	AKÇE	GURUŞ	PARA
Mahalle-i Müslim	78	653	10
M. Yaş Meydan	18,5	154	37
M. Yar Ahmed	24,5	205	7
M. Cerid	23	192	25
M. Dabağhane-i Âfik	38,5	322	7
M. Hoca Ahmed	76	636	20
M. Cami-i Kebir, Halid	29	242	35
M. Rüstem Çelebi, Molla Bekdaş ve Alaca Mescid	28	234	20
M. Kaya ve Çilfek, İplik Pazarı	21,5	180	3
M. Zaim	3	25	5
M. Kâbe Mescidi	17,5	149	3
M. Geyras	43,5	364	12

M. Beybağı	97	812	15
M. Mahmud Paşa	41,5	347	32
Akdeğirmen-i Müslim	25	293	35
M. Akdeğirmen-i Zımmi	12	100,5	
M. Soğukpınar-ı Zımmi	37	309	35
M. Horuş	19,5	163	12
Haricciyan Bağçeciyan	3	25	5
M. Çay-ı Müslim	89,5	749	22
M. Çay-ı Zımmi	55,5	464	32
M. Mehmed Paşa	46,5	389	17
M. Musluhıddin	98	402	
M. Samyeli	14	117	10
M. Aleksa	12,5	104	37
M. Dere	11,5	96	12
M. Suiçmez, İçmesu, Zilli Hacı	24,5	205	7
M. Cemaleddin, Terbiye-i kebir	31	398	25
M. Güzel Aşçı,	11	93	5

Sabunhane			
M. Tatar Hacı	10	83	30
M. Hacı İbrâhim	34,5	288	87
M. Seyyid Necmeddin	42	351	30
M. Gaybi	58	485	30
M. Acebşir	14	117	10
M. İvaz Paşa	8,5	71	7
M. Sofiyon	24	201	
[S-29] M. Acıcılar, Ankara	34,5	288	27
M. Taşcı Mahmud	20	208	25
M.Sarı Güllük, Gaybi	21	175	35
M. Menice veled Ayas	11,5	96	12
M. Çilhane	5,5	46	2
M.Secaaddin	13	108	35
M. Meydan-ı Müslim	38,5	322	17
M. Dabağhane-i Cedid	11,5	96	12
M. Semerkand	34,5	288	37
M. Çaşnıgir	26	217	30

M. Simavn	7,5	62	30
M. Melik Danişmend	8	67	10
M. Baba Oseb	4	303,5	
M. Yazıcık	34,5	288	37
M. Zincirli Kuyu	20	167,5	
M. Çehkenli	15	121	17
M. Mihmad-ı Hacib-i Müslim	54,5	406	17
M. Mihmad-ı Hacib-i Zımmi	36,5	305	27
M. Meydan-ı Müslim bölüğü	30	351	10
M. Hacı Hasan Bölüğü	70,5	590	10
YEKÛN	1682,5	14086	30

Balâda Mastûr Mahallât Ahâlileri

İnhâ olunur ki iş bu bin iki yüz elli dört senesi mah-ı saferü'l-hayr gurre-isinden itibaren altı mah nihayetine değin cümle ittifâkıyla mekâmeci başı nasb olunân Cellad Mustafa nâm kimesneye ber-vech-i ? verilecek kırk yedi bin guruşun üzerine cüz-i imza' ve tahsildâriye ve ? olunarak cem'ann kırk dokuz bin sekiz yüz ? guruşun ahsili muktezi olmağla mebâliğ-i mezbûr cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve atûfetlû

voyvoda ağa ma'rifetiyle tevzi' u taksım olundukda ber-mu'tad nevâhi hisseleriyle re'âyâ hissesi dahî ifrâz olundukdan sonra bağ-ı mebâliğ medine-î mezbûr mahâllatının parekende ve esnaf akçeleri üzerine taksım olundukda beher akçeye sekiz guruş on beş paredir ber-vech-i balâ mahâllat-ı mezbûrun hisselerine yalnız on dört bin seksen altı guruş otuz pare isabet itmiştir. Mebâliğ-i mezbûru beynlerinizde cem' ve tahsil ve kabzına me'mur teslim eylesiz vesselâm.

Fî gurre-i saferü'l-hayr sene 1254. (26.04.1838)

[S-29 / 1] BELGE-1

KOMANAT TABİ'İ TOKAT			
NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ
Geksi	44	Serkez	30
İlbisti	50	?	60
Difye	70	İze	215
Yelpe	50	Esdigin	108
Gevele	53	Kemkez	108
Nebi	31	Ohtab	245
Aluç	52	Dönekse	174
Bula	13	Armus	245
Kızıl	62	Üçgöl	163
Zazara	38	Kadıvakfi	125

Cincife	43	Acıpınar Kışla	125
Hulvar	50	Gevrek	180
Omala	228	Beşören, Saltuk	265
Bizeri	242	Bayram	45
Boyalı	125	Dekneci	45
Sideni	125	Mülk	15
		Kirkoros	413
	YEKÛN	3737	

Nahiyye-i mezbûrun şerhî mahallâ^tın şerhî gibi olub nahiyye-i mezbûr hissesine yalnız üç bin yedi yüz otuz yedi guruş isabet itmiştir.

[S-16 / B] BELGE-2

KÂFİRNİ-İ TABİ'İ TOKAT			
NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ
Almus	490	[S-30] Çeğerler	162
Gözeksi	14	Tomara	25
Daduhta ve Kuruseki	42	?	17
Zuğrı	240	Leveke	133
İlbit	30	Eğri	30
Meğülü	235	Varzıllar	72

Bizi	100	Kara Dere, Sideni	190
?	100	Fenk	35
?	255	Muhat	142
Çiftlik	50	Teknecik	23
Eftelit	52	Çat	27
Alan	27		
	YEKÛN	2491	

Nahiyye-i mezbûrun şerhî mahallât şerhî gibi olub nahiyye-i mezbûr hissesine iki bin dörtyüz doksan bir guruş isabet itmiştir.

Hisse-i Nahiye-i Tozanlı = 8304 guruş

Hisse-i re'âyâ = 21176 guruş

[S-30 / 1]

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâi'l-ve'l-keâm Samsun'dan zikr-i âfi mahale varınca yol üzerinde vaki' kazaların kuzzât ve nüvvâbı zide fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagan ve a'yan vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki muktezâ'-i irâde-i seniyye-i mülükânem üzere mülhâkatıyla redif-i Mansûre Eyâlet-i Sivas müşiri düstûr-ı mükerrem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem vezirim Hafız Paşa ademallahû te'ala-i iclâl ma'iyetine me'mur ferik Asâkir-i mansû re-i Şahânem emirü'l-ümerâi'l-kirâm Hayret Paşa Damat ma'aliyenin zide kumandasında bulunân piyade birinci ve ikinci alaylar bu taraftan Samsun İskelesine ağram kılınmış olduktan naşı zikr olunân alaylar Samsun'dan müşir müşârun-ileyhin bulunduğu varıncaya değin

matbah takımlarıyla sa'ir ahmâl ve eşkalarının nakline muktezi araba ve hayvanatın kazalar tarafından seri'an tedarik ve i'tasıyla kaza be kaza nakl ve isâl ve esna-i rahda bettutet idecekleri kaza ve merhaleleri yerlerinde olan ? üzere iktiza iden ta'yînâtların icâb iden behası büyük zabıtânın vireceği sened mucibince ba'de mansûre-i hazine-i celilesinden ahz olunmak üzere günlük seri'an tedarik ve i'ta olunarak ? ? savb-ı me'mûra imrar ve ittifâkları hususuna ihtimam ve gayret olunmak vesayasını şamil iki kıt'a emr-i şerifim sudûrı hala bi'l-istiklâl Asâkir-i hasse-i ve mansûre-i şahânemle Anadolu ve Rumeli tarafı redif-i hasse-i mansûre-i padişahânem seraskeri Damat Şaîf şehriyâranem düstûr-ı mûkerrem müşir-i müfehham nizâmü'l-a'lem vezirim Mehmed Seyyid Paşa ademallahû te'ala-ı iclâl tarafından bi't-takrir ifade ve i'na olunmuş ve mucibince birinci alay için diğeri emr-i şerifim tasdir ve i'ta kılınmış olmağla siz ki kuzât ve nüvvâb vesa'ir mûmâ-ileyhsiz vech-i meşrûh üzere amel-u hareket mübaderet eylemeniz fermânım olmağla mahsûsa iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdar ve tisyar olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel-u hareket bi'l-ittifâk ziyade ihtimam ve dikkat ve hilâfından be gayet hazer u mücânebet eylemeniz babında fermân-ı âlişân-ı sâdır olmuşdur. Buyurdum ki ... vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrunıyla amel-u hareket eyleyesiz şöyle bilesiz a'lâmet-i şerife i'timât kılarsınız .

Tahrîren fi evâsıt şehri zilhiccetü's-şerif li sene sâlis ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (07.03-17.03-1838)

Kostantiniyye-i Mahruse

[S-30 / 2]

Medine-î Tokat'ta Mihmad-ı Hacib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem

Diyarbakir'de mesâferete sâkin iken fevt olan Ahmed bin Emin nâm müteveffânın verâseti li ebeveyn er karındaşı oğlu sulb-i Emin ibn Hasan ile ve'l-emm er karındaşı Osman münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'îyye tevzi' u taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter müfreda^tıdır-ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevm gurre-i saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

(26.04-05.05-1838)

	Guruş
Mahal-i mezbûrede menzilden ? bir ahur bir ?	300
Der zimmet-i Hamal oğlu	300
Der zimmet-i ? oğlu	100
Köhne döşek torgan yasduk	50
Evâni-i nuhâsiyye / 5	50
Hırdavat menzil	20
Nakd-ı ?	30
YEKÛN	850
MİNHA'L-İHRACAT	
Resm-i kısmet	21
Mesarif-i müteferrika	7
YEKÛN	28

SAHHÜ'L-BÂKÎ	
Li't taksîm beyne'l-verese	822
Hisse-i ibnü'l ? li ebeveyn	685
Hisse-i uh lehum	137

[S-31 / 1]

Medine-î Tokat'ta Çay-ı müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrâhim bin Hüseyin nâm müteveffanın veraseti zevce-i metrukesi Fatıma binti Mustafa ile sulbiye-i kebire kızı Şerife ve li ebeveyn er karındaşı oğulları Hasan ve Ali'ye ? sagiri Hasan bin Salih nâman kimesnelere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyan olduktan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf. (30.04.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre / 10	850
Döşek ve yorgan / 2 ve yasduk / 3	120
Köhne takım	30
Def'a takım	20
Heğbe / 1	10

Çuval / 3	10
Harar / 1 kıyye	10
? / 1	5
Giyim esvabı	60
Def' a yasdık / 1	15
Entari	10
Evânî-i nuhâsiyye / 22,5 kıyye	240
Çamaşur leğeni / 7	80
Çamaşur kazganı / 6	80
Hırdavat menzil	50
Ref' olunân hinta ve şa'r / 8	40
Kara sığır ineği / 3	325
? merkeb / 1	100
Mahal-i mezbûrede ?	100
Der zimmet-i çokmar oğlu Halil ba temessük	100
Der zimmet-i Arabacı ba temessük	60
Der zimmet-i Sebzeçi Hüseyi ba temessük	62
Der zimmet-i Hacı Hüseyin ba temessük	62
Der zimmet-i Dede oğlu Ali ba temessük ? karye-i Muhat	124

Der zimmet-i ? oğlı Mehemmed ba temessük	30
Der zimmet-i Ayşe hatun ba temessük	55
YEKÛN	2698
MİN HÂL-İHRACAT	
Müteveffa-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesarif	250
Resm-i kısmet	65
Mesarif-i müteferrika	22
Müteveffa-i mezbûrun sal-ı ? ve kemal-i aklı sıhhâtinde malının Mezbûr sene ve sebt ?? beş şahadet Abdul bin Mehemmed Efendi	753
YEKÛN	1190
SAHHÛ'L BÂKÎ	
Li't taksîm beyne'l-verese	1508
Hisse-i zevce / 60 meblağ	188
Hisse-i binti / meblağ	754
Hisse-i ibnü'l-ahh / 90 meblağ	282
Hisse-i ibnü'l-ahh / 90 meblağ	282

[S-31 / 2]

Medine-î Tokat'ta Cemaleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt

olan Mehemmed bin İbrâhim nâm müteveffanın veraseti anası Nazife binti Ebubekir ile er karındaşı gaib-i anid-diyar diğere Ebubekir'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümeyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'-iyye tevzi've taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.05.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	2000
MİN HÂL-İHRACÂT	
Resm-i kısmet	50
Mesârif-i müteferrika	16,5
YEKÛN	66,5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1933,5
Hisse-i emm	644,5
Hisse-i uhh	1289,5

[S-31 / 3]

Ba'de mezbûre Nazife dahi fevt olub verâseti zevc-i metrûkı Mehemmed bin Abdussamet ile mezbûre kızkarındaşı Hanife'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u

nümayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire tarih el mezbûr (10.05.1838)

	Guruş
Müteveffıye-i mezbûrenin mukaddema vefat iden oğlı Mehemmed'in terekesinden defter-i kassam hisse-i arsası	644,5
Müsta'mel döşek	150
Müsta'mel yorgan / 2	50
? yüzlü yasduk	70
Müsta'mel kilim	30
Giyim esvabı	60
İne / 1	3
Çamaşur leğeni ve el leğeni ve ibrik	80
Evâni-i nuhâsiyye / 10 kıyye	80
Sim kutu	22
Mıhr-i der zimmet-i ? mezbûr	250
Hırdavat	5
YEKÛN	1444,5
MİNHA'L-İHRACÂT	

Müteveffâ-i mezbûrenin techiz ve tekfinine mesârif	100
Resm-i kısmet	20
Mesârif-i müteferrika	6,5
YEKÛN	126,5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1318
Hisse-i zevc	659
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn	659

[S-32 / 1]

İş bu iki yüz elli dört senesine mahsuben tahsili fermân buyurulan avarız ve bedel-i ? akçelerinin ecel-i sal-i miriyyesi ? ve kabza-i me'mur ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât mesârif ve cüz-î defteri ve eminiyye ve ferâye ve tertib-i defter-i ve yafte kalemiyesi ve kaydiyye üzerine bi'l-irade-i seniyye-i şahane bir misl ve bir öşür dahi cem ve ilave olunân mebalîğın defter-i müfredatıdır-ki ber-vech-i ati zikr olunur.

Hurrîre fî gurre-i min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (27.03.1838)

	Guruş
Sal-ı avarız ve bedel-i ? ?	11192,5
Kabza-i me'mur ağaya hizmet	1247

Ağa-i merkûmun hizmetlerine hizmet	51,5
Ağa-i merkûmun dört günlük ta'yînât mesârifi	154
Ber-mu'tad cüz'-i defteri	450
Eminiyye ve hedaye	50
Tertib-i defter ve yafte kalemiyesi	60
Ve kaydiyye	10
YEKÛN	13215

Bâlâda muharrer mebalîğ-i mezkûr on üç bin iki yüz on beş guruşun Mecidözû kazasının ? olan altı yüz elli guruşun üzerine bi'l-irade-i seniyye-i şahâne bir misli ve bir öşür ? ve ilave olunarak cem'ann bin dörtyüz otuz dört guruş iş bu elli dört senesine mahsuben kaza-i mezbûre havale ve mahsub ve ihraç olundukda bakî mebalîğ-i mezkûr on bin yedi yüz seksen beş guruş nefsi Tokat ve nevahilerine tevzi' u taksîm olunduğı iş bu mahale şerh verilmiştir.

Nefs-i Tokat	53,5 hisse	Hisse-i komanat-ı tabi'i Tokat	3 rub' 80 kıyye
Sal-ı ?	4761 guruş	Sal-ı ?	2410
? mesarif	0825 guruş	? mesarif	0434
	=5586 guruş		=2844
Beher haneye isabet iden	104 guruş 16,5 para	Beher haneye isabet iden	35 guruş 9 para

Hisse-i Kâfirni-i tabi'i Tokat	1 rub'
--------------------------------	--------

	35,5 kıyye		
Sal-1 ?	1357 guruş	Hisse-i Tozanlı tabi'i Tokat	1 rub' 35,5 kıyye
? mesarif	0245 guruş	Sal-1 ?	1065,5 guruş
	=1602	? mesarif	0114 guruş
Beher haneye isabet iden	31 guruş 23 para		= 1179,5
		Beher haneye isabet iden	33 guruş

Hisse-i Dönekse tabi'i Tokat	1 rub' 6,5 kıyye	Hisse-i Yıldızr tabi'i Tokat	13,5 kıyye
Sal-1 ?	163 guruş	Sal-1 ?	344 guruş
? mesarif	032,5 guruş	? mesarif	034 guruş
	= 195,5		= 378
Beher haneye isabet iden	29 guruş	Beher haneye isabet iden	28 guruş
YEKÛN = 11785 GURUŞ			

[S-32 / 2]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT							
MAHALLÂT							
Mahalle	Kıyye	?	Rub'	Mahalle	Kıyye	?	Rub'
Yazıcık	0,5		1	Veled-i Ayni			1
Melik Danişmend			1	Ankara			1
Vartan		1		Keçeciler	0,5		
Kirkor			1	Hacı İbrâhim	0,5		

Baba Oseb		1	Seyyid Necmeddin	0,5		
[S-33] Ovanis		1	Sofiyon	1		
Secaaddin	0,5		Gaybi	1,5		
Çaşnigir		1	Acebşir	0,5		
Semer kand	0,5		Taşcı Mahmud	1		
Simavn		1	İplik Pazarı		1	
Meydan-ı Müslim	0,5		İsa Fakih	0,5		
Zincirli Kuyu	0,5		Rüstem Çelebi	1		
Çehkenli		1	Alaca Mescid			1
Mihmad-ı Hacib-i Müslim	0,5		Molla Bekdaş			1
Mihmad-ı Hacib-i Zımmi	1		Kaya	1		
Hacı Hasan Bölüğü		5	Sarı Kezek	0,5		
Müslim Bölüğü		3	Çilfek	0,5		
Samyeli	0,5		Cami-i Kebir	0,5		
Musluhiddin	0,5		Za'im	0,5		
Mehemmed Paşa	1		Hoca İbrahim		1	
Çay-ı Müslim	1,5		Tanberiyen(taş merdiven)	0,5		
Çay-ı zımmi	2		Halid			1
Soğuk Pınar-ı Zımmi	1,5		Yahudiyen			1
Akdeğirmen-i Müslim		3	Kabe Mescidi	1		
Akdeğirmen-i Zımmi		3	Yaş Meydan	0,5		
Beybağı	1		Dabağhane-i Atik			3
Paskal	0,5		Cerid (cedit)	0,5		
Aleksan	0,5		Menice	1,5		

Dere	1,5		Çilhane	1		1
Hoca Ahmed	3		Veled-i Ayas		1	
Suiçmez	0,5		Zilli Hacı	0,5		
İçmesu	2		Dabağhane-i Cedid			3
Seyfeddin	0,5		Siyah Puş		1	
Terbiye-i kebir	1		Yar Ahmed	0,5		
Terbiye-i Sagir	1		Dıraz giran	0,5		
Sabunhane		1	Dıraz Müslim			1
Güzel Aşçı		3	Soğuk Pınar-ı Müslim	2		
Cemaleddin	1		Horuş			1
Tatar Hacı		1	Mahmud Paşa	0,5		
İvaz Paşa		1	Geyras	1		
YEKÛN =53,5						

Bâlâda Mastûr Mahallât Ahalileri

İnhâ olunur ki. İş bu iki yüz elli dört senesine mahsuben tahsilî fermân buyurulan avarız ve bedel-i ? akçelerinin asl-ı sal-ı miriyyesi ve ? kabza-i me'mur ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve cüz-i defter ve eminiyye ve feraye ve tertib-i defter ve yafte kalemiyyesi ve kaydiyye üzerlerine bi'l-irâde-î seniyye-î şahâne bir misl ve bir öşür dahi cem' ve ilave olunarak cümle ma'rifeti ve ma'rifet şer'le hesab olundukda beher mahallenin şenlik ve mahallerine görede tahrîr terkîm olunân elli üç buçuk hanesine beş bin beş yüz seksen altı guruş tevzi' u taksîm olundukda beher haneye yüz dörter guruş on altışar buçuk pare isabet itmişdir. Mebâliğ-i mezbûrî ? cem' ve tahsil ve kabza-i me'mura teslim eyleyesiz.

Fî gurre-i Muharremü'l harâm sene 1254.(27.03.1838)

[S-33 / 1]

KOMANAT-I TABİ'İ TOKAT					
NAHIYE					
Karye	Hane	Rub'	Karye	Hane	Rub'
Eski	3		Cincife Kebir	3	
Taylı Hacı	2		Cincife Sagir	0,5	
Çördük	1		Kızıl	3	
Bayram		3	Hulvar	1	1
Beşören	0,5		?		1
Kızılöz	1,5		Bizeri	7	
Beğli	1		Zazara	1	
Fenk	2,5		Boyalı	2	1
Aluç	1,5		Bula	1,5	
Martosoba	2	1	Kozan Müslim	3,5	
Fîredökse	5,5		Kozan Zımmi	3,5	
Gireni(Gereni)		3	Yelpe	1,5	
[S-34] Mamu ma'a Tutı	2	3	Difye	3	1
Gevrek		1	İzbisti (İlbisti)	1,5	
Kızıl Dere		1	Eski	0,5	
Mülk		1	Saltuk		1
Acıpınar Kışla	100	1	Ahmed Alan	0,5	1
Omala	6		Gevele	2,5	1
Armus	1,5		Nebi	3	
Sideni	1		Kadıvakfi	1,5	

Çilkuru			Kirkoros	1,5	1
YEKÛN				80	3

Bâlâda muharrer nahiyye-i mezbûrun yekûn seksen hane üç ? beher hanesine otuz beşer guruş dokuz parden nahiyye-i mezbûr hissesine iki bin sekiz yüz kırk dört guruş isabet itmişdir.

[S-34 / 1]

KÂFİRİNİ-İ TABİ'İ TOKAT					
NAHİYYE					
Karye	Hane	Rub'	Karye	Hane	Rub'
Alemdar	1		Oyhan	3?	3
Muhat	7,5	1	Karadere	0,5	
Tomarza	3	1	?	1	
Filtise	1,5		Tomara	0,5	
Gölgeci	0,5		Toğarım	1	
Sideni	1		Pirhasan	0,5	
Eftelit	3?	3	Mineğir	3?	3
Teknecik	1,5		Buldacı	1	1
Meğülü(Meğelli)	3,5	1	İbavlı	3?	3
Gezgi	1	1	Leveke	2	1
Çakmak	0,5		Tiyeri	1	1
Kızılcasu	1,5		Çeğçek(Cacek)	0,5	
Varzıllar (Varzıl)	1		Beyalan	0,5	
Çeğerler(Çegetler,Çeget)	1,5	1	Gök	0,5	
Şik	3?	3	Ekseri	1?	1

Daduhda	2		Ömerli	1	
Çiftlik	1,5	1	Şıhlar	1	
Topalak	1		Çat	1?	1
Matuş	1		Hanzara	1?	1
Yaycı	3?	3	İlpit(Elpit)	2	1
YEKÛN				50	3

Nahiyye-i mezbûrun yekûn elli hane üç rub´ beher haneye otuz birer guruş yirmi üç paredir. Yalnız bin altı yüz iki guruş isabet itmiştir.

[S-35 / 1]

TOZANLI-I TABİ'İ TOKAT					
NAHİYYE					
Karye	Hane	Rub´	Karye	Hane	Rub´
Fîcek		3	Alan ma'a Karkın	0,5	
Rumcuk	0,5		Zore (Zora)	1	
Sarıyük	0,5		Tumanit (Domanit)	0,5	
Sarsı	1,5		Smail (İsmail)		1
Eyyub	0,5		Tığnis	1	
Abdurrahmanlı	1,5		Bozkuş	1 aded	
Karadiz		1	Adamlı		1
Çirmiş		3	Kol	1	
Şık	0,5		Ohturum	1,5	
Tanrikulu	1		Kızkapan		1
Çalıca(Çalıcı)	1,5		Hize?	0,5	
Kozağacı	1		Öykürü	0,5	

Pusat		1	Müseyle	0,5	
Buhye	0,5		Tavze (Tavza)	2	
Alan ?	0,5		Hisarcık	2	1
Kozluca	0,5		İpsile	7	
Ermenis	1	1	Gevrek		1
Gölcük	0,5		Divriğin	0,5	
Değeryeri	1	1	Yavşancık		1
Eski		1	Gibis	0,5	
Boyalı		1	Gövekse		1
YEKÛN 35,5 KIYYE 1 RUB'					

Nahiyye-i mezbûrun otuz beş buçuk, bir rub' hanesinin beherine otuz üç guruşdan yalnız bin yüz yetmiş dokuz buçuk guruş isabet itmiştir.

[S-35 / 2]

DÖNEKSE TABİ'İ TOKAT					
NAHİYE					
Karye	Hane	Rub'	Karye	Hane	Rub'
Ohtab	1	1	Esdığın	1	1
Üçgöl	1		Tazılar (Tazı)	Aded 1	
Kereni		1	İfede (Efe)		3
Kemkez	1		Yenice	Aded 1	
Eze	1				
YEKÛN = 6,5 KIYYE 1 RUB'					

Nahiyye-i mezbûrun altı buçuk hane birer ? beherine yirmi dokuz ? yalnız yüz doksan beş buçuk guruş isabet itmiştir.

NAHIYE-İ YILDIZ TABİ'İ TOKAT					
NAHIYE					
Nahiye	Hane	Rub'	Nahiye	Hane	Rub'
Ya'kub(Yağkub)	0,5		Geçten Hacı	0,5	
Beduhtun	3		Sarıyar	1	
Şeyh Çobanı	1	1	Hargele	1	
Nefer Yıldız	1		Ya'kub Oğlamı	1	1
Çiftlik ma'a Karkın	1	1	Arslandoğmuş	1,5	
Yusuf Oğlamı	2		Killik ma'a Kurban		1
YEKÛN=13,5 hane					

Nahiye-i mezbûrun on üç buçuk hanesinin beherine yirmi sekiz guruşun yalnız üç yüz yetmiş sekiz guruş isabet itmiştir.

[S-36 / 1]

Ba fermân-ı Alî ? Medine-î Tokat kazasına ilhak ve havale buyurulan Mecidözi kazasına hakimü'ş-şer'i olan faziletlü efendi ve kaza-i mezbûr ? ağa vesa'ir ihtiyarları ba'del-yevm inhâ olunur ki. Medine-î Tokat kazası ahalilerine vakt-ı hizmetten hizmet gelinceye değin beher sene vaki' olan bedel-i ? ve sal-ı avarız ve ma'iyetinden bermucib-i hücced-i şer'iyye iraye ? mâktu' olan altı yüz elli guruş sicil-i mahfuzda yafte-i irade bi'l-irade-i seniyye-i şahâne sene-i mazide üzerine zam ve ilave olan bir misl ve bir öşür ki cem'ann bin dört yüz otuz guruş baliğ olmağla mebâliğ-i mezbûr elli dört senesine mahsuben tahsili fermân buyurulan sal-ı avarız ve bedel-i ? a akcesinin cem' ve tahsiline me'mur iş bu baisü'l-mürasele ? Agaya cümle muhiti vusuhat-ı şer'le kaza-i mezkûrdan havale ve hesabına mahsub olunmağla mebâliğ-i mezkûr Ağa-i mûmâ-ileyhe ? ve teslim eylemeniz için savb-ı şer'den iş bu mürasele tahrîr deyü mûm-ileyhe

i'ta olunmuştur. Gerekdir ki ber-vech-i muharrer maktu' olan mebâliğ-i mezkûr altı yüz elli guruşun üzerine bâlâda muharrer bir misl ve bir oşûr mebâliğiyle vech-i meşruh üzere cem'ann bin dört yüz otuz guruş ağa-i mûmâ-ileyhe tamamen ? ve teslim ve bir dürlü ? ve ta'hir olunmayub ber-mucib-i mürasele ? olasız vesselam.

Fî gurre-i Muharrem sene 1254. (27.03-05.04.1838)

[S-36 / 2]

Medine-î Tokat'ta Samyeli mahallesi sâkinlerin iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin * nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Şemsi binti İsmail ile sulb-i sagir oğlu Ali ve sulbiye-i sagire kızları Hatice ve Rukiye'ye münhasır olub ? mezbûre Rukiye dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Şemsi ile er karındaşı merkûm Ali ve kız karındaşı Safiye'ye münhasır olduğu şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffiyân-ı mezbûrânın terekeleri defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i ati zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevm ? şehr saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

	Guruş
Menzil-der mahal-i mezbûre / 1	150
? döşek ve yorgan / 2 ve yasduk / 3 ve mitil / 2	150
Seccada ve kilim / 1	35
Çuval / 5	20
Evânî-i nuhâsiyye ve çamaşur leğeni / 88 kıyye	400
Sagir şamdan / 4	15

* isim belirtilmemiş

Hırdâvat-ı menzil	30
YEKÛN	800
MİN HÂL İHRÂCÂT	
Resm-i kısmet	20
Mesârif-i müteferrika	7
YEKÛN	27
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	773
Hisse-i zevce-i ? şeriat / 92 meblağ	124
Hisse-i ibn ? şeriat / 15 meblağ	432
Hisse-i binti ? şeriat	216

[S-36 / 3]

Ba'de zevce-i mezbûre Şemsi dahi fevt olub verâseti zevc-i mezkûr Ahmed bin Süleyman ile hissesi sagire oğlu Süleyman dahi ve sadriye kızı samiye ve babası İsmail ve anası Fatıma'ya münhasır olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i ati zikr olunur.

Hurrire fi tarih el mezbûr,

	Guruş
--	-------

? fevt olan ? ba defter-i kassam hissesi / 96 meblağ	124
Bağ der mevzi Toğancı kıt'a / 1	60
Haleb kutnî tumman / 1	60
Kutnî entari / 1	70
Zenne şalvarı / 2	30
Zenne kuşağı / 1 10	
Ankara şalı cib / 1	10
Kıvırtma gömlek	7
Basım çiti	30
Kürek	10
Mest pabuç	5
İlik ber vech-i tahmin	2
?	10
Bürük / 1	10
Çarşab ve iplik ve bez parçası	21,5
YEKÛN	504,5
MİNHA'L-İHRÂCÂT	
Müteveffıye-i mezbûrenin techiz ve tekfinine mesârif	200
Resm-i kısmet	10

Mesarif-i müteferrika	3
YEKÛN	213
MEBLAĞ	36
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-yaksim beyne'l-verese	291
Hisse-i zevc / 90 meblağ	72
Hisse-i ibn / 100 meblağ	80
Hisse-i binti / 50 meblağ	40
Hisse-i ümm / 60 meblağ	48
Hisse-i ann / 60 meblağ	48

[S-37 / 1]

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâi'l ve'l-keâm Samsun'dan zikr-i âfî mahale varınca yol üzerinde vaki' kazaların kuzzat ve nüvvâbı zide fazluhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve Bürkân ve a'yan vücûh-ı memleket bi'l-cümle iş erleri zide kadruhûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas eyâleti ve ahâlisinde bulunân mahallerden müretteb redif-i asâkir-i mansûre-i şahânem için redif-i mansûre-i eyâlet-i Sivas müşiri düstûr-ı mükerrerrem müşir-i müfehâm nizâmü'l a'lem vezirim Hafız Paşa ademallahû-te'alâ-i iclâl tarafından taleb olunân çanta ve palaska ve fes ve maşrab-ı sa'ire dört bin beş yüz altmış denk olarak Tophâne-i A'mirem miralaylarından iftihârü'l-ümerâ-il mükrimin Ahmed beğ zide ikbaleye bi't-teslim ma'iyetine çend nefer zabit dörder nefer kavvas terfikîyle bahren Samsun iskelesine

gönderilmiş olduğundan bahisle eşya-i mezkûrenin Samsun'dan müşir-i müşârü'l-ileyhin bulunduğu mahale varıncaya değin tahmiline muktezi araba ve hayvanâtın serian tedarik ve i'tasıyla kaza be kaza nakl olunarak emtian ve salimen mahalline i'sâli mesabesince şamil emr-i şerifim sudûrî hala bi'l-istiklâl asâkir-i muntazâma-î şahânem seraskeri Damat Şafi şehriyâranem düstûr-î mûkerrem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem vezirim Mehemed Seyyid Paşa ademallahû te'ala-î iclâle tarafından bi't-takrir ifade ve i'nâ olunmakdan naşî siz ki kuzzât ve nüvvâb vesa'ir mûmâ-ileyhsin vech-i meşrûh üzere amel-ü hareket bi'l-ittifâk mezid ihtimam ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i celil-ül-kadrem ısdar ve tisyar olunmuştur. İmdi eşya-i mezkûre Samsun'dan müşir-i müşârü'l-ileyhin bulunduğu mahale varınca herhangi bir taht-ı hükümet ve kazasına dahil olur ise nakline mûktezi araba ve hayvanâtın icab iden ? emsali vechle ba'de mansûre hazine-i celilesinden ahz olunmak üzere serian tedarik ve i'tasıyla birbirinize irsâli ve salihen savb-ı maksude isalî irâde-i aliyem muktezâsından idüğü ve bu babda ağmâz ve rehâvetle eşya-i mezkûre yollarda araba ve hayvanât intizâran beyhude meks ve tevkif olunmak veyahud bir adedi telef ve zâyî' olmak misillü vaz' ve halet-i vuku-i ber-vechle caiz olduğu ma'lumunuz ldukda ber-minvâl-i muharrer amel-ü harekete bi'l ittihad mezid i'tina ve gayret ve hilâfeti ? ziyade ? ve mücanebet eylemeniz babında fermân-ı alişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnıyla amel-ü hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılasız .

Tahrîren fî evâhir zil-hiccetü's-şerif li sene sâlis ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(17.03-26.03-1838)

[S-37 / 2]

Düstûr-î mükerrerem müşir-i müfehham nizâmü'l-âlem müdebbirü ümûri'l-cumhûrî bi'l-fikri's-sâbık mütemmmimû mehâmmi'l-enâmi'l-bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânî'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyüdû erkânî's-sa'adet'-i ve'l-iclâl el mahfufû bi-sünûfi'l-avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ alî hala mülhâkatıyla redif-i mansûre-i Eyâlet-i Sivas müşiri ve ma'den-i hümâyûnum emini vezirim Cafer Paşa ademallahû-te'alâ-ı iclâl ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm meadinü'l fezâi'l ve'l-ikelâm Tokat naibiyle Sivas ve Amasya sancaklarında vâki' kazaların kuzzât ve nüvvâbı zide fazlühûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l a'yan Amasya sancağı ? zide mecduhû ve mefâhirü'l-emâhîr ve'l akrân voyvodagân ve a'yan ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhûm tevki'-î refi'-î hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki. Tersâne-i a'mireye ? ? olan memâlik-i muharrer ve ? mizân ve öşr her yer ? ? Geyraz Tırabzon Canik ? olunân Amasya ve Tokat ve Sivas ve nevvâbı ? iş bu iki yüz elli üç senesi martı ibtidasından Şubatı nihayetine kadar idere eylemeniz üzere ? Mehemed ? zide kadruhuya iki yük seksen bin guruş bedel ve mu'teber ? ve'l-meram olundığından bahisle icabın icrası hususı rical-i devlet-i aliyyemden bahriye neşarî iffiharü'l ekâbir ve'l-ekrem mûmâ-safveti zide ilave tarafından bi't-takrir ifade ve i'na olunmuş ve ol vechle ? irade-i seniyye-i mülükânem ? ol babda şerefriz sunu' ve südur olunân emr-i hümâyûn şevket-mekrûn-ı şahânem mukteza-î münifi üzere şurut-ı nizâmı derciyle divan-ı hümâyûndan emr-i şerifem imrariyla tersane-i a'mirem zimmet-i tersa defterlerine ve baş muhasebeye bâlâsı defterlü ilm-ü haberlerinin i'tası sal-ı haberhane-i a'mirem defterdarı düstûr-î mükerrerem müşir-i müfehham nizâmü'l-a'lem müşir ? Esseyyid Hüseyin Efendi ademallahû te'ala-ı iclâl canibinden ?ve inhâ kılınmış olmakdan naşî bu husus için sene-i sâbıkada ? olunân emr-i şerifimde muharrer olduğu

vechle bu misüllü mahallerde husule gelen ve mahal-i sa'ireden bi'-tezkereler imzâ tevârüd iden her bir tamam ve menşur ve serveti vechle beher kıyyesinden beşer guruş ? kıyye veyahud tanesi beher kaç guruş hizmet olunur ise rüsûmât-ı kaydiyesinden başka kıymetinden yüzde on hesabla iktiza iden öşrinin me'mûrî ma'rifetiyle tamamen ve kamilen ahz ve tahsiliyle eshâb herbir yerlerine memhûr tekereler i'ta itdirilmesine ve mizân bulunmayan mahallerde hafi ve celi her yer hıdmet olunmamak zımmında mûmâ-ileyh tarafından mizân ve ? vaz'î adasına müdahale olunmayarak muavenet-i lâzîminin icrâsına ve her yer mütemekkinleri münasib mahallerde ve su kenarlarında kurularak kazanın heryerleri temyiz çıkarılmasına ve heryer kuzzalarının ? muhafazasına i'tina ve dikkat olmağın ve ? zımmında mübayaa idecekleri heryerin öşri baya'ları muharrefinden alınacağı misüller i'mal olunub caniblerden servedin dahi günlük yüzde on hesabıyla lazım gelen öşri ? ba'de ihtisâb-ı rüsûmatın mutabıkan servedci ? tarafından ahz kılınması ve ? heryer mahsulü orağından evvel seleme tarîkîyle fukaraya akçe virerek ve on beha ile heryer devşirmekle i'tibar itmiş olduklarından bu tarîkîyle mübaaya olunân heryerin kıymetine i'tibar olunmayub akçe guruş hizmet olunur ise iktiza iden öşri ana göre alınması ve mahal-i sa'irede ma'mûl olub mizan ve öşri ol mahallerin me'mûrî tarafından alındığı ? ? tezkere ile tevarüd iden heryerden mükerrer ? mizan u öşr talebiyle seneye ? ta'di vuku'aya gelmemesi eshab-ı mahsulden öşr vermemek için heryerlerini ? sanılmak veyahud ? fûruht eylemeniz misüllü rüsûmât karyesine metâ' mallar götürülmesi muktezâ-i nizâmından olmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın tenbiha ve ihtimama iş bu emr-i celil-ül kadrem ısdar ve tisyar [S-38] olunmuşdur. İmdi rüsûmat-ı mezkûrenin sene-i merkûmeye ? me'mûr mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ahz ve tahsil ? olunduğu ? iden mahallere mizan ve ? ve ? takririnde ? tarafından ? olunmuş ? ? su kenarlarına ? muavelat ? icâb-ı icrâsı lazımeden

idüğü ve bu sene eshab heryerden resm sulbiyle mu'ayyer şerût ? vuku'at ber-vechle rızâ-i beraya olmadığı ve zikr olunân mahalleye ilm-ü haberleri virildiği siz ki vezir ?müşâr ve kuzzât ve nüvvâbvesa'ir mûmâ-ileyhsiz ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel-u hareket bi'l-ittihad ihtimam ve dikkat ? ? ? nizâm ve ? salat vuku'a gelmesine mezid i'tina sarf-ı reviyet eylemeniz babında fermân-ı a'lişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı ita'at makrûnıyla amel-u hareket eylesiniz .Şöyle bilesiz a'lâmet-i şerife i'timât kılasız.

Tahrîren fi evâsıt şehri şevvâl-ül mükrem sene sâlis ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(07.01-17.01-1838)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-38 / 1]

Medine-i Tokat'ta Çiftlikmahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kirkor veled Asaver nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi * ve sulb-i kebîr oğulları Mollayun ve Kiyurbek ve kebire kızı Zutamara ? ? münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâti'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zik olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis aşere şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.05.1838)

	Guruş
Menzil der-mahal-i mezbûre / 1 kıta'	250

Köhne döşek ve yorgan ? ve minder ?	110
Köhne kilim / 2	80
Evânî-i nuhâsiyye / 10 kıyye	120
Hıdavat-ı menzil	20
YEKÛN	580
MİNHA'L-İHRACÂT	
Hâlik-i mersûmun leşesine mesarif	15
Resm-i kısmet	14,5
Mesarif-i müteferrika	4,5
YEKÛN	34
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	546
Hisse-i zevce / 20 meblağ	68
Hisse-i binti / 75 meblağ	79
Hisse-i binti / 75 meblağ	79
Hisse-i ibn	159
Hisse-i ibn	159

[S-37 / 2]

Medine-î Tokat'ta Çiftlik mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan

ceride ve müsâferete sâkin lub ? Hüseyin bin Süleyman nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Asiye binti Ömer ile sılâb-i sagır oğlu Süleyman ve anası Hatice binti Ali'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sora ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l yevmi'l-rabi' ve'l-ısrın şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (19.05.1838)

[S-37 / 3]

Medine-î Tokat'ta mûzâf Tozanlı nahiyesinde vaki' Divriğiye karyesi sâkinlerinden ve timarlu süvari-i asâkir-i mansûrede iken bundan akdem bila veled fevt olan Maksud nâm kimesnenin hasılâtı ber-mucib-i şerût ? şahâne ? hazinesinden zabtı lazım gelmiş olduğına binaen elli iki senesi hasılâtı olarak müteveffa-i merkûmun hisse-i vakiasının tahkik ve defter mehazısıyla ? devletlerine takdimi babında şeref vürüd iden emir-nâme-î ger-mekkârilerine imtisâlen ma'rifet-i şer' ve atûfetû voyvoda ağa ma'rifetiyle bi't-tahkîk zâhire ihrâç olunân iki seneden müteveffa-i merkûmun hisse-i hasılâtı defteridir ki zikr olunur.

Fî 15 Safer sene 1254. (10.05.1838)

		Hınta	Şa'r
Karye-i Divriği'ye	Elli iki senesine	6	6
	Elli üç senesine mahsûben	5	5,5
		11	11,5
YEKÛN	134		

Zahire-i mezkûr ? dikkat üzere fûrûht olundukda ber-vech-i balâ yüz otuz dört guruş baliğ oldığı kayd şod.

[S-39 / 1]

Medine-î Tokat'ta Çitlik mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem ? ceridede sâkin iken fevt olan Hüseyin bin Süleyman nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Rukiye binti Ömer ile sulb-i sagir oğlu Süleyman ve anası Hasibe bnt Ali münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümayân oldıktan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtîş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Fî ? ve'l-ışrin şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

	Guruş
Menzil-der-mahal-i mezbûre / 1 kıt'a	300
Köhne döşek	50
? sim ?	400
Nuhâs ? kazganı ?	15
Nakd-ı res	900
Def'a nakd	40
Der-zimmet-i Ömer	30
Der-zimmet-i Osman	24
YEKÛN	1759
MİNHA'L-IHRACÂT	

Resm-i kismet	44
Mesarif-i müteferrika	15
YEKÛN	59
SAHHÛ'L BÂKÎ	
Li't taksîm beyne'l-verese	1700
Hisse-i zevce	212
Hisse-i ibn / 20 meblağ	1204
Hisse-i ümmü'l-mezbûre / 40 meblağ	283

[S-39 / 2]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapıcıbaşlarından Tokat voyvodası ve dergâh-ı Âlî kapıcıbaşlarından Amasya sancağı mütesellimi* atûfetlû ağalar zide mecduhûm ve şeriat-şar Amasya ve Tokat ve Yıldızili ve Artukabat ve Kozabat ve Turhal naibleri faziletlû efabdiler zide ilmuhûm ve mefâhîrû'l-emâhîr ve'l-akrân-ı a'yanları saâdetlû beğ ve ağalar zidet me kadruhûm inhâ olunur ki. Cümleye beyandan muktezi olduğu üzere Dikili Taştan Amasya sancağının ta nihâyet mürûruna kadar tarik caddenin iki tarafına karşuluklu ağaçlar dikilüb ol ağaçlar yeşerüb yaz günleri enbaisiyle yeşilkende ferahyâb ve kış ve kesret ? yevm-i nihâyet itmeyüb mezkûr ağaçları nişan tutarak zahmed ve meşakkatten halas ve samet ve selâmet çıkmaktan ibaret olmakdan naşi bu husus cümle tarafından i'ta olunmuş bundan akdem şeref-vürûd olan emir-nâme-î cenâb-ı veliyy-ün-nüamide emir ve fermân buyurulmuş

* İsim belirtilmemiş

oldığı taraflarınıza bi'l-etraf ve eş'ar ve ezbâr olunmuş ve ol vechle ağaçların dikildiği me'mûrun getürdüğü i'lâm ve tahrîrâtdan müstebân olub bu hususa derkâr olan ikdâmât ve ihtimâmlarınız nezd-i cenâb-ı veliyy-ün-nüamide makbûl ve ruhidesinde olduğu derkâr bulunmuş ise de mürûr ve ubûrun ve ra'yet olduğına göre evvel dikilen ağaçlara sagir ? vesa'ir hayvanât sürünerek köki yerinden oynâmış ve köki yıkılmış ve böyle olduğu halde bu kadar çekilen emek ve zahmed bütün hebaya gitmiş olacağında başka bu keyfiyet mesmu' cenâb-ı veliyy-ün niama olduğu halde tarafınıza ? mucib-i bir madde olacağı ? ve eşkâr olmağla imdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda mukaddemce taraflarınıza eş'âr ve tezbîr olunduğu üzere beher kazanın hududu dahilinde dikilmiş olan ağaçlara mehmâliyle ta'tir-i tâmve i'timâm iderek ve mahsûs gözci ve me'mûr olunarak o makûle yıkılmış olanların düzeldüb ve yaz günleri dibine su dökerek ve timâr ve ol vechle mehlükelerden muhafaza ile vücuda getürülmesi ve çekilen meşâkkatler hebaya gitmeden vekayası hususuna mezid ikrâm ve ihtimâm ve bu husus taraf-ı veliyy-ün nüamide makbûl geçmesine sa'y ? kelâm eylemeleriniz te'kir ve ihtârını hâvî makâm-ı kaim-makâmîden iş bu buyuruldu sıdar ve irademiz Abdurrahman Ağa ile tisyâr olunmuşdur. Bi mennihi te'alâ gerekdir ki ber-vech-i muharrer harekete ? ve me'mûr ? ber mahalde tezkere ? mürûrına mûmâna'at olunmamak hilafından tevakkî ve müba'adet eyleyesiz.

Fî 15 Safer sene 1254. (10.05.1838)

Mir Ali An ser Bevvâbîn-i Makâm-ı kaim-makam Eyâlet-i Sivas

[S-39 / 3]

Kıdvetü'l-sadaretü'l-kirâm Tokat ve ? ve Konak ve Şarkıpare ve Kafîrân-ı kazalarında kaim-makâm olan Esseyid ? Efendi dame şeref-siyadet gibbüt- ? elfaye inhâ olunur ki kaza ha-î mezbûrenin kaim-makâmı Tokat eşraf-ı hizmet-i şerifesi iş bu

bin iki yüz elli üç senesi zi'l-hiceti's-şerifesi gurre-isinden kema-kan canib-i şerifenize ihmâl ve ibka olunmuştır. Gerekdir ki sadaret-i kirâm tevkir ve ihtirâm idüb kuzzât ve kaim-makâm serveriyle tesyir ve izhâr-ı alamet rıza idenler men' ve ref' ve siz dahî kimesneye alamet rıza-i rızasına ? ed'ayı ve ed'ayı nasb mübarek idenleri tarafınıza havaleye mübaderet ile iş bu emânet-i güzide ? ve istikamet eyleyüb sadaret-i kiramdan tevcihle ? ve kirasan ? bir akçelerin almayub ve aldirmayub ? ve mallarında say-ı ve akdam ve zimmetinde Tokatlu muhabbetlû kıdvetlû kerametlû bâd-ı şah Âlî şah efendi hazretlerine isticlâb da'avat-ı hayriyeye ihtimam ve her bir emirde şer'î şerif-i imtisâl-i tâm eyleyerek mezher şefaâ hazret-i seyyidü'l-enâm aliyye ve âlî ale efza ? vesselam olundu.

[S-40 / 1]

Medine-î Tokat'ta Gaybî mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İbrâhim nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Emine binti Hüseyin ve sulbiye-i kebir kızı Hatice ve sulb-i kebir oğulları Halil ve Hüseyin münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrun ma'rifet-i ma'rifet şer'le tahrîr ve betne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l yevmi'l-hamis ısrin şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (20.05.1838)

	Guruş
Menzil-der mahal-i mezbûre	250
Köhne yorgan ve yasduk	30

Kuruda ? ve piştov / 1	6
Köhne kilim / 1	20
Nuhâs ibrik	10
Evâni-i nuhâsiyye / 36 kıyye	450
Kahve takımı? ? ? ve tepsi	40
Dükkânda olan takım oğlu Hasan zimmetinde	600
Der-zimmet-i Artukabad kazasında Baba Yusuf oğlu / 8	180
Der-zimmet-i Osman ? Taşmar	40
Der-zimmet-i Seyfeddin oğlu	8
Der-zimmet-i Servi Mehemed	5
Der-zimmet-i Kuru	10
Der-zimmet-i Darendevi Esir Mehemed	5
Der-zimmet-i İğneci ?	10
Der-zimmet-i Eşveli	2,5
Büyük şamdan	25
?	30
Der-zimmet-i Hasan oğlu	10
Hıdavât-ı menzil	40
YEKÛN	1770,5

MİNHA'L-IHRACÂT	
Resm-i kısmet	44,5
Mesarif-i müteferrika	14
YEKÛN	58,5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1712
Hisse-i zevce	214
Hisse-i binti / 72 meblağ	299
Hisse-i ibn / 24 meblağ	599
Hisse-i ibn / 24 meblağ	599

[S-40 / 2]

Tokat'ta Mihmad-ı Hacib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Raziye binti Mahmud nâm müteveffiyenin verâseti zevce-i metrûkı Mustafa bin Ali ve li ebeveyn er karındaşı Hüseyin'e münhasıra olduğu şer'an zâhir ve nûmâyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffîye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sani işrîn şehri saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (17.05.1838)

	Guruş
--	-------

Çit yüli döşek / 2	80
Müsta'mel yorgan / 2 ve yasduk / 2	80
Müsta'mel kilim ve ?	30
Beyaz ? / 9	10
Gömlek / 2	20
?? ve içlik ve entari ve büyük	50
Hamam takımı	10
Nuhâs çamaşur leğeni	50
Köhne dükkân	10
? sandık ve ??	5
??	10
Çuval / 1 kıyye	5
Mucur hinta / 3 meblağ	15
Der-zimmet-i zımmi mezbûr	10
Mîhr-i der zimmet-i zevc-i mezkûr	50
Evâni-i nuhâsiyye ber-vech-i tahmin / 12 kıyye	150
YEKÛN	655
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Müteveffiyeye-i mezbûrenin techiz ve tekfinine mesarif	93

Resm-i kısmet	16,5
Mesarif-i müteferrika	5,5
YEKÛN	115
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	540
Hisse-i zevc	270
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn	270

[S-40 / 3]

Medine-i Tokat'ta Dere mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Berus veled Bagos nâm hâlikinin verâseti zevce-i metrûkesi Ahsaberet binti Kirkor ile sulbiye-i sagire kızları Meryam ve Karin'e ve sulb-i sagir oğlu Bagos münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümâyân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-ferizâtî'ş-şer'iyeye tevzi' u taksîm olunân hâlik-ı mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî işrîn şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (16.05.1838)

	guruş
Harab bağ der mevzi' ?	50
Köhne döşek ve yorgan ve mitil	110
Köhne çarşab ? / 5	40

Köhne minder / 2	2
Kilim / 2	45
Fener ve şamdan / 1	20
Billur ve bardak	20
Def'a bardak	10
Evâni-i nuhâsiyye / 12 kıyye	120
Hırdavat-ı menzil	50
Kazgancı dükkânında olan teymur ve köruk / 30 kıyye	140
Dükkânda nuhâs ?	5
YEKÛN	612
MÎNHÂ'L-IHRACÂT	
Halîk-ı mersûmun leşesine mesarif	100
Resm-i kısmet	15
Mesarif-i müteferrika	5
YEKÛN	120
SAHHÛ'l-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	492
Hisse-i zevce / 60 meblağ	61
Hisse-i bintin / 75 meblağ	107

Hisse-i binti / 75 meblağ	107
Hisse-i ibn / 30 meblağ	215

[S-40 / 4]

Medine-f Tokat'ta Hacı İbrâhim mahallesi sâkin lerinden iken bundan akdem fevt olan Ali Kavvas bin Osman nâm müteveffanın verâseti zevceteyn-i metrûketeyn Gülsüm binti Hsan ve Şerife binti Abdullah ile li ebeveyn er karındaşı Hüseyin'e münhasıra oldığı şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'îyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekisinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî işrîn şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (16.05.1838)

	Guruş
Köhne döşek ve yorgan	60
Çit yüzlü yasdık / 63	200
Yan minderi / 2 ve ?	130
Mak'ad yüzi / 3	100
Sagir seccade ve kilim	5
Behset ve tabanca / 1?	150
[S-41] Sim şalı publa	200
Sim şalı publa	150

Tüfenk	50
Köhne yan minderi	20
?	20
?	70
?	20
?	70
?	20
?	80
?	40
?	10
?	30
?	100
?	50
?	30
?	5
?	10
?	40
?	20
?	20

?	10
?	100
YEKÛN	1885
MİNHA'L-IHRACÂT	
Müteveffa-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesarif	300
Resm-i kismet	47
Mesarif-i müteferrika	16
Mihr-i müecceller ve ? mezbûre ümm? Beşşahadet Mehemmed bin Ebubekir ve Mehemmed bin Ahmed	400
Mihr-i müecceller ve ?el mezbûre Şerife beşşahadet Mehemmed bin Ahmed beğ ve Hacı Mehemmed	100
YEKÛN	863
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1022
Hisse-i zevce / 90 meblağ	127
Hisse-i zevce / 90 meblağ	127
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn / 60 meblağ	766

[S-41 / 1]

Dârende-i Buyuruldu

Hattab Paşa Tarafından Tayy-ı Şata Naklhane Ruhsat Buyuruldu

Tayy-ı şeyh-i şeyh Hasan Efendinin Sivas't olan evlâd ü iyâlinin ma'iva-i kâdimlerine celbî ve ik'adı tensib olunmuş olduğundan şeyh mûmâ-ileyhin evlâd-ü iyâlinin ve yüklerinin rûkûbuna ve tahmiline vaki' mekarî bargirleri i'ta ve haklarında lazım-ı hürmet ve riayet i'fa ve merâsim mihmândaîleri icrâ ve konak vesa'ir cihetleriyle müzâyaka çekdirilmeyüb ? bu canibine bi'l-i'zâm hakkı mesaferetleri kâmilen i'faya i'tina ve mürûrlarına mûmânaat olunmayarak serian bu canibe ısrâ olunmak

Fî 17 Muharrem sene 1254. (12.04.1838)

Husus-u mezkûre dair kaim-makâm veliyy-ün-nüam tarafından dahi bir kıt'a mucib buyuruldu vürûd itmişdir.

[S-41 / 2]

?	
1884	Sal-ı der'ıyle hizmet
342	
= 1542	
0099	A'sâr-ı zabıtân
0010	? Efendi
0008	Müsaferân
= 1659	
1 ?	

11 ? ? 906,5 kıyye 387 guruş

10 ? keresete 248 kıyye 372 guruş

8 ? erz 105 kıyye 210 guruş

240 ? ? 10 kıyye 60 guruş

40 ? ? 28,5 kıyye 28,5 guruş

20 ? soğan 26,5 kıyye 13 guruş 10 para

10 ? tuz 26,5 kıyye 6 guruş 35 para

160 ? hinta 5 seki 20 guruş

40 ? mısır 109 ? 109 guruş

4 ? saman 436 kıyye 43 guruş 24 para

60 ? araba 109 ? 981 guruş

YEKÛN = 2161 GURUŞ 20 PARA

İstishâb-ı çakeranemde olan Asâkir-i Mansûre-i Şahâne birinci alayı zabıtân ve neferâtın iş bu iki yüz elli dört senesi saferü'l-hayrın on üçüncü pazartesi günü Dimorta karyesinde hareket ve Medine-î Tokat'ta bir gece beytutet olarak asâkir-i merkûmenin mevcudına göre ber-mucib-i ta'limnâme-i hümâyûna ahz olunmuş olan ecnas ve zahâirin fiyat ve muhtelifeleri bi'l cümle zabıtân hazır oldukları halde meclis-i akd olunarak râ'ic bedele ve ba ma'rifet-i şer'-i şerif fiyatları kat' olunub ber-vech-i bâlâ yalnız iki bin yüz altmış bir guruş yigirmi paraya baliğ olduğunu mübeyyin iş bu sened i'ta olundu.

Fî 13 Saferü'l-hayr sene 1254. (08.05.1838)

? ? ? ? ? ? ? ? ?

? miralay kaim-makâm emir alayı ? ? ? ?

[S-42 / 1]

NEFER-İ TOKAT	
?	
?	
2071 165	? hasta kalan
1906 0002	Dimorta karyesinde firar
= 1904	
0092	A 'sar-ı zabıtân
0064	? Paşa Hazretleri
0010	Yoklama ? Efendi
0005	Birinci alaydan misafirân
= 2075	
İmam 1	Yevm-i Salı

16 ? ? 1131 kıyye 395 guruş 35 para

40 ? kereste 310 kıyye 465 guruş

80 ? erz 134 kıyye 268 guruş

240 ? sade 12,5 kıyye 75 guruş

40 ? nohut 35,5 kıyye 35,5 guruş

20 ? soğan 33,5 kıyye 16 guruş 20 para

? tuz 33,5 kıyye 8 guruş 15 para

160 ? hatab 6 ? 24 guruş

40 ? si'r 166 kıyye 166 guruş

4 ? saman 664 kıyye 66 guruş 16 para

? 60 ? araba 122 ? 1098 guruş 6 ?

2 ? 200 ? mum 6,5 kıyye 32 guruş 20 para

2 ? 400 ? sabun 6,5 kıyye 65 guruş

2 ? 400 ? ? 6,5 kıyye 65 guruş

YEKÛN = 2781 GURUŞ 5 PARA

İstishâb-ı çakeride olan Asâkir-i Mansûre-i Şahâne ikinci alayı zabıtân ve neferâtının iş bu iki yüz elli dört senesi şehri saferü'l-hayrın on dördüncü Salı günü Dimorta karyesinden hareket ve medine-î Tokat'ta bir gece beytutet olunarak asâkir-i merkûmenin mevcuduna göre ber-mu^ceb-i ta'limnâme-i hümâyûn ahz olunmuş olan ecnâs ve zehâirin fiyat-ı muhtelifeleri bi'l-cümle zabıtân hazır oldukları halde meclis-i akd olunarak ra'îç bedele ve ba ma'rifet-i şer'-i şerif fiyatları kat' olunub ber-vech-i bâlâ yalnız iki bin yedi yüz seksen bir guruş beş paraya baliğ olduğunu mübeyyin iş bu mühürlü senet i'ta olunmuştur.

Fî 14 Saferü'l-hayr sene 1254. (09.05.1838)

? ? ? ? ? ? ? ? ?

? miralay kaim-makâm emir alayı binbaşı-ı evvel binbaşı-ı sani ? ? ?

[S-42 / 2]

NEFERÂT

602 + 602 = 1204

80 ? erz 150 kıyye 300 guruş

240 ? ? 23 kıyye 138 guruş 10 para

40 ? nohut 18 kıyye 18 guruş

10 ? tuz 18 kıyye 3,5 guruş

20 ? soğan 18 kıyye 9 guruş

60 ? kereste ganim 180 kıyye 270 guruş

14 ? ? 600 kıyye 210 guruş

? 400 ? sabun 29 kıyye 290 guruş

40 ? si'r 150 kıyye 150 guruş

YEKÛN = 1389 GURUŞ 30 PARA

Asâkir-i Hasse-i Hazret-i Şahâne piyadesi birinci livanın birinci alayın orduya me'mûr buyurulan ? iki günde kanunnâme üzere iktizâ iden ta'yînât-ı Tokat mütesellimi Mehemed Beğ tarafından ahz olunduğuna mebni tarafından bir kı'a senet i'ta kılındı.

Fî 11 Saferü'l-hayr sene 1253. (17.05.1837)

[S-43 / 1]

Dergâh-ı A'li kapıcıbaşlarından Sivas eyâleti kaim-makâmı saâdetlü beğ ve na'ibleri eyâlet-i mezkûrun havi olduğu bi'l-cümle neferâtın nüvvâbı ve re'âyâ ve ihtiyar ve vücûh-ı a'yan ve zâbitleri ve izzetlü beğler ve ağalar ve umum-ı ahâliya ? timarlu süvari asâkir-i mansûre ve teazinve sıbyanları uhdelerinde bulunân timar ve zeametler karyelerinin hasılât-ı vakasına göre ru'yet-i mansûre mesârifceden ondalık suretinde veyâhut aher bir haddi münasıbdâ müşirân-ı a'zâm ve mutasarrıfın-ı kirâm taraflarına tahsis-i tamam hazretleri i'ta kılınmak ve mütekaidinin ve sabi'lerinin ? hisselü hasılâtları kemâ-kân mansûre-i hazine-i celilesine yollanmak timar ve zeamet bi't-ta'şir karyelerine başka başka çıkmayub içlerinden ittihâb eylediklerine birkaç nefer

muhtazarlar ol sancağın müşir ve ferik ve valisi tarafeynden buyuruldu ahz ve ma'rifetleriyle cümlesinin timarı hisselerini ta'sîr ve tahsil bile ba'de herkesin hissesi tamamen ve kamilen i'ta ve teslim olunmak hususları ? irade-i seniyye-i nizâma rabt buyurulmuş olduğu irade-i seniyye-i ? bulunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda imdi kazalarınızda bulunân o minvâl timarât ve zeametın ber-mantûk-ı irade-i seniyye ta'sîr ve hasılatının tahsili için tarafınızdan buyuruldı i'ta olunmadıkca ferd ferideye ta'sîr itdirmemek mübaderet ve bu husus mevvâd-ı sa'ire kıyas kabul itdirmesi olmadığından ber-vech-i muharrer hareketle kaffe-i timarât ve zeametın ta'sîrleri için tarafımızdan buyuruldı olmadıkca zinhâr zabt ve ta'sîr etdirilmemesi hususuna dikkat ve gayret eylemeniz babında makâm-ı vâlâyı müşiri ve divân-ı eyâlet-i Sivas ve Diyarbekir ve Rakka ve Elviye-i Amasya ve Divriği ve Malatya ve emanet-i ma'den-i hümâyûndan iş bu buyuruldı tahrîr ve ısdar ile ba'sü tisyar olunmuşdır. Bi mennihi te'alâ vusûlünde gerekdir ki ber-mucib-i buyuruldu ve hareket ve hilâfından hazer ve mübaadet eyleyesiz deyü.

Fî 6 Muharrem sene 1253. (12.04.1837)

[S-43 / 2]

İftihârü'l-emâhir ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucıbaşlarından Tokat voyvodası atûfetlû dame mecduhû ve şeriat-şar kadısı ve Niksar ve Kaza-i Erbaa ve Karakuş kazalarının nüvvâbı faziletlû ve dirayetlû efendiler zide fazlûhûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve a'yanları izzetlû ağalar zide kadrûhûm ve bi'l-umum iş erleri ve ahalileri inhâ olunur ki.Beray-ı asâkir-i mansûre-i ? ve sıbyanların timar ve zeametleri karyelerinin hasılâtına göre mesârif-i ru'yet için ondalık nâmı veyahudt ahar bir haddi münasıbıyla vulât-ı a'zam taraflarına tahsis kılınân semere tamamca i'ta ve ? hisseli hasılâtları kemâ-kân mansûre-i hazine-i celilesine irade-i cenâb-ı timar ve

zeamet asl'it-ta'sîr ? karyelerine gitmeyüb içlerinden intihâb eyledikleri muhtarlar ol sancağın müşir ve ferik ve valisi taraflarından buyuruldu ahz ve ma'rifetleriyle timarları hisselerine ta'sîr ve tahsil ve ba'de herkesin hissesi tamamen i'ta olunmak hususa-î bi'l irâde-i seniyye nizâma rabt buyurulmuş olduğundan bir ma'rifetna-i irâde-i seniyye Sivas eyâletinde ka'in kaffe-î timarât ve zeametın ta'sîr ve hasılâtının tahsili için zât-ı hazret-i veliyy-ün-nüamiden buyuruldu i'tası ve buyuruldu olmadıkca ta'sîr etdirilmemesi lazımeden bulunmuş ve ber-vakt-ı muharrer iktizâ iden buyuruldunun tarafımızdan i'tası ve temhiri mezkûrenin tarafından adası irâde-i hazret-i veliyy-ün nüami iktizâsından olarak ol babda şeref bahş vürûd iden bir kıt'a buyuruldu mûmâ-veliyy-ün-nüaminin bir kıt'a mahzı sureti ihrac ve taraflara göre inhâç kılınmış olmağla keyfîyet irâde-i âlî ve mezbûre sanıb veliyy-ün-nüamibi'l ? suret-i mersuleden ma'lumlarınız oldukda kazaların mahallesinde bade't-tescil her bir kurâ muhtarlarını celb ve keyfîyet irade-i sahiyi ifade ve telkîn ve o minvale timarluların yedlerinde tarafımızdan buyuruldu olmadıkca hasılatlarının ta'sîr itdirilmemesi ve esfa etmeyen ve mümanaat idenleri haber virmeyenlerin haklarında ? mazarrat olacağını tefhim ve mübeyyin birle iktizâi irâde-i seniyyeye ? mukadderat ve ? timar ve zeamet başka başka karyelerine çıkmayub bir karyede ne miktar hissedar var ise topunun taraflarına intihâbları olan bir muhtarın ma'rifeti tarafımızdan i'ta olunacak buyuruldu ile ta'sîr ve birde herkes hissesini almak keyfîyetinin lazım gelenlere bildirilmesine ziyade ihtimam ve dikkat eylemeniz için kaim-makâmiden iş bu buyuruldu tahrîr ve ile tisyar olunmuşdur.

Fî 19 Saferü'l-hayr sene 1254. (14.05.1838)

Mir Ali An Ser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makâm Eyâlet-i Sivas

[S-43 / 3]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekâbir rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucibaşlarından Tokat voyvodası atûfetlû ağa* dame mecduhû ve şeriat-şar Tokat kadısı faziletlû efendi · zide fazluhû ve tahsildâr vesa'ir iş erleri inhâolunur ki. Elli üç senesi martı ve elli dört senesi muharremi itibâriyle sâl-ı muhassalat ve sâl-ı cihâdiyye ve emvâl-i sa'irenin bundan akdem pusulası hazine-i defterlerimizden bi'l-ihrâç tarafınıza gönderilmiş ve serian tahsil ve irsâlî tarafınıza tahrîr ve iş2ar kılınmış ve pusula-i mezkûr gönderilelihayli müddet olub bu ana kadar akcenin eseri vürûd itmemiş olmağla kaldı ki iş bu emvâl ve mu'tenânın cümlesi maiyyet-i veliyy-ün-nüamide bulunân asâkir-i mutazama-i şahânenin mahiyye ve mesarfât vakıalarına bi'l-irâde-î şahâne tahsis buyurulmuş ve ol vechle asâkir-i merkûmeye ? ve ? akcenin bu günlerde şiddet-i lüzûm ve iktizâsı olduğundan buradan kayıtlı akçeye birkaç günün içinde gönderilmesi mezkûr ?? cenâb-ı veliyy-ün nüami şer-fürûd itmiş ve bi mennihi te'alâ bir iki günün içinde bir tabkı fermude hazret-i müşârü'l-ieyh buradan külliyetlü akçe gönderilmesi icâb-ı halden ve muktezâ-i maslahattan bulunmuş olduğu siz ki muhatabun mûm-ileyhsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda bu vakt-ı ? kıyas tutmayub vusûl buyuruldukda cümleliz ittifâk ve ittihât ve el birliği iderek kazanızdan matlûb-ı hazine olan emvâlden ve gerek sancak mesârifinden ba muvassal şer'an kazanıza isabet ? olan mebâliğden nihayet üç dört ? günün zarfında külliyetlü akçe ile ta'yîn olunân mübâşir ile beraber bu tarafa irsâl ve teslim-i hazine olunmasına kemaliyle gayret ve dikkat ve iş bu buyuruldumuzu resmi buyuruldu yerine koymayub iş'ar ve ifademizi güzelce tefekkür ve mülâhaza iderek vusûl-ı buyuruldumuzda külliyetlü akçe tedarik birle bir iki günün zarfında mübaşere terfikân irsâline mübaderet imhâl ve tekâsül ile ?? olmakdan mübaadet eylemeniz için

* isim belirtilmemiş

kaim-makâmiden iş bu buyuruldu tahrîr ve ile tisyâr olunmuşdur. Bi mennihi te'alâ
gerekdir ki ber-vech-i muharrer hareket ve me'mûrî merkûmun gidib Sivas'a gelince
kadar bir mahalde tezkere sualiyle imrarına mumanaat olunmakdan mübaadet eylesiniz.

Fî 17 Saferü'l-hayr sene 1254. (12.05.1838)

Mir Ali An-ser Bevvâbîn-i Kaim-makâm Eyâlet-i Sivas.

[S-44 / 1]

Zikr-i âfî firarının bulunduğu kazaların kadıları faziletlü efendiler voyvoda zâbit
ve mütesellimleri atûfetlü ağalar ve ? ahlileri inhâ olunur ki. Diyarbekir ahâlisinden
Şaban nâm şaki mütecâsir olduğu ? gayr-i mertebeye mebni firar bu havaliye gelmiş
oldığından te'dibât-ı layıkâsının icrâsı murad-ı adâlet-i i'timâd-ı hazret-i veliyy-ün-
nüami olarak merkûmun buldurulub mukayyed ve mahfuzân gönderilmesi babında
taraf-ı eşref-i veliyy-ün-nüamiden ba buyuruldu-ı sâmi tahrisine me'mûr vürûd itmiş
olan dârende-i buyuruldu Tatar * ağram olunmak ve firari-i merkûm tutdurulmaz
veyahûd haber virilmez ise o makulelerin ta'dibât-ı lâyıkları icra olunacağı emr-ü-
fermân buyurulmuş olmağla firari-i merkûm herhangi kazada bulunur ise der-akîb
tutdurulmayub Tatar-ı merkûme terfîkân ve mukayyeden mahfuzân gönderilmesine ve
Tatar-ı merkûmun mürûr -u uburuna memana'at olunmamağla ve rükûbuna muktezi
menzil bargirlerinin ücretiyle i'ta olunmasına dikkat ve hilâfindan müba'adet olunmak
içün ber-mucib-i buyuruldu hazret-i veliyy-ün-nüam makâm-ı kaim-makâmiden iş bu
buyuruldu tahrîr ve i'ta tesyir olunmuşdur.

Fî 29 Saferü'l-hayr sene 1254. (24.05.1838)

Mir Ali An-ser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makâm-ı Eyâlet-i Sivas

* Boş bırakılmış

[S-44 / 2]

Berat-ı Şerif-i Âlişân-ı Sâmi Mekan-i Sultan ve Tuğra-yı Garra-i İhsan Sitân-ı Hakâni Hükmi Odur ki

Seyyid Hafız Halil bin Ali'ye müteallik Esâmi Berâtı Kaydı

Nezâret-i Efkâf-ı Hümâyûn-ı Mülûkâneme mülhâk Tokat'ta Beybağı mahallesinde vâki' Esseyyid Ahmed Ağa vakfindan olmak üzere yevm-i bir akçe vazife ile mescid-i şerifde evkât-ı selâsede imâmet cihetine mutasarrıf olan Halil Halife ibn Mehemmed Veledeş bilâ veled fevt olub yeri halî ve hizmeti lazimesi mevkûfen nakle mahlûlünden erbabı istihkâkdan iş bu râfi-î tevki-î refi-üş-şâmî hâkânî Esseyyid Hafız Halil bin Ali zide selâmet ber-vechle mahal ve müstehâk olmağın cihet-i mezkûre müteveffâ-i mezbûrun malûlünden merkûme tevcîh olunmak ricasına Tokat na'ibi Mevlânâ Esseyyid Mehemmed nâm zide ilmuhû arz ve vech-i meşrûh üzere rûznâmçe defterinde mikayyed bulunduğî derkenâr olunmağın bu suretde ber-mucib-i nizâm-ı bi'n-nefs bilâ kusur edâ-i hizmet itmek ve terk ve tekâsül ider ise ? ahza virilmek şartıyla hizmet-i mezkûre müteveffâ-i mezbûrun mahlûlünden merkûme tevcîh ve yedine berât-ı şerif-i a'lîşânım virilmek babında ricâl-i devlet-i a'lîyyemden evkâf-ı hümâyûn nazırı ? ve'l-ekâbir ve'l-ekârem Ahmed Zive zide ? itmeleriyle mucibince tevcîh ve berât-ı i'ta olunmak fermânım olmağın ? inâyet bi'l-şahânem zuhûra getirüb bin iki yüz elli üç senesi zi'l-hiccesinin yigirmi yedinci günü tarihiyle müverrih virilen dest-i hümâyûnum mucibince ba berât-ı hümâyûn didim ve buyurdum ki merkûm Esseyyid Hafız Halil ibn Ali zide ? varub müteveffâ-i merkûmun mahlûlünden şart-ı mezkûr üzere imâmet-i mezkûre mutasarrıf olub edâ-i hizmet eylediğinde ta'yîn olunân yevm-i bir akçe vazifeyle vakt-ı mezbûr vusûlünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bilesiz alâmet-i şerifeme i'timât kılasız.

Tahrîre'l- yevmi'l-hamis şehri muharremü'l-haram li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (31.03.1838)

.Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-44 / 3]

Medine-î Tokat'ta Çay-ı Zımmî mahallesi sâkinlerinden iken bundan fevt olan Mehemed bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hatice binti Ali ile sulb-i sagir oğulları Hasan ve Hüseyin'e münhasır olduğu şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyte tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber vech-i âtf zikr olunur.

Hurrire fi'l-hamis ve işrîn min şehri muharrem-ül-harâm sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (20.04.1838)

	Guruş
Mahalle-i mezbûrdan menzilden reb' hissesi	200
Köhne dimi döşek ve yorgan ve yasduk	100
Köhne kilim / 2	20
Giyim esvabı	50
Evâni-i nuhâsiyye / 14 kıyye	140
Der-zimmet-i Sami oğlu ba temessûk	300
Der-zimmet-i Fenkli ? Mustafa ba temessûk	66
Der-zimmet-i Fenk nüvvabı oğlu ba temessûk	160

Rbacı dükkânı sermayesi	400
Ba defter-i zimemesinde olan alacağı	274
YEKÛN	1730
MÎNHÂL-İHRACÂT	
Müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesârif	95
Resm-i kısmet	42,5
Mesârif-i müteferrika	14,5
YEKÛN	153
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't taksîm beyne'l-verese	1577
Hisse-i zevce / 15 meblağ	197
Hisse-i ibn / 112 meblağ	689
Hisse-i ibn / 112 meblağ	689

[S-44 / 4]

Medine-î Tokat'ta Muslûhittîn mahallesi sâkinlerinden bundan akdem Artukabad kazasında ma'lûm sene-i vukîyyesinde misâferete sâkin iken fevt olan Abdulkadir Efendi bin Yusuf nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerife binti Veli ile sulbiye-i kebire kızları Ayşe ve Fatıma ve sulbiye-i sagir oğlu Mehemmed'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u nümayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'iyye tevzi' u taksîm olunân müteveffa-i mezbûrun

terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrîre fî's-sâlis şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(27.05.1838)

	Guruş
Kelâm-ı kadim / 1 cild	100
Def'a kelâm-ı kadim / 1	40
Def'a kelâm-ı kadim	30
Def'a kelâm-ı kadim / 1	30
Def'a kelâm-ı kadim / 1	25
Bir köy şerhi	20
Evrâk-ı perişan	20
[S-45]Menzil der-mahal-i mezbûre	200
Köhne döşek	100
Köhne yasduk / 5 ve ? / 1	50
Köhne yorgan / 4	60
Köhne sandık / 4	5
Köhne kilim / 12	60
Çit döşek / 1	20
Çit yorgan / 2	50
Çit sandık / 2	20

Köhne minder / 2 ve çuval / 7	20
Gömlek / 1	8
? / 1kıyye ve resm / 350	25
Bürük / 1	25
Beyaz ? / 1	18
Beyaz entari	10
Peşkir / 6	15
Kara sabun / 2 kıyye	14
Sagır şamdan	5
Urgan ve yular	2
Nuhâs sini / 6 kıyye	70
Maşrab ? 5 kıyye	60
Çamaşur kazganı / 6 kıyye	70
Bağ-der mevzi' Fermâncı	200
Köhne ? yumağı / 3 ve ? / 1 20	
Ber vech-i tahmin	2
Fener / 1	5
? / 2	32
Evâni-i nuhâsiyye / 42 kıyye	500

Hırdavât ? ?	50
YEKÛN	2106
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Resm-i kısmet	52,5
Mesârif-i müteferrika	17,5
YEKÛN	70
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	2036
Hisse-i zevce / 60 meblağ	254
Hisse-i binti / 45 meblağ	445
Hisse-i binti / 45 meblağ	445
Hisse-i ibn / 90 meblağ	890

[S-45/ 1]

Sivas Canibine Giren Top ve Mühimmât Bahren Vürûd İden Emr-i Âlî Kaydı

Mefâhirû'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l fezâi'l ve'l-keâm Samsun İskelesinden sal-ı mülhakâtıyla Sivas eyâleti müşiri düstûr-ı mükerrerem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem vezirim Mehemed Paşa ademallâhû te'alâ-i iclâle ma'iyetine varınca esna-i rahda vâki' kazaların kadıları ve na'ibleri zide fazluhûm ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân-u a'yan ve zabitân vesa'ir iş erleri zide kadruhûm tevkî'-î refî'î hümâyûn vâsil olucak ma'lûm ola ki . ? müşarü'l-ileyh de mevcûd bulunduğı üzere

Tophâne-i A'mireden bu def'a irsâli tertib olunân top ve mühimmâtın bahren Samsun İskelesine ve andan berran kaza be kaza ma'yyet-i müşârû'l-ileyhe nakl ve tevsimi hususuna irade eyledim ? iskele imdi siz ki kuzzât ve nüvvâb vesa'ir mûmâ-ileyhim siz mühimmât-ı mezkûre herhanginizin taht-ı kaza ve hükümetine dahil ve vâsıl olur ise tahmiline vâki' iktiza iden araba ve hayvanât ahâli-i kazanın tekâliflerine ? tedâ'rik ve i'ta olunarak ve bir kazanın araba ve hayvanâtı ahz-ı kaza-i mütecavüz itmeyerek kaza be kaza nakl ile ittiâd salihan müşir müşâraneye ma'yyetine irsâli husûsına bi'l-ittifâk mezid i'tina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın ? iş bu emr-i â'lîşânım ısdar ve irsâl olunmuştur. İmdi mühimmât-ı mersûle-i mezkûre bi mennihi te'alâ ol tarafa vusûlünde herhanginizin taht-ı kaza ve hükümetine dâhil ve vâsıl olur ise tahmiline vâki' iktiza iden araba ve hayvanât ahâli-i kazanın takâliflerine ? tedarik ve i'ta ve bir kazanın araba ve hayvanâtı ahz-ı kaza-i mütecavüz itmeyerek kaza be kaza nakl ile ittihâd say-ı ? ? müşârû'l-ileyhe irsâli hususına bi'l-ittifâk mezid sa'y ve gayret ve hilâfindan nihâyetü'l-gaye ittika ve mü'baadet eylemeniz babında fermân-ı a'lîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifemle varidatda bu babada vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sūdûr olan iş bu emr-i alîşânım mazmûn-ı münifi üzere amel olasız a'lâmet-i şerife i'timad kılasız.

Tahrîre'l-yevmi'l-hâdî şehri -i zi'l-hicce sene sâlis ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(26.02.1838)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-45 / 2]

Medine-î Tokat'ta Dere mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Efrumet binti Mehemmed nâm müteveffiyenin verâseti oğlunun oğlu Mehemmed'e ve diğeri oğlunun kızları kebire Arife ve Nihayet ani'd-diyar Fatuma'ya münhasıra olduğu

şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunân müteveffîye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi gurre-i şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(25.05-03.06-1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	1500
Fürûht olunân kara sığır ineği	60
Köhne döşek ve yorgan ve yasdık ve ?	60
Köhne kilim	25
Def'a kilim	40
Nuhâs sini	40
Çamaşur leğeni	70
?	20
Evâni-i nuhâsiyye / 6 kıyye barça / 8	60
Sacayağı ve teymur ve ? saat ve aş?	20
Nakd-ı mevcûd	100
YEKÛN	1995
MÎNHÂL-IHRACÂT	
Müteveffîye-imezbûrenin techiz ve tekfinine mesârif	105

Resm-i kısmet	50
Mesârif-i müteferrika	17
YEKÛN	172
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1823
Hisse-i ibnü'l-bin / 60 meblağ	911
Hisse-i ibnü'l-binti / 90 meblağ	455
Hisse-i ibnü'l-binti / 90 meblağ	455

[S-46 / 1]

Şeri'at-meab zikr-i âti şahaneme havî olduğu kazaların kuzzât ve nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlûhûm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-u a'yânları saâdetlü ağalar zide kadruhûm ? inhâ olunur ki timarlu asâkir-i mansûre-i süvariden olub bundan akdem Bağdad me'mûriyetinde vefât itmiş olan Sivas sâkinlerinden ? zade Şerif Mehmed veled Seyyid Receb'in timarı mahlûl kalub karargir olan şeruta ve nizâm-ı iktizâsınca ? mezbûrı elli iki sene hasılâtının bi't-tahsil mersûm hazine-i celilesine ? şeref ? iden irâde-i seniyye iktizâsından bulunmuş ve dârende-i buyuruldu tarafımızdan ? ? me'mûra taraflarına gönderilmiş ve timar-ı mezbûrun kız ve ? oğullarını mübeyyin bir kıt'a defter ? me'mûr-u merkûma i'ta olunmuş olmağla ve hasılât-ı mezkûr emvâl-i miriyeden olub ketm-i ihfadan a'rî olarak yerlü yerinden tahmiline dikkat kaffe-i me'mûrine farızâ-i zimmet bulunmakla ? ? ubur mûmâ-ileyhimiz defter-i mersûlede mukayyed timar-ı hisse-i hasılâtını sene-i merkûme mahsuben kimlerin ? kalmış ise

tamamen ve kamilen mahallerinden bi't-tahsil ve me'mûr-u merkûma teslim ve hazine-i merkûmeye gönderilmek üzere bu tarafa tevsiline ve her kura ve mezraada olan hissesini miktarını cânib-i kazadan birer kıt'a mahz-ı defter ve mucibince bir kıt'a i'lâmının dahî bi't-tanzim irsâline mü'baderet ve dâne-i vahidesinin ketm ve itlâfla emvâl-i miriyye ? ve gayeye ziyade i'tina ve dikkat ve tenfiz-i emr-i seniyye-i hümâyûn eylemeniz için makâm-ı kaim-makâmiden iş bu buyuruldu tahrîr ve me'mûr-ı merkûma i'ta ve tesyir olunmuştur. Bi mennihi te'alâ vusûlünde ber-mûceb buyuruldu amel-u hareket ve hilâfından tevâkkî ve mü'baadet eyleyesiz.

Fî 21 Saferü'l-hayr sene 1254.(16.05.1838)

Mir Âlî An-ser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makâm-ı Eyâlet-i Sivas

[S-46 / 2]

Bâdî-i Defter-i Oldur ki

Timarlu asâkir-i mansûre-i sūvâriyelerinden Bağdat me'mûriyetinde bundan akdem vefât iden Sivas sâkinlerinden ? zade Şerif Mehemed veled Seyyid Receb'in timarı mahlûl ve hasılâtı mansûre-î hazine-i celilesinden zabt olunmuş olmağla timar-ı mezkûrun elli iki senesine mahsûben hasılâtının kabzına me'mûr buyuruldu hazret-i kaim-makâm Mehemed Kavvas ? tahsil ve ra'îç -i dikkat üzere zehayir behası me'mûr-ı merkûme teslim olunân timar-ı mezkûrun hissesidir ki zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sabî' min şehri rebî-ül evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (31.05.1838)

Hisse-i ekseri		Hisse-i Tayyî Hacı ? ziraat ider	
Hınta	Şa'r	Hınta	Şa'r

3 rub´	11,5 rub´	13,5 rub´	4 rub´
1 kıyye	4 kıyye	7 kıyye	1 kıyye
21 guruş	46 guruş	94,5 guruş	16 guruş
YEKÛN = 177,5 GURUŞ			
Me´mûr-ı mezkûre teslim olunân yaknız yüz yetmiş yedi buçuk guruşdur			

[S-46 / 3]

Bâdî-i Defter-i Oldur ki

Timarlu süvari-i mansûreden olub bundan akdem Bağdat me´mûriyetinde vefât iden Sivas sâkinlerinden ? zade Şerif ? Seyyid ? timarı mahlûl ve hasılâtı mansûre-î hazine-i celilesinden zabt olunmuş olduğundan timar-ı mezkûrun elli üç senesine mahsûben ? ahz-u kabzına me´mûr buyuruldu hazret-i kaim-makâm Mehemmed Kavvas ? tahsil ve ra´iç-i dikkat üzere ? behası me´mûr-ı merkûme teslim olunân timar-ı mezkûrun hissesidir ki zikr olunur.

Hurrire fi´l yevmi´s-sabi´ min şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (31.05.1838)

??kalhâne-i ?	
Hınta	Hınta
31 rub´	25 rub´
4,5 kıyye	
145,5 guruş	75 guruş

YEKÛN = 220,5
Me'mûr-ı merkûma teslim olunân yalnız iki yüz yigirmi guruşdur

[S-46 / 4]

Medine-î Tokat'ta Geyras mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt Berber Abdülkadir nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerife binti * ile sulbiye-i kebire kızları Fatıma Raziye Hanife ve kebîr oğlu Hasan'a münhasıra olduğu şer'an zâhir u nûmayân olunân ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-rabî'i işrîn şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (19.05.1838)

	Guruş
Haren ve misafîr odaları ahur ve samanlık	300
Köhne minder, yorgan / 1 yasduk	40
Köhne çuval / 3	40
Çuval / 9	90
Merkeb taburesi / 5	10
Merkeb res' / 1	80
Keçi ve koyun ve kuzu / 10	310

* isim belirtilmemiş

Def'a keçi / 1ve oğlak / 3	70
Nuhâs 11 kıyye	110
Der-immet-i Aktaş oğlu Halil ba temessûk	100
Der zimmet-i Keşiş oğlu Zeki	100
Der zimmet-i Çakır oğlu İsmail	50
Der zimmet-i Kunduracı Mahmud oğlu Ali ve Halil ba temessûk	162
Nakd-i mevcûd	200
Hırdavât-ı menzil	98
YEKÛN	1760
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Techiz ve tekffine mesarif	109,5
Resm-i kısmet	44
Mesarif-i müteferrika	14,5
Mihr-i müeccel zevcetü'l-mezbûre Şerife	50
Mihr-i müeccele zevcetü'l ?	50
YEKÛN	268
SAHHÛ'L BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l verese	1492
[S-47] Hisse-i zevce	186,5

Hisse-i binti / 12 meblağ	261
Hisse-i binti / 12 meblağ	261
Hisse-i binti / 12 meblağ	261
Hisse-i ibn / 24 meblağ	522

[S-47 / 1]

Medine-î Tokat'ta Terbiye-i sagir mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan halık olan Esteban veled Ohannes nâm halıkın verâseti zevce-i metrûkesi Meryam binti Ohannes ile sulbiye-i sagire Anna ve haml-ı mevkûfa münhasıra olduğu şer'an zâhir u nûmayân olunân ba ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunân halık-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi gurre-i rebî'-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (25.05-03.06-1838)

	Guruş
? der mevzi' ? kıt'a / 1	5000
Köhne döşek	100
Çit yüzlü yorgan ve mitil	80
Dimi yasdık / 4	8
Köhne kilim	30
Kutni ve köhne kilim barça	10

Kefere minderi ve ?	33
Köhne seccade	5
Billur / 3 ve ? / 1	8
Fincan ve sarı tabak / 3 ve tebsi	10
Kütahya tabağı / 40 ve tabak	40
Giyim esvabı	40
Evâni-i nuhâsiyye / 19 kıyye	200
Şamdan ve buhurdan	10
Nuhâs ? / 1	20
Duhan tablası / 3	2
El leğeni ve ibrik	15
? takımı ve ?	15
Hırdavât menzil	25
YEKÛN	5685
MİN HÂ'L-İHRACÂT	
Halîk-ı mersûmun leşesine mesarif	200
Resm-i kısmet	142
Mesârif-i müteferrika	47
YEKÛN	389

SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	5296
Hisse-i zevce	
Hisse-i binti	
Hisse-i haml-ı mevkûf	Guruş belirtilmemiş

[S-47 / 2]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT			
MAHALLÂT			
MÛHİMMÂT TAKSİMİ DEFTERİ KAYDI			
Mahalle	Akçe / Guruş / Para	Mahalle	Akçe / Guruş / Para
Soğukpınar-ı Müslim	76 / 317 / 12	Güzel Aşçı,Sabunhane	11 / 46 / -
Yaş meydan	18 / 75 / 6	Tatar Hacı	10 / 42 / -
Cerid	23 / 96 / -	Hacı İbrâhim	32,5 / 138 / -
Dabağhâne-i Atik	37 / 154 / 32	Seyyid Necmeddin	42 / 271 / 10
Hoca Ahmed	76 / 317 / 12	Gaybi	58 / 242 / 16
Camî-i Kebîr ve Halid	29 / 121 / -	Acebşir	14 / 58,5 / -
Rüstem Çelebi, Molla Bektaş,Alaca Mescid	27,5 / 114 / 32	Ivaz Paşa	8,5 / 35,5 / -
Kaya,İplik pazarı	21,5 / 79 / 30	Sofiyon	23 / 96 / -
Za'im	3 / 12,5 / -	Keçeciler, Ankara	34 / 144 / -

Ka'be Mescidi	17,5 / 73 / -	Taşcı Mahmud	25 / 104 / -
Geyras	43,5 / 181,5 / -	Sarı Güllük, İsa Fakih	21 / 87,5 / -
Beybağı	97 / 404 / 19	Menice Veled-i Ayas	11,5 / 48 / -
Mahmud Paşa	41,5 / 173 / 10	Çilhane	5,5 / 231 / -
Akdeğirmen-i Müslim	34,5 / 144 / -	Secaaddin	13 / 54 / 10
Akdeğirmen-i Zımmî	12 / 50 / 14	Meydan-ı Müslim	37,5 / 156 / 26
Soğukpınar-ı Zımmî	37 / 154 / 19	Dabağhâne-i Cedid	11,5 / 48 / -
Horuş	18,5 / 73 / 9	Semer kand	34,5 / 144 / -
Haric-i Bağçeciyan	3 / 12,5 / -	Çaşnigir	26 / 108,5 / -
Çay-ı Müslim	89,5 / 373 / 26	Simavn	7,5 / 31 / 10
Çay-ı Zımmî	55,5 / 231 / 28	Melik Danişment	8 / 33,5 / -
Mehammed Paşa	49 / 204,5 / -	Baba Oseb	4 / 160 / -
Muslûhittin	47,5 / 198 / 22	Yazıcık	44 / 142 / -
Samyeli	14 / 58,5 / -	Zincirli Kuyu	20 / 83,5 / -
Aleksan	12,5 / 52 / -	Çehkenli	15 / 62,5 / -
Dere	11,5 / 48 / -	Mihmad-ı Hacib-i Müslim	53 / 221 / 11
Suiçmez, içmesu, Zilli Hacı	24 / 100 / -	Mihmâd-ı Hacib-i Zımmî	35,5 / 148 / -
Cemaleddin, Terbiye-i Kebîr	30,5 / 127 / -	Mihmad-ı Hacib Meydan-ı Müslim Bölüğü	30,5 / 127 / -
		Mihmâd-ı Hacibden Hacı	70,5 / 294 / -

		Hasan Bölüğü	13
YEKÛN = 1681 Akçe 6974 Guruş			

[S-48 / 1]

KOMANAT-I TABİ'İ TOKAT							
NAHİYE							
NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ
Geksi	30	Zazara	30	Eze	90	Gevrek	60
İlbisti	26	Cincife	40	Esdığın	60	Bayram	20
Difye	45	Hulvar	35	Kemkez	60	Teknecik	20
Yelpe	30	Omala	100	Ohtab	100	Beşören ve Saltuk	80
Gevele	45	Bizeri	110	Dönekse	80	Mülk	10
Nebi	15	Boyalı	70	Armus	100	Kirkoros	125
Aluç	20	Sideni	70	Üçgöl	90		
Bula	15	Serkez	30	Kadıvakfi	70		
Kızıl	46	? ?Köseli Mamu	30	Acıpınar Kışla	90		
YEKÛN = 1840 GURUŞ							

[S-48 / 2]

KÂFİRİNİ-İ TABİ'İ TOKAT					
NAHİYE					
NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ	NAHİYE	GURUŞ

Almus	240	Gök	65	Varzıllar	40
Gözeksi	20	Çiftlik	500	Karadere ?	60
Daduhta, Kuruseki	30	Alan	30	Muhat	72
Zuğru	100	Çeğerler(Çeğetler)	90	Fenk	20
İlbit(Elpit)	30	Tomara	30	Teknecik	18
Meğülü	80	Eftelit	30	Çat	18
Tiyeri	40	Leveke	60		
Münkerfelet	65	Eğri	40		
YEKÛN = 1228 GURUŞ					
İş bu defterin şerhî Zile'de olan re'âyâ pusulasının şerhî gibidir					

HİSSE-İ NAHIYE-İ TOZANLI = 4094 GURUŞ

HİSSE-İ RE'ÂYÂ = 10431 GURUŞ

Balâda Mastûr Re'âyâ Ahâlileri

Emr olunur ki Sivas Eyâletidahilinde bulunân mahallerden müretteb redif-i asâkir-i mansûre-i şahâne için redif-i mansûre-i eyâlet-i Sivas müşiri devletlû Hafız Paşa Efendimiz tarafından matlûb olunarak bi'l-irâde-i seniyye der-saadet'ten irsâl olunân ? ve fes ve mühimmât-ı sa'ire dört bin beş yüz altmış denk olarak Tophâne-i A'mire miralaylarından Ahmed Beğ ve ? neferat zabıtân dört nefer kavvas terfikiyle irsâl ve diğer ma'iyet-i müşârü'l-ileyhde mevcûd bulunmak üzere bi'l-irâde-i seniyye Tophâne-i A'mireye irsâlî tertib buyurulmayan top ve mühimmât-ı müşârü'l-hissedârının bulduğu mahale kadar irsâlî ve tisyar kılınmış olmağla zikr olunân mühimmât ve topların kaza be kaza nakline muktezi araba ve hayvanâtın i'tasıyla serian imrarları irâde-i seniyye muktezâsından olmakdan naşî top ve mühimmât-ı mezkûre ?

medine-î Tokat'a vürûd ve Bolus* karyesine kadar nakline muktezi araba ve hayvanâtta ? ve Karaguş medine-î mezbûr nevâhisinden üç bin altmış sekiz bargir isâbet itmiş olub mihr-i sâlden ? ma'rifet-i ma'rifet şer' ve atûfetlû voyvoda ağa ? tevzi' u taksîm olundukda ber ? nevâhi hisseleriyle ehl-i İslâm hisseleri ? nevahi hissesine ber vech-i balâ on bin dört yüz otuz bir guruş isabet itmişdir.

Fî 13 Rebî-ül-evvel sene 1254. (06.06.1838)

[S-49 / 1]

Devletlû Efendim

? kaldıracak kiracılara Karaguş'tan akçe mahallecek ba'de ? virilecek ? ile kiracı ? virilen kira her kaç akçe olur ise ? başına saati bir guruş hesabıyla tarafımıza tahrîr idesiz Karaguş a'yanından tamamı tahsil ? olunur. Her halde şeriatı bir dakika te'hir etdirmeyüb kaldırmak ? bilesiz.

? Devletlû Efendim

Mühimmâtdan Karaguş kazası hissesi Tokat'ta kalmış olduğundan hayvanlarının celbiyle kaldırılması ifadesine irade-i reside dest-i muhâlefet olan tahrîrât behiyyeleri mefâdi ma'lûm ? olub şimdi hayvan için kaza-i mezbûre me'mûr gönderilse akt uzayacağına ve mühimmâtın ise orada tevkifi elvermeyeceğine binaen artık Karaguş hissesi ne kadar araba ve hayvanât ile Artukabat'a nakl olunur ise saat başına birer guruşun icâb iden nakliyesi Karaguş kazası ahâlisinden tahsil birle kiracılara muvakkat-ı alileriyle virdirileceğinden çarçabuk lüzûm-ı miktar araba ve hayvanât tedarikîyle orada kalan mühimmâtın Artukabad'a nakline himmeten ve saat başına birer guruşun iktiza iden ücret-i nakliyesi ne kadara baliğ olur ise kaza-i mezbûrun tahsil olunmak ve hayvanât ashabına virilmek üzere mikdarını işaret buyuruldu.

* Çamlıbel yakınında Aktepe Köyü.

Oradan gelmekte olan toplar ile kapakların Zile üzerinden Silis caddesiyle savışdırılması ahâlinin iltimâsı olduğu iş'ar buyurulmuş isede halbuki zikr olunân top ve kapaklar Amasya caddesiyle gelmekte olup oradan Zile'ye aşırılmak murad olunur. Altı Ağaç ta'bir olunân dağ gayet sarb olduğundan oradan top aşırılmak ve araba giderilmek hiç imkanda olmayacağı ve eğer toplar Yozgat caddesiyle gelmiş olsa idi iltimâsınız yerinde olup madem ki Amasya caddesiyle gelmektedir şuraya buraya sapdırılmak uymayacağı ve hele Zile caddesiyle nakline pek usret göründüğü cihetle artık asıl cadde ile gelmek iktiza ideceğinden vaktiyle Tokat kazası ve nevâhisinden iktiza iden araba ve camuşların tedarik ve tehiyyesiyle bi mennihi te'alâ mezkûr top ve kapaklar Tokat'a vusûl bulduğu halde bi't-tevkif Artukabat kazasına aşırılması vesailinin ikmaline bizler gayret ve himmet buyurulmak ifadesi şukka-i ? terkîmine ibtidar kılındı.

Fî 9 Rebî-ül-evel sene 1254. (02.07.1838)

Mir Ali An-ser Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Makâm-ı Kaim-makâm Eyâlet-i Sivas

[S-49 / 2]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT			
MAHÂLLÂT			
Mahalle	Nefer	Mahalle	Nefer
Beybağı	4	Yazıcık, Zincirli Kuyu	2
Çay-ı Müslim	5	Çehkenli	1
Çay-ı Zımmî	3	Acebşir	1
Soğukpınar-ı Müslim	4	Hacı İbrâhim, Tatar Hacı	2
Soğukpınar-ı Zımmî ve Akdeğirmen-i Zımmî	2	Keçeciler	1
Akdeğirmen-i Müslim	2	Sofiyon	1

Geyras	2	Gaybi	3
Hoca Ahmed	3	Seyyid Necmeddin	2
Mahmud Paşa	2	Sarı Güllük, İsa Fakih	1
Horuş	1	Rüstem Çelebi, Molla Bektaş, Alaca Mescit	1
Meydan-ı Müslîm	2	Güzel Aşçı, Ankara, İvaz Paşa	1
Musluhiddin	2	Taşçı Mahmud	1
Dabağhâne-i Atik	2	Kaya, İplik Pazarı, Çilfek	1
Samyeli	1	Cami-i Kebîr	1
Mehemmed Paşa	2	Dere, Aliksan	2
Yar Ahmed	1	Cemaleddin, Sabunhâne, Terbiye-i Kebîr, Meydan-ı Müslîm, Veled-i Aynî	1
Cerid (Cedit)	1	Za'im, Dabağhâne-i Cedid, Çilhane, Menice, Veled-i Ayas	1
Yaş Meydan	1	Su İçmez, İçme Su, Halid, Zilli Hacı	1
Kâbe Mescit ve Secaaddin	1	Mihmâd-ı Hacib-i Müslîm	3
Semerkand	1	Hacı Hasan Bölüğü	3
Çaşnigir	1	Mihmâd-ı Hacibin Müslim Bölüğü	3
Melik Danişmend, Baba Oseb, Simavn	1		
YEKÛN = 78 ? NEFER			

Balâda mastûr mahallât ahâlileri

İnhâ olunur ki. Eyâlet-i Sivas müşiri devletlû Hafız Mehmed Paşa Efendimiz Hazretlerinin ma'iyetinde mevcûd Asâkir-i Muntazâma-i [S-50] Şahânenin taburları ikmâli için Sivas eyâletinden tertib olunân neferâtan ba buyuruldu-ı hazret-i kaim-

makâmi Tokat ve nevâhilerine yüz yetmiş beş nefer ihsân itmiş ve nefer-i mezkûr ? ve tûvânâ ve askerliğe ? tedarîği ? bir kadem-i akdem cenâb-ı müşârû'l-ileyh efendimiz tesyirî irâde-i veliyy-ün-nüam iktizâsından bulunmuş olduğundan veferât-ı mezkûr bu def'a cümle ma'rifet-i ma'rifet şer' ve atûfetlû voyvoda ağa* ma'rifetiyle taksîm olundukda beher mahallenin hal ve ? göre ? terkîm olunduğı ? ber-vech-i balâ mahallât-ı mezbûrun hissesine yetmiş sekiz nefer isâbet itmişdir. Neferât-ı mezkûr ? ? olarak bir kadim-i akdem ? dikkat ve gayret eylesiniz.

Fî 15 Sarerü'l-hayr sene 1254. (10.05.1838)

[S-50 / 1]

KOZAN-I TABİ'İ TOKAT					
NAHIYE					
Nahiye	Nefer	Nahiye	Nefer	Nahiye	Nefer
Difye	1	Kemkez	1	?	1
?	1	Esdığın	1	?	1
Kızıl	1	Ohtab, Dönekse	3	?	1
Zazara, Halvar	1	Armus, Acıpınar Kışla	2	Bayram, Dökseci, ?	1
Omala, Cincife	2	Kadıvakfi	1	Nefs-i Kozan	1
Bizeri, Boyalı	2	Üçgöl	1	Beşören, Saltuk	1
Eze, Serkez, Gevrek Mamu	2	Görede	1		
?	1	Mamu ve Tutı	1		
YEKÛN = 28 nefer Yalnız yigirmi sekiz nefer.					

* isim belirtilmemiş

[S-50 / 2]

KAFİRİNİ-İ TABİ'İ TOKAT					
NAHİYE					
Nahiye	Nefer	Nahiye	Nefer	Nahiye	Nefer
Almus	3	Varzıl, Tomara	1	Meğülü, Çat	2
Daduhda, Kuruseki	1	Çekigerler(Çeğetler), ?	2	Leveke	1
Zuğru ve Gözeki	2	Teknecik ,Fenk	1	Tiyeri	1
Muhat	2	Hünkarfelet	1	Çiftlik, Beyalan	1
Kara Dere, Sideni	1	Gevrek	2	Ekseri ve Eftelit	1
YEKÛN = 22 nefer		Yalnız yigirmi iki neferdir			

HİSSE-İ NAHİYE-İ TOZANLI 49 NEFER

Yalnız kırk dokuz neferdir.

[S-50 / 3]

Top ve Mühimmât Emr-i Alî Kaydı

Kadı-ül-küzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâi'l ve'l-keîâm Samsun'dan sal-i Sivas eyâleti müşiri vezirim Hafız Mehemed Paşa ademallahû te'alâ-i iclâl ma'yyetine varınca esna-i rahta vaki' kazâların kadıları ve na'ibleri zide fazlûhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-u a'yan ve zabıtân ve vücûh-ı memleket vesa'ir iş erleri zide kadrûhûm tevki'i refi'i hümâyun vâsil olıcak ma'lûm ola ki müşir-i müşârü'l-ileyh ma'yyetinde bulunmak üzere bu def'a Tophâne-i Amiremden irsâli müretteb olan ma' levazımât yigirmi ki'a topların bahren Samsun ve ondan berren kazâ be kazâ müşârü'l-ileyhe ? hususuna irâde-i şahânem taalluk itmekle arî siz ki kuzzât ve nüvvâb ve a'yan ve zabıtân ve vücûh-ı memleket vesa'ir iş erleri mûmâ-ileyhimsiz top vesa'ir

mühimmât-ı mezkûre bi mennihi te'alâ herhanginiz taht-ı hükümetinize dahil ve vâsıl olur ise topların keşidesine ve mühimmâtın nakline kâ'fi iktizâ iden araba ve hayvanât ahâli-i kazânın tekâliflerine te kazâ tedarik ve i'ta olunarak ve bir kazânın araba ve hayvanâtı ahir kazâyâ tehâvûn itmeyerek birbirinize üleşdirilerek bir kadim -i akdem ma'iyet-i müşârü'l-ileyhe irsâli hususuna mezid say' ve gayret itmeniz fermânım olmağın hasseten iş bu emr-i alîşânım ısdar ve irsâl olunmuşdur. İmdi keyffiyet irâde-i seniyye-î şahânem bi't-taraf emr-i şerifemden ma'lûmunuz oldukda fermânım olduğu üzere zikr olunân op ve mühimmât bi mennihi te'alâ esna-i rahda herhanginizin taht-ı kazâ ve hükümetinize dahil ve vâil olur ise topların keşidesine ve mühimmâtın nakline kâfi iktizâ iden araba ve hayvanât ahâli-i kazânın tekâliflerine te kazâ tedarik ve i'ta olunarak ve bir kazânın araba ve hayvanâtı ahir kazâyâ tehâvûn itmeyerek herhanginize ulaştırılarak bir kadim-i akdem ma'iyet-i müşârü'l-ileyhe irsâl ve teslimi hususuna bi'L-ittifâk mezid sa'î ve gayrê ve hilâfet-i emrime hareketden tevakki ve müba'adet eylemeniz babında fermân-ı alîşânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerifemle vardukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sūdûr olan iş bu emr-i şerif-i celilü's-şân vâcibü'l-ittiba ve lâzımü'L-ımtisâlimin mazmûn-ı münifi birle amil olasız. Şöyle bilesiz. A'lâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîrû'l-yevmi's-sâlis aşere şehri saferû'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (08.05.1838)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-51 / 1]

Medine-î Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem halîk olan Ohannes veled Feyus nâm hâlikîn verâseti zevce-i metrûkesi Herumiye binti Obinen ile sulbiye-i kebire kızları Meryam ve Karin ve Anna ve sulb-i

kebir oğulları Mank ve Serkez ve Madriyevos münhasıra olduğu şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra verese-i mersûmenin talebi ve ma'ifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî's-şer'îye tevzi' u taksîm olunân halîk-ı mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis aşere şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.(08.06.1838)

	Guruş
Köhne döşek / 3	90
Yorgan çit / 2	100
Çit yüzlü yasdık / 4	50
Köhne kilim parça / 3	60
? / 1 ve çuval	40
Şişe ve billur	10
Ağaç kaşuk / 3 ?	3
Köhne zahan cibi / 3	5
Kefer ? ve sagir şamdan	17
Giyim esvabı	20
Evâni-i nuhâsiyye / 30 kıyye	330
Hırdavât-ı menzil	25
YEKÛN	750

MİN HÂ'L-İHRACÂT	
Halık-ı mersûmun leşesine mesârif	100
Resm-i kısmet	19
Mesarif-i müteferrika	6
YEKÛN	125
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	625
Hisse-i zevce / 15 meblağ	78
Hisse-i binti / 91 meblağ	60
Hisse-i binti / 91 meblağ	60
Hisse-i binti / 91 meblağ	
Hisse-i ibn / 62 mebleğ	121
Hisse-i ibn / 62 mebleğ	121
Hisse-i ibn / 62 mebleğ	121

[S-51 / 2]

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm Samsun'dan Harbut'a varınca yol üzerinde vaki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zide fazlûhûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagan ve a'yân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadruhûm tevki'î refi'î hümâyun vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hala mülhâkâtıyla redif-i mansûre-i eyâlet-i Sivas müşiri düstûr-ı mükerrem müşir-i

nizâmü'l-a'lem vezirim Hafız Mehemed Paşa ademallahû te'alâ-ı iclale ma'yyetinde olan asâkir-i hasse-i şahânem alayları için tanzim olunân elbise ve yağmurluk ve çanta ve matara ve levâzımât-ı sa'ire ile asâkir-i mezkûr beşinci alayın ikinci taburı için iktizaiden tüfenkler beş yüz denk olarak asâkir-i mezkûre yüzbaşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zide kadruhû ve beraber bulunân imam ve mülâzım cem'ann beş nefer zâbit teslimân bu taraftan bahren Samsun iskelesine gönderilmiş olduğundan bahisle zik olunân esliha ve eşya Samsun'dan Harbut'a varıncaya değin nakline muktezi araba ve hayvanâtın icâb iden ücretleri ba'de mansûre-i hazine-i celikesinden ahz olunmak üzere serian tedarik ve i'tasıyla kazâ be kazâ nkl olunarak salimen mahalline i'sâli vesayasını şâmil emr-i şerifem sudûrı hala bi'l-istiklâl asâkir-i muntazama-i şahânem seraskeri Damat-ı Sani şehriyâranem düstûr-ı mükerrerem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem vezirim Mehemed Said Paşa ademallâhû te'alâ-i iclâle tarafından bi't-takrir ifade ve ina olunmaktan naşi siz ki kuzzât ve nüvvâb vesa'ir mûmâ-ileyhimsiz vech-i meşrûh üzere amel-u hareket bi'l-ittifâk mezid ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsen iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdar ve tisyâr olunmuşdur. İmdi zikr olunân esliha ve eşya Samsun'dan Harbut'a varınca herhangi bir taht-ı hükümet ve kasabasına dahil olur ise nakline muktezi araba ve hayvanâtın icâb iden ücretleri ba'de mansûre-i hazine-i celilesinden ahz olunmak üzere serian tedarik ve i'tasıyla birbirinize irsâl ve salimen ? maksude i'sâli irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu babda ağmaz ve rehâvetle zikr olunân esliha ve eşya araba ve hayvanât intizara beyhude meks ve tevkif olunmak veyahûd bir adedi telef ve zâyi' olmak misüllü vaz' ve halet vuku-ı bir durumla ca'iz olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel-u harekete ziyade ihtimâm ve gayret ve hilâfını tecvizden be gayet hazer u mücânebet eylemeniz babında fermân-ı alişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl

buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sūdûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı i'taat makrûniyla amel-u hareket eylesesiz. Şöyle bilesiz a'lâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâhir şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.
(15.05-24.05-1838)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-52 / 1]

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i müfehâm nizâmü'l-a'lem müdebbirü'l-umûri'l-cumhûrî bi'l-fikri's-sâbık mütemmîmü mehâmî'l-i enâmi'l-bi'l-re'yi's-sâ'ib mümehhîdû -bünyâni'd-devlet-î ve'l-ikbâl müşeyyîdû erkâni's-sa'adet -î ve'l-iclâl el mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtîfi'l-melîki'l-a'lâ redif-i mansûre-î eyâlet-î Sivas müşirî vezirim Hafız Paşa ademâllahû te'alâ-î iclâl ve kıdvetü'l-nüvvâb ? Tokat kazası na'ibî Mevlâna zide ulema ve mefâhirü'l- emâsîl ve'l-akrân voyvoda ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrû hûm tevkî'-î refî'-î hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki. Katolik milleti patriğîne ihsân-ı hümâyûnum olan berât-ı a'lîşânım şerûtunda millet-i mersûme hanelerinde kıra'at-ı incil ve ta'lik-i kandil ve tasdir misüllü şeylerin icrâ-î ? eylemeleri münderic olduğından o ma'kûle ma'bet ittihâz eyledikleri hanelerden Tokat'ta Ardala mahallesinde ka'in bir babhâne mürûr-ı zaman ile müşrif-i harab ldığına binaen ta'miri hususına İstanbul ve tevvâbı (nüvvâbı) katolik patriğî Karabet nâm rahip ba arzûhâl-i niyâz veistirhâm itmiş olmakdan naşî ma'bethâne-i mezbûrun vaz'-ı kadimi üzere ta'mir ve termimine rûhsat-ı seniyye-i mülûkânem buyuruğı kılınarak ol babda hatt-ı hümâyûn ? padişahânem sahife-i pirâ-i sūdûr olmağla mantûk-ı münifî üzere amel olunmak fermânım olmağın ruhsât-ı hâvî iş bu emr-i şerifim ısdar ve tisyâr olunmuşdır. İmdi ma'bethâne-i mezbûrun hey'et-i asliyesi üzere ta'mirine

müsaade-i aliyyem erzân kılındığı ve zinhâr vukû'ı kadiminden hariç ve zait nesne ihdasına erâik-i ruhsât olunmak tama' ve irtikâb düşleyerek zimmetinde re'âyâdan bir akçe ve bir habbe ahz ve tahsil kılınmak lâzım gelür ise mütecâsir olanların mazhar-ı muaheze ve i'tab olacaklarına şübhe olmadığı siz ki müşir-i müşâr ve na'ibe vesa'ir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ana göre amel-u hareket kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylemeniz babında fermân-ı alîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-î sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı i'taat makrûnıyla amel-u hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz a'lâmet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâsıt şehri şa'ban-ül-muazzâm sene selâse ve hamsin ve mieteyn ve elf. (09.11-19.11-1837)

Kostantiniyye-i Mahrûse

[S-52 / 2]

İftihârü'l-emâcid ve'l-akâbir rikâb-ı hümayûn-ı şahâne kapucıbaşlarından Tokat voyvodası atûfetlû ağa* zide mecduhû ve şeri'at-şar Tokat na'ibi * semâhatlû efendi zide ilmuhû ve vücûh-ı kazâ ve iş erleri ve katolik milleti patriğine ihsân-ı hümayûn buyurulan berât-ı alîşân şerûtunda millt-i mersûm hanelerinde kira'at-ı incil ve ta'lik-i kandil ve tasdir misüllü şeylerin icra-i ? eylemeleri münderiç olduğundan o ma'kûle ma'bet ittihâz eyledikleri hanelerden Tokat'ta Ardala mahallesinde ka'in bir babhâne mürûr-ı zaman ile müşrif-i harâb olduğına binaen ta'miri hususını bu def'a İstanbul ve tevvâbı katolik patriği Karabet nâm rahip ba arzuhâl niyâz ve istirham itmiş olmakdan naşî ma'bet hâne-i mezbûrun vaz'ı kadim üzere ta'mir ve termimi hususuna ruhsât-ı seniyye-i şahâne buyuruğı ve erzân bildirilerek ol babda ruhsât-ı havî cânib-i seniyyü'l-

* İsim belirtilmemiş

cevânib cenâb-ı veliyy-ün- nûami ve Tokat na'ibine hitaben şeref-bahs sahife-i sudûr buyurulan bir kıt'a fermân-ı celilü's-şân şeref-vürûd itmiş ve infâz-ı emr ve irâde-i aliyye lâzî meden bulunmuş olduğu imdi siz ki muhatabun oldukda ber-mantûk-ı emr-i alî ma'bethâne-i mezbûrun hey'et-i asliyesi üzere ta'mirine müseade-i seniyye-i erzân kılınmış olmağla ancak zinhâr vaz'ı kadiminden hariç ve zaif nesne ihdasına erâit-i ruhsât olunmağın ve tam' irtikâb düşleyerek zimmetinde ve re'âyâdan bir akçe ve bir habbe ahz ve tahsil ile mesul ve mu'ahezede ve i'tab olunmakda bi gayeti'l-gaye tevakki ve müba'adet eyleyesiz ve siz ki millet-i mersûma rahibi ve kapucibaşılarısız siz dahî ber-mantûk-ı emr-i alî ma'bethâne-i mezbûrun hey'et-i asliyesi tevcihle ise vaz'ı kadimden zinhâr ve zinhâr ziyade nsne ihdasından be gayet mücâebet ile ruhsât-ı seniyye-i şahânem ? ve erzân buyurulduğu vechle amel-u harekete dikkat ve hilâfindan hazer ve mü'baadet eylemeniziçün makâm-ı kaim-makâmiden yedine iş bu buyuruldu tahrîr ve tarafınıza tısyar olunmuştır. Bi mennihi te'alâ gerekdir ki ber-mantûk-ı emr-i alî buyurulur siz harekete dikkat ve hilâfindan mücânebet eyleyesiz.

Fî 25 saferü'l-hayr sene 1254. (20.05.1838)

Mir Alî An ser Bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî Kaim-makâm-ı Eyâlet-i Sivas

[S-53 / 1]

Ve'l-asl Muş ahâlîlerinden olup Medine-î Tokat'ta Meydan-ı Camiî Şerifi medresesinde misaferete sâkin iken bundan akdem fevt olan Hacı Baba nâm müteveffânın zâhirde vâris-i ? ve mevresi olmayub terekesi cânib-i beyt-ül-mâle a'id ve râci' olmağla halen medine-î mezbûr voyvodası olup vâkî' olan beyt-ül-mâl amme ve hasse ve kabzına me'mûr rikâb-ı hümayûn kapucibaşılarında atûfetlû Mehemmed Ağa tarafından emin-i beyt-ül-mâle nasb u ta'yîn olunân başçavuş Ahmed Ağa-i müfti ma'rifet-i şer'le tahrîr ve helalî fevkîyle şukka-i sultanideba'de'l müzayede inân

şehriyle beyn' oluan müteveffâ-i mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fî gurre-i min şehri rebî-ül-ahîr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (24.06-03.07-1838)

	Guruş
Köhne mesh / 1	21,5
Köhne entari ve	28,5
Köhne aba ve gömlek	10,5
Def'a köhne aba ve ? 4	
Merkeb res'	80
Nakd-ı mevcûd	73,5
YEKÛN	208
MİNHA'L-IHRACÂT	
Müteveffâ-i mezbûrun techiz ve tekfinine mesârif	43
Kâtîbiyye ve çukadâriyye ve ?	19
Emin-i beytü'l-mâl ?	8
YEKÛN	70
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Ber-mu'tad na'ş ihrâç	138
	046

Devir-i Emin mûmâ-ileyh	92
-------------------------	----

[S-53 / 2]

Medine-î Tokat'ta Semerkand mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem halîk olan Yasef veled ? nâm halîkin verâseti zevce-i metrûkesi Meryem binti Mardun ile sulbiye-i sagire kızları Eylisa ve Ancu ve sulb-i sagir oğlu Kostane münhasıra olduğı şer'an zâhir u nûmayân oldukdan sonra verese-i mersûmenin talebi ve ma'ifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'îye tevzi' u taksîm olunân müteveffâ-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sabi' ve'l-ışrin şehri rebî-ül-evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (20.06.1838)

	Guruş
Köhne çit yüzlü döşek / 2	80
Çit yüzlü yorgan / 3	100
Çit yasdık	40
Köhne kilim / 2	30
? minderi	5
Giyim esvabı aba ve şalvar	20
Evâni-i nuhâsiyye / 18 kıyye	200
? ve şamdan	5,5
Kutnî entari	20

Der zîmmet-i Abacı Kisyar ba temessûk	250
Der zîmmet-i Balıkçı Zimmî ba temessûk	56
?cı Obes ba temessûk	400
Müntaşer oğlı ba temessûk	56
Hırdavât-ı menzil	38
YEKÛN	1300,5
MİNHA'L-İHRACÂT	
Halîk-ı mersûmun leşesine	100
Resm-i kısmet	32,5
Mesârif-i müteferrika	11
YEKÛN	142,5
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	1157
Hisse-i zevce / 75 meblağ	144
İsse-i binti / 11 meblağ	253
Hisse-i binti / 11 meblağ	253
Hisse-i ibn / 22 meblağ	506
Meblağü'l bâkî / 1	

[S-53 / 3]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT					
MAHALLÂT					
Mahalle	Guruş	Mahalle	Guruş	Mahalle	Guruş
Soğukpınar-1 Müslim	130	Çay-1 Müslim	156	Sarı Güllük	37
Yaş Meydan	30	Çay-1 zımmi	96	Çilhane	9,5
Yar Ahmed	42	Mehemmed Paşa	86	[S-54] Secaaddin	23
Cerid (Cedit)	38	Musluhiddin	83	Meydan-1 Müslim	65,5
Dabağhane-i Atik	62	Samyeli	23	Debbağhane-i Cedit	20
Hoca Ahmed	128	Aliksan	22	Semerkand	60
Cami'i Kebir	45	Dere	20	Çaşnigir	45
Halid	3,5	Su İçmez ,İçme Su, Zilli Hacı	42	Simavn	13
Rüstem Çelebi , Molla Bektaş, Alaca Mescid	46	Cemaledin , Terbiye-i Kebir	53	Melik Danişmend	14
Kaya, Çilfek, İplik Pazarı	36	Güzel Aşçı , Sabunhane	19,5	Baba Oseb	7
Za'im	5	Tatar Hacı	17,5	Yazıcık	60
Kâbe Mescit	29	Hacı İbrâhim	57	Zincirli Kuyu	35
Geyras	74	Seyyid Necmeddin	73,5	Çehkenli	26,5
Beğbağı	167	Gaybi	101,5	Mihmad-1 Müslim Hacib	93
Mahmud Paşa	72	Acebşir	23,5	Mihmad-1 Müslim Hacib Zımmi	62

Akdeğirmen-i Müslim	61	İvas Paşa	15	Hacı Hasan Bölüğü	123
Akdeğirmen-i Zımmi	21	Sofiyon	40	Menzil-i iştirâ iden Müslim Bölüğü	54
Soğuk pınar Zımmi	62	Keçeciler Ankara	60,5		
Horuş	32	Taşcı Mahmud	44,5		
Haric-i Bağçeciyân	5	Menice, Veled-i Ayas	20		
YEKÛN 2890 Guruş					

Bâlâda mastûr mahallât ahâlîleri

İnha olunur ki Redif-i Mansure-i Eyâlet-i Sivas müşiri Devletlû Hafız Paşa Efendimiz Hazretlerinin ma'iyet-i müşirânelelerinde bulunmak ba-irâde-i seniyye Tophâne-i Amireden irsâl olunân yirmi kıt'a top ve yirmi kıt'a kapak-ı mühimmat ? bi'l-irâde-i seniyye ile asâkir-i hasse-i şahâne alayları için yüz başı Ahmed Ağa ve İbrâhim mülâzım beş nefer zabıtân ile irsâl olunân elbise ve çanta ve yağmurluk ve matahra ve levâzım-ı sa'ire ve diğer irâde-i seniyye ile Mirza Paşa ve Halil Paşa livâlarında mevcut asâkir-i şahâne için ? mebni Arif Efendi yedinde irsâl olunân diğer çanta ve palaska ? mühimmât-ı sa'ire müşarü'l-ileyhin bulunduğu mahallere kadar irsâl ve tisyâr kılınmış olmağla zikr olunân mühimmât ve savların kazâ be-kazâ nakline muktezi araba ve hayvanât i'tasıyla seri'an imrârlarına irâde-i seniyye muktezi olmakdan naşi mühimmât-ı mezkûr bu def'a medine'i Tokad'a vürut ve Bolus karyesine kadar nakline iki yüz on araba yediyüz elli bargir muktezi olmağla arabanın beheri yirmişer ve bargirin beheri sekizer guruşdan bu def'a cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer' ve atûfetlû voyvoda ağa ma'rifetiyle tevzi' taksîm olundukda her ma'da ve nevâhi hisseleri ile re'âyâ hissesi ba'de'l-ihrâç bâkî ehl-i islâm hissesine isâbet iden yekûn akçe

teslim olundukda beher akçeye yetmişer paradan ber-vech-i bâlâ iki bin sekiz yüz doksan guruş isâbet itmiştir.

Fî 3 rebi'ü'l-ahîr 1254. (26.06.1838)

[S- 54 / 1]

KOMANAT-I TABİ'İ TOKAT					
NAHİYE					
Nahiye	Gurûş	Nahiye	Gurûş	Nahiye	Gurûş
Geksi	14	Omala	43	Kadı vakfi	31
İzbisti (İlbisti)	11	Bizeri	45	Acıpnar Kışla	40
Difye	20	Boyalı	31	Gevrek	25
Yelpe	14	Sideni	31	Mülk	5
Gevle	14	Eze	37	Beşören	34
Nebi	6	Kemkez	26	Bayram	8
Aluç	9	Eskiğin	26	Dekseci	8
Bula	5	Ohtab	44	Tutu	5
Kızıl	20	Döllük	36	Çöreğibüyük	5
Cincife	15	Armus	44	Kirkoros	52
Halvar	15	Üçgöl	40		
YEKÛN 765 guruş					

[S-54 / 3]

KAFİRİNİ-İ TABİ'İ TOKAT			
NAHİYE			
Nahiye	Gurûş	Nahiye	Gurûş
Almus	99	Çekerler(Çeğetler)	37
Gezgi	10	Tomara	13
Daduhta	14	Eftelit	13
Zuğrı	43	Yabalık	3
Elpit	13	Leveke	20
Meğtülü	33	Ekseri	16
Tiyeri	17	Varzıllar	18
Hünkarfelet	27	Kara Dere, Sideni	25
Gök	27	Muhat	35
Çiftlik	24	Teknecik	8
?	13	Çat	8
YEKÛN 510 guruş			

HİSSE'İ NAHİYE-İ TOZANLI

1700 GURÛŞ

HİSSE'İ RE'AYA

4335 GURÛŞ

[S-55 / 1]

Medine’i Tokat’ta Derâz-ı müslim mahallesi mütemekkinlerinden olup bundan akdem Kudus-i Şerif’den gelür iken esna-i rahta hâlik olan Karamanlı oğlu ? Tukas Veled Bagos nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Nazemi bintii Ohannes ile li ebeveyn kız karındaşı Mirab ve Velite ve er karındaşı oğlu ga’ib ani’d-diyar Ulkiye münhasıra olduğu şer’an zâhir ve nümâyan oldukdan sonra ba-ma’rifet-i şer’-i tahrîr ve beyne’l- verese bi’l-farizâtî’s-şer’iyye tevzi’ u taksîm olunân hâlik mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i ati zikr olunur.

Hurrîre fi’l-yevmi’s-sâlis şehri rebi’-ül-ahîr li sene erbaa ve hamsin ve miyeteyn ve elf.(26.06.1838)

	Guruş
Çit yüzlü döşek ve yorgan	100
Çit yüzlü yasdık	30
Müsta’mel kilim	80
Kebe ve kilim parça / 7	18
Güze minderi / 3	5
?	5
Fıncan	3
Nuhâs terazi	2,5
Teymur / 8,5 kıyye	20
Evâni-i nuhâsiyye / 17 kıyye	215

Sagir şamdan / 3	10
Köhne dühan cibi	5,5
Hırdavât-ı menzil	20
YEKÛN	19,5
SAHHÛ'L-BAKÎ	
Li't taksîm beyne'l-verese	569
Hisse-i zevce / 30 meblağ	142
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn / 82 meblağ	106
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn / 82 meblağ	106
Hisse-i uhh li ebeveyn / ? meblağ	213
Bâkî	2

[S-55 / 2]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT			
MAHALLAT			
Mahalle	Akçe	Guruş	Para
Soğuk Pınar-ı Müslim	46	1304,5 - 660,5 = 644	
Yaş Meydan	10,5	291 - 144 = 147	15 - 15 = 00
Yar Ahmed	13,5	457 - 226 = 331	35 - 35 = 00

Cerid	10	291 - 101 = 130	10 - 10 = 00
Dabağhâne-i Atik	20	561 - 211 = 280	35 - 35 = 00
Hoca Ahmed	34	942,5 - 467,5 = 476	
Cami'î Kebir	11	305 - 151 = 102	10 - 10 = 00
Halid	1	27 - 13 = 14	30 - 30 = 00
Rüstem Çelebi, Molla Bektaş ve Alaca Mescid	11	318 - 165 = 154	
Kaya, İplik Pazarı	6	166,5 - 82,5 = 84	
Za'im	1,5	40 - 19 = 20	15 - 15 = 00
Kâbe Mescid	8	222 - 110 = 112	
Geyras	43,5	1207 - 598 = 609	5 - 5 = 0
Beybağı	86	2414 - 1210 = 1204	
Mahmud Paşa	31,5	874 - 433 = 441	5 - 5 = 0
Akdeğirmen-i Müslim	26	728 - 364 = 364	
Akdeğirmen-i Zımmî	2	55,5 - 27,5 = 28	
Soğuk Pınar-ı Zımmî	19,5	542 - 268 = 273	5 - 5 = 0
Horuş	7	208 - 110 = 98	
Haric-i Bağçeciyan	3	83 - 41 = 42	10 - 10 = 00
[S-56] Çay-ı Müslim	54	450,5 - 742,5 = 756	
Çay-ı Zımmî	36,5	1012 - 501 = 511	35 - 35 =

			00
Mehemmed Paşa	31,5	874 - 433 = 441	
Muslıhıddin	17,5	492,5 - 247,5 = 245	
Samyeli	10	284 - 124 = 140	10 - 10 = 00
Aliksan	8	222 - 110 = 112	
Dere	6,5	180 - 89 = 91	10 - 10 = 00
Su İçmez, İçme Su, Zilli Hacı	18	313 - 261 = 252	10 - 10 = 00
Cemaleddin	13	367,5 - 185,5 = 182	
Güzel Aşçı, Sabunhane	2,5	83 - 48 = 35	5 - 5 = 0
Tatar Hacı	4,5	124 - 61 = 63	25 - 25 = 00
Hacı İbrâhim	10	305 - 165 = 140	
Seyid Necmeddin	23	638 - 316 = 22	10 - 10 = 00
Gaybi	36	999 - 495 = 504	
Acebşir	8	235 - 113 = 122	30 - 30 = 00
İvaz Paşa	4	111 - 55 = 56	
Sofiyon	16	513 - 261 = 252	10 - 10 = 00
Keçeciler, Ankara	11	305 - 151 = 154	10 - 10 = 00
Taşcı Mahmud	13,5	374,5 - 185,5 = 189	
Sarı Güllük, İsa Fakih	12	339 - 171 = 168	
Veled-i Ayas, Menice	8,5	250 - 131 = 119	25 - 25 = 00

Çilhane	3	$103 - 61 = 42$	$25 - 25 = 00$
Secaaddin	13	$360 - 178 = 182$	$30 - 30 = 00$
Meydan-ı Müslim	31	$874 - 440 = 434$	
Dabağhane-i Cedid	5	$138 - 68 = 70$	$30 - 30 = 00$
Semer kand	28	$777 - 385 = 392$	
Çaşnigir	19,5	$542 - 269 = 273$	$5 - 5 = 0$
Simavn	4	$111 - 55 = 56$	
Melik Danişmend	7	$194 - 96 = 98$	$10 - 10 = 00$
Baba Oseb	4	$111 - 55 = 56$	
Yazıcık	29,5	$826,5 - 413,5 = 413$	
Zincirli Kuyu	19	$527 - 261 = 266$	$10 - 10 = 00$
Çehkenli	10,5	$291 - 144 = 147$	$15 - 15 = 00$
Mihmad-ı Hacib-i Müslim	32,5	$929 - 474 = 455$	$15 - 15 = 00$
Zımmî	27,5	$791 - 406 = 385$	$25 - 25 = 00$
Hacı Hasan Bölüğü	56,5	$1567 - 776 = 791$	$25 - 25 = 00$
Müslim Bölüğü	17	$471 - 233 = 238$	$30 - 30 = 00$
YEKÛN	1048	$29344 - 14698 = 14646$	

	Ale'l-haberi minhâ	
<p>Mahallât-ı mezbûrun şerhî esnaf şerhî gibi olub niyaz-ı ale'l-haber beher akçeye on dörter guruş mahallât-ı mezbûrun hissesine on dört bin altı yüz kırk altı guruş isabet itmiştir.</p> <p>Fî gurre-i rebî'-ül-ahîr sene 1254. (24.06-03.07-1838)</p>		

[S- 56 / 1]

DER NEFS-İ ŞEHR-İ TOKAT			
ESNAF			
?	Guruş	?	Guruş
Penbeciyan	444 – 212 = 232 ?	Semerci, keçeci	3637 – 1732 = 1905
Saraçyan	636 – 303 = 333 ?	Mutafban	1591 – 758 = 833
Etmekciyan	5389 – 2567 = 2822 ?	Duzban	1816 – 865 = 951
Kirişciyan	1368 – 649 = 721* ?	Dabağan	2184 – 1040 = 1144
Kara yağcı ve şireci	404 – 192 = 212 ?	Nalçacıyan	161 – 077 = 84
Kassaban	1628 – 823	Gönciyan	172 – 182 = 090

	= 805		
Neccaran ve keresteci	1585 – 755 = 830	Bezzazan ve koltukcu	3637 – 1732 = 1905
Kundakçıyan	275 – 131 = 144	Kiremidciyan	862 – 431 = 431
Hallacıyan	4654 – 2217 = 2437	Tarakçı ve çıkırıçı	340 – 162 = 178
Berberan	699 – 333 = 366	Kireççiyan	333 – 159 = 174
Hamamcıyan	543 – 259 = 284	Attaran	180 – 086 = 94
Urbacıyan	1092 – 520 = 572	Kazzezen	216 – 103 = 113
Nalbantyan	2522 – 1201 = 1321	Dühancı ve ?	835 – 397 = 438
Urgancıyan	2725 – 1298 = 1427	Teymurciyan	2702 – 1287 = 1415
Kafafan ve dikici	6736 – 3208 = 3528	Abacıyan	270 – 129 = 141
Bakkalan ve manav	7188 – 3423 = 3765	Bakırcı ve kalaycı	3097 – 1475 = 1622
Eskiciyan	1272 – 0606 = 666	Kürkçü ve hurdacı	136 – 065 = 71

		YEKÛN	61329 -29278 = 32051 Mukaddema tevzi'î olunân ale'l-hesab minhâ
--	--	-------	--

[S-57]

Bâlâda mastûr esnaf ahâlîeri

Emr olunur ki . iki yüz elli üç senesi şa'ban-ı şerifi gurre-isinden iş bu elli dört senesi muharremi zamanına kadar altı mah zarfında medine-î Tokat'ta vukû' bulan ?bat ve kaffe-i mesarfâtın yekûn iki yüz yetmiş sekiz bin dör yüz yetmiş sekiz buçuk guruşa baliğ olub mebâliğ-i mezbûrun defter müfredatı huzur-u şer'ada ve cümle muvassıhlarında hüve't-tüvâna ve'l-kabul misl-i şer' de imza ve mümehhir olunarak li ecli's-samî Der-saâdet'e takdim olunmuş ve bazı matlubatın tiz elden te'diyesi lazım geldiğinden cümle ittifâkıyla mebâliğ-i mezbûrun yüz elli beş bin guruşu bundan akdem ale'l-hesab olarak tevzi' î ve tahsil kılınmış ve küsurunun üzerine kömürkeşkiralalarında bakaya kalan tekâlif hisselerinin tahsili azimü'l-imbân olduğundan bakaya-ı mezbûremi ittifâk-ı ahâlî ile ilave olunarak bu def'a ma'rifet-i şer' ve atûfetlû voyvoda ağa * ma'rifet-i ve cümle ittifâkıyla tevzi'î ve taksîm olundukda ber mu'tad nevâhi hisseleriyle re'âyâ hissesi ifrâz olundukdan sonra bâkîden mahallât hissesi dahi ihrâç olunduğı ber-vech-i bâlâ ma'rifet-i mezbûrunun mukaddema virdikleri ale'l-hesaba -i fûrû-nihâde yalnız otuz iki bin elli bir guruş ma'rifet-i mezbûrun hissesine isâbet itmiş ve mebâliğ-i mezbûrı beynerinizde cem' ve tahsil kabza-i me'mûra teslim eyleyesiz.

Fî gurre-i rebî-ül ahîr sene 1254. (24.06.1838)

* İsim belirtilmemiş

[S-57 / 1]

KOMANAT-I TABİ'İ TOKAT			
NAHIYE			
Nahiye	Guruş	Nahiye	Guruş
Geksi	288 - 154 = 134	Kemkez	627 - 333 = 294
İzbisti	225 - 120 = 105	Esdığın	627 - 333 = 294
Difye	484 - 259 = 225	Ohtab	1350 - 720 = 630
Yelpe	268 - 144 = 124	Dönekse	1060 - 0564 = 496
Gevle	290 - 155 = 135	Armus	1350 - 720 = 630
Nebi	187 - 100 = 087	Üçgöl	960 - 51 = 449
Auç	303 - 162 = 141	Kadıvakfi	748 - 397 = 351
Bula	49 - 26 = 23	Acıpınar Kışla	110 - 375 = 335
Kızıl	304 - 190 = 164	Gevrek	918 - 490 = 428
Cincife	258 - 138 = 120	Mülk	51,5 - 25 = 26,5
Hulvar	290 - 155 = 135	Saltık	940 - 505 = 440
Omala	1319 - 702 =	Bayram	242 - 131 = 111

	617		
Bizeri	1447 - 0770 = 677	Dekseci	265 - 142 = 123
Boyalı	719 - 78 = 341	Tutu	75 - 68 = 07
Sideni	719 - 378 = 341	Çöreği Büyük	75 - 68 = 7
Eze	1250 - 0666 = 574	Kirkoros	2519 - 1347 = 1172
		YEKÛN	20972,5 - 11226 = 9746,5 Mukaddema tevzi'î olan ale'l-hesab minhâ

[S- 57 / 2]

KAFİRİNİ-İ TAB'Î TOKAT			
NAHIYE			
Nahiye	Guruş	Nahiye	Guruş
Almus	2763 - 1494 = 1269	Çeğe(t)ler	931 - 503 = 428
Gezgi	122 - 66 = 56	Tomara	158 - 85 = 73
Daduhta, Kuruseki	260 - 140 = 120	Eftelit	246 - 138 = 108
Zuğru	1252 - 0675 = 577	Yabalık	126 - 068 = 68
Elpit	167 - 090 = 77	Leveke	772 - 416 = 356
Meğülü	1300 - 0700 = 600	Ekseri	193 - 104 = 089

Tiyeri	510 – 275 = 235	Varzıllar	225 – 230 = 195
Mineğir ve Filtise	476 – 257 = 219	Karadere ,Sideni	1116 – 603 = 513
Gök	1549 – 0837 = 712	Muhat	870 – 470 = 400
Çiftlik	276 – 149 = 127	Teknecik	158 – 085 = 73
Alan	142 – 076 = 66	Çat	310 – 167 = 143
		YEKÛN	14122 – 7624 = 6498 Mukaddema tevzi'î olan ale'l-hesab minhâ

[S-58]

HİSSE-İ NAHİYE-İ TOZANLI 29616 – 15833 = 13833 Guruş

Mukaddema tevzi'î olan ale'l-hesab minhâ

HİSSE-İ RE' AYA 125833 – 065876 = 059957 Guruş

Mukaddema tevzi'î olan ale'l-hesab minhâ

[S-58 / 1]

Kıdvetü'l-nüvvâb-ül teşri'în Tokat na'ibi Mevlânâ zide ilmuhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrûhûm tevki'î- refi'î –hümâyun vâsil olacak ma'lûm ola ki. Mukaddema sâdır olan fermân-ı a'lişânım mucibince Tokat kazâsının elli üç senesi şa'ban-ül-muazzamı gurre-isinden elli dört senesi muharremü'l-harâmı nihayetine gelinceye değin gönderilen mesarfâtın Der-saâdet'e vürûd iden mehazı ve memhûr bir kıt'a tevzi'î defteri yekûnu iki yüz yetmiş sekiz bin üç yüz kırk bir buçuk guruş bâliğ olmuş ve defter-i mezkûr bi't-tetkîk iki kalem on yedi bin dokuz yüz yigirmi yedi guruşunu tenzil ile gayr ez harç hisse-i

redif ma'a harç fermân sahhû'l-bâkî iki bin altmış üç bin üç yüz kırk yedi guruşun tevzi'î irade-î aliyye ve mütevakkıf idüğü me'mûru tarafından zir-i deftere tahrîr ve işaret ve defter-i mezkûr balâsına sah'-ı keşide olunarak iade ve irsâl kılınmış olmağla siz ki na'ib voyvoda vesa'ir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-ı emr-i şerifemde salifü'z-zikr iki yüz altmış üç bin üç yüz kırk yedi guruşu ma'rifetinize ve cümle ma'rifetle kazâ-i mezkûr ahâlîsine ta'dil ve tesviye şerutına ri'ayet olunarak tevzi'î ve taksîm ve yerlû yerinden cem' ve tahsil ile mahallerine te'diye ve teslim dikkat ve meblâğ-ı mezkûrun heyet-i tevzi'inde defter-i mezkûre bir akçe hatm ilâve olunmak veyahud tahsildaren nâmıyla ziyade akçe ahz ve tahsil kılınmak lazım gelür ise bi't-tahkîk mütecâser olanların hakkından gelineceği muhakkâk ve mukarrer olduğına binaen ana göre amel-u harekete mezid ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsusa iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdar ve tisyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel-u harekete ziyade ikdâm ve gayret ve mebâlig-i mezbûrun suret-i tevzi'î u tahsili bu tarafda dahî ma'lûm olmak için lazım gelen i'lâmın Der-sâadet'e irsâl ve takdimine müsâraat ve mugayiri irâet-î vaz'a ruhsât ile nefsinizi mehlekeye ilgadan terakki ve müba'adet eylemeniz babında fermân-ı alîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı i'taat makrûniyla amel-u hareket eylesiz. Şöyle bilesiz. A'lâmet-i şerife i'timad kılasız.

Tahrîren fi evâhir şehri rebî'il-âhir li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.(13.07-22.07-1838)

Kotantiniyye-i Mahruse

[S -58 / 2]

Memâlik-i mahrûsetü'l-mesâlik-i şahâneme ka'in bi'l-cümle kazâların vâkî olan

mesarfât-ı mahmiyelerinin defterleri altı mahda bir def'a der-bâr-ı şevket-karâra takdim be ba'del mu'ayene bilâ sene sahh-ı alî keşideye tezzife ruhsâta mahalle i havî emr-i alî şeref vurûd itmiş muktezâ-î irade-î seniyye mülükânedden olmakdan naşi ol babda şeref-efza-î sahife-i sudûr buyurulan fermân-ı celilü'ş-şân bi'l-imtisal iki yüz elli üç senesi şa'ban-ı şerif gurre-isinden elli dört senesi muharremü'l-harâmı nihayetine değin altı mah zarfında medine-î Tokat'ta vuku' bulan umur-ı mehâmm seniyye ve matlubat zımmında tevârüd iden mübaşiran hıdmetleri ve mürûr-ubûr iden asâkirin konak yerleri vesa'ir mesarfât belde sandık eminlerini ve re'âyâ mu'temedi ma'rifetiyle cümlelerin ma'lûmu olarak redif-i defter müfredatı medine-î merkûm mahkemesinde müfti-i u'leme ve voyvoda ve cümle ahâlî ve hâciyân ve re'âyâ vekilleri hazır oldukları halde hatm ve kiraat olunub ba'del-kabul terkîm ve der-bar-ı şevket kararda takdim olunân kazâ-i mezbûrun mesarfâtı deftreidir ki ber-veh-i âtî zikr olunur.

Fî 5 saferü'l-hayr sene 1254. (30.04.1838)

GURUŞ	
0706	Umur-u belde için çend nefer adem ile sandık eminleri Sivas'a gönderildikde 17 mekkâri 306 guruş Sivas'da 350 masrafları mezunen ordudan gelüb Der-saâdet'e giden asâkir
0120	Beş nefer firari-i asâkir mâverâlarından gelen zabıtân ve askerân farıkına kadar 8 kara mekkâri 100 guruş ordudan gelüb Der-saâdet'e giden mübaya'a hazine-i mezbûr cebelü 20
0442	Voyvoda Burhan Efendi kâtîbi yediyle Sivas hazine gönderildikde 200 guruş harcırah Sivas'a 5 mekkâri 90 guruş ? 54 Tokat'ta çend nefer asker celbine me'mûr
0180,5	Abdulkerim Paşa livasından iken alil olub Tokat'ta hasta kaldığından 11 ? 67 guruş hükm ? 6 guruş ifagatında Sivas'a 1 süvar mekkâri 12 guruş ? 1 guruş ?

0114	Tebalarından Reşid Ağa'ya buyruldu Der-saâdet'e giddikde Turhal'a 3 mekkâri 21 guruş Tatar ? Hasan ? Der-saâdet'ten orduya giden 13 haml hazine ?
+	
= 01562,5	
00151	Abdulkerim Paşa'nın Zile istikbâline gönderilen ademine 3 mekkâri 36 guruş müşârü'l-ileyhin kaim-makâmı Ahmed Celal Bey Der-saâdet'ten orduya giddikde 5 mekkâri 90 guruş minhâ
00216	Piyade-i asâkir-i kaim-makâmı Binbaşı Mehemmed Beğ Der-saâdet'ten gelüb orduya giddikde süvar 8 mekkâri 144 guruş Der-saâdet'ten orduya giden 3 mülâzım Ahmed Ağa'ya 21 süvar mekkâri
00272	Voyvoda-i sâbık Hacı İzzet Efendî katibi umur-u belde için Sivas'a gönderildikde harcırah 200 guruş süvar 2 mekkâri 36 guruş iadesinde 2 mekkâri 26 guruş
00138	Der-saâded'den orduya giden 11 haml hazine ile süvar cebelü? 90 mülâzım Ahmed Ağa ordudan Der-saâdet'e giddikde Zile'ye 3 mekkâri 48 guruş
+	
= 02339,5	
00060	Tatar Hasan yediyle Der-saâdet'ten orduya giden hazine ile cebelüler 25 guruş diğer ordudan gelüb Der-saâdet'e giden 3 haml hazine ile Turhal'a cebelü 35 guruş
00180	Asâkir-i Hassa'dan kaim-makâm Mehemmed Beğ ve binbaşılar Der-saâdet'ten orduya giddikde Sivas'a 5 mekkâri 90 guruş Tatar Deli Mehemmed biriyle orduya giden 12 haml hazineyle
00540	Halid Paşa haremleri Der-saâdet'ten orduya giderken ma'iyetlerinde kolağası Mehemmed Ağa ile 3 300 guruş 12 mekkâri 210 guruş minhâ
00410	Ba-âlf Boğdan'a giden İngiliz beğleri 4 nefer bucları200 guuruş Sivas'a 10

	süvar mekkâri 180 guruş Der-saâdet'ten orduya giden Mekke şeyhine Bolus'a 3 mekkâri 20 guruş
+	
=	03529,5
00065	Ma'denden Der-saâdet'e giden beş haml hazine ile Turhalca cebelü 25 ? Tatar Mehemed yediyle 5 haml Diyarbekirden ? hazinesine Turhal'a cebelü ? 30 ? Küçük Tatar yediyle beş Erzurum hazinesine
00134	Def'a Ma'den'den Der-saâdet'e giden 3 haml hazine ve 30 ? cebelü Bafra'dan Der-saâdet'e giden 2 haml hazine ile 30 ? cebelü dâr-ı şu'radan Hasan Paşa yedlerinden Ahmet Ağa'ya 3 mekkâri 54 guruş
00078	Miralay Hüseyin Beğ ?detden Der-saâde'r gitdikde Turhal'a 1 mekkâri 48 guruş Tatar Ali Ağa biriyle evhanelerinden Der-saâde'e giden beş haml hazine ile Turhal'a cebelü 30 guruş
00120	Topcibaşı Mehemed Ağa ve Çavuş osman ordudan Der-saâdet'e gitdikde Zile'ye 5 mekkâri 60 guruş Der-saâdet'den orduya giden yigirmi haml hazine ile Sivas'a 2 cebelü 60 guruş
+	
=	03926,5
[S-59] 00218	Devletlü Hafız Paşa Efendimiz Ağcadağ kal'ası fütühâtı müjdesi ile gelenTatar'a hizmet 200 guruş Turhal'a kadar 2 mekkâri 18 guruş
00036	Niksar a'yanı Ömer Ağa'nın Sivas mahsusa irsal yedi askere virilen mekkâri / 2
00066	Buyruldı ile gelüb Der-saâdet'e giden hazine ile 30 guruş cebelü umur-u dide için Sivas'a gönderilen ber-vech-i verilen mekkâri 36 guruş ?
00291	? Cemil Efendi orduya gitdikde verilen Sivas'a 12 mekkâri 216 guruş Der-saâdet'den orduya giden miralay süvari kaim-makâmı ta'yına ? 75 guruş
00120	Ordudan Der-saâdet'e giden Yahya Ağa'ya Zile'ye 5 mekkâri 60 guruş Tatar Ali ve Hüseyin yedleriyle orduya iden beş haml hazine ile 7 cebelü

	60 guruş
+	
= 04657,5	
00738,5	Kaim-makâm Efendimizin Cafer Ağa on yedi nefer-i firari asker için geldikde 21 ? 238 guruş 200 hizmet hazineye olan ? için Şa'ban ile Mehemed Efendiler ?hizmet 300 guruş
00104	Halid Paşa haremleri Ağa orduya gitdikde Sivas'a 4 mekkâri 72 guruş Bekir Beğ Der-saâdet'e gitdikde Turhal'a 4 mekkâri 32 guruş
00160	Karkın kazer-i cedid teşkiline bırakub Tatar ? olunması için ba buyuruldu gelüb Tatar'a hizmet 100 guruş orduya giden hazine için 5 mekkâri 60 guruş
06500	Mekkâricibaşının karye me'mûr mezbûresine masarfâtlarına kadar mevad için mekkâri başına cümle ittifâkı üzere virilen i'ane
00092	Amasya'dan Sivas'a giden hazine ile cebelü ? 60 guruş süvari yüzbaşılardan ba buyuruldu Der-saâdet'e giden Ali Ağa'ya Turhal'a 4 nefer mekkâri 32 guruş
+	
= 12252	
00342	Ordudan Der-saâdet'e giden Mehemed Nuri Efendi hasb-el-mesali Tokat'ta ikâmetlerinde 220 guruş Turhal'a 4 mekkâri 32 guruş Der-saâdet'ten orduya giden 11 haml hazine ile 90 guruş cebelü
01500	Mahsuben Zile'den Sivas'a giden askerler ile Bolus'a 10 mekkâri 100 guruş Divriğili Mustafa Ağa imam ve muhtarân mahallerine tahkîk iymek için gitdikde hizmet 300 guruş
00030	Benli Mehemed Ağa yedine ordudan Der-saâdet'e giden hazine ile Turhal ? cebelü ?
00252	Devletlü Hafız Paşa urbanını fetihde endehte olan barud 9 kıyye Ağcedağ fütühâtı için kezâlik 8 vukuyye Sincar Aşayîri için kezâlik 7vukuyye

00941	Ramazan-ı şerifde endehte olan barud 30 kıyye 'id-i şerifde 10 kıyye 546 guruş hazineye olan deynimiz için Veled-i Tatariyla Amasya'da kaim-makâm Bekir ? 350 guruş Tatar'a hazineyle makr 45 guruş
+	
= 15317	
00630	Diğer Amasya'ya gönderilen hazinenin bezl-i mesarifi 30 guruş Tatar merkûm harcırah 250 guruş harcırah haricine müşiriyeni? ? yekûnı orduya giderken ta'yînat behâ 350 guruş
00234	Kangiriden orduya giden mülâzım Yusuf Ağa ve arkadaşlarına Sivas'a 8 mekkâri 44 guruş diğer Zile'den orduya giden mülâzım âhmet âğa'ya 5 mekkâri 90 guruş
01474	Der-saâdet'ten orduya giden mühendis kulefalarından kufalarından Ahmed Efendiye sivas'a giden 6 mekkâri 100 guruş Mustafa Paşa Der-saâdet'ten orduya gitdikde mezbûrun ve mesfûran ta'yînat behâ 250 guruş
+	
= 17655	
06500	Ma'iyet-i veliyy-ün-niam mevcûd asâkir-i mansûre elbiseleriyle Musul'da olan hayvanların ma'rifetleri için vürûd iden mühimmâtla Bolus'a kadar nakline araba ve hayvanât 62 süvari mekkâri 1116 guruş ?
01500	İş bu mühimmât-ı mezkûrun naklinde te'lif olan üç res' bargir katırı ashablarına verilen
00498	Der-saâdet'ten orduya giden asâkir-i mansûrede hekimleri 10 neferan ta'yînatları 300 guruş Sivas'a kadar 11 mekkâri 198 guruş
00500	Mukaddema redif-i mansûrede tahririne me'mûr Hüseyin Beğ ne kadar akçe alındığı bulunmal için teftiş-i me'mûr olan beyler geldükde kurralara gönderilen kapuculara verilen
00448	Miralay-ı mûmâ-ileyh Der-saâdet'e gitdiklerinde Zile'ye mekkâri 188 guruş asker-i hasılat on iki nefer Sivas matlubunda virilen 15 mekkâri 270

	guruş ta'yînat behâ 90 guruş
+	
= 27101	
01772	Hazine-i veliyy-ün-niamiye olan deynimiz için ? tahsiline me'mûren geldikde hizmet 1700 guruş tahsil hitamında Sivas'a 2 mekkâri 72 guruş
00750	Ba fermân-ı haremeyn nezâretinde olan evkâfların zahire ihracı için Haremeyn mu'amelâtı vürûdunda handa 17 nefer ta'yînatları
00700	Devletlû Hafız Paşa ?larında Mehemed Ağa mürûr-ubûr için ba buyuruldu geldükde hizmet 500 guruş Damat şehriyari Halil Paşa Divan efendiye dönüşde verilen
01112	Efendi-i mûmâ-ilyh ve refakatiyle Purusya beğleri geldikde konakçı ve hademeleri Tatarlarına ta'yînat 360 guruş hamelesine Sivas'a mekkâri 752 guruş
+	
= 31435	
02185	Devletlû Hafız Paşa Efendimizin ibkâ-î mansıb olduğını müşir mir Ahmed Süleyman Ağa geldikde ba buyuruldu hizmet 2000 guruş ? verilen 185 guruş
00848	Esbab emini ve mülâzım Mustafa Ağa yedleriyle Der-saâdet'ten orduya giden seksen altı haml mühimmâtın Bolus'a kadar nakliye kirası
00108	Atûfetlû Selim Paşa katibinden Ahmed Efendi ba buyuruldu Der-saâdet'ten orduya gitdikde Sivas'a 6 mekkâri
00400	Kaim-makâm mûmâ-ileyh Efendimizin saman emini Salih Efendi menzilhâne ve sipahiler haklarında ve geldikde virilen hizmet
00098	Merkûm kazâ-i Erbaa'ya kadar 2 mekkâri 24 guruş beş esbler ile yüzbaşı Sadık Ağa Der-saâdet'e gitdikde yem ve saman yekûmı 45 guruş Pazar'a kadar 2 mekkâri 25 guruş
00236	Ba fermân-ı âli Timur Han için matlûb buyurulan seksen ? teymur

	hamalları Tokat 'tan cem' olunduğunda mesârefet 416
00030	Topcı yüzbaşılardan Hasan Ağa diğer ağaya bulub * mekkâri
+	
= 35340	
02600	Tokat'tan matlûb buyurulan dokuz nefer teymur hamallarına harcırah 1800 guruş cümleden Zile'ye mekkâri 150 guruş iş bu mühimmât-ı mezkûr mübaşirine hizmet 650 guruş
01166	Ceride-i nazarı Ohem Efendinin altı aylık mahiyyesi 880 guruş kabza-i me'mûra hizmet 10 guruş Tatar Abdurrahman Ağa yediyle orduya giden 31 haml hazineye mesarif 276 guruş
00804	Bi'l-irâde-i şahâne asuce emini Hasan Efendi yediyle Der-saâdet'ten orduya giden elli iki haml mühimmâtın Bolus karye nakliyesi
00210	Bilâ-tezkere mürûr iden bir nefer Sivas'a gönderildikde 2 mekkâri 26 guruş cebelü 60 guruş ? kaldukda endahta olan barud90 kıyye 114 guruş
00000	Hafız Paşa Efendimizin yeğenleri Zekeriya Bey vürûdunda Sivas'a kadar 7 mekkâri 138 guruş tarik-i caddede iki taraflı
00288	Hazirana kadar söğüt ve kavak dikilmesi için ba buyuruldu Osman Kuzzat 50 guruş mahlûl timar yekûnı âlî ev haberabadın ba buyuruldu Mustafa Ağa 'ya hizmet 100 guruş
+	
= 40408	
00132	Bilâ-tezkere der-dest olunân kimesneler Sivas'a gönderildikde verilen 4 mekkâri 72 guruş Sivas'a kadar cebelü? 60 guruş
01375	Ba fermân-ı âlî Medine-î Tokat'tan nüfus mevcudelerinin müceddide-i tahrîrine me'mûr Hocegan Efendi mahallerinde 23 ? mesarfâtları
00820	Ma'iyetlerinde bulunân iki nefer kaşane ta'yînâtları 700 guruş Komanat nahiyesine azimetlerinde 7 mekkâri 70 guruş 1 mihmandar 50 guruş

00653	Ba buyuruldu İngiliz beyleri geldikde ta'yînâtları 151 guruş Sivas'a kadar 16 mekkâri 252 guruş Der-saâdet'e giden defterdar efendi mucibine 25000 guruş mir-ahur Süleyman Ağa
+	
= 43388	
00600	Nevâhilerin nüfus mevcudeleri tahririnde Ferâceğân efendi ma'rifetiyle defterler Sivas'da kayd olunmasına mesârif
00000	Asâkir-i Şahânedan olub li-ecli't-tisal me'zûnen altı mah zarfında Tokat'atn mürûr iden neferât ve onbaşı ve çavuş ?
18900	Gayr-i ez hanedân, konak, han ve kahvelerden ru'yet olunub ba defter-i müfredât verilen ta'yînât ve meyhane paraları
26915	İş bu Asâkir-i Şahâne hîn-i azimetlerinde hastalarına araba vesa'irelerinin rûkûb-ı için verilen mekkâri kiralari
03989	Ba fermân-ı âlî Darb-hâne-i a'mireden nuhâs nakline me'mûr hizmet ve nakliye-i mezkûr gundesinden ber-mûceb bu sal Tokat hissesi
00589	Sivas kaim-makâm-ı Ali Beğ Efendimize ibkâbuyurulmuş olduğıni i'lamına gitdikde hizmet 500 guruş miralay Ahmed Beğ ve kol ağasına Sivas'a 5 mekkâri 89 guruş
+	
= 94381	
26455	Elli üç senesi şa'ban-işerif yedisinden i'tibaren elli dört senesi muharremü'l-harâmı nihâyetine değin mekkâribaşı nısf olunân Mustafa'ya i'ane
10000	Elli üç senesi mart i'tibariyle atûfetlû voyvoda ağayamıza mukâta'at
02500	Voyvodalık dahilinde fiat ve dakikada vâkî şa'ir ölçülen teknenin def'i için senede bir def'a voyvodalar tarafına verilen
10175	Miyâne-i memleketi idâre için sandık eminlerinin bazı mahallerden istikrâz eyledikleri akçenin gönderilmesi

+	
= 143511	
000875	Medine-î Tokat caddesinin Artukabad kazâsına kadar tarik-i caddeye iki taraflı sөгüt ve kavak dikilmesine me'mûrlara verilen
000900	Makârecibaşının hayvan bağladığı ahurun ta'miratına sarf olunân
003500	Vürûd-ı şehirde hisse-i takâlifâtın vusûlu mümteni' olan kenar mahalle ahâlîlerinin tekâlifâtlarına medar olmak üzere i'ane
003700	Komanat ve Kâfirni nahiyelerinde olub tarik-i caddede bulunân kurâlar ahâlîlerine mürûr-ubûrundan dolayı i'ane
+	
= 152486	
002952	Müteveffâ devletlû Reşid Paşa zamanından bakâya kalan mebâligden ba pusula-i mahkeme Sivas Tokat hissesi
037404	Sivas'da vuku' bulub sancak mesârifinden ba pusula-i mahkeme Sivas Tokat hissesi
001250	İş bu elli dört senesi muharrem-ül harâm i'tibariyle taksid-i evvel olarak mâl-ı hazeriyye ma'a hıdmeti
007580	Elli üç senesi mart i'tibariyle taksid-i evvel olarak ref'i- menzil bedeli ve ondalık ma'a hıdmeti
004967	İş bu elli dört senesine mahsûben Sivas sancağından matlûb buyurulan aded-i ağnâm bedeli
001800	Elli üç senesi martı i'tibariyle senede bir def'a güherçile bedeli
+	
= 207439*	
000356	İş bu elli dört senesine muhsûben senede bir def'a surre-i hümâyuna ümenasına verilen

* 208439 olması gerekiyor

000375	İhtisâb-ı cedid otalarının ve mefruşâtının altı aylık kirası
015476	Beray-ı hisse-i cîb-i hümâyun
006407	Beray-ı ma'aş-ı vüzera
001156,5	Mal-ı kefilleri Eyâlet-i Sivas 906 guruş senede bir def'a Der-saâdet'e gönderilmek üzere voyvodalar tarafına verilen minhâ misüllü
+	
= 231209	
[S-60]	
231209,5	Nakl-ı yekûn
000900	Mürûr kâtîbi Şerif Efendinin altı aylık mâhiyyesi
001500	Nüfus mukâyyidi Ömer Efendinin kezâlik altı aylık mâhiyyesi
001200	Jurnal kâtîbi Hacı Şeyh Ağanın altı aylık mâhiyyesi
002400	Sandık eminlerinin altı aylık mâhiyyeleri
001800	Dört nefer şehir kolcularının altı aylık mâhiyyeleri
000240	İslâm ve re'âyâ taraflarından birer nefer hancılar kethüdârî mâhiyyeleri
+	
= 239249,5	
000600	Tokat kal'asında her şeb nöbet bekleyen sâbık dizdar ağaya verilen altı aylık mâhiyye
000300	Sandık eminlerinin sandık ziyarı ve kâğıt parası
+	
= 240149,5	
006003,5	Faziletlü hâkim Efendiye guruş başına birer parden harç-ı imzâ
006003,5	Atûfetlü voyvoda ağaya tahsildâriye
000300	Kaim-makâm nâkîbü'l-esrâf Obes Beğ Efendiye tahsildâriye

025785	Elli üç senesi rûz-ı hızır i' tibâriyle taksid-i sâni olmak üzere redif-i asakîr-i mansûrenin i'ane-i cihâdiyye akçasından Tokat hissesi
+	
= 278341,5	
017490	Balâ-i defterde Der-saâdet'te sûrhle işâret olunân tenzilât minhâ
-	
= 260851,5	
000437,0	Tenzilât-ı mezkûrededen tenzilî icab iden harç-ı imzâ
-	
= 260414,5	
002932,5	Gayr-ı ez hisse-i redif-i harç-ı imza
+	
= 263347	

[S-61]*

[S-62 / 1]

Süleyman ? Tereke Defteri Kaydı

Medine-i Tokat'ta Semerkand mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem Haccı şerifden gelür iken tarikden ? ? bundan akdem fevt olan El-hac Süleyman ibn Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma binti Hüseyin ile li ebeveyn kız karındaşı Raziye binti-ül mezbûr Hüseyin münhasıra oldığı şer'an zâhir u nümayân oldıktan sonra maşrifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farizâtî'ş-şer'iyye tevzi'î ve taksîm olunân müteveffâ-i mezbûrun defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur.

* sayfa boş bırakılmış

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehri rebî-ül-evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.06.1838)

	Guruş
Menzil der mahal-i mezbûre	2000
Bağçe ve derununda ??? / 1 kıt'a	9000
Yan minderi ve ? çit mak'ad	500
Çit yüzlü yasdık / 7 ve örtüsü	100
Köhne kalice ?	15
Müsta'mel kilim	30
Dimi çit yüzlü döşek / 3	150
Çit yüzlü yorgan / 3	120
Sagir çit yorgan / 2	15
Def'a köhne kalice / 1 3	
Minder / 2	15
Çuval / 2 ve hurç / 1	20
Giyim esvabı / 1	80
Şamdan / 2	30
Billir takımı ve ? / 1 sarı ? / 1	25
Fıncan / 12 ve sarı zarf / 12 ve tepsi / 1 ve ? 50	

El leğeni / 1 ve ibrik / 1	60
Evâni-i nuhâsiyye / 28 kıyye	350
Merkeb ve alamet takımı	150
Siyah ? ve ber-vech-i tahmin	100
Kazân ve kanî takımı	50
Hırdavt-ı menzil ber-vech-i tahmin	90
Müteveffâ-i mezbûrun Hicaz'dan gelen ba defter-i eşya kıymeti 2046	
YEKÛN	14550
MÎNHÂ'L-İHRACÂT	
Resm-i kısmet	364
Mesarif-i müteferrika	121
Mîhr-i müeccelletü'l zevce-i mezbûre ba karartü'l-verese	200
YEKÛN	680
SAHHÛ'L-BÂKÎ	
Li't-taksîm beyne'l-verese	12865
Hisse-i zevce / 20 meblağ	3466
Hisse-i uhtü'l-ebeveyn / 90 meblağ	10398

[S- 62 / 2]

Badi-î Terkîm Defter Olunur

Medine-î Tokat'ta voyvodası bulunân ? her sene ? sine kifâyet mikdarı kömürü ve hayvanâtın makulesi için samanı kendi katırları ile Tokat'a mûzâf Komanat ve Kafirni nahiyelerinden celb ve ol vechle evlerine ? ma'an ve kadimden ise de bu ? ? voyvoda ve ? katır tedarîği mesarfât ? ber-mûceb ba'-zân vakt ? irsâli nahiyeteyn-i mezbûreteyn ahâlilerine ? olduğundan tarafeyn-i siyâkat ? su hususunun ? kömür ve saman ? olarak nahiyeteyn-i mezbûreteyn kurâlarıyla mikdar kifâye mebâliğ tevzi'î ve teslim ve voyvoda bulunân ve at kira ve i'tası ezher ? olacağı vechlen bundan böyle voyvoda-i mûmâ-ileyh tarafından nahiyeteyn-i mezbûreteyn kurâlar ? kömür ve saman için bir hayvan irsâli olunmamak ve ahâli-i karyenin dahî hayvanâtlar ? kömür ve saman dahî matlûb itmek şartıyla ma'rifet-i şer' ev vücûh-ı ahâli ittifâk ve ma'rifetleriyle tarafeyn-i bi't-araf voyvoda kazâ bulunân rikâb-ı hümâyûn-ı şahâne kapucibaşılardan atûfetlû Mehmed Ağa hazretleriyle bir senelik altı bin guruş kavî ve karar virilerek elli üç senesi martı i'tibariyle iş bu elli dört senesi şubatı nihayetine değin mebâliğ-i mezbûr altı bin guruşun üzerine yüz elli guruş harc-ı imzâ ve yigirmi beş guruş kâfibiye ve yüz guruş dahî iki mahiyeden hizmet-i zam olunub cem'an altı bin iki yüz yetmiş beş guruş nahiyeteyn-i mezbûreteyn kurâlarına tevzi'î ve taksîm olundukda beher karyenin tahtlarında terkîm olduğu vech üzere zeyl-i defterde muharrer nahiyeyi mezbûrenin kurâları hisseleri zikr olunur.

Fî 9 rebî-ül-ahîr sene 1254. (02.07.1838)

KOMANAT-I TABİ'Î TOKAT
NAHİYE

Kura	Guruş	Kura	Guruş	Kura	Guruş
Geksi	65	Omala	215	Üçgöl	175
İzbisti	65	Bizeri	235	Kadıvakfi	125
Difye	115	Boyalı	125	Acıpınar kışla	135
Yelpe	75	Sideni	115	Gevrek	175
Nebi	32	Eze	200	Beşören, Saltık	165
Aluç	68	Esdigin	115	Bayram	55
Bula	17	Kemkez	115	Dökseki	55
Kızıl	65	Ohtab	225	Mülk	20
Cincife	55	Dönekse	175	?	63
Hulvar	65	Armus	225	Kirkoros	445
YEKÛN 3780 Guruş Yalnız üç bin yedi yüz seksen guruş					

KÂFİRİNİ TABİ'İ TOKAT					
NAHİYE					
Nahiye	Guruş	Nahiye	Guruş	Nahiye	Guruş
Almus	480	Gök	220	Ekseri	40
Gözeki	40	Çiftlik	50	Varzıllar	70
Daduhta,Kuriseki	40	Eftelit	40	Karadere, Sideni	167
Zuğru	190	Alan	22	Muhat	181
Elpit	50	Çeğetler	175	Teknecik	60
?	95	Tomara	45	Çat	60
Meğülü	215	Yabalık	40		
?	90	Leveke	125		

YEKÛN 2495 Yalnız iki bin dört yüz doksan beş guruşdur

[S-63 / 1]

Anadolu'nun Sol Kolu ? Diyarıyla Nihayetine Varıncaya Kadar Vüzerâ-i A'zâm ve Ferîkler ve Kuzzât ve Nüvvâb ve Cümle Me'mûrine Hitaben

Tevki'î refi'î hümâyun vâsıl olıcak ma'lûm ola ki el-halet-i hazihî Darbhâne-i Amiremde darb ve i'mâl olunmakda olan memdûhiyye altunı ve beyaz akçenin etrafı tırtıllı olarak i'mâl ettirilmesi erbâb-ı irtikâbın kat' ve tenkise yol bulamamaları kaziyyesine mebni iken yine ba'zı muzır ve mürtekîb maktaları yerlerine geçen memduhiyye altununun etrafını kırdırub iki vesa'ir alet ile sahte tırtıl çevirmek ve bazılarını güya çocuk başlarına ta'lik olunacak altun gibi tenkis eylemek misüllü hiyânet-i cür'etlerine mebni bazılarının aralık aralık Der-saâdet'e lazım gelenlere buyuruldular ısdar ile men' ve tahzir kılınmakda ise de bu esnada yine şunun bunun yerine o misüllü nakıs olunân altunlar zuhûr itmekde olduğundan başka bir firenk çocuğu çarşu-ı kebirde üçer beşer beyaz akçe tebdil eylediği bi'l-ihsas tutulub yedinde bulunân altunlar tam-el-vezn altun ile muvazene ettirildikde yedi adedinde bir adedi noksan gösterilmiş ve bu suret bir takım ibâdullâhın ikrarını müeddi ve bi'l-vücûh rızâ-i muâdelet iktizâ-î mülükânedan mugayir muzâfi bir keyfiyet alarak iş bu uygunsuzluğun külliyyen men'i esbabının istihsâli lazım gelmiş olmakdan nâşi o makule etrafı kesilmiş ve sonradan tırtıl yapılmış altunlar edna dikkatle ma'lûm olacağından bundan böyle herkes yedlerine geçen memdûhiyye altunun güzelce nazar iderek alub virmek ve eğer o makule nakısü'l-vezn altun gelir ise derakeb çarşu me'mûrları ve mübâyacılara gönderüb her kimden almış ise ihbar itmek ve taşra mahallerden der-saâdet'e tevârüd iden hazinelerin cümlesi nizâm-ı vechle doğru Darphâne-i A'mireye gelüb muayene

birle içlerinde bulunân ecnas altun fi'atıyla tebdil olunmakda olmak hasebiyle ba'de-
 ezin Darphâne-i a'mireme gelen hazine vesa'ir akçe içlerinde bulunân memdûhiyye
 altunlarına dahî dikkat olunarak vezn-i noksan zuhur eylediği halde heman kat' ile tam-
 el-vezn hesabıyla kaç adede baliğ olur ise yigirmişer guruşdan semeni ashabına i'ta
 olunmak ve kalbe'z-zuhûr ider ise ol dahi katş olunarak ashabi yedlerine virilmek ve
 esnâ-î dâd ü sitedde zuhûr iden uygunsuz altun Der-saadet'de çarşu me'mûrları
 darphane-i a'mirem mübâyaacıları ve memAlık-i mahrusemin sa'ir mahallerinde
 kezâlik Darphâne-i Amiremden me'mûr mübâyaacılar maşrifetiyle kat' ile ber-minvâl-i
 muharrer icab iden ? ve kalb olur ise maktûan ve meşkuka aynı sahibine virilmek ve o
 makule vezn-i noksan ve kalb ? bir kimsenin yedinde zuhûr idübdede olduğu mahalli haber
 virmez ise derhâl te'dibât layıkası icra kılınmak üzere ttekidat-ı lazımenin icrâsı
 hususını hala Darphane-i A'mirem müşiri düstûr-î mükerrerem müşir-î müfehâm
 nizâmü'l-a'lem müşir sadkat-mirim Esseyid mehemed Hasib Paşa ademallâhû te'alâ-
 i iclâl tarafından bi't-takrir ifade ve ina' olunub vakıan bu maddeye kemaliyle dikkat
 farizâdan olduğına mebni ol vechle ? hususına irade-i seniyye-i mülükânem ta'likîyle ol
 babda şerefriz sudûr olan emr-i hümâyun şevket-mekrûn padişahânem mukteza-î münifi
 üzere vesaya-i meşruseyi havi Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumilinin Ercis koluna
 vesa'ir iktizâ iden mahallere başka başka fermânlar tasdir Der-saadet'imde dahî lazım
 gelenlere mahsûsa-i buyuruldular tasdir olunmuş ve bu madde Der-saadet'imde olan
 düvel teb'a ve tüccârine sefaretleri caniblerinden ve taşrada bulunânlara konsolos ve
 konsolos vekilleri taraflarından i'lan ve tenbiye kılınmak üzere sefera-î mûmâ-ileyhime
 başka başka müzekkere-î resmîyeler i'ta kılınmış olmağla siz ki müşirân ve vezir-i
 a'zâm ve ferîkler ve mir mirân voyvodana ve kuzzât ve nüvvâb vesa'ir mûmâ-
 ileyhimsiz vusûl-ı fermân-ı celil-? siz dahî keyfiyeti zîr-ü hükümet-i idârenizde ka'in

mahallerde lüzum gelenlere ifade ve tefhim birle ba'de-ezine herkes ahz ve i'talarında yedlerine geçen memdûhiyye altunına güzelce dikkat iderek ve kendüsü fark ve temyiz idemediği halde mahallerinde bulunân mübâyacılara göstererek tam-el-vezn ve sahihü'l-a'yar ise alub zinhâr o makule noksan ve kalb ? ve ayarı nas tedavül idememesi ve o misüllü uygunsuz altun birinin yedinde zuhûr idübde derhal olduğu mahalli haber vermez ise kendüsünün icra-i te'dibât-ı layıkası zımmında ahz ve ? ve ism ve şöhretiyle Der-saâdet'e inhâ kılınması hususına bi'l-ittifak mezid-i'tina ve idkkat eylemeniz fermânım olmağla mahsusa iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdar ve nezâret-i umuriye dahil ?sından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Mehemmed Emin zide kadruhû ile tisyar olunmuştur. İmdi bu madde mevâid-i sa'ireye makbul olmayub muamelât nasın as esası mesâbesinde be gayet dikkat olunacak bir emr-i ehem olduğına mebni iş bu fermân-ı alişânım ve's-sicillât-ı mahkeme kayd ve sebt olunarak ale'd-devam tenfiz ve icrası vesailinin teşkili irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu babda ağmaz ve tamah vuku'uyla bundan böyle dahî bir mahalde o makule noksan altun ve kalb ? ahz ve i'ta olunduğı haber olunur ise bu keyfiyete cesaret iden ruhsât virenler haklarında müstelzim vehâmet ve nedâmet olacağı ve mübaşir mûmâ-ileyhin diğer emr-i şerifle me'mûr olduğu husus için beher kazâdan yüz ellişer gurus hizmet virileceğı misüllü bu madde için dahî başkaca yüz ellişer gurus virilerek buumlardan ma'ada hediye ve irşâd hizmeti nâm ve nâm-u ahir vesa'ir bahane ile hafî ve dahlî bir akçe ve barcai'ta olunduğına kat'an rızâ-i şerifim olmayub herhangi kazâ tarafından iş bu tahsis kılınân miktardan ziyade bir şey virilir ise o mahallin hâkim ve zabıtânı muaheze olacağı ma'lûmunuz oldukça ana göre infâz-ı emr-i fermân-ı mülükânemle ifa'-î lazıme ve güzarı ve sadakât bi2l-ittihad ziyade ihtimam ve gayret ve mugayiri vaz'ı tecvizden nihâyetü'l-gaye tehaşi ve ? eylemeniz babında fermân-ı alişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukda bu

babda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-î sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-
imtisâlimin mazmûn-ı i'taat makrûniyla amel olasız. Şöyle bilesiz . alâmet-i şerife
i'timâd kılasız.

Tahrîren fi evâsıt şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.
(05.05-15.05-1838)

Kostantiniyye-i Mahruse

[S-64 / 1]

Anadolu'nun Sol Kolunun ? Diyarıyla Nihâyetine Varınca Cümleye Hitâben

Ma'lûm olan ittifâk-ı ara ile karargir olan men'-î mürûr nizamının ma'rifet-i
i'rade-i seniyye-i şahanem üzere dârü'l-hilâfet-i a'liyyem ve havalisimde ve gerek
Anadolu ve rumilinin her tarafında ? da'avatın icrası emr-iehemine dikkat bi'l-cümle
hükkâm ve zabıtânın refikîn zimmet ve lazımına ? me'mûrine ve sadkatleri iken bu
esnada memâlik-i ânadolu ve Rumilinde kâ'in kasaba ve kurâ ahâlîlerinden ba'zı
mücrimlerle el-ahvâl-ı ittihâs ve karar ve makûleleri tezkeresiz Der-saâdet'e vesa'ir
istedikleri yerlere mürûr ü ubûr itmekde oldukları bi'l-ihbâr tahkîk ? padişahânem olub
bu suret-i şirâze-i nizâm-ı mülkûn iğlâlîni ve tahsis ve tahrîr nezd-i sa'irenin teşviş ve
ihlalîni müstelzim bir keyfiyet ve bi'l-vüvûd ve mâî ? iktizâ-i mülükâneme münâfatı ve
bundan böyle bu uygunsuzluk herhangi kazâda vuku' bulur ise bi't-tahkîk ol kazânın
hakimi ve zabıtânın bilâ emhâl haklarından gelineceği ve hîn-î berâhin olmağla fîmâ
ba'de kazâ ve karyeler ahâlî ve sekenesinden her kim olur ise olsun bir kimesne ? Der-
saâdet'e ve mehâl-i ahraya azimet idecek oldukda ol nizâmı vechle ol kazâ nüfûs
defterine bi'l-müracâat ism-i mukayyed olarak oralı olduğu ba'de't -tebeyyin tahrîrini
mesâkıt-ı sahihe-i ? idüğü erbab-ı vukûfun ihbarlarıyla ? eylediği halde kendünün
ve göstereceği vekîlin ism ve şöhretleri ve maslahât ve sebab-i azimetleri derciyle ol

kimesnenin yedine mürûr tezkeresi i'ta ve defterde mukayyet olmadığı suretde kefli olsa bile bu makulelere zinhâr tezkere virmekten bi gayet hazer ve ittikâ olunması ve hariçten tezkere ile gelenleri dahî tezkerelerine kemaliyle dikkat ile ne sebebe mebnî geldiği ve maslahâtı ne idüğü tahkik eyledikten sonra mürûruna ruhsat virilerek tezkeresiz zuhur ider olur ise o makûlelerin hiçbir kazâ ve karyede eyleştirilmeyerek geldiği mahale i'ade kılınması ve elhasıl iş bu tezkere maslahatı her tarafta bi gayet dikkatlü ve etraflu tutularak ba'de ezin te'kidât-ı meşrûheyi mutazammın tezkeresi olmayan şahs-ı vahidin asitâne-i aliyyem ve gerek sa'ir bir mahalleden diğer mahale mürûr ü ubûr idememesi vesa'ilinin istihsâlî hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'likıyla ol babda şeref-efzâ-î sahîfe-î sūdûr olan hatt-ı hümâyun şevket-makrun padişahânem mantuk-ı münifi üzere vesâya-î meşrûheyi havî Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumili'nin uç koluna vesa'ir iktizâ iden mahallere başka başka evâmîr-i aliyyem ısdar ve tisyar kılınmış olmağla siz ki mürşirlerle vüzerâ-î müşâr ve ferikler ve mir mirân-ı kirâm ve mevlâna ve kuzzât ve nüvvâb ve sa'ir mûmâ-ileyhimsiz vüsûl-ı emr-i şerifimde keyfiyyet-i zîr-ü hükümet ve idârenizde kâ'in kazâlarda bi'l-cümle mahâl ve ma'bedlerde lazım gelenleri gereği gibi ifâde ve telkin ve mantika-i mürûr olan mahalleri layıkıyla beşer ü şerîr birle iş bu tenbihât-ı seniyye-i şahânem üzere ba'de ez'in tezkeresiz şahs-ı vahidin zinhâr Der-saâdet'e vesa'ir şuraya buraya âmed ü şüd bir vechle fırsatıab olamaması ve meçhûl el-ahvâl ve firarî makulelelerine ve maslahât-ı sahihesi olmayanlara hiçbir mahalde mürûr tezkeresi i'ta kılınmaması esbabını istihsâle ziyade i'tina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbihân ve tehdiden Divân-ı Hümâyundan mahsûsan iş bu emr-i celilü'l-kadrem ısdâr ve nezâret-i umûr-ı dahiliye-i hüvesinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Emin zide kadruhû ile tisyâr olunmuşdur. İmdi bu madde-i mevâdd-ı sa'ireye mukayyed olmayub

saltanât-ı seniyyemin vâcibü'l-i'tina nizâmât-i mülkiyesinden ve hemîşe-ehem-i-murad muâdelet i'tiyâd-ı padişahânem olan asâyîş-i bilâd ve ta'min-i behâ ve kazıyye-i hayriyesinin esbâb-ı icâbıyesinden olduğuna mebni nizâm-ı mezkûrun balâ da beyân olunduğı vechle kemâ-yenbâğı icrâsı matlûp kat'ı padişahânem idüğü ve bundan sonra dahî ağmaz ve rehâvet ve zuhûl ve gafletle o makule tezkeresiz eşhasın gerek Der-saâdet'e ve gerek şuraya buraya mürûrlarına izin-i ruhsât ve tezkerelü olanların tezkerelerine adem-i dikkat misüllü vaz' ve halet vakti gelür ise bi't-tahkik mütecâser olanların te'dibât-ı layıkâları icrâ olunacağı ve mübâşir-i mûmâ-ileyhin diğе emr-i şerifimle me'mûr olduğı husus için beher kazâdan yüz ellişer gruş hizmet virileceğı misüllü bu madde için dahî başkaca yüz ellişer gruş virilerek bunlardan ma'ada hediye ve uşak hizmeti nâmı ve nâm-ı ahzla vesa'ir bahane ile hafî ve celî bir akçe ve birisine i'tâ olduğına kat'a rızâ-i şerifim olmayub herhangi kazâ tarafından iş bu tahsisi kılınân miktardan ziyâde bir şey virülür ise ol mahallin hakimi ve zabıtânı muaheze kılınacağı ma'lumunuz oldukda ana göre amel ü hareketle infâz ve emr-ü fermân mülükâneme bi'l-ittifâk mezid ikdâm ve mübâderet ve mugayir tenbihât-ı şahânem vaz' ve hareket hususına irâet ruhsâtla mesûl olmakdan gayetü'l-gaye hazer u mücânebet eylemeniz babında fermân-ı alişânım sâdır olmuştır. Buyurdum ki vüsûl buldukta bu babda vechi meşrûh üzere şeref yafte-î sūdûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımü'l-intisâlimin mazmûn-ı ita'at makrunıyla amel u hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timat kılasız .

Tahrîren fi evâsıt şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(05.05-15.05-1838)

Konstantiniyye-i Mahrûse

II. BÖLÜM

[S-79/1]

Derun-ı Tokat'da miyâne-i memleketden ikrâmiye olarak miralay Hayri cümleinin ma'lûmu olarak sandık eminleri sâbık Hacı Hasan Ağa ve re'aya mu'temedi Ohannes yedlerine virilen mebâliğ

Gurûş	
4000	Miralay mûmâ-ileyhe virilen hizmet
0800	Kahveci Paşaya virilen hizmet
0450	Kâtîb Mehemed Efendiye virilen hizmet
0100	Kâtîb Ömer Efendiye virilen hizmet
0800	Miralay mûmâ-ileyh ma'iyetlerinde olan kavvasla 400 gurûş çavûslara 400 gurûş virilen hizmetler
+	
=6400	

Gurûş	
2000	Medine-î Tokat'da muzaf Tozanlı nahiyesinde miralay ? ikramiye olarak virilen ?
0200	Redif Kâtîbi Mehemed Efendiye
0200	Kahveci Paşaya
0080	Kâtîb Süleyman Efendiye
0135	Kovvaslara
0135	Çavûslara

+	
2750	

Gurûş	
0800	Sivas'a tabi Kazabad kazasından miralay mûmâ-ileyhe ikramiye olarak virilen
0200	Kahveci Paşaya
0100	Kâtîb Mehemed Efendiye
0125	Kavvasana
0125	Çavûsana

Gurûş	
0500	Artukabad Kazasından miralay mûmâ-ileyhe ikramiye olarak virilen
1200	Miralay mûmâ-ileyhe virilen ? bahâ
0100	Kahveci Paşaya virilen
0120	Kâtîb Mehemed Efendiye virilen
0100	Kavvasana
0080	Çavûsana
+	
2100	
1620	İş bu ol asker için merkûm-ı Ali Rıza Ağanın aldığı
+	
3720	

Gurûş	
	Kaza-i mezkûrın a'yamı sabık-ı ali Rıza Ağanın asker ?
250	? karyesinde katırcı oğulların
335	Kara rek karyesinden Haydar oğulların
335	Kuruçay karyesinden ? oğlu ? Mehemmed'den
400	Beydere Karyesinden ? oğlu Mustafa
250	? Alan karyesinde Kara ? oğlu ?
050	Karaevlû karyesinden Emir Hüseyin oğlu ?

Gurûş	
4000	Kaza-i Erbaa'dan miralay mûmâ-ileyhe ikramiye olarak virilen
0900	Kahveci Paşaya virilen
0500	Kâfîb Mehemmed Efendiye virilen
0300	Süleyman Efendiye
0400	Kavvasana
0400	Çavûsana

Gurûş	
1250	Kaza-i Niksar ve Karakuş'dan miralay mûmâ-ileyhe virilen ikramiye
0550	Kahveci Paşaya virilen
0200	Kâfîb Mehemmed Efendiye virilen
0200	Süleyman Efendiye
0350	Kavvasana

0245	Çavûsana
+ _____	
2735	

Miralay sâbık Hüseyin Beğ ile Tabur kâtîbi Mehemed Efendinin me'murı olan saliflerin ahâlilerine i'tası babında ba-femân-ı alî me'mur buyrulan Ali Ragıb Efendi Tokat'da vürüd ve tahsis olunân hizmetini bade'l- ifraz gerüye virdiği mebalîğ beyanıdır.

Fi 19 Rebî-ül-evvel sene 1254. (12.06.1838)

[S-79 / 2]

Guruş	
3560	Tokat'dan miralay merkûm ile tabur kâtîbine verilmiş olan mebalîğ hizmeti için ? olunân bâkîyyesi
1760	Tozanlı nahiyesinden kezalik verilen mebalîğden hizmet için ? aşer olunân bâkîyyesi
+ _____	
5320	İş bu beş bin üç yüz yigirmi gurûş me'mûr-ı vekilim tarafından tamamen sandık eminleri Mehemed Ağa ve Ohannese teslim olunduğı şerhdir

Gurûş	
4000	Tokat'dan miralay-ı merkûma virilen
0450	Kâtîb Mehemed Efendiye
+ _____	
4450	
0890	Mübaşirine ba-irade-i hazretleri
+ _____	

2560	
0008	Ba-mektub-ı kaim-i makâm eyalet-i Sivas hazine-i ? bahâ
+ _____	
2482	

Gurûş	
200	Tozanlıdan Kâtîb Mehemed Efendiye virilen
040	? bahâ
- _____	
160	
003,5	? mesarif bahâ
- _____	
156,5	

Tozanlı nahiyesinde miralay merkûma virdükleri katırlar aynen teslim olunduğu Sivas eyaleti emini tarafından başka bir tarafa ihbar olunmuş ve nahiyeye-i merkûm için alınân mebâliğ gerüye der olunân Tokat için ? üç bin buçuk seksen iki gurûş ve nahiyeye-i merkûm için elli altı buçuk gurûş mübaşiri Murad Efendi yedinden tamamen alınmış olduğu iş bu mahalle kayd şad

[S-78 / 77 / 76] *

* sayfalar boş bırakılmış

[S-75 / 1]

Medine-î Tokat'da Taşcı Mahmud mahallesi sâkinlerinden zat-ı ma'rifeti's-şer'î ile ma'rife iş bu ba'isü'l-kitâb Rukiye binti-i Ömer nâm hatun meclis-i şer'î şerif-i enverde Mubetabet Es-seyyid Hafız Halil Efendi mahzarında üzerine de'âvi ve takrir-i kelâm idüb medine-î mezbûrede Beybağı mahallesi sâkinlerinden ve diğeri Halil bin Sarıkcı İbrâhim nâm kimesne zevcim olub târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem asker yazulub dâr-ı ahara gider iken benim halim nice olıcak deyü tekellüm eyledikde ve zevcim mezbûr Halil dahî iş bu hazır bi'l-meclis Hafız Halil hayru şerre vekil ettim sükkân ne güne cevab verir ise makbulumdür deyü vekâlet matlaka-iamme ile iş bu Halil'i vekil etmişidi şimdi ben mirimden ve nafak-i iddetimden bi'l-rıza fariğ olmamla gaib-i ani'd-diyar zevcim mezbûr Halil Beğ tarafından vekâleti hasebiyle beni tatlik itmesini murad iderim sual olunub ma'rifet-i şer'î icra olunmak matlûbumdur didükde gıbbu's-suamüdde-in ileyh Hafız Halil cevabında vekâleti inkar idecek müddeiye-i mezbûreden de'avi-i meşrûhını mübeyyin bi't-taleb olundukda ? ahrar-ı rical-i müsliminden Uzun Mahmud oğlu Mustafa nâman kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'î hazeran olub ? olunduklarında fi'l-hakika bu mezbûre Rukiyenin zevci gaib-i anid-diyar Halil bin İbrâhim ez gün sekiz sene mukaddem asker yazulub diyar-ı ahara gider iken iş bu Hafız Halil nâm kimesneyi hayr ve şerre vekil itdim zevcem Rukiyeye ne gün cevab verir ise makbulumdür deyü vekâlet mutlaka amme ile merkûmı vekil eylediği bizim ma'lumlarımız olub bizler bu hususa ber-vech üzere şahidleriz ve şehadet dahî ideriz deyü her biri izn şehadet-i şer'îye eylediklerinde gıbbu's-sual ve't-tezkiye şehadetleri makbul olub subutuna hükm şer'î lahık olundukdan sonra tarafını istifaya havale olunub taraf-ı şer'î mutahharadan müddeiye-i merkûme Rukiyenin yedine i'ta olunân bir kıt'a fetva-ı şerifenin ibrâz ve mesmunına mazhar olundukda bendenizin zevc-

i zeyd-i asker yazılıb diyar-ı ahara gider oldukda bendeniz tarafından hali nice olucak denilmeğin ile zeyd dahî ente vekili ? haiz emre mazmun üzere emr-i hayrı şerre seni vekil ittim sizi ne dürlü iderseniz iyle deyu vekâlet mutlaka amme ile amr-ı tevkil ettikten sonra vech-i muharrer üzere vekaleti sabit ve subutuna hükm-i şer'î lahik oldukda bend-i tatlik ile mihrinden ve nafaka iddetinden geçüb amr ve dahî bendi tadlik ile bendi tadlik olmuş olur mı cevabı ba-sevabında olur deyü buyrulmağın ve kütüb-i fikhiye-i mu'teberden ? deyü buyrulmağın ber-mucib-i fetva-i şerife müddeiye-i zevci mezbûre Rukiye binti-i Ömer nâm hatun mihr-i müeccelesiyle nafaka iddetinden geçüb vekil-i merkûm Hafız Halil dahî bi'l-vekale ol-mukabelede mezbûr Rukiye'yi tatlik itmekle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis ve'l-ışrin şehri zilhiceti's-şerife lisene sâlis ve hamsin ve mieteyn ve elf. (22.03.1838)

Arabacı Osman bin Ali
Yabalı Naim oğlu Himmet bin Mehemmed
Urgancı Tahman oğlu Mustafa
Hamamcı oğlu Semerci Mustafa bin Murad
Halil bin Ömer ve gayrihim

[S-75 / 2]

Bekçi oğlu Ömer'e Müteallık İbrâ Hüccet Kaydı

Medine-î Tokat'da kazasına muzâf Komanat nahiyesine tabi' Gevele karyesi ahalilerinden Emir oğlu Mahmud bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î şerif iş bu bâ'isü'l-kitâb Bekçi oğlu Ömer bin Ömer muvacehesinde matvi'en ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem iş bu merkûm zimmetinde ahz ve i'ta ve mu'amele-i

şer'iyeden dolayı iki bin gurûş alacağım olub meblağ-ı merkûmun adem-i kudretinden naşı beyinlerimizde münazaat-ı kesire ve muhasemat-ı vefire vûku'una binaen meyanlarımıza müslümûn müslîhûn tavassut idüb kat'a'n-niz'a sekiz yüz gurûşluk eşya ve bir sene va'de ile iki yüz seksen gurûşun bir kıt'adan tahvili virmek üzere ol- mukabeleden bi'l-rıza sulh ve ibrâ olmalarıyla bedel-i sulh olan bade'z-zikr inşâ-i merkûm ile tahvil-i mezkûrı merkûm Ömer yedine i'ta ben dahî ahz u kabz idüb husus-ı mezkûra müteallık merkûm Ömerin amme-i de'âviden ibrâ-yı âmm'le ibrâ ve iskât ve istifayı hakk eyledim fi-mâ ba'd husûs-ı mezkûre müteallık ? habbe-i vahide ve alacak hakkım yokdur didükde müdde-i mezbûrun kelimat-ı şer vasi-i merkûm Ömer dahî tasdik ve kabul itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sabi' min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (02.04.1838)

[S-75/3]

Fatma Hatuna Müteallık Vasi Hüccet Kaydı

Medine-î Tokat'da Zincirlikuyu Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Dilki Veli oğlu Ali nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlu Mehemed'e babası müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassam isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevruselerini zabt ve hıfza ve umur-ı sairesini rû'yet ve itmâma kıbel-i şer'den vasi u nasb u ta'yin olunmak lazım u mühim sagir-i mezbûrun anası iş bu bâ'isü'l-kitâb Fatma binti-i Abdulkadir nâm hatun vesayete ehl ve sagir-i mezbûr hakkında her vechle evla vü enfa' olduğu zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf- ı şer'a haber virmeleriyle hakim-i mevkîi sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsne me'âb efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûr üzerine mezbûre Fatma Hatunu vasiyye-i nasb u ta'yin idüb ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrı kabul ve hidmet-i lazimesi ke-mâ

yenbağı edâya müte'ahhid ve ilzâm eyledikten sonra vasiye-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğum oğlum sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olmağla emvâl-i mevruseden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesâye didükde fi'l-hakika sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduğını [S-74] zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hakim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrusesi nâmâsından râyiç-i fi'l-vakt beher yevm on pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr-ı târîh-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn-i zarûretde istidaneye ve vakt-ı zuhurda rücû'a vasî-i mezbûre Fatma hatuna izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdf aşere min şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve elf. (06.04.1838)

Berber İbrâhim bin Mustafa	
Şerif Mehemmed bin Süleyman	ve
gayrihim	

[S-74 / 1]

Amine Hatûna Müteallık Vasi Hücçeti Kaydı

Medine-î Tokat'da Meydan-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken budan akdem fevt olan Es-seyyid Ahmed Ağa ibn Emin Ağa ile müteveffânın sulb-i sagir oğulları Emin ve Mustafa'ya babâlârı müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza umur-ı sa'irelerin rü'yet ve itmâma ve kıbel-i şer'den vasi u nasb u ta'yin olunmak lazım ve mühim olmağın sagirân-ı mezbûrânın valideleri iş bu ba'isetü'l-kitâb Amine binti-i

Hüseyin nâm kimesneler taraf-ı şer‘a haber vermeleriyle hakim-i mevkî-i sadr-ı kitâb bi’t-tevkî‘ü’l-refi‘ü’l-müstetab tûbâ lehû ve hüsne me‘ab efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrânın üzerlerine valideleri mezbûre hatunı vasiye-i nasb u ta‘yin idüb ol-dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrî kabul ve hizmet-i lazimesi ke-mâ yenbaği edâya müte‘ahhide olduktan sonra vasiye-i mezbûre atfen meclis-i şer‘îde takrir-i kelâm idüb halen vasiyeleri olduğım sagirân-ı mezbûrân nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyaçları olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi kadri’l-kifaye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi’l-vesâye matlûbumdur didükde fi’l-hakika sagirân-ı mezbûrân nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduğımı zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmi kimesneler taraf-ı şer‘a haber vermeleriyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûseleri ra‘yiç-i fi’l-vakt külli yevm her birine beşer pare nafaka ve kisve ve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr-ı târîh-i kitâbdan harç u sarf ve hin-i zarûretde istidâneye ve vakt-ı zuhurda rücu-ı vasî-i mezbûre Amine hatûn izn birle mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu.

Hurrire fi’l-yevmi’s-sabi‘ aşere şehri şevvalü’l-mükerrem li sene selâse ve hamsin ve mieteyn ve elf. (03.01.1839)

[S-74 / 2]

Fatma hatûna müteallık vasi hücceti kaydı

Medine-î Tokat’da Çay-ı Mğüslim sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hacı Osman bin Hacı Ahmed nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlu Halil babası müteveffâ-i mezbûrın terekesinden bi’l-ırsi’s-şer‘î ve bâ-defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrusesin zabt u hıfza bâ-hüccet-i şer‘îyye mensub vasisi Hasan bin merkûm Hacı Mehemed nâm bundan akdem firâr-ı gaib-i ani’d-diyâr olduğundan müceddiden bir vasî-i nasb u ta‘yin olunmak lazım ve mühim olmağla sagir-i mezbûrun ceddese iş bu

ba'isü'l-kitâb Fatıma bintii * nâm hatun vesâyete ehil sagir-i merkûmun hakkında her vechle evlâ vü enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hakim-i mevki'-î sadr-ı kitâb bi't-tevkî'-ü'l-refi-ü'l-müstetâb tûbâ-lehû ve hüsne me'ab efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun üzerine ceddesi mezbûrun Fatıma hatunı vasiyye-i nasb u ta'yin idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûri kabul ve hidmet-i lazımesi ke-mâ-yenbaği edâya müte'ahhid ve iltizâm eyledikten sonra vasî-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğum sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtaç olduğunu zeyl-i vesikada mektübü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmesiyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl ve eşyası bahâsından ra'yic-i fi'l-vakt beher-yevm on pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târîh-i kitâbdan harc u sarf ve hiyn-i zaruretde istidâneye ve vakt-ı zuhurda rucu'a ve vasiye-i mezbûre Fatıma hatun izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis şehri muharremü'l-harâm li-sene erbaa hamsin ve mieteyn ve elf. (31.03.1838)

Keçeci Beşir bin Osman	Mahzaran Ali bin Ali
Mahzar Mehemed bin Mehemed	Ve gayrihum

[S-74 / 3]

Medine-î Tokat'da Soğukpınar-ı Müslim mahallesinde iş bu râfi'-ü'l-kitâb Ali Ağa ibn Abdü'l-vehhab nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Amine binti-i Hasan nâm müteveffânın varisleri Kebire kızı Rukiye bintiü'l-hac Ömer ve liebeveyn er karındaşı oğulları Şerif

* boş bırakılmış

Mehemmed bin Ömer Hasan nâman kimesneler muvacehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrir-i kelâm idüb iş bu ? mezbûr ? leri müteveffîye-i Amine hatun ve ? kendü otasının ? emlâkından olub medine-î mezkûrede Yaş Meydan mahallesinde vakî bir taraftan Maslehi Manuk menzili ve bir taraftan Hafize hatun dükkanı ve bir taraftan ? zâde Hacı Osman Efendi virân ? mahdûd ve bir bab sipahi dükkanını malından ifraz ve mülkünden mümtâz idüb hasbetel-li'l-azim ve talibân limezâtî rabbi'r-rahim vakf-ı sahih-i şer'îyye ile ve hepsi sarîh mer'îye ile vakf ve habs idüb şöyşe şart tenbihe eylediği dükkan-ı icâratından ba'de'l-rekabe-i tâm Dedeli Cami-i Şerifnin minâresinin kandilleri ile cami-i mezkûrın meşâleleri kandillerine ve ? olub ? mübarek Ramazan-ı şerif gecelerinde bâ misbah la binkıt'a ifad olun deyü muayyen şerutu ? sonra evlâ vü enfa' vü evlâ dahî hasbi mütevellî nasb u ta'yin eylemekle dükkan-ı mahdûd ? muradıdır didükde gibbu's-sual ? herbirileri ve ? meşrûh mevruseleri ? mezbûrenin dükkan-ı mahdûd-ı mezkûrını vakf ve merkûm Ali Ağa bin ? mütevellî Hasan mütevellî nasb ve ? ikrâr ancak vakf şa'r imam-ı azâm ? ağalarıyla mütevellî-i merkûm dahî ? olan ? üzere ? hakim-i mevki'î sadr-ı kitâb bi't-tevki-ü'l-refi-ü'l-müstetab tûbâ lehû ve hüsne me'ab efendi hazretleri dahî ? olan ? üzere hakim mevki'-i sadr-ı kitâb bi't-tevkiü'l-refiü'l- müstetab tûbâ-lehû ve hüsnü me'ab efendi hazretleri ? idüb [S-73] kavlleri üzere ? hükm-i şer'î dükkân-ı mezkûrı teslim-i mütevellî idüb her-vec-i şuruh üzere şart-ı mezkûr ke-mâ yenbaği icrâsına ba'de't-tenbiye mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l hamis muharremü'l-harâm sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (31.03.1838)

Behzat Cami-i Şerif-i imâmı ? Efendi	Hacı ? Ağa-zâde Ömer Ağa
Abdurrahman Ağa	Bakırcı Es-seyyid El-hac Şerif Ağa

Yorgancı-zâde Es-seyyid Latif Ağa	Değirmi Kavak Mehemed Ağa
Bekci Uzun Ahmed Ağa	Ve gayrihum

[S-73 / 1]

Medine-î Tokat'da Seyid Necmeddin mahallesinde sâkin ? tahmili olmağla ? ve iş bu rafi'atü'l-vesika Munise binti-i Ömer nâm beks ? meclis-i şer'î şerif-i enverde Hafız bin* nâm kimesne mahzarında üzerine de'âvi ve takrir-i kelâm idüb iş bu hazırü'l-meclis-i enâm Saliha binti-i Emin Veli akrabam olmak hasebiyle hala ? Saliha'nın sagir oğlu Abdullaha beş yüz gurûş mihr-i müeccel ve muaccele tesmiyesiyle tezevvüc eylediğimize merkûm Hafız Salih dahî vekil-i sagir-i merkûm velâyete tezevvüc ve nikah eylemediği iyali olduğum zamandan tezavvücün vakt-ı buluşumda nefsimi ihtiyâr ile fesh mûlâ-minhâsında iken tarih ve sabıkadan bir gün akdem mahalle-i mezbûrede sâkin olduğum menzide baliğ olduğum anda nefsimi ihtiyâr ve akd-ı mezbûrun a'râz ve eşhâd etmişdim merkûm Hafız Salih Efendi sual olunub akd-ı murad fesihle müsellemler olmak matlûbumdur didükde gıbbu's-sual merkûm Hafız Salih Efendi müddeiye-i mezbûre-i ber-vech-i muharrer sagir-i merkûm Abdullah velâyet-i tezevvüc ittiği ikrâr lakin ve min meşruh üzere olan ? ma'lûmum değildir deyü inkâr idib müdde-i mezbûre Muniseden müddeasını mübeyyin beyyine talep olundukda udul-ı emrâr-ı sâl-ı müsliminden ve medine-î mezkûr ahâlisinden Hacı Bekir bin Hafız Mehemed ve Seyyid Molla Mehemed bin Hasan nâmân kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'î haziran olub istişhâd olundukda mine'l-vakı'a müddeiye-i mezbûre Munise tarihinden bir gün akdem bizleri sâkin olduğu menzile çağırub ben bu anda baliğa olmamla nefsimi ihtiyâr idüb ? sagir Abdullahın akdından a'râz eyledim deyü bizi eşhâd eyledi bizler bu

* isim belirtilmemiş

hususla bu vech üzere şahitleriz şehâdet dahî ideriz deyü her biri şehâdet-i şer'îye itmeleriyle gibbu't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olub müddeiye-i mezbûre Munise sabiye bulûğunda ihtiyâr ile fûruht idüb ba'de hû kavlen ve fiilen akd-ı mezbûre mucize olmadığına ba'de't-tehalifü's-şer'î mucibince akd-ı mezbûrun nesh le ba'de'l-hakim ma ? el-vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's sabi' aşere min şehri zilhicceti's-şerife li-sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (03.03.1839)

Hacı Mehemmed bin Hacı Ahmed	? oğlu Osman bin Halil
Cela' ? oğlu Osman	Kahveci İbrâhim bin İbrâhim
Elmacı oğlu Kara Osman	Ve gayrihim

[S-73 / 2]

Medine-i Tokat'da Aleksan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ağca Kus Hasan ibn Mustafa nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlu Hüseyin'e ve sagire kızı Fatuma'ya babâlârı müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-irşi's-şer'î ve bâ defter-i kassam isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevruselerin zabt u hıfza kibel-i şer'den bir vasi'î nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagirân-ı mezbûrânın valideleri iş bu baîsû'l-kitâb Şerife binti-i Mehemmed nâm hatun vesâyete ehl ve sagirân-ı mezbûrân haklarında her vechle evlâ vü evfa' olduğu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tevkî'-ül-refî'-ül-müstetâb tûbâ lehû hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagiran-ı mezbûrân üzerlerine mezbûre Şerife Hatunı vasiye-i nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûri kabul ve hidmet-i lazımleri ke-mâ yenbagi edâya müte'ahhid ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l yevmi'l-hamis aşere min şehri muharremü'l-harâm lisene erbaa ve hamsin mieteyn ve elf. (10.04.1838)

Mir muhsaran Ali ibn Ali	Es-seyyid Osman bin Abdurrahman
Muhsar Mehemmed bin Mehemmed	Ve gayrihim

[S-73 / 3]

Medine-î Tokat'da Soğukpınar-ı Zımî mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Es-seyyid el-Hac Ebubekir Efendi ibn Abdurrahman nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlu Salih babası müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-ırşî'ş-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden emval-i mevrûsesin zabt u hıfza ve umur-ı sa'iresi ru'yet ve itmâma kibel-i şer'îden vasi u nasb u ta'yîn olunmak lazım ve muhim sagir-i merkûmun validesi iş bu ba'isü'l-kitâb Abide binti-i İbrâhim nâm Hatun vesâyete ehl ve sagir-i mezbûr hakkında her vechle evla' vü enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hâkim-i mevki'î sadr-ı kitâb bi't-tevkî'ü'l refi'ü'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagir-i mezkûr üzerine anaları mezbûre Abide hatunı vesiyeye-i nâsb-u ta'yîn idüb ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrî kabul ve hıdmet-i lazimesi ke-mâ yenbâgi edâya müte'ahhid ve iltizâm eyledikten sonra vasiyeye-i mezbûre atfen meclis-i şer'îde takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğum oğlum sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâç olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesaya matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve esedd-i ihtiyâç ile muhtaç olduğunu zeyl-i kitâbda mektubu'l esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber virmeleriyle efendi mûmâ-ileyh hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrusesi nemasından ra'yiç-i fi'l-vakt beher yevm on beş pare

nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb mebâliğ-i mefrûz-ı mezkûrı tarih-i kitapdan harç u sarf ve hin-i zaruretden istidâneye ve vakt-ı zuhurda rücû'a vasiye-i mezbûre Abide Hatun izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrire fi'l yevmi'l-hamis aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.04.1838)

El-Hac Osman Efendi İbn El Hac İbrâhim	Keriz oğlu Ömer Ağa
Çerkez Ahmed Ağa İbn İbrâhim	Dülger oğlu ? İbrahim
? el mezbûr Hafız Halil	Ve gayrihim

[S-73/4]

Medine-î Tokat'da Soğukpınar-ı Zımmi mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Es Seyyyid El-Hac Ebubekir Efendi ibn Abdurrahman nâm müteveffânın sulbiye-i sagire kızları Rukiye ve Hatice ve Amine'ye babâlârı müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-ırşî's-şer' î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesi zabt u hıfza ve umur-ı sa'ireleri ru'yet ve itmâma kibel-i şer'den vasî u nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagireteyn-i-mezbûreteyn valideleri işbu ba'îsetü'l-kitâb Raziye binti-i Hüseyin nâm hatun vesayete ehl ve sagireteyn-i mezbûreteyn haklarında her vechle evlâ vü enfa' olduğu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb bi't-tevkî'ül refi'ü'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagireteyn-i mezbûreteyn üzerlerine anaları mezbûre Amine hatunı vasiyye-i nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrı kabul ve hıdmet-i lazimesi ke-mâ yenbağî edâya müte'ahhide olduktan sonra vasiyye-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide taktir-i kelâm idüb hala vasiyyeleri olduğum kızlarım sagireteyn-i-mezbûreteyn nafaka ve kisveye

zaruret ve eşedd-i ihtiyâcı olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesâyâ matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagireteyn-imezbûreteynin nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâc ile muhtaç olduğımı zeyl-i kitapda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vormeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagireteyn-i-mezbûreteynin emvâl-i mevrûseleri nemasından ra'yiç-i fi'l-vakt beher yevm her birine onar pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî tarih-i kitâpdan harc u sarf ve hin-i zaruret de istidâneye vakt-ı zuhurda rücû'a vasiyye-i mezbûre Amine hatun izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşere şehri muharremü'l-harâm sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.04.1838)

El-Hac Osman Efendi İbn El Hac İbrâhim	Çerkez Hafız Halil bin İbrâhim
Berviz oğlu ? Halil ibn İbrâhim	Ahi el mezbûr Ahmed Ağa
Bağçeci Derviş	Ve gayrihim

[S-72/1] BELGE-1

Medine-î Tokat'da Akdeğirmen-i Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Niyâz oğlu ? Süleyman nâm müteveffânın mirası sulb-i sagir oğlu Ömere babası müteveffâ-ı mezbûrî terekesinden bi'l-irşî's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isabet ve intikal iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfza ve umur-ı sa'iresin ru'yet ve itmâma kibel-i şer'a dan vasi u nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagir-i mezbûrun validesi iş bu ba'isü'l-kitâb Abide binti İbrâhim nâm hatuna vesâyete ehl ve sagir-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' olduğımı zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vormeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb bi't-tevkî'ü'l

refi'ü'l müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûr üzerine anası mezbûre Abide hatunı vasiyye-i nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûri kabul ve hidmet-i lazimesi ke-mâ yenbaği edâya müte'ahhide ve iltizâm eyledikten sonra vasiyye-i mezbûre atfen meclis-i şer'ada takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğım sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyacı olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesaya matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtaç olduğımı zeyl-i kitâbda mektubu'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber virmeleriyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrusesî nemasından ra'yiç-i fi'l-vakt beher yevm beşer pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûri tarih-i kitâdan harc u sarf ve hin-i zaruret de istidâneye vakt-ı zuhurda rücû'a vasiyye-i mezbûre Abide Hatun izn birle mâ'vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sabi' ve'l-ışrin şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (22.04.1838)

Barutcı oğlu Bağçeci Mehemmed
Muallimü'l-siyân Esseyyid Araad efendi
Es-seyyid Halil ibn İbrâhim
Es-seyyid Mustafa bin veliyyü'ddin
ve gayrihim

[S-72 / 2]

Ayşe Hatuna Müteallık Hüccet Kaydı

Medine-î Tokat'da Keçeciler mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Baran oğlu Mehemmed bin Mustafa nâm müteveffânın verâseti sulb-i sağîr oğlu

Salih babası müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt ve hıfza ? umur-ı sa'iresi ru'yet ve itmâma kıbel-i şer'adan vasi u nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagir-i mezbûrun validesi iş bu ba'isü'l-kitâb Ayşe binti Abdullah nâm hatun vesâyete ehl ve sagir-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb bi't tevki'ü'l refi'ü'l -müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun üzerine anası mezbûre Ayşe hatunı vasi u nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber vech-i muharrer vesayet-i mezbûrı kabul ve hizmet-i lâzimesi ke-mâ yanbağı edâya mute'ahhid olduktan sonra vasiyye-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğum oğlum sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâcı olduğu emvâl-i mevrûsesinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ fazr ve takdir olunmak bi'l-vesaya matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduğunu zeyl-i kitâbta mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hakim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrûsesi nemasından ra'yiç-i fi'l-vakt beher yevm onar pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l vesaye matlûbumdur didükde meblağ-ı mefruz-ı mezkurı târîh-i kitâbdan harç u sarf ve hin-i zaruret de istidaneye ve vakt-ı zuhurda rucû' a vasiyye-i mezbûre Ayşe Hatun izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-hamis aşere şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.05.1838)

Hacı Abdullah bin Abdullah

Kayzer Efendi İbn Ahmed Ağa

Ba Severci oğlu İbn Ahmed

[S-72 / B]

Medine-î Tokat'da Keçeciler mahallesi sükkanından iken bundan akdem fevt olan Baran oğlu Mehemed bin Mustafa nâm müteveffânın veraseti sulbiye-i sagire kızı Munise ye babası müteveffâ-ı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi'ş-şer'i ve bâ defter-i kassâm isabet ve intikal iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza ve umur-ı sa'iresi ve itmâma kibel-i şer'a dan vasi u nasb u ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağın sagire-i mezbûrenin validesi iş bu ba'isü'l-kitâb Ayşe binti Hüseyin nâm hatun vesâyete ehl ve sagire-i mezbûre hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vormeleriyle hâkim-i mevki'î sadr-ı kitâb bi't-tevkî'-ü'l-refî'-ü'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagir-i validesi mezbûre Ayşe hatunı vasi u nasb u ta'yîn ol dahî ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûru kabul ve hıdmet-i lazimesi ke-mâ yenbağî edâya müte'ahhid oldukdan sonra vasiyye-i mezbûre atfen meclis-i şer'î de takrir-i kelâm idüb hala vasisi olduğım kızım sagire-i mezbûrun nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâcı olmağın emvâl-i mevrusesinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesaya matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagire-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zaruret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtaç olduğım zeyl-i kitâbda mektubu'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vormeleriyle hakîm-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagire-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesi nemasından ra'yiç-i fi'l-vakt beher yevm beşer pare nafaka ve kisve bahâ farz ve takdir idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târîh-i kitâbdan harç u sarf ve hin-i zaruret de istidâneye ? ve vakt-ı zuhurda rucû'a vasiyye-i mezbûre Ayşe hatun izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l yevmi'l-hamis aşere şehri saferü'l hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (10.05.1838)

Kayzer Efendi İbn Ahmed Ağa
? oğlu Ahmed bin Mehemmed
Hacı Ahmed bin ?

[S-71/1]

Medine-î Tokat'da Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Amine Hatun binti-i Hasan nâm müteveffiyenin vârisi li ebeveyn er karındaşı şerif Mehemmed bin Abdurrahman nâm kimesne meclis-i şer'î-şerif-i enverde medine-î mezkûre de sükkân zatı ma'rifetü'l şer'î ile ma'ruf iş bu rafi'atü'l-vesika Hafize binti-i Hacı Mehemmed nâm hatun tarafından ? müddeaya vekil-i müseccili Molla Hüseyin bin Derviş Osman nâm kimesne mahzarında üzerine de'âvi ve takrîr-i kelâm idüb tarihten iki mah mukaddem vefât iden mevrûsem Ömer nâm mezbûre Amine hatunun iş bu vekil-i merkûmun müvekkilesi mezbûre Hafize Hatun zımmetinden cihet-i farz-ı şer'îyyeden bin dörtyüz alacağı olub şimdi bi'l-verese taleb ve de'âvi eyledikde edâdan imtina' ? itmeğe sual olunub alıverilmesi matlûbumdur didikde gıbbu's-suâl vekil-i merkûm Molla Hüseyin cevabından müvekkilem-i mezbûre Hafize Hatun tarihten sekiz sene mukaddem müteveffîye-i mezbûre Amine Hatundan ba temessük bin guruş istikraz idüb mebâliğ-i mezbûre mukâbil yedi sene de ilzâm rub' olunmuş deyn beher sene yüz seksen guruşdan bin iki yüz altmış guruş ve bir senelik yüz seksen beş guruş bilâ devr-i rub' nâmiyle cem'ann sekiz senede bin dörtyüz kırkbeş guruşu bila devr-i rub' nâmiyle akçe virmiş olub müteveffîye-i mezbûre Amine dahî sal-ı cevabında tarihten beş buçuk mah mukaddem muvekkile-i mezbûrenin menziline kâfîb-i mahzar mesabesinde bilâ devr-i rub' nâmiyle meblağ-ı mezkûr bin dörtyüz kırkbeş guruşu ? eylediğini ikrâr itmişdi bilâ devr-i şer'î ahz olunân mebâliğin şer'an

redd-i lazım gelmeğle bin guruşun asıl matlûbları olan sekiz guruşa mahsuben bâkî dört yüz kırk bir guruşu dahî bi'l-vekâle matlûb iderdim deyû def' idicek müdde-in-aleyh vekil-i merkûmden def-i meşruhun mübeyyin beyyine taleb olundukda udul ikrâr ve salı mesâbesinde Çerkez Veli bin ve Fatıma binti-i Hasan ve Zeyneb binti-i Mehemmed nâmun kimesnelerle eclü's-şehade meclis-i şer'ide hazeran olub istîşhad olunduklarında fi'l-hakika iş bu müddeiye-i mezbûrenin mevrûsesi müteveffıye-i Amine Hatun tarihten beş buçuk mah mukaddem mezbûre Hafize Hatun menziline bin dört yüz kırk beş guruş bilâ devr-i rub' nâmiyle mebâliğ-i mezbûre Hafize'den ahz eyledim deyû ikrârına bizler şahidleriz ve şehadet dahî iderüz deyû herbirileri o an şehadet-i şer'î ile kelâmın gibbu't-takdîr ve't-tezkiye şehadetleri makbûl olub mucibince bila devr-i şer'î ahz olunân mebâliğın şer'an redd-i lazım gelmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı,

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehri saferü'l hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (06.05.1838)

?	? oğlı Ömer bin Osman
? Ebubekir bin Abdurrahman	? İbrahim bin Mehemmed
Mehemmed bin Kozacı Salih	Ve Gayrihim

[S-71 /2]

? Emin Atûfetlû Hüseyin Efendi'ye Müteallık Hücçet Kaydı

Fî'l-asl Karahisar Şarkî kazasına tabi' Ağ karyesi sâkinlerinden olub medine-i Tokat'da mütemekkin Ohannes oğlı ? veled Karabet nâm zımmî ? müsaferete sâkin iken bundan akdem vefat iden Hase İsfehan nâm müteveffânın sulb-i sağır oğlı Haliyan hıfz ve terbiyesi ve ittifâk ve iksâya kadar bir kimsesi olmayub vücûhla kimisi ve gaib-i

ani'd-diyar ve şayeste ? olduğundan li ecli't-tertib ? ve cender-i devlet-i kirama teslim ve hanesinde istihdam olunmak lazım ve mühim olmağla medine-î mezkûre vaki' Kalhane-i Âmire nazırı iş bu bâ'isü'l-kitâb atüfetlû Hüseyin Efendi evsaf-ı mezkûrun ? li rıza-i te'âlâ sagir-î merkûmı hıfz ve terbiye ve ittifâk ve iksâya taleb ve hizmetinden istihdama râğbet olmağla hâkim-i mevki'sadr-ı kitâb bi't-tevkî'ü'l-refî'ü'l-müstetâb tûbâ lehû hüsne meâb efendi hazretleri dahî sa'yan bi'l-hayr merkûm için efendi mûmâ-ileyh ? târîhi kitâbdan itibaren şehriye beşer guruşdan senevî altmış guruş hıdmet mukabili ücret ta'yîn ve tahsis buyurub zikr olunân mebâliğ-i mezkûrı sagîr-i merkûmun nafaka ve kisvesine harç u sarfa ahz-ı mûmâ-ileyhe izn birle hıfzan (hafızallahu teala) ? mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrire fi'l yevmi'l-hamis aşere şehri-î muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamşin ve mieteyn ve elf. (10.04.1838)

Mevlevihan Şeyhi Semahetlû Mehemmed Emin Efendi	Mahkeme Baş Katibi Şerif Efendi
Katib-i Kelhane-i Amire İbrâhim Efendi	Hattad zade El-Hac Osman Efendi
Mukayyid ? Ömer Tahir Efendi	Katib Hacı Hafız Efendi
Emin ? Kavak Mehemmed Ağa	Ve Gayrihim

[S-71 / 3]

Medine-î Tokat'da Mihmad-ı Hacib-i Müslim mahallesinde sâkin ve zâtı ta'rîfü's-şeriyeye ile iş bu rafî'atü'l-vesika Rukiyye binti-i Mir oğlu Mehemmed nâm hatun tarafından takrir-i ati'z-zikre vekil-i müsecceli Duhhanî Abdurrahman nâm kimesne huzur-ı şer'î şerif-i enverde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve ifade-i ani'l-merâm idübb müvekkilem-i mezkûre Rukiyenin zevci Arab Hacı Bekir nâm kimesne bundan yigirmi

iki mah mukaddem diyâr-ı ahara giderken zevcesi müvekkilem-i mezbûre gidersen birkaç mah diyâr-ı ahara meks ve tevkif ider isen bilâ nafaka benim halim yine nice olur deyû merkûmun nafaka-i metâlibe eylediğinde zevc-i merkûm Hacı Bekir dahî eğer on gün kadar gelmez isem benden boş ol deyû takrir itmişdi el halete hazihi merkûm Hacı Bekir gideli yigirmi iki mah olub bir haberi dahî zuhûr itmemele merkûm Hacı Bekir'in bu vech-i meşruh takririne binaen müvekkilem-i mezbûre ber nech-i şer'î merkûmdan mebaneye ve tevkif olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didükde mûmâ-ileyh merkûm Hacı Bekir mevcut olmadığından vekil-i merkûm cânib-i fetvaya ları ve'l-istiftâ' takrir-i mezkûr meclis-i şer'îde ıspat olunduğu halde hükm-i hâkimle müvekkile-i mezbûre Rukiye'nin merkûm Hacı Bekir den tadliki şer'an haizdir deyû canib-i fetvadan cevâb virilmekle vekil-i merkûmun takrir-i meşruhasına ? ve muvafik beyyine taleb olundukda udul icrası ricâl müsliminden Meşacı oğlu Ahmed bin Mustafa ve Çuhadar oğlu zevcesi Şerife binti Ömer ve bir oğlu gelini Rukiye binti-i Süleyman nâmun kimesneler li-ecli'ş-şahade meclis-i şer'î de hazıran olub istişhad olunduklarından fi'l-hakika vekil-î merkûmun müvekkilesi Rukiye Hatunu zevci Arab Hacı Bekir bundan yigirmi iki mukaddem diyâr-ı ahara giderken gerçi on gün kadar gelmez isem zevcem Rukiye benden boş olsun deyû nezd-i huzurlarımızda mezbûre Rukiye'nin ? takrir ?leri ıspat itmişdi merkûmun ber vech-i muharrer yigirmi iki mahdır bir haberi dahî zuhur itmediği ve zikr olunân takrir-i meşruhasına bizler şahidleriz ve şehadet dahî iderüz deyû herbirileri o an şehadet-i şer'îye eylediklerinde gibbu't-ta'dil ve't-tezkiye şehadetleri maqbûl olub mucibince müvekkilem-i mezbûrem Rukiye'nin merkûm Hacı Bekir'in tefrikine bade'l-hükm ve ? ahara tezevvice vekil-i merkûm izn birle mâ vakâ'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l sâlis aşere şehri muharremü'l-harâm li sene erbaa ve hamsin

ve mieteyn ve elf. (08.04.1838)

Abdurrahman bin Abdurrahman	Abdül Fettah bin Ömer
Süleyman bin Mustafa	Halil bin Bekir
Mahmud bin Mehemmed	Ve Gayrihim

[S-70 / 1]

Medine-î Tokat'ta Cemaleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehemmed bin İbrâhim nâm müteveffânın ga-ib-îfani'd-diyâr olub bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve tebeyyün ve bâ defter-i kassâm isâbet iden emvâl-i mevrûsesi zabt u hıfz ve umûr -ı sa'iresi ve ru'yet ve itmama kibeli-i şer'iden bir kayyım nasb u ta'yîn olmak lazım u mühim olmağla ga'ib-i mezbûrun hâli iş bu ba'isü'l-kitâb Ali bin Mustafa nâm kimesne ? mezkure ehl ve ga'ib-i mezbûr hakkında her vechle avla vü enfa' olduğunu zeyl-i kitabda mektubu'l-esâmi kimesneler yaraf-ı şer'a haber virmeleriyle hakim-i muvakki' adr-ı kitâb bi't tevki'î-ül refi'î-ül müstetâb tûbe lehû hüsne meab efendi hazretleri ga'ib-î mezbûrun üzerine merkûm Ali bin Mustafa nâm kimesneyi kayyım nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber-vech-i muharrer kıyamı mezkûrıkabûl ve hidmet-i lazimesi ke-mâ yenbaği edaya müte'ahhid ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (30.04.1838)

[S-70 / 2]

Medine-î Tokat'ta Mihmâd-ı Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem Diyarbakir'de fevt olan Ahmed bin Emin nâm müteveffânın li ebeveyn er karındaşı oğlı ? Emin bin Hüseyin müteveffâ-i mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ defter-i

kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesi zabt u hıfz ve umûr-u sa'îresi ru'yet ve itnâma kibeli-i şer'ide tahrîr vasi'i nasb u ta'yîn olunmak lazım u mühim olmağın sagir-i mezbûrun babalığı iş bu ba'isü'l-kitâb Mehemed bin Mehemed nâm kimesne vesâyete ehil ve sagir-i mezbûr hakkında her vechle avlâ vü enfa' olduğunu zeyl-i kitabda muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i muvakki' sadr-ı kitâb bi't-tevki'î-ül-refi'î-ül-müstetab tûbe lehû hüsne meab efendi hazretleri vâsi'î sagir-i mezbûrun üzerine babalığı merkûm Mehemed'i vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûru kabûl ve hizmet-i lazimesi ke-mâ yenbağî edaya müte'ahhid olduktan sonra vasî mezbur atfan meclis-i şer'ide takrir-i ? kelâm idüb hala vâsisi olduğum sagir-i mezbûr nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesâya matlûbumdurdidükde fi'l-hâkika sagir-i mezbûr nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc ile mhtac olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrûsesi nemasından ra'îç-i fi'l-vakt beher yevm beş pare nafake ve kisve behâ farz ve takdir idüb meblâğ-ı mefruz-ı mezkûrî tarih-i kitâbdan harc u sarf ve hîn-i zarûretde istidaniye ve vakt-ı zuhûrda rücû'a vasî merkûm Mehemed'e izn birlemâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi gurre-i saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (26.04-05.05.1838)

[S- 70 / 3]

Şerife Hatuna Müteallık Vasî Hücçet Kaydı

Medine-î Tokat'ta Samyeli mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şemsi int-i İsmail nâm müteveffiyenin sulb-i sagir oğlı Ali ve sagire kızı Saliha'ya anası

müyeveffiye-i mezbûr ile akdemce fevt olan babâlârı Ahmed'in terekelerinden bi'l-irsi's-şerŞî ve bâ defter-i kassâm isabet ve intikâl iden emvâl-i mevrûseleri zabt u hıfz kibeli-i şerŞîden vasî u nasb u ta'yîn olunmak lazım u mühim olmağın sagirân-ı mezbûrânın evailerinden bi'l-emm haletleri iş bu ba'isü'l-kitâb Şerife binti-i Mehemmed nâm hatun vesâyete ehil ve sagirân-ı mezbûrun haklarında her vechle avlâvü enfa' olduğı zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i muvakki' sadr-ı kitâb bi't-tevki'î-ül refi'î-ül-müstetab tûbe lehû ve hüsne meab efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrân üzerlerine haletleri mezbûre Şerife hatunı vasiyye nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrî ve hizmet-i lazimesi ke-ma yenbağı edaya müte'ahhide olduktan sonra vasiyye-i mezbûre atfan meclis-i şer'ide takrir-i kelân idüb halen vasîleri olduğum sagirân-ı mezbûranın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâcları olmağla emval-i mevruselerinden bi kadri'l-kifâye nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olmağın bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagirân-ı mezbûran nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc ve mühtac oldukları zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesne taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûranın emvâl-i mevrûseleri nemâsından ra'îç-i fi'l vakt beher yevm herbirine on pare nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb meblâğ-ı mevrûz-ı mezkûritarih-i kitâbdan harc u sarf ve hîn-i zarûretde istidaneye ve (idmet-i lazime) ve vakt-ı zuhurda rücu'a vasiyye-i mezbûre Şerife hatun izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-evmi's-sâlis aşere min şehr saferü'l-hayr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (08.05.1838)

[S-70 / 4]

Medine-i Tokat'ta Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden olub zât-ı ta'rifü's-şer'î

ile muazzaf Kemankes ? Sefer Ağa nâm meclis-i şerî şerîf-i enverde medine-î mezbure mütemekkinlerinden iş bu bâ'isü'l-rakîm Rasun oğlu ? bazergân muvâcehesinde bitav'îhi ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb yed ve tasarrufumda olan emlâkımdan olub medine-î mezbûre fenasında Kabilî Çayı dimekle ma'rûf nâm mahalde vakî' bir kıt'a bağın bir tarafı Tuşbî oğlu ? bağı ve bir tarafı mersûm Cerasun oğlu bağçesi bir tarafı bekcilik ve ba'zan tarik-i âmm ve cebhesinde nehr-i kebîr iş bu hudûd ile mahdûd tahminen sekiz çiftlik gürümü mülk ve arsasının ? kabilî Mehemed Paşa ve İbrâhim Paşa evkâfından otuz pare icâre-i kadimesi olan bir kıt'a bağımı kendi hüsn-ü rızâ ve ihtiyarımla ve iş bu hazır-ı bil-meclis olan amcam Abdulhamid Efendinin fi izn ve icâzetiyle tarafımdan icâb ve kabûl hâvî şurût-ı müfside ve muavâza'dan ârî ? ve takrîrden berü olarak iştirâsına halet ve ? olan iş bu senevî dokuz akçe tisyâr bazergân bundan dokuz sene mukaddem ğabn-ı ? üç bin gurusun bey'i bat sahîh-i şer'î ? temellük teslim oldu ğı ber vech-i muharrer iştira ve temellük ? bey' olunân mebâlig-i mezkûr üç bin gurus ra'îç-i mezbûreden ? tamamen ? teslim ? üzere ? zikr olunân bağ-ı ? [S- 69] olduğu ve semeni sagirin yed ve zimmetinde hakk ve ahre alacağı kalmayub ba'de't-yevm hisse-i mezkûrun gabn takrîrine müteallîk âmme-i de'âvi ve mutâlabât ve kaffe-i i'ane ve muhasemattan Sefer u Koca Kisyânın zimmetini ibrâ-yı âmm'le ibrâ ve iskata istifâ-yı hakk eylemek ? ve fimâ ba'de husûs-ı mezkûre müteallîk rücu ı nizağım zuhûr iderise hükkâm beynlerinden amel u i'tibar olunmayub bağ-ı mahdûd-ı mezkûr Sefer u Koca Kisyânın mülk-i müşterası ve hakkı sarihdir keyfe mâ yeşâ ve muhtar ve mutasarrıf olması için yed-i mersûme bir kıt'a hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmak muradımdır didükde ğıbbu's-tasdikü's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrire fi gurre-i şehri rebî-ül evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(25.05.1838)

Latif zade Ömer ibn-i Hüseyin Ağa
Resul Küttâb Şerif mehemmed Efendi
Katib Hacı Osman Efendi
El-Hac Hüseyin Efendi bin Osman
Alişan Ağa
İshak Ağa bin Emin Ağa
Katırcılar Şeyhî Osman Ağa
Berberler Şeyhî Hacı Ömer Ağa
Arap oğlu Hacı Şerif
Kassam zade Halil Ağa
Bekci Salihbin Mehemmed
Tahir Ağa bin Bir Mehemmed
Ali bin Abdullah
Hüseyin bin Hüseyin
Mahzar Mehemmed
Ve gayrihim

[S-69 / 1]

Medine-î Tokat'ta sâkin ulema ? a'yân ve eşrâf ve meşâyih vesa'ir fukara ve zu'afa ? ? meclis-işerşi şerif-i enverde ? takrîr-i kelâm ? ani'l-merâm ederler ki medine-î mezbûrede vâki' şem'ihan bir mahallde i'mâl olunmağla mumcı ? hıdemâtına olunân her sene medine-î mezkûrede mukîm ve misafirine a'lâ mum tedarik ve imzâyledikleri er gabn hâfi tabh idüb i'mâl ve eyyâm suyûf ve şitâda her yevm bir ferde mezâyik çekdirmeyüb ber mu'tad kadim ? mahallde bey' olunmak cümleinin mu'temedi ve

uhdesinde gelmeğe kâdir kimesnelere der'ûhte ve iltizam ve kibel-i şer'îden verilmiş urf belde ve ve mu'tad-ı kâdim olmayub şem'ihân-ı mezkûrun re's-i senesi martı ibtidâsından i'tibâren olub cümle ? ma'rifet-i ma'rifet şer'le şem'î mezkûrun sagir ve kebirinin her hissesi beşer guruşdan i'tibâr-ı taraf-ı şer'îden ta'yîn olunduğı üzere şem'î i'mâl ve bey' eyleyüb bâ fermân-ı âlî ta'yîn olunân iki yüz yetmiş guruş mirîsini mukataa-i mezbûr tarafına kendileri eda ve teslim itdikde halas olmak üzere ? mumcı nasb u ta'yîn olunmak lazım u mühim olmağın ber mu'tad ve dirâyetkâr birinin mumcı nasb uta'yîn matlubumuzdur didüklerinde mumcılık uhdesine gelerek istikâmeti zâhir ve nümâyan olan Tokat'ın vücûh-ı kumandanından iş bu bâ'isü'l-kitâb Abdullatif zade Hüseyin Ağa ibn-i Osman Ağa hazretleri ru'yet ve i'mâl kâdir ve kabûl ve cümle ahâlî-i vilâyet ? belde ber-vech-i muharerer mûmâ-ileyhî ihtiyâr eylemeleriyle şem'ihâne-i mezkûrî iş bu iki yüz elli senesi zi-l-hiccesi on beşinci günü vâkî'î olan martı ibtidâsından sene-i merkûm şa'banı nihatetine değın a'lâ mum tabh ve i'mâl eyleyüb her yevm medine-î mezkûrede kifâyet mikdarı mum tedarik ve ihzâr mukîm ve misafirine ihtiyar ve fukaradan bir ferde mezâyık çekdirmeyüb eyyâm-ı suyûf ve iştâda şem'î mezkûrun kebir ve sagirinin beher kıyyesi narh-ı mezbûr üzere ber maksâd ber mu'tâd kadîm ? bir mahalde bey' ve bir kıyyesinden bir dirhem noksan gelmemek üzere ? medine-î mezbûrda vâkî' müderris-i kirâm otalarında mevcûd talebe-i ulûmun sâkin oldukları beher otaya bir mikdar ve bâ hüccet-i semen mu'tad-ı kadimesi üzere beher sene altı vukîyyesine seksen akçe ahz ve mâl-ı miriyyesi olan mebâliğ-i mezkûr iki yüz yetmiş guruş mukata'at-ı mezbûr tarafına kendüsi arâ ve şemim ind-eş-şer'î kabûl ve teahhûd eylemekle hâkim-i muvakki' sadr-ı kitâb bi't-tevki'î-ül-refî'î-ül müstetâb efendi hazretleri dahî ittifak-ı a'yan ve vücûh-ı belde ile ağa-yı mûmâ-ileyh mumcı nasb u ta'yîn idüb mûmâ-ileyh dahî kabûl ve ber minvâl-i muharrer bir hidmet-i

lazimesin ke-mâ yenbağı edaya müte'ahhid ve'l-nizâm mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis min şehri zilhiceti's-şerife sene sâlis ve hamsin ve mietyen ve elf. (28.02.1838)

Atûfetlû Ebubekir Ağa ibn Osman Ağa
Kurmtı zade El-Hac İbrâhim Ağa
Ali zade Şerafetû Salih Efendi
Ser Kitab Serhatlû Şerif Efendi
Hacı Ne'ter zade Mehemed Efendi
Hacı Receb zade El-Hac Musi Ağa
? zade El-Hac ? Efendi
Ve gayrihim

[S-69 / 2]

Medine-î Tokat'ta Çay-ı zımmî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehemed ibn-i Ahmed nâm müteveffânın sulb-i sagir oğlı Hasan ve Hüseyin'e babâlârı müteveffâ-i mezburun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve ba defter-i kassâma isabet ve intikâl iden emvâl zabt u hıfza ve umûr-ı sa'ireleri ru'yet ve itmama kibel-i şer'den bir vasfı nasb u ta'yîn olunmak lazım u mühim olmağla sagirân-ı mezbûrânın amcaları iş bu bâ'isü'l-kitâb Arabacı Dursun bin Ahmed nâm kimesne vesayete ehil ve sagirân-ı mezbûrân ? haklarında her vechle avlâ vü enfa' olduğını zeyl-i kitabda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i muvakki' sadr-ı kitâb bi't-tevki'î-ül refi'î-ül müstetab tûbe lehû hüsne meâb efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrânın üzerlerine merkûm Dursun vasfı nasb u ta'yîn idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûrı kabûl ve hidmet-i lazimesi ke-mâ yenbağı edaya

müte'ahhid ve iltizâm itdikden sonra vasî-i merkûm atfen meclis-i şer'îde takrîr-i kelâm idüb halen vasîleri olduğım sagirân-ı mezbûranın nafaka ve kisvelerine zaruret ve ihtiyâcları olmağla emvâl-i mevrûselerinden mikdârü'l-kifaye(bi kadri'l-kifaye) nafaka ve kisve behâ farz ve ve takdir olundu bi'l vesâye matlûbumdur didükde fî'l-hakika sagirân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc ile mühtac oldukları zeyl-i kitâbda muhârrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûranın emvâl-i mevrûseleri nemasından ra'îç-i fî'l-vakt beher yevm her birine beşer pare nafaka ve kisve behâ farz takdîr idüb meblağ-ı mefrûz-ı mekûrî tarih-i kitâbdan harc u sarf ve hîn-i zarûretde iştidaneyeye ve vakt-ı zuğurda rücu'a vasi-i merkûm Dursun izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî gurre-i şehri rebî-ül evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.
(25.05.1838)

[S-68 / 1]

Medine-î Tokat'ta Mahmud Paşa mahallesi sâkin lerinden Kalaycı Ali bin * nâm kimesne huzur-ı şer'î şerif-i enverde medine-î mezkûrede Kabe-i Mescid mahallesi sâkinlerinden iş bu râfi'î-ül-kitâb Mehemmed Ağa bin Abdullah ? üzerine de'âvi ve takrîr-i kelâm idüb tarihten sekiz sene mukaddem iş bu Mehemmed Ağa'dan iki bin guruş istikraz ve istidane eylemiş idim mebâliğ-i mezbûr için iltizâm rub' itmeyerek rub' nâmıyla benden dört bin guruş ahz itmekle ba'de's-su'âl rub'-ı mezkûr ? istirdad ve bana teslim olunmak muradımdır didükde gibbu's-su'âl müdde-in-ileyh merkûm Mehemmed ağa cevabında müdde-i mezbûrdan asıl maldan mâ'ada rub'ı mezkûr aldığını ikrâr ancak tarihinden yigirmi mah mukaddem ? mezkûreye da'ir benî dahî

* isim belirtilmemiş

zimmefi ammei de'âviden ibrâ ve îskât istifâ-yı hakk eyledi deyu def' ile bir kıt'a fetva-
i şerif ibrâz metâlu olundukda zide amr a karz verdiği akçe malındanilzâm rub' itmişdir
birkaç seneden ? asıl maldan ziyade şu kadar akçe rub' alıb istirdad itdikden sonra amr
zide zimmetinde asla hakkı yokdur deyu zeydi amr a de'âviden ibrâ işe halâ amr ve
rub'ı mezbûrı zeydden de'âvaya kadir olur mı cevâb bâ sevâbında olmaz deyu
behcetü'l-fetvadan nakl olunmağla mucibince ibrâ-i mezkûrı mübeyyin mûmâ-ileyh
Mehammed Ağa'dan beyyine yaleb olundukda takrîr-i meşrûhı üzere medine-î mezbûr
ahâlisinden Esseyyid Mustafa bin Hacı Hamza ve Seyyid ? bin Mustafa ve Hacı Ömer
bin Emin nâmûn kimesneler ile âlf vechü'l-hakîm ibrâ-i mezkûrı bir narh şer'î ba'de'l-
isbât mucibince müdde-î-aleyh merkûm Mehammed Ağa'dan şer'an bir nesne lazım
gelmeyüb müdde-î merkûmun bi vech-i şer'î ? mebnî men' ve def' olunarak mâ vaka'a
bi't-taleb ketb olundu,

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis ısrin min şehri saferü'l-hayr li sene erbaa ve hamsin
ve mieteyn ve elf. (20.05.1838)

Hasan zade Şerif Efendi
Zinnur oğlı Mustafa
Yeşil Babanın Mehammed
Mahzerbaşı Ali Ağa
Mahzer Mehammed
Ve gayrihim

[S-68 / 2]

Medine-î Tokat'ta Mihmad-ı Hacib-i Hacı Hasan Bölüğü mahallesi
sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali ibn Hüseyin nâm müteveffânın sulb-i

sagir oğlu Hasan'a babası müteveffâ-i mezburun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve ba defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûse zabt u hıfz kibel-i şer'den bir vasî nasb u taşyin olunmak lazım u mühim olmağla sagir-i mezburun anası iş bu bâ'isü'l- kitâb Şerife binti-i Hacı Ali nâm hatun vesâyete ehil ve sagir-i mezbûrun hakkında her vechle avlâ vü enfa' olduğı zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hakim-i muvakkî sadr-ı kitâb bi't-tevki'î-ül refi'î-ül müstetab tûbe lehü hüsne meab efendi hazretleri dahî sagir-i mezbûrun üzerine mezbûre Şerife hatun ve sagir-i mezbûrun üvey babası vasî-i mezbûreteyn olub onlar dahî ber-vech-i vesâyet ve nezâret-i mezkûrı kabûl ve hizmet-i lazımelerin ke-mâ yenbağı edaya müte'ahhid ve iltizâm itdükden sonra vasî-i mezbûre atfen meclis-i şer'ide takrîr-i kelâm idüb halen vasisi olduğum sagir-i mezbûrunnafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâcı olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi kadri'l-kifâye kisve behâ farz ve takdir olunmak bi'l-vesaye matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagir-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc ve muhtâc olduğum zeyl-i kitâbda muhârrerü'l-esâmî kimesnele taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh efendi hazretleri sagir-i mezbûrun emvâl-i mevrusesinden râiç-i fi'l-vakt beher yevm beşer pare nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb meblağ-ı mefruz-ı mezkiç-i fi'l-vakt beher yevm beşer pare nafaka ve kisve beha farz ve takdir idüb meblağ-ı mefruz-ı mezûrı tarih-i kitabdan harc u sarf ve hîn-i zarûretde istidaneye ve vakt-ı zuhurda rücu'a vasiyye-i mezbur Şerife hatuna izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi gurre-i şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf.

(25.05.1838)

Baş ?? Ahmed Ağa

Şeyh Berberân El-Hac Ömer Ağa

Mehemmed bin Mehemmed

Ve gayrihim

[S-68 /3]

Medine-i Tokat'ta Zilli Hacı mahallesi mütemekkînlerinden iken bundan akdem halîk olan Molî Karabet nâm halîkın verâseti anasının ve anasının oğlan karındâşının oğlu Kirkor ve kızkarındâşı Maryem veledân -ı Artin ve diğeri oğlunun kızkarındaşı Ahsebet veledân-ı Serkiz nâmün zimmîler inhisâr-ı ba'de't-tahkîki's-şer'î ? mersûmdan Kirkor ve oğlan zimmîler ? ? ve hemşirelerine bi'l-vekâle meclis-i şer'î şerif-i enverde iş bu mebnî olduğum Terzi Karabet veled-i Kirkorun ve zevcesi Elmas binti-i Karabet nâmân muvâcehesinde ikrâr u tâm ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan bir sene mukaddem halîk olan mûrisimiz halîk-i halîk-i mersûm iş bu mersûmânın medine-i Tırabzon'da mütemekkîn iken halîk olup kâffe-i terekesi zimmetlerinde kalmış olduğundan tereke-i halîk-i mersumı bi'l-vekâlete taleb ve de'avıylediğimizde üç bin alyı yüz guruşluk terekesine ? mesarfatıyla mevcut eşyasını ma'rifet şer'le ahz ve kabûl idüb bâkî bin üç yüz guruşluk eşyasını itlâf itmeleriyle mebalîğ-i mezkûrî dahî mersûmândan de'âvi kararımız iken beynerimizde müslimun hissedenden tavassutıyla katû'n-nizâ' ve ber sahhû'l-kâtîbin beş yüz guruş üzerine bizi inşâh? ma'a şer'î eylediklerinde tarafeynden her birilerimiz meblağ-ı mezkûrî kabul ve ? olan ? meblağ-ı mezkûr beş yüz guruş meclis-i ? yemize tamamen def' ve teslim nereler dahî yedlerinden bi'l-îsâle ve bi'l-vekâle tamamen ahz u kabz eyleyüb husûs-ı mezkûre müte'allık at ve timarı metâlibât ve kâffe-i i'mân muhâkemâtdan iş bu mersûmân Karabet ve zevcesi Elmas'ın zimmetleri bi'l-îsâle ve bi'l-vekâle ibrâ-yı â'mle ibrâ ve iskât ve istifâ-yı hakk eyledik didüklerinde gibbû't-tasdikî's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb

ketb olundı.

Hurrîre fî'l yevmi'l-hamis şehri rebî-ül evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn
ve elf. (29.05.1838)

Mahzar Başı Ali Ağa
Mahzar Mehemmed ibn Mehemmed
Hakim Ohannes veled-i Tuross
Şerif oğlu ? Beros
Deramcı oğlu Estefan veled-i Akub
Merdan oğlu Estefan vled-i Bersah
? Hacek veled Beros
Dırdır oğlu Akub ve gayrihim

[S-67 / 1]

Gazablû Kazasında ? Orta karyesi ahâlilerinden Küçük Mehemmed oğlu Osman bin İbrâhim nâm meclis-i şer'î şerif-i enverde yine karye-i mezbûre ahâlilerinden iş bu ba'isü'l-kitâb Hacı Ahmed oğlu Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarından üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüp karye-i mezbûrda Bağçe mahallesinde vakı' bir taraftan Mehemmed oğlu ve bir taraftan Olbeğ Hüseyin oğlu ve bir taraftan çay ve bir taraftan tarîk-i amme iş bu hudûd ile mahdûd tehati bir bab ota ve bir kârhane tarihinden on sene mukaddem vefât iden babamız müteveffâ-i mezbûr İbrâhim'den bâkîr ve kız karındâşı Şerife'ye intikâl itmiş zikr olunân ve kârhanede olan hissemi iş bu karındâşdan zevc-i eniştem merkûm Hüseyin bundan dört sene mukaddem iki yüz seksen guruş bey' fîrûht ve kabz semen itmiş isede bey'i mezkûr gabn bulunmuş olduğundan şer'an istirdâdı muradımdır didikte gibbu's-su'al müdde-in-aleyh merkûm

cevabında ?-ül beyân müdde-i mezbûrun hisse-i mezkûrı mebâliğ-i ma'lûmeye iştirâ eyledeğini ikrâr ancak bundan bir ay mukaddem husûs-ı mezkûrun gabn ve ta'zirinden ve valâyı beynlerimizde vuku' bulan ?mize mebni husûs-ı mezkûreye da'ir ve kaffe-i ahz ve i'taya muteda'ir amme-i da'avîden zimmeti ibrâ-ı a'mla ibrâ olunduğı hakk eyledi deyü ref'i vuku' meşrûhını Binderli oğlu Ali ibn Ali ve Karye-i mezbûr ahalilerinden ? oğlu Süleyman bin Ömer ve Abdal oğlu Mehemed nâmun kimesneler şehâdetleriniz ber-nech-i şer'î isbât itmekle ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makhbûl olup mucibince müdde-i merkûmun muarazâsı men' ve ref' olunarak zikr olunân ota ve kârhâneye müdde-in-aleyh merkûm Hüseyin bin Ali'nin kemâ fi's-sâbık zat ve tasarruf olunmasına tebeyyün şer'î birle mâ vak'a bi't-talep ketb olundu

Hurrîre fi'l-yevmi'l hâdi aşere rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf . (04.06.1838)

Hacı Ahmed Efendi bin Hasan
Yakını Bakkal Hasan bin Mehemed
Cılız oğlu Bekir
Molla Yusuf oğlu Bekir
Molla Yusuf oğlu Mustafa Ağa
Ve gayrihim

[S-67 / 2]

Medine-i Tokat'ta Hacı İbrâhim mahallesi sâkinlerinden zâtları ma'rifeti'ş-şer'îyye ile ma'rife Fatıma ve Hatice ve âyşe Nebaneci Hancı Mehemed Efendi nâm

hatunlar taraflarından da'vâ-i âti'z-zikr vekili şahları Niksarî Abdullah Efendi bin * nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i enverde Akdeğirmen-i Müslim mahallesinde sâkin iş bu ba'îsü'l-vesika Ayşe binti-i Ali nâm hatun tarafından haml-ı hısm ? müseccili li ebeveyn erkarındâşı İsmail bin-ül merkûm ? mahzarında üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb zikr olunân Akdeğirmen-i Müslim mahallesinde vâki' bir tarafı saşid menzili ve bir tarafı Beşe oğlu ve bir tarafı nalbant İnce Ağa menzili ve bir tarafı tarik-i has ile mahdûd tahtâni bir bâb ota ve bir kiler ve bir firun ve fevkâni kuyusını müştemil bir bâb mülk-i menzil müvekkilem mezbûr mezburâtın babâlâri merkûm Mehmed Efendinin ale'l-vefât milki olup ba'de'l-vefât müvekkilelerim mezbûrât diğer karındâşlarına bi'l-ursi's-şer'î isâbet iden ve intikâl itmiş müvekkilelerine sagire bulunuklarından ba hüccet-i şer'îye mensub vasileri Derviş Abdullah nâm kimesne menzil-i mezkûrı bundan dört sene mukaddem Halil İbrâhim oğlu İbrâhim'e altı yüz yetmiş guruşa bey' itmiş ve merkûm bir müddet tasarruf olduktan sonra karındâşı Ahmed'e fûrûht olduğu ba'de't-tasarruf Germiyân Mehmed'e bey' merkûm Mehmed dahî iş bu vekil-i merkûmun kız karındâşı mezbure Ayşe'ye ba'îd el-haletü-hâzihi mezbûre Ayşe Hatun ve i'ti'atü'l-yed olup lâkin istida-îba'yede gabn ve takrir bulunmuş ve müvekkilelerim mezbûrâtü'l-yevm bâliğe olmuş olmalarıyla su'âl olunub menzil-i mezkûrun müvekkilem-i mezbûrât hisseleri tefrik ve istirdad olunmak bi'l-vekale matlûbumdur dedikde gibbu's-su'âl vekil-i merkûm İsmail vevâbında zikr olunân menzil-i mezbûr harebe müşrif olduğundan bundan dört sene mukaddem vekil-i merkumun müvekkileleri mezbûrât Fatıma ve Hatice ve Ayşe ile diğer karındaşları birlikde olarak ve cümlesi bulûğları ? olduktan sonra menzil-i mezkûrı altı yüz yetmiş guruşa merkûm İbrâhim gabn ve takrirden ârî olarak bey' ve teslim ve kabz u kabûl

* isim belirtilmemiş

eyleyüb merkûm dahî ba'de't-ta'mir bir müddet tasarruf olduktan sonra karındâşı merkûm Ahmed'e bey' ve yeslim olduğı bir mikdar taşmir ile ba'de't-tasarruf Germiyân Mehemmed'e bey' etleyüb merkûm Mehemmed dahî kezâlik ta'mir ve ba'zı mahallerini tecdid iderek ber-mû'tad sonra müvekkilem kız karındâşı mezbureye beys ve temlik eyledi deyü masraf idecek ru'yet-i mezbûratın ber-vech-i muharrer hîn-i ba'de buluğlarına ? olduklarını mübeyyin gabn be takrirden ârî olarak bey' eylediklerini tebeyyin vekil-i merkûm İsmail'den beyyinede mülk olundukda ? emrar-ı riçâl-i müsliminden ve Akdeğirmen-i Müslim mahallesi ahâlîlerinden Ballı oğlu Mehemmed Ağa bin İbrahim ve muhtar Mehemmed Ali nâman kimesneler şehâdetleriyle alî vechü'l-hazimü's-şer'î vech-i meşrûh üzere bi(e)r ?şer'î isâbet itmekle ba'de't-karar ve't-tezkîye şehâdetleri makbûl olub mucibince vekil-i merkûmun fi ber-vech-i şer'î gabn ve takrir ? menzil-i mezkûrun tedâvül ve âbâdı sebebiyle ve mezbûruların buluğlarına ? oldukları maşrifetiyle şâyan olmayub ma'a? va'kıa'ları ba'de'l-men' menzil-i mezkûr mezbûr Ayşe'nin mülk-i müşterâsı olmak kemâ fi's-sabık zabt ve tasarrufuna tabîh-i şer'î birle mâ vaka'at-taleb ketb olundu

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri rebî-ül-evvel sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (06.06.1838)

Çehken? Ağa
? Osman Ağa
Koçhisarı oğlu Ali Ağa
? Hüseyin Ağa
Yabakulak oğlu Osman
Ebr Mehemmed
Tekayyüd Celil Sami' Efendi

Hüseyin Efendi

Ve gayrihim

[S-66 / 1]

Medine-i Tokat'ta Semerkandi mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bekci Ömer bin ? nâm müteveffânın sulb-i sagir oğulları Ömer ? babâları müteveffâ-i mezbûrun mirasından bi'l-veresetü's-şer'î be bâ defter-i kassam a isâbet ve intikâl iden mevruseleri zabt ve hıfz ve umûr-ı sa'irelerin ru'yet ve itmama kibel-i şer' den vasi' u nasb u ta'yîn olunmakla ve lazım u mühim olmağın sagirân-ı mezbûrânın valideleri iş bu bâ'isü'l-kitâb Zeynep binti-i İbrâhim nâm hatuna vesayete ehl ve sagirân-ı mezbûrân haklarında her vechle avlâ vü enfa' olduğun zeyl-i kitâbta muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'â haber virmeleriyle hakim-i muvakki' sadr-ı kitâb bi't-tevki'î refî'î müstetâb tûbâ lehû ve hüsne meab efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrânın üzerine anaları mezbûre Zeynep hatunu vasi'inasb u ta'yîn idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûr-ı kabûl ve hizmet-i lazimesi ke-mâ yenbağî eğaya müte'ahhide olduktan sonra vasiye-i mezbûre infâ u infâ meclis-i şer'îde takrir-i kelâm idüb halen vasileri olduğum oğullarım sagirân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâcları olmağla emvâl-i mevrûselerinden takrirül-kitâb nafaka ve kisve behâ farz ve takdir olunacak bi'l-vesaye matlûbumdur didükde fi'l-hakika sagirân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâc ile muhtac olduğum zeyl-i kitâbta muharrerü'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'â haber virmeleriyle hakim mûmâ-ileyh efendi hazretleri dahî sagirân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûseleri nemasından ra'iç-i fi'l-vakt beher yevm her birine beşer pare nafaka vekisve behâ farz ve takdir edüb meblâğ-ı mefrûz-ı mezkurı tarih-i kitâpta harc u sarf ve hîn ü zarûretde

istidaneye ve vakt-ı zuhurda rüçû'a vasiyye-i mezbûre Zeynep hatun izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-hamis aşere şehri rebî-ül-evvel li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (08.06.1838)

Hattat mahalle imamı
Mekâr oğlu Mustafa Ağa
Bekci Esseyyid salih Ağa
Karındaşı Osman Ağa
Ve gayrihim

[S-66 / 2]

Medine-î Tokat'ta Zilli Hacı mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem halîk olan Şancı Ursulan oğlu Artin nâm hâlikîn verâseti zevce-i metrûkesi Anabet Sohak nâm nasraniye ile ulbiye-i kızları Meryem ve Karin ve Zemerdin'e ve Tutı'ya ve sulb-i oğulları Avadik ve Arsal ve Ağya'ya münhasıra olduğu ba'de't-tahkîki's-şer'î zâhir u nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrânın herbirileri huzûr-ı şerif-i enverde medine-î mezkur sâkinlerinden iş bu hâfizû'l-kitâb ? zâde ehmet Osman bin mMahmud nâm kimesne muvacehesinde herbirileri bi-(tav'ihî) ? âmm ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mülk-i sarîh mersûmun terekesi duyuneten ekâ itmediği bâ'de'l-hesâb cümlemizin ma'lûmlarınız olarak halîk-ı mersûmun kâffe-i terekesi bey' ve fûrûht (murâfıkları) ? meyanelerinde taksîm ve te'diye verese-i mersûmun mersûm Avadik zımmîyi taraflarımızdan vekil u nasb eylediklerimizde mersûm dahî ber-veçh-i muharrer vekâleti eylediğinde bizler dahî murisimiz halîk-ı mersûmun kâffe-i terekesinden ketbkeff-i yed eylediklerimize binaen mersûm Avadik'in dahî halîk-ı mersûmun

terekesinden olarak medine-î mezbûr civarında Kemer karyesi toprağında vâkî' bir taraftan Şaver oğlu ve bir taraftan Kara Ali Efendi ve bir taraftan Kılbos oğlu ve bir tarafı menzil tarîk-i âmm'le mahdûd ve arsasının sene-i zaviye-itarafına mezbûr yevm-i beş pare icâre maktu'ı olanlar dahî mülk bir kıt'a bağın tarafeynden icâb ve kabûl hâvi şurût-ı müfside arî olmağın takrîrden berî bey'-i bât-ı sahîhi'ş-şer'î ile üç bin guruş iş bu Mehemmed Ağaya bey' ve temlik ve taksîm eyledikde merkûm Mehemmed dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve mülk ve tesellüm kabz u kabûl itmekle zikr olunân bağ-ı mahdûd mezbûrun terekesi ? haklarımız kalmayub merkûm Mehemmed Ağanın mülk-i müşterası ve hakk-ı sarîh olmasına mâ yeşâ ? mutasarrıf olsun dediklerinde gibbu't-taşdiki'ş-şer'î vekil-i mersûm Avadik zimmî dahî mebâliğ-i mezkûr üç bin guruş takas ve mahsûb merkûm dahî kabul birle huzûr-ı şer'âda birbirilerinden teberrî-i zimmet itmeleriyle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sabî' min şehri rebî-ül-ahîr sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (30.06.1838)

Tatar oğlu El-Hac Ahmed
Malkoç oğlu El-Hac Ahmed
Bekar oğlu Mustafa
? oğlu
Yüzbaşı El-Hac Osman
Ve Bekci El-Hac Hasan
Ve gayrihim

[S-66 / 3]

Medine-î Tokat Kabe-i Mescid mahallesinde bundan akdem fevt olan Hasan

Efandi bin El-Hac nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Fatıma binti-i Süleyman hatun ile sulb-i sagir oğlu Süleyman ve kebir oğulları El-Hac Ali ve Hüseyin'e münhasır olub ba'demezbûre Fatıma dahî fevt olub verâseti sadrı-ye sagir oğlu merkûm Süleyman münhasır olub ba'de merkûm Hasan dahî fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe binti-i diğeri Süleyman ile sulb-i sagir oğlu Hasan'a münhasıra oldığı şer'an zâhir ü mütehâkkık oldukdan sonra sagir-i merkûm Süleyman'ın li eb er karındâşı sagir Hasan'ın amme'si bâ hüccet-i şer'î mansûb vesayeleri iş bu hafızü'l-kitâb merkûm El-Hac Ali binü'l-müteveffâ-i merkûm Hasan Efendi meclis-i şer'î-şerif-i enverde bi'l-vesaye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb vasileri olduğum sagirân-ı merkûmânın mevrûseleri babam müteveffâ-i merkûm Hasan Efendi ? terekisi vefâ itmemeğe medine-i mezbûr kurâsında Kablıçay nâm mahalde vakî' bir tarafı Kızıl oğlu ve bir tarafı İspirli Mehemmed Ağa ve bir tarafı ucu çıkmaz tarik ve bir tarafı tarikk-i âmm ile mahdûd arasına ? Kabelî vakfına kırk pare icare ma'tu'î olan üç çiftlik mikdarı gürûmu mülk bir kıt'a bağını ? meşreb için semeni haliyle ahâra bey' olunub tahsil ? olunmak üzere kibel-i şer'den ? virilmek matlûbumdur didükde gibbu's-su'âl meşrûh üzere olduğını zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmî müslimin ahâlîleriyle ? e's-şer'î ? zâhir ve mukarrer olmağın bağ-ı mahdûd-ı mezkûrı semeni haliyle ahâra bey' ve tahsil müteveffâ-i mezkûrın düyûn müştebesi ? vasi'î merkûm El-Hac Ali'ye izn birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşere şehri rebî-ul-ahîr sene erbaa ve amsin ve mieteyn ve elf. (06.07.1838)

Bekar Oğlu Mustafa Ağa
? Hafız Mehemmed
? Ömer Ağa

Mecelle oğlı Osman
? oğlı Mustafa
Ve gayrihim

[S-65 / 1]

Ödabaşı Şerkize Mütâallık Hücçet Kaydı

Medine-î Tokat'ta Dabağhâne-i Atik mahallesi mütemekkinlerinden iş bu baisü'r-râkim Odabaşı Serkiz veled-i Ohannes şer'î şerif-i enverde Kemerli Kazas Serkiz ve zevcesi Dastiye veled-i Bugos nâm zimmîler mahzerlerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp iş bu mersûmânın medine-î mezbûr civârında Kinisâ Dibi demekle ma'ruf nâm mahallde vakî' bir kıt'a bağlarının havzına Gevele karyesi arazisinden cereyân iden mailenizin mürûr-ı eyyâmdan berü harâbe-müşrîf olup mersûmânın dahî ta'mire adem-i kudretlerinden nâşî tarihinden üç sene mukaddem mahsarı müsliminde kendi hüsn-i rızâlarıyla ma'î mezkûrun yollarını ta'mir ve termim idüp cereyân ittirmek kavliyle nısfını bana fâriğ olmalarıyla ben dahî küllî akçe sarf iderek ta'mir ve termim ve ma'î mezkûr-ı getirüp nısfını (benim cehr bilmeğe) ve nısfî dahî iş bu mersûmân bağlarında olan havzına cereyan iden iki mersûmân bağ-ı mezkûrun havz-ı tarafından bâkî nısfını masraf olduğun suyun ? beraber oğlı ? Bagos zimmîye bey'î bât-ı sahi' ile bey' ve fûrûht idüp ol dahî bağ-ı mezkûr-ı bana hizmet etmekle ol vechle ma'î mezkûrun yekûnunun üç rub'ı benim ve bir rub'ı dahî mersûmânın mülkleri olarak mutasarrıflar iken şimdi müdahâleden halî olmayup ma'î mezkûr (benim cehr biliniz) cereyânından ni'met iderler su'al olup taht-ı yedlerine tañbîh-i şer'î olunmak matllûbumdur didükte gibbu's-su'âl ve an sebebi'l-merâm-ı müdde-î mersûm Serkizden da'vâ ı meşrûhını mübeyyin beyyine talep olundukta

beynlerinde istikâmetle ma'rif mezkûr ? oğlu ve Bolus oğlu Kirkor veled Serkiz ve Rezkâbeder oğlu Karabed veled Kirkor nâman zimmîler li ecli's-şehâde ve mahalli şer'e hâzırân olup istişhât olunduklarında fi'l-hakika iş bu müdde-ün aleyh mersûmânın bağlarına cereyân iden ma'î mezkûrun yollarını mürûr-ı ezmandan berü harabe-müşrif olup ta'miri kudretleri olmadığından ma'î mezkûr yollarını ta'mir ve termim iderek ceryân ittürmek nısfını iş bu mersûm Serkize fariğ olmalarıyla mersûm dahî küllî akçe idüp cereyân ittürdükten sonra ma'î mezkûrun nısfına mutasarrıf olup ve nısf-ı ahârın nısfıyla fûrûht bağı mezkûru dahî mersûmân Kazer ve Dalike ile oğlu Bagos bey' ve fûrûht idüp mersûm dahî iş bu Serkiz ve bey' ve fûrûht itmeyle ma'î mezkûrun üç rub'ı mersûm Serkiz zimmînin ve bir rub'ı mersûmân Kamerli oğlu Kazer ve ehli Valikin mülkleri olduğu bizim ma'lûmlarımızdır bizler bu husûsa bu vech üzere şahitlerüz şehâdet dahî ideriz deyû her biri eda-ı şehâdet-i şer'îye itmeleriyle şehâdetleri makbul olmağın mucibince ma'î mezkûrun üç rub'ı mersûm Serkiz zimmînin olup ve bir rub'ı dahî mersûmân Kazer ve Valikenin mülkleri olmak üzere zabt ve tasarruflarına tabih-i şer'î birle mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sânî aşere şehri rebî-ül-ahîr li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (05.07.1838)

Bekçi Ömer bin Halil
Yamak oğlu Osman Efendi bin Osman
Mustafa bin Hasan
Dadulu Hasan bin Davut
Bakçi deli Hasan bin İbrâhim
Ölçüci Bagos veled Ohannes
Cansuz oğlu Artin veled Marduros

Batman oğlu ibn Abraham veled Agob

Ve gayrihim

[S-65 / 2]

Medine-î Tokat'ta Terbiye-i Sagir mahallesi mütemekkinlerinden iş bu ba'isü'r-râkim Kazgancı Artin veled-i Bagos nâm zımmî tarafından vekilî Hasan bin derviş Ömer nâm kimesne meclis-i şer'î şerif-i enverde Tarakçı oğlu ? Ohannes mahzarında üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüp müvekkilem mersûmun medine-î Tokat civarında Biskeni arazisinde kâ'in Elliyeri dimekle ma'ruf nâm mahallde vâki' otuzaltı şenesinden mütecâviz taht-ı tasarrufunda olan ma'lûmetü'l hudûd bir kıt'a bağının sınırında bir ferdin hakk-ı mürûrî ve zerre kadar müdahalesi yoğiken iş bu hazır-ı bi'l-meclis Tarakçı oğlu Ohannes nâm zımmî bağ-ı mezkûrun sınırında mukaddema benim hakk-ı mürûrum var idi deyü bi gayr-ı hakkın iki seneden berü müvekkilem mersûmun bağından kendi bağına mürûr iderken teveklerini kırub müvekkilem mersûme küllî zararı olmakla su'al olunup mucib-i şer'isi olunmak bi'l- vekale matlûbumdur didükde gibbu's-su'âl mersûm Tarakçı oğlu cevabında iş bu müdde-i vekil-i mersûmun müvekkili mersûm Kazgancı Artin'in baği sınırında benim hakk-ı mürûrum olup ancak otuzaltı seneden mütecâviz mürûra hacet mes' itmediğinden tarik-i ahârdan mürûr itmekteydim şimdi ihtiyâcım olmağla mürûr iderüm deyü cevap idecek tarafeyn canibi fetvaya havale olunup müdde-i vekil-i mezbûrun yedine verilen bir kıt'a fetvayı şerifeye nazar olunduktan otuzaltı sene bilâ öZR-i terk olunân yol da'vâsı mesmûa olur mı cevab-ı bâ savâbında olur deyü buyrulmağın ve kütüb-i fikhıyye-i mu'tebereden inayedde ???? deyü buyrulmağın bu surettendür senin-i mezbûreden mukaddem amrın bağına yolum var idü deyü da'vâ ile bi gayr-i hakk amrın bağından mürûr itmekle

teveklerini kırıp amra zararı olup zararını zeyde tazmine ? olur mu cevap ba savabında olur deyü buyrulmağın ve kütüb-i fikhıyye-i mu'tebereden zararın ???? deyü ? buyrulmağın ber-mucib-i fetva-i şerif müdde-in-aleyh mersûmun ? şer'î hakkı mürûr ma'rifesi men' ve vâkî olduktan sonra müdde-in-aleyh mersûm Tarakçı oğlu mu'disi Qhannes zımmî huzur-ı şer'ada hakk-ı mürûr da'vâsına yed eylediği mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Hurrîre fi'l yevmi's-sâlis aşere şehrirebî'il-âhir li sene erbaa ve hamsin ve mieteyn ve elf. (06.07.1838)

Çehken Ahmed Ağa
Tekeroğlu oğlu Arap
Kazgancı Agop
Kazgancı Avadik
Ve gayrihim

7. SONUÇ

Osmanlı Devletinin XVI. – XX. yüzyıllarına ait ve bugün için sayıları 7493'ü bulan¹, bir hazine mertebesinde olan Şer'îye sicil defterlerinin Osmanlı tarihinin dolayısıyla Türk tarihinin kaynakları arasında birinci derecede önemli bir yer tuttuğuna şüphe yoktur. Merkezle yapılan belli başlı yazışmaların, halk dileklerinin, fermânların, kanunnâmelerin ve şer'î hüccetlerin ve daha birçok vesikanın geçirildiği bu sicil defterleri incelenmeden imparatorluğun idari ve ictimâî tarihini hakkında meydana çıkarmak imkansızdır. Hele belirli bir mıntıkaya ait birbirinin devamı olan bütün sicil defterleri ele geçirildiği takdirde, o mıntıkanın tarihini hiçbir kaynak bize bunlardan daha etraflı, daha sağlam bir şekilde canlandıramaz.

Çalışmasını yapmış olduğumuz Şer'îye Sicilleri Osmanlı Devlet'i hukuk sisteminin işleyişini en iyi şekilde gösteren tarihî kayıtlar olmaları bakımından da büyük önem taşırlar. Özellikle sosyal hayata ait belgeler o dönemde ki sosyal yaşantıyı gözönüne sermektedir. Bu belgeler döneme ait hukuk kuralları Osmanlı hukuk sistemi ve işleyiş hakkında önemli bilgiler vermektedir. Sosyal hayata ait bu belgeleri incelediğimizde davaların çözüme kavuşturulmasında Şer'î ve Örfî hukukun bir sentezi olan Osmanlı hukuk sisteminin uygulanışını görmekteyiz. Özellikle nafaka ve boşanma davalarında Osmanlı mahkemelerinin toplumsal düzeni korumak için oldukça hızlı bir şekilde işleyerek meseleleri çözüme kavuşturduğu görülmektedir. Ayrıca bol ve çeşitli belgeleri de ihtiva etmesi Osmanlı Devleti diplomatikası hakkında da bizleri aydınlatmaktadır.

İncelediğimiz sicilin baş kısmında yer alan ve çeşitli sebeplerle merkezden gönderilen fermân, berat, buyuruldu vb. kayıtlar gönderildikleri bölgenin özelliklerini

¹ M.Atalar, *aynı makale*, s.315.

yansıtması bakımından oldukça önemlidirler. Bu kayıtlar XIX. yüzyılın ilk yarısında Tokat'ın Osmanlı Devleti içerisindeki ticari, ve sosyo-kültürel açıdan yeri ve önemi hakkında bilgiler sunmaktadır. Bölgenin ticarî açıdan önemini özellikle bakır nakli ile ilgili kayıtlar açık bir şekilde göstermektedir. Bu kayıtlarda Diyarbakır-Ergani'den çıkarılan bakırın sadece Tokat'ta işlenerek Osmanlı ülkesine sunulduğu görülmektedir. Yine bu kayıtlardan anlaşıldığı üzere bölgenin transit bir geçiş noktası olma özelliği ile kervan ticaretinin gelişmesine olanak sağladığı görülmektedir.

İncelediğimiz sicilde büyük oranda yer olan tereke kayıtları da o dönemde Tokat'ın sosyal yaşantısı hakkında oldukça önemli bilgiler ihtiva etmektedir. Bu kayıtlar o dönemde yaşayan insanların kişisel iktisadi imkanlarının ne düzeyde olduğuna ve toplumsal refah düzeyinin aydınlatılmasına katkıda bulunmaktadır. Buna ilaveten çağlar boyu süregelen ve sosyo-politik yönü ağır basan bölüşüm probleminin incelediğimiz dönem içerisinde aldığı vaziyeti de bize izah etmektedirler. Yine bu kayıtlar Osmanlı toplumsal yapısının belirlenmesi aşamasında yapılacak tedkiklerde başvurulacak en önemli ve sağlam kaynaklardan birisini oluşturmaktadır. Demografik yapının nicelik ve niteliğinin analizine ışık tutan bu verilerle, Tokat'ın aile yapısı bulunduğu dönem çerçevesinde izaha kavuşmaktadır.

Çalışmamızda elde ettiğimiz diğer önemli bir bilgi de Tokat'ta Müslim ve gayrimüslim tebanın birlikte yaşıyor olmalarıdır. Bu konularla ilgili kayıtlardan anlaşıldığı üzere gayrimüslimler İslam Hukukunun kolaylıklarından istifade edebiliyorlardı. İncelediğimiz bazı kayıtlarda çeşitli davalarda gayrimüslimlerin Müslümanlara, aynı şekilde Müslümanların da gayrimüslimlere şahitlik yaptıkları görülmektedir.

Sonuç olarak incelemiş olduğumuz Tokat Şer'îye Sicili 50.defter Tokat

hakkında çok geniş bilgiler vermek için yeterli değildir. Bu alanda tek bir defterin incelenmiş olması ancak kapsadığı tarihler olan 1837-1838 yılları ile sınırlı kalması hasebiyle çok kapsamlı bilgiler ihtiva etmemektedir. Çalışmamızda bizlere fikir vermesi ve daha kapsamlı bilgilere ulaşmak amacıyla bu alandaki kitap ve makalelerden faydalanıp, belgelerimizle karşılaştırarak en doğru bilgileri vermeye gayret ettik. Yapmış olduğumuz bu çalışmanın bu alana yönelecek kişilere faydalı olmasını diliyorum.

8.SÖZLÜK

A-

a' yân	:memleketin ileri gelenleri.
ahi	:kardeş, dost.
ahyâr	:iyi ve fazîletli olanlar
ahz u kabz	:almak, elde etmek.
akdem	:ilk, önce, daha önceki.
alâ eyyi hâl	:her halde, her nasıl olsa.
alaca	:genellikle kırmızı zemin üzerine sarı çubuklu bir pamuklu ve
ipekli kumaş	
avâriz bedeli	:olağan üstü durumlarda ve özellikle savaş sebebiyle alınan, bir
vergi türü olan avâriz bedeli	sonraları her yıl toplanan düzenli bir vergi halini almıştır.

B-

bâ.	: ile
ba' de ez-zîn	:bundan sonra
bahâ	:kıymet, bedel, değer
bâlâ	:yukarı
beher	:her, her bir.
ber	:üzere
ber vech-i âtî	:aşağıda olduğu gibi.
berâya	:halkın haraç ve vergi vermeyen müslüman ve kılıç ehli kısmı.
ber-mucib	:gereğince
ber-vech-i meşrûh	:uzun uzadıya anlatıldığı üzere.
ber-vech-i muharrer:	yazıldığı şekilde.
bevvâbin	:kapıcılar
bey' -i bât	: alış veriş.
beyn	:ara, aralık
beyne'l-verese	:vârisler arasında
bezl	:bolbol verip saçma.
bi'l-istishâb	:berâber alarak – ile birlikte.
bi'l-farizati's-şer'îyye:	mirasçılardan herbirine şer'an düşen hisse.

C-Ç-

cânib	:taraf, cihet, yan.
cedde	:büyük ana veyâ babanın anas
celî	:aşikâr, meydanda belli.
cem'	: toplama, yığma, birden fazla insan, hayvan ve eşyâyı gösteren isim.
çevre	:kenarları kıvrılmış oya veya işleme nakışlarla süslenmiş yağlık, mendil.
çit	: üzeri çiçekli ve şekilli pamuk bez, basma.

çitârî :bir teli ipek veya üç teli pamuk bez, basma.
 çukadâr :çuhadâr şeklinde ifade edilen bu görevli sarayın büyük me'mûrlarından ve pâdişâhın hizmetlerinde bulunanlarından birinin ünvanıdır.

D-

dergâh-ı âlî : padişah kapısı
 derkâr :ma'lûm, aşikâr, bilinen, belli.
 derûn : iç, içeri, dâhil.
 der-saâdet : istanbul
 deyn :borç.

dîvân-ı hümâyûn:halkın dava ve şikâyetlerinin dinlenip hallolunduğu, devlet işlerinin görüldüğü pâdişah huzûru.

dizdâr :kale muhafızları hakkında kullanılan bir tabirdir. osmanlı tarihlerinde çok geçen bu kelime daha ziyâde kale ağası makamında kullanılmıştır. dizdar ikinci derecede ehemmiyetli askeri me'mûriyetlerden biridir.

düstûr :kânun, kaide, kural.

düstûr-ı mûkerrem: kanun nizâm üzere hareket eden. vezîr; sadrazamlarla, vezirlere ta'zîm makâmında verilen unvan.

E-

edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû: allah büyüklüğünü devâm ettirsin.

ednâ : pek aşağı, en bayağı, çok alçak, az, pek az

eimme : imamlar.

el-hâletü hâzihî: şimdiye kadar, şimdiki zamanda.

emâcid : en çok hassasiyet ve onur sahibi olan kimseler.

emâsil : birbirine en çok benzeyenler, oluşunlar, eşler.

enver : en nurlu, çok ve pek parlak, çok güzel.

erbaa :dört

esnâ-yı rah : yolda giderken, yürürken.

etrâf-ı erba'a : civar, dört taraf.

evâhir :ayın yirmi ila otuzuncu günleri arası için kullanılan terim.

evâmir-i âlîye: yüce buyruklar, buyrultular.

evânî : kapkacaklar, kaplar.

evâsıt : ayın on ila on yirminci günleri arası için kullanılan terim.

evlâ vü enfa' :daha uygun, daha lâyıık, daha iyi, üstün.

ez : ..den, ..dan.

F-

fevkâni : üstte olan, yukarıda bulunan.

fevt olan : ölen (müslümanlar için kullanılır).

fi'l hakika : hakikatte, hakikaten,gerçekten,doğrusu.

fi'l -vâkî' :vâkıa, hakikaten, gerçekten.

fimâ ba'd : bundan sonra.

fi-sebîlillah : allah yolunda karşılık beklemezsiniz.

fürûht : satma, satış.

G-

gabn : alışverişte hîle, aldatma yalancılık.

gıbb : -den, -dan sonra.

gıbbü's-su'al : sorulduktan sonra

gıbbü't-tasdîki's-şer'î: mahkeme tarafından onaylandıktan sonra.

gurre : arab'i ayın birinci gecesi ve günü.

gûş-i hûş : akıl kulağı dikkatle dinleme.

gûş-mâl : kulak bükme, yola getirme.

H-

haffâf : kavaf, ayakkabı, terlik, vesaire yapan ve satan.

hâlik(e) : ölen (müslüman olmayanlar için kullanılır).

haml :yük

harir :ipek

hazîne-i amire: devlet hazînesi.

hazm : kat'i karar, sebat, direnme, doğru ve sağlam rey ve karar.

hemîşe-ehem:her zaman, daima.

hınta : buğday.

hîn : an, zaman, vakit.

I-İ

ısdâr : südü ettirme, meydâna çıkarma.

ibtidâr : bir işe sür'atle, çabuklukla başlama.

icâb ve kabûl: teklif etmek ve yapılan teklifi kabul etmek.

ifâde-i tâm ve takrîr-i kelâm : ifade etmek.

ifrâz : bir bütünden bir parça ayırma.

ikdâm :gayretle ve sebatla çalışma.

ikdâmet :devamlı olarak.

ikrâr-ı tâm takrîr-i kelâm: her şeyi söylenmiş, mahkeme önünde her şey anlatılmış.

iktiza : lazım gelme, gerekme, lazım getirme.

inhâ : ulaştırma, yetiştirme, bir vazifeye tâyin veya bir maaşa terfi için yazılan yazı.

inzimâm : zam olunma katılma.

irsâl : gönderme, gönderilme, yollama.

isâl : vüsûl buldurma, buldurulma, varılma, ulaştırma.

isbât-ı vücûd: varlığını gösterme, hazır bulunma.

imrâr : geçirme, geçirilme.

istî'ab : içine alma, içine sığma, tutma, kaplama.

isticlâb : celb etme, çekme, çekilme, uyandırma.

istihsâl : hasıl etma meydana getirme, elde etme ele geçirme.

istimhâl : mühlet, zaman isteme.

istişhâd : şâhid getirme, şâhid gösterme, edebî bir fikrin sağlamlığını ispât için, değerli eserlerden örnek gösterme, şehit olma.

iştirâ : satın almak.

i'ta' : verme, verilme; ödeme.

ittihaz : kabûl etme.

ittika : sakınma çekinme.

K-

kaliçe : küçük halı.

kazzâz : ipek alıp satan.

kemâ kân : evvelden olduğu gibi, uygun şekilde.

kemâ yenbagi : gereği gibi, lâyük olduğu gibi, uygun şekilde.

kemâ-fi's-sâbık: eskisi gibi.

ketb : yazma.

keyfe mâ yeşâ': istediği gibi.

kezâlik : keza, bu; bu da öyle.

kıbel-i şer'den: mahkeme huzûrunda.

kıdvetu'l-emâcid ve'l-a'yân: haysiyet ve onur sahibi olanların en büyüğü.

kurâ : köyler. (karye'nin çoğulu)

kutnî : pamuklu kumaş.

kuzzât kadı'nın çoğulu, kadılar.

L-

lede : sırasında yapıldığı zaman.

lede'l-iktizâ : gerektiği zaman.

levâhık : her şeyi ile ona âit olan, bütün.

libâde : dikişli, pamuklu kısa hırka.

li-eb : baba tarafından, baba yoluyla.

li-ebeveyn : baba ve ana tarafından, ana baba yoluyla.

li-ecl : -den dolayı, için, maksadıyla.

li-ecl-il idâne : borç masadıyla borçtan dolayı.

li-ümm : ana bir kardeş.

M-

mâ vaka'a bi't-talep ketb olındı: olay istek üzerine yazıldı.

ma'an : berâber birlikte

mahallât : mahalleler.

mahâll : yerler

mahfûz : hıfz olunmuş, saklanmış, korunmuş.

mâhiyye : aylık.

mahmiye : bir şeyi himaye etme, koruma, (muhâfazalı) büyük şehir.

mahtûm : hatemlenmiş. mühürlenmiş. kilitlenmiş.

- mahzar : dilekçe, mahkeme sicili.
 makrama : kenarı işlemeli mendil, havlu, peşkir.
 matlûb : talep edilen, istenilen, aranan, şey.
 meclis-i şer'-i enver: mahkeme.
 meham : ehemmiyetli şeyler.
 mehâr : devenin burnuna geçirilen burunluk, yular dizgin.
 meks : bekleme.
 memhûr : mühürlü, mühürlenmiş.
 mesm û : işitilmiş, duyulmuş, haber alınmış.
 meşrûh : şerh olunmuş, açıklanmış.
 mevkûfât : tutulmuş bekletilmiş (mal veya para)
 mev'ud : vadeli.
 mezbûr : adı geçen, yukarıda söylenmiş olan.
 mezid : ziyade.
 min-küllî'l-vücûh: her cihetle, her yönden.
 muhaddid : sınırları belirleyen, sınırı çizen, tahdîd eden.
 muâdelet : denklik, müsâvilik.
 muhallefat : ölen bir kimsenin bıraktığı şeyler.
 muharrer : tahrir olunmuş, yazılmış,yazılı.
 mahsûben : hesâba katılarak, avans olarak.
 mukayyed : kayıtlı, bağlı, bağlanmış, deftere geçmiş.
 muktezî :iktizâ eden, lâzım gelen, icâb eden, gereken.
 mûmâ-ileyh : îmâ edilen, adı geçen, yukarıda anılan.
 mumza : imza edilmiş olan.
 munhasır(a) : ait
 mutasarıf : kullanma hakkı olan
 muvâfik : uygun, yerinde.
 muzâf : ek.
 mübâ'adet : birbirinden uzaklaşma.
 mübâderet : bir işi yapmaya girişme.
 mübâşir : bir işe başlayan, muvakkat bir vâzife olarak merkezden bâzı emirleri götüren ve icrâ selâhiyetide olan kimse.
 mübâya'a : satın alma,
 mübîn : hayrı, şerri, iyiyi ve kötüyü ayıran, açık besbelli.
 müdde'î : iddîa eden, davacı, bir hükümde ayak direyen, inatçı.
 müeccel : ömürlü,ecelli.
 mülk-i müşterâ: satın alınan mülk.
 mümteni' : olamaz.
 münâsafa : yarı yarıya bölüşme, iki müsâvi parçaya ayırma.

münâsaha : bir vârisin, kendine kalan mirâsı alamadan ölmesi. [bir çok kimselerin] ortadan kaldırarak birbirlerinin yerine geçmeleri.

mürûr ü ubûr : gelip-geçme.

müsta'mel : kullanılmış, eski, köhne.

müşârun-ileyh: kendisine işâret olunan, adı geçen kimse.

mütemekkin : oturan, yerleşen (gayri müslimler için).

mütesellim : tesellüm eden, teslim edilen alan, vergi tahsildârı. [eskiden mülki teşkilâtta kaymakam]

N-

nâfe : tilki, samur, tavşan vs hayvanların göbek taraflarından çıkan kürk.

nakîbü'l-eşrâf:peygamber soyundan olanların işlerini görmek üzere içlerinden hükûmetçe ta'yin edilen me'mûr.

nevâhî : yanlar, taraflar, nâhiyeler, bucaklar.

nısf : yarım.

nuhâs : bakır, bakır para.

nümâyân : görünür, görüş, meydanda.

O-Ö-

ordu-yı hümâyûn: pâdişâh ordusu.

P-

penbe : pamuk.

piştov : tabancadan epey uzun ve ince bir ateşli silah.

R-

râfi'atü'l-kitâb(kadın): davacı.

râfi'ü'l-kitâb(erkek): davacı.

raht : binek hayvanlarına vurulan takım.

raşme : at yularının burun üzerine gelen zincirli kısmı.

re'âyâ vü berâya: bütün halk.

ricâl-i devlet : devlet adamları.

rub' : dörtte bir, çeyrek.

rükûb : bir vasıtaya binme.

rü'yet : görme, bakma, görülme.

rüsûm : vergiler, gümrük vergileri.

S-Ş-

sâkin : oturan, yerleşen (müslümanlar için).

sâlifü'l-beyân : beyânı geçmiş bildirilmiş.

sâlifü'z-zikr : zikri geçen bildirilen..

semen : sâkinler oturanlar.

şa'îr : arpa.

şem'-i asel : baş mumu.

şeref-rîz : şeref veren.

şeref-yâfte-i sūdûr: şeref bulan.

şerî'at-ı garrâ : islâm dini.

şütrân : develer.

T-

tahrîren fi: târihinde yazılmıştır.

tahtâni fevkâni: altlı üstlü.

takrîr-i kelam : konuşma.

ta'şîr : onda birini alma.

tecrîm : birinden cerîme alma, para cezâsı alma, birini cezâlandırma.

tehâşî : korkup çekinme, sakınma.

temellük : mülk edindirmek.

temessük : borç senedi.

Temlîk : mülk edinmek.

tenfiz : hükmünü yürütme.

tesellüm : teslim almak.

teslîm : teslim etmek.

tesyir : yürütme, yürütülme, gönderme, yollama.

Tevakkı : sakınma, çekinme.

tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olıcak ma'lûm ola ki: nakil ve iblağdır. bu ibâreden sonra asıl metne geçilir.

tevzî' : dağıtma, dağıtılma, herkese payın dağıtma.

tezbir : yazma, yazılma.

Tüvânâ : güçlü kuvvetli.

V-

vâcibü'l-ittibâ': huk. bağlanmak.

vedîatu'llâh : (allah'ın emâneti) ruh, can.

verese : mirasçılar.

voyvoda : vaktiyle bazı mahallerin idare ve zabt u rabtına memur kişilere verilen isim.

Y-

yed : el, vasıta, mülk.

yemeni : alaca boyalı, üzerine kalıpla çiçek resimleri basılmış ince bez, yazma, kısa kenarlı.

Z-

zarf : eski kulpsuz fincanların içine konduğu madeni ve ayaklı eşya.

zeyl-i vesîka : vesîkanın özeti.

zîde fazlühû : fazlı, bilgisi çok olan kadı elkâbıdır.

zîde kadruhû : kadri itibârı çok olan, divân kâtibleri, dergâh-ı âlî çavuşları ve sipâhi ünvânıdır.

zîde mecduhû : büyüklüğü artsın haşmeti çoğalsın, voyvoda, müteferrika, reisülküttab
ünvânı.

zimemât : borçlar.

9.KAYNAKLAR

1. ARŞİVLER

Ankara Milli Kütüphanesi, Osmanlıca El Yazmaları Arşivi,1253-1254 / 1837-1839

Tarihli, 50 Numaralı Tokat Şer'îye Sicili

2. MAKALE VE KİTAPLAR

Acunsel, F. (1947), *Gerçeklerin Diliyle Tokat*, Tanin Basımevi, İstanbul.

Açikel, A. (2003), "Tanzimat Döneminde Tokat Kazasının İdarî ve Nüfus Yapısındaki Değişiklikler (1839-1880)", *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, c.27, No:2 299-331.

Akgündüz, A. ve H. Cin (1990), *Türk İslâm Hukuku Tarihi*, c.1, İstanbul.

Akgündüz, A.(1988), *Şer'îye Sicilleri*, c.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul.

Atalar, M. (1976), "Şer'îye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", *İslamî İlimler Enstitüsü Dergisi*, c.IV, 305-315.

Bayındır, A. (1986), *İslâm Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul.

Beşirli, M. (2000), "385 Numaralı Harput Şer'îye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*(ayrı basım), S:10, 1-13.

Cinlioğlu, H. T. (1973), *Osmanlılar Zamanında Tokat*, 4.Kısım, Barış Matbaası, Tokat.

Çubuk, V. (1989), *Solakzade Tarihi*, c.II, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara.

Devellioğlu, F. (1999), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi,, Ankara.

Erdem, S. (1986), "Tokat Kelimesi Üzerine Düşünceler", *Türk Tarihinde ve Kültüründe*

Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986), 11-16.

Evliya Çelebi. (1986), *Seyahatnâme*, c.V, İstanbul.

Faroqhi, S. (2001), *Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir? Kaynaklara Giriş*, Çev. Zeynep

Altak, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul

Genç, M. (2002), *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınları,

Yay. No: 486, Kültür Serisi: 186, İstanbul.

------(1987), "XVII.-XVIII. Yüzyıllarda Sanayi ve Ticaret Merkezi Olarak

Tokat", *Türk Tarihinde ve Türk Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz*

1986), 45-169.

Göde, K. (1995), "Eretnaoğulları", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, XI: 295-296.

----- --(1987), "XIV. Yüzyılda Tokat / Eretnalılar Hâkimiyetinde Tokat", *Türk*

Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986), 17-22.

Gökbilgin, M. T. (1979), " Tokat", *İslâm Ansiklopedisi*, XII/1, Milli Eğitim Bakanlığı

Yayını, 400-412.

Hüseyin, H. (1986) *Amasya Tarihi*, c.III, Ankara.

Kodaman, B. (1987), "XX. Yüzyılın Başında Sivas Vilâyeti(1901)", *Türk Tarihinde ve*

Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986), 170-183.

Koprman, K Y. (1987), "Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'ne Göre Tokat Şehri", *Türk*

Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986), 38-56.

Köstüklü, N. (1993), *1820-1836 Yıllarında Hamid Sancağı ve Türkiye (182 Numaralı*

- Isparta Şer'îye Siciline Göre*), Selçuk Üniversitesi Yayınları, No:115, Konya.
- Kütükoğlu, S. M. (1998), *Osmanlı Belgelerinin Dili(Diplomatik)*, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul.
- Mercan, M. ve M. E. Ulu. (2003), *Tokat Kitabeleri*, Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği, Ankara.
- Oğuz, M. ve A. Akgündüz, (1987), "Hüccet", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, XVIII, 66-78.
- Önder, M. (1997), *Şehirden Şehire Anadolu*, Ankara.
- Özaydın, A. (1998) "Danışmendliler", *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, c. VIII, 469-477.
- Özdeğer, H. (1988), *1463-1640 Bursa Tereke Defterleri*, İ.Ü. Yay., İstanbul.
- Özdemir, R. (1987), "Tokat 'ta Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısı (1771-1810)", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu (2-6 Temmuz 1986)*, 81-144.
- Özkaya, Y. (1980), "Sofya Milli Kütüphanesi National Biblioteque'deki Şer'îye Sicilleri", *TAD*, c.XIII., S.24 Ankara. 24-30.
- Öztürk, S. (1995), *Askerî Kassâma Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo Ekonomik Tahlil)*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı yayınları, No:7, İstanbul.
- Sahillioğlu, H. (1974), "Kitabü'l-Kadı ve Süfteciler", *Türkiye İktisat Tarihi Semineri*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara. 17-34.
- "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, (1984), X, Anadolu Yayıncılık, 7065-7168.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1995), *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı*, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara.

Ülkü, M. (26 Haziran 2002), “ Milli Mücadele Yıllarında Tokat'ta Görev Yapan

Mutasarrıfların Milli Mücadele İle İlgili Tutumları”, *Söylem Gazetesi*, Sayı. 66,

Tokat, 8.

10.EKLER (EK-1)

مستخرج من الورد
 ٢٩٠
 ٢٩١
 ٢٩٢
 ٢٩٣
 ٢٩٤
 ٢٩٥
 ٢٩٦
 ٢٩٧
 ٢٩٨
 ٢٩٩
 ٣٠٠

مستخرج من الورد
 ٣٠١
 ٣٠٢
 ٣٠٣
 ٣٠٤
 ٣٠٥
 ٣٠٦
 ٣٠٧
 ٣٠٨
 ٣٠٩
 ٣١٠

مستخرج من الورد
 ٣١١
 ٣١٢
 ٣١٣
 ٣١٤
 ٣١٥
 ٣١٦
 ٣١٧
 ٣١٨
 ٣١٩
 ٣٢٠

مستخرج من الورد
 ٣٢١
 ٣٢٢
 ٣٢٣
 ٣٢٤
 ٣٢٥
 ٣٢٦
 ٣٢٧
 ٣٢٨
 ٣٢٩
 ٣٣٠

مستخرج من الورد
 ٣٣١
 ٣٣٢
 ٣٣٣
 ٣٣٤
 ٣٣٥
 ٣٣٦
 ٣٣٧
 ٣٣٨
 ٣٣٩
 ٣٤٠

مستخرج من الورد
 ٣٤١
 ٣٤٢
 ٣٤٣
 ٣٤٤
 ٣٤٥
 ٣٤٦
 ٣٤٧
 ٣٤٨
 ٣٤٩
 ٣٥٠

مستخرج من الورد
 ٣٥١
 ٣٥٢
 ٣٥٣
 ٣٥٤
 ٣٥٥
 ٣٥٦
 ٣٥٧
 ٣٥٨
 ٣٥٩
 ٣٦٠

مستخرج من الورد
 ٣٦١
 ٣٦٢
 ٣٦٣
 ٣٦٤
 ٣٦٥
 ٣٦٦
 ٣٦٧
 ٣٦٨
 ٣٦٩
 ٣٧٠

مستخرج من الورد
 ٣٧١
 ٣٧٢
 ٣٧٣
 ٣٧٤
 ٣٧٥
 ٣٧٦
 ٣٧٧
 ٣٧٨
 ٣٧٩
 ٣٨٠

مستخرج من الورد
 ٣٨١
 ٣٨٢
 ٣٨٣
 ٣٨٤
 ٣٨٥
 ٣٨٦
 ٣٨٧
 ٣٨٨
 ٣٨٩
 ٣٩٠

مستخرج من الورد
 ٣٩١
 ٣٩٢
 ٣٩٣
 ٣٩٤
 ٣٩٥
 ٣٩٦
 ٣٩٧
 ٣٩٨
 ٣٩٩
 ٤٠٠

مستخرج من الورد
 ٤٠١
 ٤٠٢
 ٤٠٣
 ٤٠٤
 ٤٠٥
 ٤٠٦
 ٤٠٧
 ٤٠٨
 ٤٠٩
 ٤١٠

مستخرج من الورد
 ٤١١
 ٤١٢
 ٤١٣
 ٤١٤
 ٤١٥
 ٤١٦
 ٤١٧
 ٤١٨
 ٤١٩
 ٤٢٠

مستخرج من الورد
 ٤٢١
 ٤٢٢
 ٤٢٣
 ٤٢٤
 ٤٢٥
 ٤٢٦
 ٤٢٧
 ٤٢٨
 ٤٢٩
 ٤٣٠

مستخرج من الورد
 ٤٣١
 ٤٣٢
 ٤٣٣
 ٤٣٤
 ٤٣٥
 ٤٣٦
 ٤٣٧
 ٤٣٨
 ٤٣٩
 ٤٤٠

مستخرج من الورد
 ٤٤١
 ٤٤٢
 ٤٤٣
 ٤٤٤
 ٤٤٥
 ٤٤٦
 ٤٤٧
 ٤٤٨
 ٤٤٩
 ٤٥٠

مستخرج من الورد
 ٤٥١
 ٤٥٢
 ٤٥٣
 ٤٥٤
 ٤٥٥
 ٤٥٦
 ٤٥٧
 ٤٥٨
 ٤٥٩
 ٤٦٠

مستخرج من الورد
 ٤٦١
 ٤٦٢
 ٤٦٣
 ٤٦٤
 ٤٦٥
 ٤٦٦
 ٤٦٧
 ٤٦٨
 ٤٦٩
 ٤٧٠

مستخرج من الورد
 ٤٧١
 ٤٧٢
 ٤٧٣
 ٤٧٤
 ٤٧٥
 ٤٧٦
 ٤٧٧
 ٤٧٨
 ٤٧٩
 ٤٨٠

مستخرج من الورد
 ٤٨١
 ٤٨٢
 ٤٨٣
 ٤٨٤
 ٤٨٥
 ٤٨٦
 ٤٨٧
 ٤٨٨
 ٤٨٩
 ٤٩٠

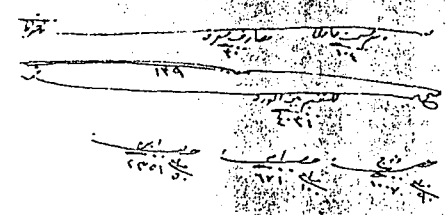
مستخرج من الورد
 ٤٩١
 ٤٩٢
 ٤٩٣
 ٤٩٤
 ٤٩٥
 ٤٩٦
 ٤٩٧
 ٤٩٨
 ٤٩٩
 ٥٠٠

شراکی در صنعت هموار کردن زمین
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

بره وادی که هموار شده است
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

باید در نظر گرفته شود
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

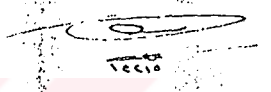
افتخار و ادب و احترام و کرامت و شرف
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل
 در صورتی که زمین حاصلخیز و حاصل

اینکه بگویم در هر سال که در این کتاب مذکور است در هر سال که در این کتاب مذکور است در هر سال که در این کتاب مذکور است

ماده	ماده	ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

بر مبنای این که در هر سال که در این کتاب مذکور است در هر سال که در این کتاب مذکور است

با توجه به این که در هر سال که در این کتاب مذکور است در هر سال که در این کتاب مذکور است

ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

ماده	ماده	ماده	ماده	ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

با توجه به این که در هر سال که در این کتاب مذکور است در هر سال که در این کتاب مذکور است

ماده	ماده	ماده	ماده
۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴	۱۱۱۸۴

شماره این کتاب در روز یکشنبه بیست و نه ماه رمضان سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
در شهر تبریز در روز یکشنبه بیست و نه ماه رمضان سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
در شهر تبریز در روز یکشنبه بیست و نه ماه رمضان سنه ۱۰۰۰ هجری قمری

فصل بیستم

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

فصل بیست و یکم

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

فصل بیست و دویم
در این فصل از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

در این فصل از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

فصل بیست و سوم

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

فصل بیست و چهارم
در این فصل از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

فصل بیست و پنجم
در این فصل از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام
و از احوال و اخبار و سیرت و مناقب ائمه اطهار علیهم السلام

فرا برداشته اند و نه اورده و نه چیزی با مال با او بود و کس که در این راه بود...

درست تفرقه و حال آنکه هر یک از این دو نفر از این راه می گذشتند...

المع
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

درست تفرقه و نه باقی چیزی با او بود و کس که در این راه بود...

درست تفرقه و نه باقی چیزی با او بود و کس که در این راه بود...

المع
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

۱۱۱

SHTL

BOS

96

tt

MİLLÎ KÜTÜPHANE BAŞKANLIĞI

Ş.S.D.

İLİ: TOKAT

No: 50

Poz No: 42

11.ÖZGEÇMİŞ

05. 11.1976 tarihinde Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gümüşhacıköy'de tamamladı. 1994 senesinde Merzifon Sağlık Meslek Lisesi'nden mezun oldu. 1995-2004 yılları arasında Tokat'ta hemşirelik yaptı. 2001 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tarih bölümünden mezun oldu. Mart 2004 tarihinde tarih öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Çamlıbel Çok Programlı Lisesi'nde öğretmenlik görevini sürdürmektedir..

